SAN-ANTONIO

O CRUNTĂ SPARGERE DE NUNTĂ

Editura FORUM

I

Terra, zic ăia, e caldă.

Hrănitoare, cică. De grâie plină, cică. Nu mă-nnebuni...

De-adevăratelea : gheţoasă. Un aisberg brun, asta-i Terra, nimic altceva. Astru aproape stins. Văzut-ai pân-acu hoit încolţind ? Întâlnit-ai prospături d'astea relăstărite, numa crenguţe şi rămurici peste tot ? Da' altminteri curăţei, primeniţi, purificaţi de gândirişcă mulţămită sejurului lor în humus ? Trosc şi troscot, fârtate ! Pământul, asta-i ceva care te hăpăie. Fleopt ! Te ia şi te poartă în frigul său nemăsurat, te mistuie acolo.

La asta cuget, alungit pe pardoseala odăii mele. Mă apucă uneori, uite-aşa, că nu pot suferi patul. Mi-e leha-mite de moliciunea lui. Mi-e scârbă de regimul matlasat. Teren de regulariseală *only*. Odihna, una adevărată, ţi-o dă chiar solul. Gol. Acel „Culcat !" care, la armată, bagă răcanul în sperieţi. Un ins nu îşi recapătă puterile decât trântit la orizontală pentru o anumită bucată de vreme. Cu cât e orizontala aia mai tare, cu atât mai vârtos îi trece lui oboseala. Acolo sau atunci se simte asemeni unui nor. Dar nişte nori, în frumoasa vară acuşilea pe ducă, numai cu oareşcari întăriri de Davidoff * *number one* şi-ai putea face, la o adică, rost.

Bun. Mă lăfăi, în largul meu, pe podea. Niţeluş fachir, dom San-A. Încă puţin şi vine la rând scândura împănată cu delicioasele cuie. Necazul e că frigul ăsta, încetul cu încetul, te pătrunde. Există totuşi o mochetă, acoperind pardoseala hogeagului meu. Şi se situează la etajul întâi acest hogeag. Şi însăşi casa se găseşte deasu-

* Zino Davidoff, fabricant de trabucuri. (n. tr.)

pra unei pivnițe încăpătoare. Frigul Terrei, însă, este mai tare ca toate, bau-bau cățărându-se, cățărându-se...

Vine, perfid, după tine.

Îți asediază balamalele, carnea, toată șandramaua. Nu trece mult și te trezești că până și drăgălașele, înfofolitele tale punguțe dârdâie și fac țurțuri.

Mă ridic. Mai întâi pe genunchi. Pârâie. Cu totului tot, nu mai formez decât un bloc, al naibii de marmorean. Ca să-mi redobândesc pătucul, îmi tre' un efort supraomenesc. Odată ajuns, mă simt ca scăldat în spumantul Baobab.

Félicie își poartă glasul până la mine. Tocmai îi citește o poveste lui Antoine bis. În fiecare dimineață, la spălat căcățișul, ea izbutește a-l face pe țânc să stea gigea, dându-i înainte cu amănuntele vreunui basm tâmpit. De pe acuma Tonel se prăpădește după brașoave. După alea zgubilitice, gogonate, neghioabe. Lupul ! Totdeauna, băgași de seamă ? Lupul cel mare și rău aflat pe-acolo, prezent, omniprezent, ochiincandescent, lingându-se pe bot, gata să-i fleopăie pe copiii care nu-s cuminți. Halitor de babă hoașcă, de Scufiță Roșie, de capra jupânului Seguin, de Cei-trei-purcelușI... Biet scump lup bătrân pe care, de veacuri, cade măgăreața să-și asume cea mai rea dintre neînțelegeri, să îndure cea mai strigătoare la cer dintre nedreptăți. Las' că într-o bună zi o să scriu eu o chestie în apărarea ta. Un adevărat basm pentru copii, în care o să le explic prichindeilor că ticăloasa fiarră fără-de-leac rea este omul în care, când au să crească ei mari, s-or preface. Atât ! Și că lupul, în ceea ce-l privește, e un cuțu foarte de treabă, fără alt cusur decât foamea de care, în pustietățile stepei, este mânat.

„A fost odată ca niciodată un drăguț de lupșor, pe care nemernicii de oameni... Și s-a luptat el seara toată, noaptea toată, iară la revărsat de ziuă, huoomul, casapul de huom, l-a ucis.“ Nu de alta, dar ia aminte la ce urmează : pe globul tău cine mișună, mă rog, lupul ? Ori omul ? Și cine este pe cale de dispariție, omul ? Ori lupul ? Specia cui a distrus-o pe-a ăluilalt ? Iar tu, lașule cât toate zilele, gunoiule de rasist ce-mi ești, tu o ții una și bună, bagi groaza în plozii tăi, culmea, cu lecții despre cruzimea victimei tale !

Félicie zăboveşte, pune şi intonaţie... Sinceră cum e... Ea, m'mica, o să creadă de-a pururi în lupul cel rău.

Antonel îi dă cu exclamaţii, se aventurează în întrebări :

— Lupu l-a păpat purceluş ?

Potrivesc ora pendulinei mele de voiaj (care nu voiajează nicicând). Fac haz : orele 6^{35} ! Pentru un copoi, nu-i rău.

O să fie o zi de tăbăceală.

Peste ceva mai mult de patru ceasuri, mă însor. Adică la orele 11 ţâşnind la ţanc din primărie.

Vorbeşti de nuntă ca de-un sport, când colo, subiectul eşti mătăluţă. Toată lumea credea treaba cu neputinţă. Bun, ă, iaca vezi... Poftim. Căsătorrida. Inelache în degeţel. Livret *of family*, cu o sumedenie de pagini întru completare.

La urma urmei, *why not*, devreme ce-o iubesc ?

Zoé.

Ţi-aduci aminte ? Nu ? N-ai citit *Am încercat, se poate* ?

O cărţulie de toată frumuseţea. Bun, se cuvenea, bătrâne, se cuvenea. Acu nu-ţi închipui că m-apuc să ţi-o rezum ici-şa, la botu' calului. Nici că mă proptesc ca să bat bine câmpii. Tot ce-ţi pot zice pe tema asta e că puştoaica de Zoé se lăsase prinsă în capcana unui rântaş strașnic de năclăit, din pricina lui frătâne-său, care sfârşise rău. La prima noastră întâlnire, ea mi-a azvârlit un pumn de piper praf drept în văzătoare. Ca pereche, debutam prost, admiţi ? Dar îndată *after*, altele au devenit relaţiile dintre noi. Nu ceea ce crezi. La o simplă răzuială nici măcar n-am visat şi, dacă ceva m-a alertat în privinţa sentimentelor mele, tocmai asta a fost. Mai ales că e frumoasă de te procopseşti, privind-o, cu nişte spasme vasculare. Ai contemplat-o zece secunde ? De îndată te pomeneşti cu tulburări vizuale, auditive, epidermice şi restovici. Nu, despre o iubire adevărată, pură şi azură, despre iubire era vorba, ce mai ! În cazuri dintr-astea, te înclini mai întâi în faţa evidenţei, şi în faţa primăriei, p'ormă.

Precum toţi amicii.

De hatârul tău, ce să adaug ? Că Félicie o place foarte tare și că, pe lângă asta, viitoarea-i noră are pielea într-o nuanță aparte. Da, bun, și ce : *coloured woman.* * Ușor. În tonuri de ocru. Tăticul ei era canac de Nouméa. O adevărată zeiță, dacă vrei să-mi îngădui un termen mai prejos de ea.

Mă scol.

Confruntat cu deciziile lui epocale, omul are un comportament ciudat. Își trăiește clipa într-altfel decât era prevăzut. Astfel, geaba îmi zic eu : „Azi, gata, azi e ziua !", că tot n-ajung să mă simt într-altfel ; ritualul obișnuinței mă poartă tot pe prea domoala sa undă. Baia. Duș prin șase jeturi biciuitoare. Asta trezește. Impetuoasa țâșnire își comunică energia insului toropit. Mă scutur. După care reglez termostatul pe un 35 usturoaznic de încasat, în schimb abluțiunii prielnic. Mă miruiesc pe la linia de plutire. Dă-i cu mănușa din zegras, dă-i cu ghemotocul din pleavă, Homard Chétif.** Nou-nouț. Dinții periați în forță. Ante-shave, procurat de la Machinchoucette. *** Mașina de tuns Braun. Acel San-A. ce iese din camera sa de baie este atât de scânteietor încât, pe lângă el, Regele-Soare ar aduce a eclipsă de lună. Ceașca de cacao mi-a și fost adusă pe noptieră. Văd aburii ieșind prin nările străvechii cafetiere. O infinită nostalgie pune stăpânire pe mine. De ce am eu impresia că, însurându-mă, uite acuș, sunt pe cale să comit o formidabilă trădare ? Că-mi trădez bătrânica, și cafetiera, și tinerețea. Că trădez un nu-știu-ce miraculos care, de bine — de rău, se păstrează în mine și care-i o rămășiță de inocență.

Îmi tre' o dușcă de doping. Vocea Zoei. Molcuță de tot.

Numai că va fi dormind încă, a mea logodnică. Cu atât mai rău, am nevoie să fiu întărit. Prin gura ei, viitorul îmi va servi o arvună.

---

* Femeie de culoare *(engl.)*.

** Literal : homar plăpând. Glumă pe adresa actorului Omar Sharif.

*** Aproximativ : Cutaremarcabilu'. (n. tr.)

Dau pe gât o ceaşcă de jus înmiresmat şi cobor până la tubofon. M'mica este în bucătărie, în compania d-nei Pintron, o coafeză bătrână venită „s-o aranjeze" pentru nuntă. Antonel se joacă, bineînţeles, cu cratiţa aia scâlciată, preferată tuturor jucăriilor lui. Şi el va fi „de faţă". I s-a cumpărat un costumaş drăguţ, din catifea neagră cu guleraş de dantelă. Félicie îmi surâde. Aşezată, în dreptul uşii deschise, stă, un pic stânjenită de buclăraia cheltuită din belşug, în acest loc sacrosanct, pentru ea anume.

Din vârful degetelor îi trimit o bezea. Prea multe lucruri am a-i spune, ba să i le las şi ne-spuse, ca s-o înfrunt în prezenţa bătrânei tuşe Pintron. D-na Pintron are guşă. Ochi de vacă nenorocită care îşi ignoră nenorocirea, fiindcă de fericire n-a avut parte nici un pic. Fericirea, crede ea, e-o scorneală. Poveste de-a lui Orfeu...

Formez numărul pensiunii familiale la care locuieşte Zoé. Nu departe de noi, într-o veche casă burgheză ţinută de două surori octogenare.

Mi-o dau la telefon.

Era trează. Acest „Scumpul meu, tu eşti ?" cu care mă întâmpină spune multe despre deplina-i luciditate. Destul ca să mă simt pisat sub piele. Pielea inimii, vreau să zic. Mă gândesc la tabloul lui Dali înfăţişând un băieţel pe cale de a ridica pielea apei ca să vadă cum doarme un câine la umbra mării. Mie, de mi s-ar ridica pielea de pe inimă, ce s-ar zări pe-acolo ? Încă inima lui mandea ori, deja, ouşoarele aceluiaşi ? Dorul meu sau pofta mea ? Trecutu-mi ori al meu viitor ?

— Mi-a fost teamă că te trezesc, Zoé.

— Ba nu, din moment ce mă suni. Dealtfel n-am închis un ochi toată...

— Eu, da : ca brută de cărcan ce mi-s.

Ea nu râde. Se lasă o tăcere visătoare.

— Tu ştii ce-i astăzi ? face ea de colo.

— E ceea ce voiam să te vestesc.

Degeaba vrem să părem dezgheţaţi, vocile ne rămân încordate, grave.

— Antoine ?

— Iubito... ?

— Nu ţi se face frică ?

Primul meu avânt cere să protestez, însă mă răzgândesc. Doar n-o să ne punem pe minciuni, ce naiba ! Păi, cuplu care se minte, chiar pentru drăcii de felul ăstora, se rupe-n bucăţi din capul locului. Francheţea, iată unul dintre rarele izvoare ale puterii bărbatului. Îi ia multă vreme până s-o capete. Temei filosofic, berechet. Instinctu-i de bărbat, încă din a sa pruncie, îl mână spre cai verzi pe pereţi, la năluciri. Să vadă alb, să zică : negru. Încâlcite şi abrupte îţi par potecile francheţei. Dar, odată ce le-ai pus marcaje, aşteaptă-te, fiule, să te bucuri de această desăvârşită preumblare. Voluptate curată.

— Ba da, Zoé, am tremurici, cum să nu. Dar prin asta unirii noastre de-abia că-i saltă preţul.

Înţelege. Îngână cum că mă adoră şi afirmă că ea va trăi la picioarele mele, încolăcită ca o căţeluşă. Iată-mă cu liniştea regăsită. Mirozna bigudiurilor încălzitoare se răspândeşte în toată casa. Régina, guvernanta, tocmai s-a dat jos din pat. Se întinde, cu laţele înzulufate, poalele cămăşii de noapte depăşindu-i capotul cam ponosit pe care i l-a dăruit maică-mea. Acest vestmânt, pe dânsa, e-un sacrilegiu. În veci n-o să mă deprind s-o văd purtându-l, în halul ei de şleampătă.

Antonel, zărind-o pe Régina, bate din palme. Îl face să se strice de râs şi, din instinct, grozavu' ăsta mic îşi înfige mâna drept în reşoul ei. Cu muchea lăbuţei, zvâc ! pe zgâul târtiţei. Réginei i se fâţâie fundul de forma chitarei.

Bun, acuma va trebui aşteptată ora H.

Pe un condamnat la moarte — îl trezeşti. Îi zici : „Recursul ţi-a fost respins". Adăpostire îndărătul formulelor. În loc de „Au să vină să te ucidă", acel „Ţi s-a respins recursul" încă mai lasă o palmă de loc unei anume arte de-a trăi.

Mie unuia îmi zic : „Curând va fi timpul să mă pregătesc şi să mă duc după logodnica mea, ca, după aceea, s-o conduc la primărie."

Formule, formule...

În loc să cuget, ştii, verde : „Peste cutare număr de ore, o să fiu cu raşpa-n c..." Ba chiar mai verde : „Peste cutare număr de ore, o să fiu cu raşpa-n cur !"

O iubesc pe Zoé.

Fericirea mea — e Zoé.

O să mă însor cu Zoé.

Cu ea o să fiu, la nebunie, fericit.

Şi-atunci... ? De ce angoasa asta ? Ce-i cu nevoia asta, confuză, de a da înapoi ?

Pentru ce îmi zic eu că o criză de apendicită acută ar pica tocmai bine ?

Orele trec.

Apendicul meu mă lasă cu atât mai mult în pace cu cât a fost despărţit de mine de vreo cincisprezece ani-şori.

Aşa că pun ţoale de ginerică.

Sufrageria e ticsită de cadouri. Şaisprezece veioze, douăzecişipatru cleştişori de zahăr, opt penduline... Vederea lor mă informează asupra panicii mele lăuntrice. Ridicolul general, ăla mă bagă-n toate boalele. Căsnicia, la început, e tâmpenie sadea. Mai pe urmă ea devine fie ratată, fie izbutită. Dacă-i izbutită, apoi să ştii c-o ai realmente, eminamente, totalmente, profundamente între buciardei.

— Ce părere ai despre Antonel, Antoane ? întreabă triumfător Félicie, rotindu-mi-l pe micul ei lord Fauntleroy. *

— Părerea c-aş fi preferat să fiu eu în locul lui, m'mico.

Félicie se răvăşeşte toată.

— Ascultă, voinicul mamei...

O acopăr sub sărutări.

— Să nu scoţi o vorbă, iubiţico. Mai cu seamă o vorbă să nu scoţi...

Pricepe.

Îşi pune frâu.

Dintre meritele de neînlocuit ale m'micii, unul e că se prinde uşor la tot ce este în legătură cu mine.

— Ar trebui să te duci după ea, gândeşte-te că e singură.

---

* Frances Eliza Hodgson Burnett, scriitoare engleză (1849—1924) este autoarea a peste 40 lucrări literare pentru copii, cea mai cunoscută fiind „Micul lord", roman cu multiple ecranizări. (n. tr.)

— Desigur. Mă pornesc numaidecât, m'mico.

Mai ales de-a devotamentul față de maică-ta să nu te joci, când ai ajuns băiat mare. Vine momentul când îi întorci vorba cam obrăznicuț și, atunci, taman atunci o respecți, pe ea, maică-ta, mai tare. Cărați în poală, ghiujii sunt boașe moi și interesate, nărăviți la căiță, flecușcari. Nu-i faci nici un serviciu stimatei tale *mother* băgând în ea, cu pompa, aerul neschimbătoarelor zile, cocolclocind-o. În viață, totul e o chestiune de educație. Bătrânii tăi se deșeală ca să te formeze, și-i rândul tău, după aia, să le plătești cu aceeași monedă prin faptul că nu-i lași să se deformeze. Să-i ții mereu teferi, intacți, responsabili. Ceea ce-l distruge pe om este lipsa de răspundere. Un organ la nimica bun merge spre ruină și moare.

Mă fac ferchеș.

Îndeajuns de frumos, la genul însurățel, acest San-A. Gagicile pe care le știu cu ochii pe mine s-ar cuveni să-și petreacă șorțul. Ia închipuiește-te-mă într-un negru vioi, cu guler romantic. Cămașă albă, lejeră, tip Guitry.* Niște butoni negri la cămașă. Un nod mare din catifea idem neagră, papion fastuos, și niște bărci lăcuite-n draci, mai că-i glanțul condurilor de seară. Iei act, puștiulică ? Cumpără următoarele numere din *Adam*, m-ar mira să nu figurez pe-acolo. Atunci să vezi tu bărbat. Elegant, sobru, modern, în pas cu extravaganța epocii. Am asistat la o căsătorie, luna trecută, la care junele mire purta o vestă de smok verde cu paiete, o cămașă violetă, șalvaroni negri cu bandă galbenă, plus un soi de lavalieră cu picățele, cu picăperi, cu ochi de Cain, să juri că-i un tablouaș de Alan Davie, nu altceva.

M'mica mă recheamă de pe peron :

— Voinicul mamei !

Mă întorc. Are un zâmbet strălucitor.

— De când ești n-ai fost așa chipeș, mi-aruncă ea.

Ceva mi se zbate în gâtlej. Aș vrea să-i răspund, dar ce, nu știu.

---

* Absența prenumelui lasă o voită, probabil, ambiguitate, atât Lucien Guitry(1860—1925) cât și fiul său Sacha Guitry (1885—1957) fiind actori de frunte ai scenei franceze și arbitri ai eleganței. (n. tr.)

Un gest vag (cele mai grăitoare, câteodată).

Mă reped, bomba, la credincioasa-mi hodoroagă. Sigur, am dat-o eu la spălat, dar, dacă poftești zdrențe d-alea de muselină pe la antenă și pe la clanțele de uși, ca și împodobire florală, vino alt'dată. Eu unul, pe stradă, când dau peste un alai nupțial înzorzoplodit de canafuri albe, am chef să scriu pe porți cu litere de smoală (această cerneală politică) : „încornorat". Zău, astăzi îmi dau seama într-un mod cu totul aparte, la căsătorie n-ai motive să plesnești de bucurie.

Iar să te umfli în pene, nici atât.

E un act intim. Pentru a i se păstra întreaga semnificație, se cade să rămână pudic, altminteri ostentația îl face ridicol.

Pensiunea „Les Clématites".*

Îți trebuie curaj ca să comanzi unui atelier o asemenea placă de marmură, ce zici ?! O casă à la Utrillo,**, cenușio-afumato-coșcovită, ale cărei jaluzele nu mai pot fi revopsite, c-au ajuns țăndări. Dimpotrivă, interiorul, de atâta lustruit cu ceară, încă ține. O să le dea gata pe cele două proprietărese, drăguțe bătrânici sporovăitoare ce își petrec amurgul vieții tot ocărând o slujnică roșcată.

— Veniți s-o vedeți cât e de frumoasă ! chicotește cea mai antică dintre cele două vechituri.

Zoé se află în salon, admirată (și pe bune) de câteva învățătoare vârstnice, scoase la pensie. Eu, ce vrei, oi fi eu mare scriitor, poate, dar scriitor mascul. Mi-e deci cu neputință să-ți descriu o rochie din dantelă stră-străvezie, cu pliurile, cu marafeturile, cu brizbriurile ei de toată minunea. Ia deci cunoștință, o tu amic al meu dintotdeauna, că Zoé a mea, în vârtejul acestui alb înspumat, e fantastică. Laleaua neagră, despre care vorbea Dumas ! O strălucită zbucnire vegetală. Pielea ei este de soare smălțuită.

Nu cutez s-o ating. Nici măcar să mă dau mai aproape. Purcede fain căsătoria noastră, hai ? Dacă așa stă soco-

---

* „Clocoțeii".

naiv dar cromatică de mare rafinament.

** Maurice Utrillo, peisagist francez (1883—1955), cu desen naiv dar cromatică de mare rafinament.

teala, nu prea văd cum s-ar ajunge la o numărătoare bob cu bob.

— Ce zici, merge ? murmură ea, sincer neliniştită.

— O încântare, comoara mea !

Pociturile de serviciu cloncăne ca un cârd de curcani în *Véronique**. Cuplul ăsta ca de cinemiau se procopseşte, pe dinlăuntru, cu prada unui deliciu de zile mari. Ce mai, Doctorul Jivagodinioarago în carne pură, fragedă şi-adevărată. Care le stârneşte amintirile precum şi glandele. Căci glandularul este ceea ce piere mai zăbavnic, pe la crăpătură. La nouăzeci de ani, aceea încă mai secretează.

În mare secret.

O îmbarc pe sublima mea aproape soaţă.

Zece ore şi jumătate.

De acum în treizeci de minute, Zoé va deveni D-na San-Antonio, prin graţia DA-urilor, două, înregistrate pe o foaie de bristol, lăcuitul carton fin.

*

* *

Popularitatea unui om se măsoară cu ceremoniile care îi gradează eixstenţa. Astfel, îţi pot afirma că era de faţă mai multă lume la funeraliile lui Victor Hugo decât la botezul aceluiaşi.

În ce mă priveşte, n-am a mă plânge. N-ai avea decât să te uiţi la bulucul care asediază primăria, atunci când dau eu colţul într-acolo, cu m'mica, Zoe şi Toinet : cele două treimi din Casa Poupoule **; vecinii ; şi o grămadă de oameni, cunoscuţi sau necunoscuţi. Şi ziarişti.

Haită, de-abinelea !

Făcusem totuşi pe dracu-n patru ca evenimentul să fie tainic. Însă o veste de importanţa ăsteia nu se poate trece cu vederea, bag seamă. Căsătoria lui Sana, ce, e de colea ?! Era de aşteptat, vâlva. Mă cufundam în adâncul modes-

* Lucrare semnată de André Messager, autor de opere comice, operete şi balete (1853—1929). (n. tr.)

** Sediul poliţiei din Paris (arg).

tiei și-al țiquenelii, crezând că s-o strânge, vorba aia, un comitet restrâns, acolo ! Îi trag întruna cu utopiile, dacașa mi-e pofta. Și... Dar ce-ți ziceam eu ? Poftim : Bătrânul ! În persoană, chelia șlefuită cu glaspapir, riguros în veston negru și șalvaroni cu dungulițe gris. Béru mi-e martor mie, te-ndoiai cât de cât ? Pinuche, martor Zoei mele. E de netăgăduit, au făcut un efort vestimentar, pungașii. Grăsanul poartă un costum co-star bleu-petrol (care s-o face, mintenaș, azur-mazut). Nou, pe măsură, bine croit. Te asigur că nu-ți servesc goange. Mammouth-ul este strictamente impec. Sclipitor. Mai rău : curat ! Ceva îmi zice că s-a văzut constrâns să facă baie, de-adevăratelea și cu tot dichisul, inclusiv spumant și săpun. Sunt sigur că soții Bérurier au scos din cadă până și cartofii, anume ca să aibă ei înșiși loc de scaldă. Madam Berthe arborează o rochie nouă imprimată, decoltată pân'la pământ și degajând de orice stânjeneală frumoasele ei brațe de care un porc, bunăoară, s-ar sluji la mers. Coafată modern, scurt, dânsa a pus să i se facă „șuvițe". I-ai lua creștetul drept capacul unui știubei peste care s-a răsturnat o oală cu vopsea.

Pinuche, dumnealui, plimbă falnic un blazer de yachtman, împodobit cu un ecuson pe care se poate citi „*Suvenir din Courcheval*" *. Mai poartă cămașă albăstruie cravată neagră. Doamna sa, ca totdeauna, este în ținuta persoanelor ce închiriază scaune prin cartierele scumpe.

Iată năvala, asaltul.

Nimeni n-așteaptă săvârșirea căsătoriei ca să ne tragă de toarte, să ne strângă, să ne firitisească. Mâini ! Mâini... Buze în mișcare. Vorbe care se întretaie. Vorbe care se întrepătrund. Un compot din cuvinte banale, servit cu strigările de nuntă (de stricările respective nu se pomenește, neam, deși omenești și acelea).

Toate... felicitări... Fericire... Minunată pereche... Fericire... Tot ce vă doriți... Cele mai bune urări... Fericire. Fe-ri-ci-re !"

Micul negrișor tot cam așa vorovește.

* Stațiune din Savoie, cu o altitudine de până la 2735 m., dedicată sporturilor de iarnă.

„Fe'ici'e ! Fe'ici'e ! Ta'e bun fe'ici'e... Dat la mine fe'ici'e. Mai dat bun la mine."

Ei, căcatul naibii ! Ce-i apucă, dom'le, pe toți ? Adică habar n-au ce va să zică fericirea ? Vrei să pui rămășag că mai și cred într-ânsa ? Îți jur că da, ele — moacele astea — da, cred ! Mă căznesc să driblez mulțimea. Dar mâinile se ridică — perie. Pădure.

Contactul cu măsele.

Bolborosesc și eu sumedenie de „mulțumesc", „țumesc", „mulț'esc" aiurite, stânjenite, nerăbdătoare, neterminate, cum îmi vin. O prostănacă bătrână mă fericește cu panseul unui poet de tarabă despre „florile vieții care nu-ș'-ce-sporesc". Și iar mâini.

Bérurier își reia în primire slujba, ca atunci când lucra la căile publice.

— Haide, haide, circulați, nu-i nimic de văzut, domlor, doamlor ! Păi mneavoastră cum ați vrea, mă, să se căsătorgească pramatiile dacă le spârcuiți bonboanile în loc să-i lăsați la operația care le-o face-o dom primar că stăă-ăă și ăla și moare de urât de parcă-i o coajă uscată colo-șa.

Înaintăm.

Astfel pășea Ioana fecioara către rug.

Mult nu mai e și totul se va fi consumat.

Iarăși ciorchini de mâini întinse.

„Fericire... Fericire... Urări... Viață... Urări... Viață... Fericire... Tara-ra, tara-ra..."

Pe neașteptate, mă pomenesc cu oareșce în a dreaptă, cum s-ar zice vulgar.

O mână furișată mi-a îndesat în căușul palmei o hârtie împăturită strâns.

Un glas venit de nu știu unde ajunge la mine spunând : „A se citi imediat."

Năucit, dau din coate de câteva ori ca să mă liberez din arcanul semenilor, apoi despăturesc mesagiul.

Ți-l ofer în versiunea sa integrală.

Dacă ești amabil, pune să fie caligrafiat cu litere gotice și bagă-l în ramă.

„Priviți sub masa primarului. Mecanismul amorsat acolo este o bombă de foarte mare putere cu detonator acustic. Cuvântul „DA" rostit de dumneavoastră ar pro-

voca un masacru. Primiți din partea noastră cele mai bune urări."

Las aici un gol, ție, ca să ai răgazul unor aprecieri, mie, ca să-mi revin din stupoare.

Așa va să zică ?

Bun.

Îmi mai îndrept o dată periscopul către hârtiuță.

P-ormă mi-o strecor în buzunarul țolului festiv.

Textul a fost alcătuit cu ajutorul acelor litere adezive, în vânzare la orice papetărie care se respectă.

Un renghi ?

Tu mă știi. Am un al șaptelea simț (al șaselea fiind exclusiv rezervat doamnelor) care îmi îngăduie să despart, pe loc adevărul de fals.

Or, în cazul dat, dau crezare amenințării. Dintr-un foc.

Fără a pricepe, fără a-mi ridica obiecțiuni. Chestie de miros, cum îți zic. Miros, în lipsa căruia un polițist e tot atât de eficace pe cât poate fi o cârjă tăiată în două la fierăstrău.

Îl înhaț pe Bérurier de-o mânecă.

— Grasule, fă-mi un serviciu : uită-te sub covorul verde de pe masa mare a oficierii căsătoriilor și spune-mi dacă vezi ceva anormal pe-acolo. Dacă da, să n-atingi nimic, și-asta mai ales...

Majestatea Sa se împurpură fără limită. Morocănos, îngână :

— O să-s'zică că-mi iei tărtăcuța-n bășcălie pân'și-n ziua cân te-nsori, ce naiba !

— Dă bătaie, că-i lată rău !

Îmi știe el vocea. Îmi cunoaște el privirile.

Prin urmare se supune.

Într-acestea, un funcționar municipal pășește în față, guriță-inimioară, părul rar și briantinat, decorațiile fără mare însemnătate însă etalate din belșug.

— Domnule, domnișoară, dacă binevoiți a veni după mine...

Două fotolii păroase lux a-ntâia. Masa, imensă, ca o plută... Dincolo de ea, dom primare, mare, pleşuv, centură tricoloră de judo. O cucoană grăsulie îl asistă, asemănătoare acelor persoane ce întorc pagina la partiturile virtuozilor. Mai încolo şi de dânşii, pe peretele din fund, portretul în culori al preşedintelui Pompidou, cu o privire vigilentă care pare-a-mi spune : „Ai grijă mai cu seamă să fii la înălţimea situaţiei, San-A."

Sub masă, mişcare. Pulpana covorului verde se vântură. Reapare Béru, cu fundul înainte. Lăsându-se dânsul în patru labe, ca efect i-au plesnit pantalonii cei noi. Cine l-a pus să vină la nunta mea fără slip pe el ? Asta n-o să mi-o lămuresc niciodată. Nici el, de altminteri. Béru are raţiuni pe care şi iraţionalul le ignoră.

Se ridică pe două picioare, în asurzitoare hohote de râs a căror pricină n-o deslueşte încă.

Îşi aduce gura şopotitoare până la avida mea ureche.

— Igzakt, şefu : de tăblia tejghelii e prinsă uo drăcovenie suspectă.

Simt rece la putinică, un bine perfid, lichid. Recele acela care te ia cu ţârâita, ceva mai rău nici că se află. Deja, dom primare dă cep boscorodelii lui oficiale, cum vine cu ocrotirea, şi cu întrajutorarea, şi cu tot ce mai e pe-acolo.

Vocea lui administrativă e ca un bâzâit de viespe sâcâită de-un geam. Cuvintele se pierd. O specie de muezin îndatoritornic... Psalmodiază. Mai că se tânguie... Dar fiecare dintre silabele lui ne apropie de punctul critic. Calculez cu o mie la oră. Iuţeala cu care gândesc depăşeşte viteza sunetului. Haida de, nu se poate una ca asta. Cineva vrea să-mi strice cheful. Să-mi facă scrum căsătoria. Însă de-o bombă reală nu poate fi vorba. Cu declanşator acustic ? Şi propria mea modulare a cuvântului Da ar face-o să explodeze ? Asta e-o găselniţă pentru fascicole de 20 centime bucata ! Science-fiction pe gustul ucenicului coafor subdezvoltat.

Primarul îi dă înainte...

Iar mie mi se descreţesc firele de păr de pe ţurloaie, mă puştiulică, zău aşa !

Acum, magistratul se cinsteşte cu un pic de oxigen de-al primăriei, îşi drege gâtlejul şi, întorcându-se către mine, îmi pune întrebarea rituală.

Totul se joacă într-o clipită, aceasta : destinul meu şi, poate, nişte vieţi.

Ameninţarea ! O cred de tot ? N-o cred defel ? Mă supun ei sau trec pe alături ?

— Tati ! îmi strigă deodată Antonel, înaintând.

Asistenţa face pe ea.

Ia un june căruia un ţânc de doi ani îi dă o chemare cu „tati" taman în clipa când însurăţelul este dator primarului cu „da", şi îţi garantez efectul. E ceva mai irezistibil decât fundachele Grasului.

Uşorul meu răgaz poate fi pus în contul acestei întreruperi. Primarul râde cât râde, pe sub mustaţă, apoi, preocupat de reînodarea misiunii sale cu solemnitatea de rigoare, se decide să-mi repună întrebarea.

— ...Şi nesilit de nimeni... în căsătorie... Zoé... aci prezentă ?

Prind unele cuvinte.

Altele îmi scapă...

Numai unul mă-ntunecă. Acela cu care trebuie să răspund. În două litere.

Jocul lui „nici da, nici nu".

Trupul meu nu mai e altceva decât o stană de piatră.

Sesizez şuşotelile uluite. Simt privirea Zoei. O văd pe-a primarului, derutată. Bondoaca, rotofeica persoană ce îl ajută să-ntoarcă foaia marelui registru de stare civilă şi care a caligrafiat pagina întâi a certificatului nostru de familie, cască o gură de rechin împământenit. Crezi cu-adevărat că, dacă eu răspund „da", bandajul cu care dânsa îşi presează hernia îi va fi regăsit îndărătul bustului Mariannei ?

— Nu, domnule primar, rostesc eu cu glas ferm.

---

* Marianne, personaj simbolic, prin care se înţelege Republica franceză. E înfăţişată purtând boneta frigiană. (n. tr.)

II

Văzut-ai tu jucându-se „Viermuieli în sceptica groapă" * ? Știi tu ce-i aceea mulțime în vânzoleală ?

Da' un vacarm ? Da' zgomote alandala ? Ai tu reprezentarea a ce va să însemne stupoare colectivă ? Amestecă-ți bine celulele cenușii, camarade, ca să le mai descleiezi, și fă un efort de înțelegere.

„Nu"-ul meu a căzut ca un paratrăsnet (căci trăznet fiind, prin întrebuințare, stilistic tocit, mai curând prăbușirea instalației de pe acoperiș ar produce colosalul efect la care țin ; deci rămână cum zic).

Mai întâi — un dram de tăcere. Absolută, înspăimântătoare tăcere : mormânt. Apoi, exclamații de disociere, vituperări înfierbântate pasional, uluieli bine rotunjite izbucnesc mai din tot locul, cam în felul cum atelajul unei diligențe presară drumul cu vânturi.

Nimeni nu mai are habar ce-i cu sine, ce-i cu mine, dacă e de râs ori e de jale, culoarea pe care o are calul Al Patrulea de-al lu' Henri bălanu'.

O cuprind pe după umeri pe scumpa, frumoasa și dulcea mea Zoé.

— Ai încredere, iubito, o să-ți explic, îi spun.

Nu răspunde nimic. Și-a tras căpșorul *very* delicios în gulerul rochiei ei dantelate, ca un scafandru pe cale a-și scoate salopeta de lucru.

Primarul se încruntă întruna, nebunește. E muncit de gândul că mi-aș bate joc de căpățâna domniei sale. Temeri dintre cele mai vii pentru moțstanding-ul său îl încearcă.

---

* *Remous dans la fosse sceptique.*

Vânturând două mâini, făcând-o pe de Gaulle-în-gura-iarmaroacelor, astâmpără zarva. O potolește, o îmblânzește, o zădărnicește, o duce la culcare, o reduce la zero.

Apoi, în mijlocul unei tăceri pe cât de redobândită pe atât de vremelnică, declamă :

— Vă rog să mă scuzați, dragă domnule, adineauri, dac-am auzit bine, mi-ați răspuns într-adevăr „nu" ?

Iar eu, la asta, cum crezi că i-o întorc ?

Îți redau replica. Nu într-o mie de litere, ci în două. Foarte spontan. Prea spontan. Îi zic „da". A fost mai tare decât mine. Greușcă scapă omu de-un reflex, este, mă frate, mă ? ! Ți se lipește de păcălimbă ca nugaua de proteza dentară. Tot bâlciul ăsta ca să pici jalnic în cursă la prima întrebare necesitând o afirmativă ! Ce moacă, acest San-A. al tău ! Ia dă-mi altu' mai de doamne-ajută...

Bun, acestea toate fiind zise (și zise bine) nu e nevoie să mă desfășor.

Ori, mai degrabă, este. Și rapidos. Mâna fiindu-mi încă pe neprihănitul umăr (foarte) oacheș al Zoei, c-un brânci ne rostogolim de-a îndăratelea. Căci să-ți spun ceva : ori de câte ori mă fac vinovat de vreo mare încurcătură, mă dau peste cap s-o dreg în fracțiunea de secundă care urmează (și uneori chiar într-aceea care precede).

Un adevărat joc de domino.

Nici n-am isprăvit să articulez „a"-ul lui *da*, și iată berbeleacul următor, năpustit tot în urmă asupra lui Antonel și-a Féliciei.

Restul — nu-l știu. Nu-l mai știu. Nu încă. Tre' văzut. Un a-vânt mistralean * ! Da, asta cu deosebire : suflul. Cu mult mai rău decât zgomotul. Bum-bum-ul aduce un accent, pune o subliniere, însă, prin comparație, e-un moft. Pe câtă vreme brutalitatea acestei furii învârtejite, pe cuvânt c-ar lăsa de căruță până și taurinele hirsute ale lui Salvador Dali. Doamne Dumnezeule, ce forță sălbatecă ! Te lasă asfixiat, trecut prin tăvălug. Mă simt golit. Întors pe dos ca o piele de iepure sub o șură. Mă îngrozesc la gândul că Félicie a mea putea fi omorâtă sau rănită. Adevărul ? Nu mă gândesc decât la ea. *Numai la ea*... Un bucățoi de moloz, cu obârșia direct în tavan, mă dovle-

* Mistral = vânt violent, rece și sec, de origine mediteraneană, suflând în sudul Franței.

cărește. Câteva stele suplimentare își aprind pentru mine lumânărelele. În cinstea mea ! E ziua mea. *Happy birthday to me !* Trosc ! Pocnit, iarăși, în față. Sunt răsfățat. Marele candelabru pseudo-olandez capătă un aer dețașat și s'abate (o fi rudă cu regina din Șaba) asupra mulțimii.

— Faci nani, tati ? întreabă îngerescul glas al lui Antonel, a cărui pace inocentă n-a suferit de pe urma catastrofei.

Dopat, mă ridic.

Phii, când mă gândesc c-o să trebuiască să-ți descriu tot acest frâșt ! Cu ce să începi ? E ca și cum ți s-ar cere să faci curat la un negustor de porțelanuri din Hiroșima pe data de 6 August 1945. Da zău, curat ca și cum.

Haide, San-A., suflecă-i stiloului tău mânecile și înhamă-te la treabă, voinicule !

Primo : plan general.

Un infernal haos (substantivul pomenit n-are nici o legătură cu dubiosul adjectiv haios, cu care anumiți tembeli totuși îl confundă) ; asta — pentru a-ți preciza situația. Nu-s în stare a fi mai elocvent, cel puțin nu fără niște granule speciale, însă d'alea nu se găsesc decât în Germania, și doar pe bază de rețetă. Un infernal haos, repet !

Ce harababură, brr ! Ce mizericiune ! Ce apocalypsie ! Ce vătămătoraţie ! Tu n-ai făcut războiul, nu-i așa că nici tu nu l-ai făcut ? Ei, ce-are a face, închipuie-ți războiul. E la fel, neică. Aici treaba e mai albastră, da' în mare așa, chit pe chit : ici în astea, colo-n alea, măcelul tot măcel e. Nu, n-am zis războaie coloniale, și nici nu ți-am zis Marcele, ce tot bâigui ? ! Deschide-ți bine urechile ! Sânge, moarte, răni, ruină, fum, din belșug. Se răcnește, se urlă, se dă din mâini.

Cesta se roagă. Cela făgăduiește ex-voto * (mai multe, dar nu se marchează pluralul, termenul fiind invariabil ca tâmpenia umană). Ceștilalți reclamă : pe mă-sa, ambulanțe, scutire de biruri, poliția, ajutoare, salvgarda, Legiunea de oroare (eu dau cu tifla cui o are), un miracol, daune (că sunt) și dobânzi, ieșirea, dreptul la viață, plasmă sanguină, oxigen, luna, Neapolul, un popă, o sapă, telefo-

* *Ex-voto* = tablouri, statuete și alte obiecte de preț dăruite unor capele, ca urmare a legământului făcut la mare pericol (lat.) (n. tr.)

nul, a-ntâia din ziarul *France-Soir* și *la Marseillaise* interpretată de fanfara gărzii republicane de sub bagheta maestrului Paul Paray.

În fața mea : nimic nu mai e ! Ba, ce spun : e curtea primăriei, cu mândrii săi platani auriți de soarele verii, întrucât peretele și-a luat liber, și p'ormă, între mine și curte se află, deasemeni, cele două picioare ale primarului, restul magistratului (resturile, mai curând) dispărând. Din rămășițele sale n-a rămas alt ni'ca. Plăti omu' și se duse fără a-și cere restu'.

Dimpotrivă, întorcătoarea lui de foaie, înfoiata sa auxiliară, depănătoarea-i cu repetir, dânsa, bucălarga, este la locul ei. În carne (pateu) și-n oase (cu măduvă). Bortelită cu mii de găurele. Strașnic de moartă, ca să vezi.

Din masă nu subzistă decât o țărucă de lemn pentru croit fluiere ; din registrul cât toate zilele — un maldăr de hârtii scorojite.

Povestesc bine, hai ? Conștiincios ? Omul de litere nu-i un pierde-vară. Zola-ul săracului, San-A. Balzac-ul băutorului de vermut. Unica diferență dintre mine și Flaubert este că eu nu sunt normand. Păi aici e muncă, nu ? Pun rămășag Coranul pe hârtie biblie contra operelor postume ale lui Maurice Druon * că, la banii ăștia, nimeni nu-ți va da ceva mai de soi ; chestie de conștiință profesională. Am confrați ; ăia se întreabă cum mă descurc eu cu prețul de cost. A lucra atât de perdurabil și de desăvârșit le-ar frânge oasele, este o treabă care îi depășește, așa că dumnealor șomează.

Pe scurt, revin la subiect : sala căsătoriilor. De-a dreapta mea, Zoé. E acoperită de sânge. Mireasa, se zice, era în roșu ! Are un umăr făcut zob, scumpa draga mea mult iubită. Pe sub tenul firesc pârlit de soare îi ghicești cu ușurință o paloare de ceară.

Mama ! Și mama ? Félicie, bâtrânica mea...

Verde, însă intactă. Mă vizionează din toată violența iubirii ei.

Constată că, asemenea, sunt bine mersi. Așa că, la unison cu mine, înalță o rugăciune de recunoștință Bărbosu-

* Scriitor, academician, era ministru al culturii în perioada când San-Antonio elabora paginile romanului de față. (n. tr.)

lui, acțiune necotată la Bursa combustibililor, deși nespus de fierbinte.

Nici Toinet n-are nimic.

Să te lămuresc : mașina infernală a făcut o explozie de forma unui evantai, cea mai largă deschidere a pomenitului fiind orientată în partea primarului defunct (trăiască primarul adjunct !). Trei pozari, ce se proțăpiseră la capul mesei ca să ne *flashărească*, au murit, iar câteva persoane, printre care Zoé a mea, au încasat-o la liziera explozivului.

Trist bilanț, cum se zice în presa de luni.

— Am fost atins, clamează Béru, mi-au crăpat șalvarenii din creștet până-n tălpi, la spate...

Se apleacă pentru a arăta fenta pantaloneană anterioară exploziei și pentru care se va cere despăgubit de Asigurări.

— Zoé, scumpa mea, cum te simți ?

— Mi-e rău, suspină ea.

Și silința de a o fi spus o face să leșine.

Ce nuntă, maică măiculiță ! O să fie ținută bine minte, căsătoria San-Antonio.

Se organizează ajutoarele. Iată-i pe pompierii ce pompează, pe brancardierii ce bramburcardează, pe jurnaliștii ce jurnalizează care mai de care, fotografiindu-și colegii răposați și ascuțindu-și epitetele. Îmbulzeli, burzuluieli, buze umflate !

M'mica plânge strângând mănuța Zoei. Antonel printre ruine, se strâmbă de râs, ca un apucat. Țața Bérurier dă ordine unora și altora. La ce bun să-ți mai povestesc ? Dacă, nici după elementele mai sus înșirate, tot nu-ți imaginezi scena, e că ții un blid cu jumări de porc pe post de creier, în care caz nici n-ai ce căuta într-o lucrare de calitatea celei de față.

*

* *

Cam încordată, atmosfera din biroul Bătrânului. Mesagiul acela care îmi fusese strecurat în palmă, stă acum pe biroul lui, la vedere. Tataia nu mai conține cu exa-

minatul. Îl citeşte, îl recitează, îl sucește, îl învață pe dinafară, îl recită, îl declamă.

De ai spune că e vorba de-o operă proprie.

De un poem epic. Dealtfel, ce, nu-i așa ?

Un poem al morții.

În sfârșit, împinge ghemotocul de hârtie și suspină :

— Înspăimântător.

Aprob.

Încurajat, găsește numaidecât cum să supraliciteze :

— Un asemenea act e, fără înconjur, dement.

— Nu cutezam s-o spun, domnule director.

— Care e situația logodnicei dumitale ?

— Gravă, dar viața nu-i este în pericol.

Vezi, mă pungașule, că tot am avut parte de operația mea de apendicită ? ! Și dacă ți-aș mărturisi că mă încearcă niscai remușcări, de parcă evenimentele s-ar fi supus, cumva, voinței mele subconștiente... Sunt, în continuare, burlac. Am căpătat o amânare. O alta este viața însăși, iar aceasta nu-i alcătuită decât din amânări puse cap la capăt.

— Să vorbim deschis, San-Antonio : acest atentat nu stă în picioare !

Mare poftă aș avea să-i ripostez că, dat fiind halul fără de hal al sălii căsătoriilor, verticala ar fi într-adevăr greu de obținut ; numai că acum nu bate ora baterii de joc. Defel.

Chipeșul comisar are interes să-și zăvorească botul, căci la urma urmei cui îi este imputabilă catastrofa, în afara zăpăcelii lui ? Auzi colo, să te lași pe ultima treaptă a nevolniciei ca urmare a unei întrebări de gradul doi. „Dac-am auzi bine, ați spus „nu" ? Răspuns : „da". Ce dobitoc ! Încai să fi picat în capcana unui tehnician de înaltă clasă, aș fi avut, hai, niște circumstanțe atenuante. Dar acest brav primar, clasic primar cu o morișcă mai lentă decât a celui mai prăpădit helicopter, după mine n-aducea deloc a puitor de mine.

— Într-adevăr, patroane, acest atentat nu stă în picioare.

— Ce părere ai, ținta cine era, dumneata sau logodnica dumitale ?

Dă-ţi seama că nu-l aşteptasem eu pe Boltă Dezvelită ca să-mi pun întrebarea cu pricina.

Tăcerea mea, mai bine decât vorbele, îmi exprimă incertitudinea. Mai complet, mai elocvent.

Moşânul o ia drept punct câştigat şi urmează :

— Deoarece, la urma urmei, de se dorea numai împiedicarea căsătoriei voastre, ar fi existat metode mai simple. Dat fiind că indivizii (în lipsă de ceva mai bun zic „indivizii", dar poate că e vorba de o singură persoană), dat fiind că indivizii erau hotărâţi să meargă până la masa-eru, s-ar fi scutit de-o droaie de necazuri doborând-o pe fermecătoarea dumitale logodnică, de-o pildă. Dă-ţi seama c-au avut nevoie să îndeplinească, la primărie, o treabă gingaşă cum a fost fixarea bombei de masă. Şi ce bombă ! Un obiect delicat, pus în acţiune printr-o modulaţie sonoră. Numai cuvântul *da*, şi numai de dumneata pronunţat, putea să-l detoneze...

Tace.

— Spune-mi deci, micule, pentru reglarea detonatorului, acest „da" trebuia înregistrat în prealabil ?

Prim punct interesant.

Tresar.

— Înregistrarea a avut loc săptămâna trecută, domnule director.

Big Chief îşi îmbină sprâncenele, felul său obişnuit de a-şi trage căciula pe frunte.

— Te ascult.

— Vinerea ailaltă, la mine acasă, seara destul de târziu, am fost chemat telefonic de un anonim care s-a muncit a mă face să pronunţ maximum de „da"-uri. Ştiţi figura : „Domnul comisar Cutărică ? Aveţi într-adevăr numărul cutare ? Locuiţi efectiv la adresa..." ? şi aşa mai departe. Dar în clipa când, pierzându-mi răbdarea, începeam să-mi ies din pepeni, tipul de la capătul firului a pus receptorul în furcă. Mi-am zis că un glumeţ de două parale şi-a făcut cheful, râde şi el, acolo, de un poliţist.

Şefosul pare satisfăcut.

— Să nu căutăm mai departe, declară eminentul personaj. Ţi s-au stors nişte „da"-uri, ca din prada respectivă să se execute o sinteză sonoră destinată reglării detonatorului acustico-decibelic.

Mulțumit că n-a pierdut ocazia să plaseze în conversație un paragraf din *„Sciences et techniques"*, puternicul boss (for [1] al luminilor) consimte la un surâs chiomb.

— Ce fel de voce avea interlocutorul dumitale ?

— Cu totul anonimă. Pesemne se străduia s-o facă neutră. Un debit lent, fiecare silabă se articula perfect...

— Să ne întoarcem așadar la întrebarea cea mare : „La ce bun" un atentat cu atâta tămbălău, dacă îndrăznesc a mă exprima astfel ? Că nu cu inima ușoară te apuci să-ți decimezi semenii, afară de cazul că ești un sadic. Or, aici, nu suntem în prezența unui sadic à priori. Într-un cuvânt, criminalul s-a învoit să plătească un preț ridicat pentru ceva ce putea fi dobândit ieftin. Iată ce mă duce la concluzia că nu numai căsătoria dumitale a vrut s-o împiedice. Ci și altceva.

Un timp.

Doi timpi.

Trei mișcări.

Fiecare cugetă pentru sine. Gândurile noastre se depărtează asemenea a doi schiori nautici trași de aceeași șalupă și care, apoi, după ce vor fi descris câteva savante arabescuri, revin pe siaje paralele.

— Totuși... mă lansez eu.

Și tac. Căcărășenia vine din faptul că totdeauna tre' recurs la cuvinte când ții să te exprimi. Trăiască imagândirea cu tranzistor, neîncheiată la nasturii frazei, comunicabilă în mod spontan, directo de la un creier la altul. Firește, vor fi și surprize neplăcute, dar cât privește câștigul de timp, pardon, dă-i voie !

— Ei ? mă presează Moșorogul.

— Presupunând că la mijloc ar fi fost altă ceva decât împiedicarea căsătoriei mele, la ce, patroane, îmi mai era adresat acel ultimatum ? În definitv, de n-aș fi rostit vorbulița fatală, explozia n-avea loc ?

Întocmai.

Își masează cupola.

[1] Vezi strâmtoarea din fața Istambulului. (n. aut.)

— N-aș vrea să-ți fac reproșuri, dragul meu, însă, în împrejurarea dată, ai dus lipsă de reflexe. Cum, doamne iartă-mă, răspunzi „nu" întrebării oficiale a primarului, una cu consecințe atât de grele, iar la întrebarea a doua lași să-ți scape un „da" de midinetă nătângă...

Ridică din umeri în așa fel încât onoarea mea se pomenește ambalată în curpapier de ocazie.

Înrăit, mă împotrivesc:

— Vorbirii noastre i se fâlfâie de noi, domnule director. Oricât de vigilenți am fi, ea e plină de bucăți de zgură care, în pofida noastră, cad din noi. Și, dacă binevoiți a-mi permite, sunt sigur că, aflându-vă dvs. în locul meu, deși aveți self-control, la fel ați fi pățit-o.

— Mira-m-aș, ripostează, cu multă răceală, bătrânul chelbos.

Mă apucă toți dracii.

— Vreți să punem pariu că vă fac să pronunțați cuvântul „da" în cele două minute care urmează ?

Își ia o morgă mai disprețuitoare decât aerul unei prostituate întrebată dacă ar fi în stare să treacă o banană peste graniță.

— Primesc pariul, drăguțule.

— Perfect. Vreți să stabilim o anumită miză ?

— Da.

— Ați pierdut într-un interval de zece secunde.

Roșește. Ochiul lui de ghiață devine ascuțit ca o sulă de cizmar. E lesne de ghicit că i-ar plăcea să-mi azvârle călimara-i de cristal drept în mutră.

— San-Antonio, mă cheamă el ca la teatru, această dramatică afacere te privește în cel mai înalt grad. Cred că interesul dumitale — și, când zic interes, mă refer la strălucita dumitale carieră — este să rezolvi cazul cu cea mai mare viteză. Nu-i așa ?

Te-ai prins la subînțeles, mă Scobe-nas, zi-i ? Scris cu litera de-o șchioapă a afișelor și n-ar putea fi mai explicit.

— Voi face cele cuvenite, domnule director.
— Ţin cont.

In ascensorul care mă coboară cu icneli (este hidraulic şi centenar, dă-ţi seama), îmi zic cu hotărâre că, dacă e cineva sortit să n-ajungă departe, atunci e ăla ce îi demonstrează superiorului său nătărău cât e de nătărău.

III

Paznicul primăriei este un mutilat din Războiul Al Vechi. Are lipsă un picior, dinții, certificatul de școală primară și doi nasturi de la prohab. Poartă o bluză cenușie ale cărei buzunare vântură aerul asemenea unor urechi de elefantă, o jiletcă tricotată în autodeșirare și o cascheță de uniformă cu cozoroc din carton rasol care ar fi putut aparține — fie unui navigator în retragere, fie unui muzician de ansamblu coral, fie chiar unui amploiat de pompe funebre, de nu cumva unui șofer plătit în pană de plătitor.

Se numește Ringard * Alfred, ciopârțitul. Cu exces de îngăduință ne ținem de capul lui, Béru și cu mine, într-o locantă învecinată primăriei, simpatic stabiliment pe care proprietarul său, dăruit cu o vie fantezie, așa l-a botezat : *Cafeneaua Primăriei.*

Ringard e de-al casei. Nasul său, în formă de fragă putregăită, spune povestea fainelor vinuri supte colo-șa.

Având dinainte-i un Côtes du Rhone de baștină din Mostaganem **, Ringard Alfred se învoiește a scoate pamblici pe nas (ceea ce abia-abia mai poate fi numită metaforă, dacă se face referire la starea apendicelui său nazal).

Dânsul rulează „r"-urile, ceea ce e dreptul său, ba chiar datoria, deoarece de loc e de prin Saône-et-Loire.

— Bomba aia, vă zic io, dom'lorrrrr...

---

* Aproximativ : Măscăreanu.

** Port algerian. Așadar toată lățimea Mării Mediterane plus o treime din teritoriul Franței separă așazisul vin de așazisa lui podgorie. Trăiască pirateria comercială ! (n. tr.)

Nainte de-a vorbi, își trece prin ecluză o dușcă dintr-o poșircă roșcată, își morfolinge buzele cu o limbă pe care până și-o mâță chiorăind de foame ar dispreţui-o și, așa, se hotărăște să urmeze.

— Numa duminică dup'amiaz poa' c-a fost pusă, da, numa' !

Mâna tremurândă de moșneag îmbibat reumple păhărelul. Gura-i de vechi combatant pensionat îl seacă. Bérurier mai comandă un rând. Iar Piciorfărdesoţ bate din pleoape, în semn de recunoștință. În schimbul údăturii noastre de unșpce grade o să ne mai ofere el și altele, presimt.

— Duminică dup'amiaz. Pen'ce ?

Întrebarea, el și-a pus-o. Singur.

Ca să nu tânjim prea mult, răspunde pe loc.

— Fin'că duminică dup'amiaz eram la fii-mea și fin'că primăria sta deșchisă, causă că muzicafu' ținea repetiţ.

Adaugă :

— Noaptea, peste poate ; decân cu vandulii c-au dat jaf pă toată mobila în 68, consiliu' municipal a pus dă s-a făcut nește lacăte dă nu le mai crâșcă nime ș-un sistăm d-alarme cum nici la Cartier nu-i părechea.

Categoric. O fi el beţivan, însă e conștiincios, bătrânul războinic. Mi-l închipui la câte un 11 noembrie *, cu vasele lui de bucătărie înșiruite sub grindă în chip de Scut-Liniștitor, pe creștet cu bascul beretă, la colţul ochilor cu o lacrimă atunci când clopotele bat într-o dungă, a trecere pe ceea lume. Mă prind că, la apelul celor căzuţi, al lui este glasul ce răspunde „Mort pentru Franţa". Rari, tot mai rarissimi se fac z'eroii din 14—18. Cu vremea ce trece, totul trece. Nu vor mai rămâne decât nălucile lor prin pieţele satelor, cioplite-n marmură și încununate fie de-un cocoș belicos, fie de-un răcan păros **, despre care băieţandrii de azi *nici nu știu cu ce se mănâncă* : oare sol-

* Ziua încheierii armistiţiului în anul 1918.

** *Les poilus* = termen familiar pentru a-i desemna pe soldaţii francezi din vremea primului război mondial.

dat al Anului II să fie*, oare Asterix le Gaulois să fie** ? Şi apoi, într-o bună zi, cu convingerea oroarei estetice degajată de aceste monumente, lichida-se-vor, întrucât fiecare dintre ele ocupă pe puţin locul unui parking pentru trei maşinobile.

— Vorbeşte-ne despre acea faimoasă duminică după-amiază, dragă domnule Ringard, cer eu, totodată zgâindu-mă fără să vreau la agresivul şezut al unei slujnice în fustăs-cur-tă.

Gest evaziv din partea lui. Simplă precauţie ca să se scuze de eventualele sale slăbiciuni oratorice.

În realitate, e gata să turuie.

— M-am dus să mânc la fii-mea, în Rueil-Malmaison, şi n-am ajuns acas decât pă la sfârşitu dup-amiezii. Cum zic, în ziuoaia, flăcăi dă la Harmonie ţineau repetiţ în sala d'adunări, fin'că se gătesc dă 14 iulie. Cân e-un prilej d'ăsta, las cheile ici şi dom' Raimineur, şăfu de formaţie, vine dă le ia. Todauna îi răcomand să-ncuie după ce-o veni muzicantu dă pă urmă, fin'că, atâta cât ţine repetiţul, îmi stă primăria deschisă, da uite, cum todauna careva ie lipsă la apel, nu să ştie niciodată dac-absenţii nu-s cumva întârziaţi, aşa că nu să încuie. Şi d'aia, zic io, şi v-o dau şi-nscris, că maşina infernală duminica s-a pus. Ce vreţi : o moară ! Cu-adevărat, o moară dă măcinat...

Îşi înmoaie melita, clatină din cap (căci e trecut de vârsta scuturării altei piese principale, împotriva căreia are o râcă lesne de închipuit) şi conchide :

— Un primare atât de bun, l-am ştiut şi pe tat-su, şi să piară aşa ! Şi biata don'şoară Follichette*** care todauna era pă baricade....

— Acolo a şi rămas, fac eu sinistru, arătând la gaura căscată în faţada primăriei, şi pe care funcţionarii municipali sunt pe cale s-o astupe cu scânduri. Vrei să fii amabil să ne conduci către sala de şedinţe, domnule Ringard ?

* 1794, anul II al Republicii după detronarea, judecarea şi ghilotinarea lui Ludovic al XVI-lea.

** Eroul unui popular serial în benzi desenate. (n. tr.)

*** Aproximativ : Zburdălniceanu.

Este cu putință să fii simultan muzician și diabetic. Tot așa, nu e imposibil să fii atât șef de orchestră cât și droghist. Ca dovadă : însuși cazul maestrului Alexandre Raimineur, cel ce conduce un butic în culori țipătoare, cu iz de naftalină și, în același timp, „Marșul macilor de câmp", (muzica de Martial Poiloc *).

Regele baghetei magice este un omuleț pricăjit și cu cioc, ce ar semăna cu Trotski dacă Trotski ar fi avut o moacă de tembel. Poartă ochelari cu lentile încercuite în sârmă de fier și suge niște pastile care duhnesc a garderobul unde, în casele așa-zis burgheze, se țin lâneturile pe durata verii.

Poartă o bluză albă sâcâită de acizi și maculată cu diferite hărți, lăsând-o larg desfăcută în partea de sus, anume, fără îndoială, pentru a arăta oricui s-ar ivi enorma lavalieră ce-i asigură nouăzeci și cinci la sută din prestigiul artistic. Ultim amănunt, al cărui pitoresc n-o să-ți scape decât dacă buzunarul bășcăliilor ți-e rupt : are o șepcuță gen regizor de platou sau comisionar de antricoate, așezată absolut drept pe creștet, ca o coroană de majestate la ceremonia înscăunării.

Facem cunoștință.

Pricepe obiectul vizitei noastre. Pronunță câteva vorbe melodioase pe tema catastrofei de la primărie. Aceasta, după dânsul, este acțiunea teroriștilor de extremă dreaptă, dornici să distrugă un primar socialist, a cărui operă, personalitate, devotament neostenit închinat cauzei comune, et caetera...

Îi răspund că lucrul acesta nu e imposibil.

Dânsul imploră arestarea răufăcătorilor pentru ca o pedeapsă exemplalalila să le fie atribubibabu, iar eu făgăduiesc.

Ajundem la repetiția de duminică.

Este categoric : el nu știe nimic.

* Aproximativ : Martial Râsplezneac.

Sosit cel dintâi, cum şefia sa o cere, a plecat cel din urmă, cum i-o pretinde datoria. Nimic văzut, nimic auzit.

Nu mă aşteptam la mai puţin (nici la mai mult) de la acest om de bine. Ba da, totuşi : lista integrală a muzicanţilor săi.

— Domnule Raimineur, poate că unul dintre executanţii dumneavoastră o fi observat ceva neobişnuit ?

Schiţează un nu clătinat din cap pe care o idee subită nu-l lasă dus până la capăt.

— Aşteptaţi, face el, poate am ceva mai bun.

Împinge o uşă care dă în spatele prăvăliei, strigând către culise :

— Wolfgang !

Privirea mea întrebătoare îl face să se explice pe scurt :

— Fiul meu.

Şi adaugă :

— Duminică, l-am luat cu mine la primărie, să patineze cu rotile pe aleile pavate din parc.

Grozavă iniţiativă, trebuie să recunoşti, nu ?

Apare copilul.

Nu-i seamănă lui Mozart ci lui Morcoveaţă. * Te duce cu gândul la o feştilă aprinsă. Are privirea arţăgoasă a unui iepure rusesc de casă bolnăvior la vezica biliară, precum şi dinţi atât de depărtaţi încât îi este cu neputinţă să mănânce boabele de linte din salată.

— Wolfgang, băiatule, îl abordează părintele său, uite doi domni de la poliţie care au să-ţi pună nişte întrebări. La care îţi cer — eu —, să alcătuieşti răspunsuri limpezi, precise, rostind adevărul, nimic alta decât adevărul, tot adevărul. Frageda-ţi vârstă te dispensează de depunerea unui jurământ, gândeşte-te însă că eşti ùn Raimineur şi că aştept de la tine o atitudine demnă de numele ce-l porţi. Haideţi, domnilor, luaţi-l în primire !

Odată aici, şeful droghist de orchestră îşi încrucişează semeţele braţe diriguitoare de alămuri şi aşteaptă isprăvile verbale ale vlăstarului său care, la urma urmei, e poate chiar al lui, ca unul ce, orişicâtuşi de puţin posedă aceeaşi grupă de sânge ca nevastă-sa.

* *Poil de carottes,* eroul romanului omonim de Jules Renard. (n. tr.)

— Wolfgang, murmură Bérurier. E-un prenume breton, ăă ?

Interpelatul îl zbanghește tot atât de drăgălaș ca stuchitul unui ofticos ce mult n-o mai duce.

— Nu-mi era destul că-l car în cârcă, pe deasupra mai tre' să mi-l mestece în bot un grăsulete cât toate zilele ; păi atunci mai bine să mi se zică Izdulică !

Dom Raimineur intervine :

— Am omis să vă previn, domnilor : Wollgang e tare poznaș.

— Văd, admite Grăsanul, dar mi-i că mai p'ormă, când și-o afla el nașul, ăla o să-i strice poza, și tocma' la dos. Mneata nu știi câți glumucoși de-aceeași teapă, ce-ți bagă țeapă după țeapă, ajung la stâlceală. Mi ți-i stâlcesc nașii ăia, mai ceva decât șaua pe niște țicliști de curse.

Cu vârful pantofului meu îi ciocănesc ușurel prăjinile, ca să-l readuc la calm. După care mă ocup eu de Wolfgang.

— Se pare că ți-ai folosit patinele cu rotile duminică după amiază, în parcul primăriei ?

Pușlachele își încrețește nasul roșcovan.

— Ș'ce ?

— În afară de muzicanți, n-ai văzut intrând pe nimeni ?

Încă o privire rea. E curios cât de arțăgoase, cu tot dinadinsul, sunt ființele. De-abia au făcut ochi, uite că mârâie. Sunt gata să muște, să sfâșie, nu contează pe cine, nu contează când, iac-așa, din instinct. Se simt necontenit agresate, și-atunci unghiile li se fac gheare, saliva — fiere, glasul — un acid, iar ochii — fier înroșit de însemnat vitele.

El, încă de pe-acuma, urmare a roșeței sale prea accentuate, a prenumelui său imposibil ori a tâmpeniei lui tat-su, iată-l gata la orice strâmbă, ca un om mare. Răzbunător, e veșnic pe picior de război. Săracu' mucea...

— Gândește-te bine, viteazule, e de-o importanță covârșitoare.

— Nu-i nevoie să mă gândesc, mi-o întoarce micul dat naibii. Da. Am văzut oameni intrând în primărie în timpul repetiției.

Iscusință pentru care ruginiul mi se arată mai mândru la chip decât un arhanghel. Notează că eu unul n-am contemplat vreodată arhangheli decât pe icoane, da' am și eu mica mea idee în domeniu.

— Tu ești sigur că nu erau muzicanți ?

— Da unde-ați mai pomenit muzicanți în salopete ? ! T'ticu, care e-un bombănicios cum nu se vede, mai rău ca monitorii, n-ar da voie.

— Erau în salopete ?

— Păi, lucrători ! Și nordafi *, dacă vreți să le știți pe toate.

— Poți să mi-i descrii ?

Se bozumflă, mai rău ca pe la Besançon.

— Niște nordafi in salopete, cu ochelari de soare ; cât s-o ții cu povestitul, ă ?

Mă uit la copil cu luare aminte. Deloc fleț, piciul. Meschin, rău, dar nostim.

— Încearcă totuși, amice, fiindcă, încă o dată îți spun, mărturia ta e hotărătoare.

Gravitatea vocii mele, seriozitatea cu care-l privesc i se impun.

Se învoiește.

— Era unul mare, mai în vârstă, și unul tânăr, mai mic. N-arătau a Nordafi din nordul Africii, după părerea mea.

Nordafi ce nu arată a Africa de nord, iată un soi de specie de paradox pe care ți-l fac cadou.

— Ce înțelegi tu prin asta ?

— Dacă vreți, erau niște arabi, ca ăia din comandourile care se văd la tele. O fi din cauza ochelarilor lor negri?

— Povestește...

— Ce ?

— Totul. Maximum de lucruri văzute la ei. Cum au venit ?

— În mașină. O hodoroagă americănească, paradită toată. Neagră. Au lăsat-o la trotuarul din față.

— Și apoi ?

— Avea fiecare pe umăr câte-o traistă cu scule. Au intrat în primărie, am crezut că vin să repare ceva...

---

* Din nordul Africii. (arg.)

— I-ai văzut şi la plecare ?

— Nu. Patinam. Trebuie că s-au dus când eram la capătul parcului.

— Asta-i tot ?

— Asta-i tot. Credeţi că ei au pus bomba aia ?

— Probabil.

*

* *

— Cum te simţi, dragostea mea ?

Zoé lâncezeşte, cu gândul pe aiurea. Obişnuita ei privire scânteietoare s-a stins. Se încăpăţânează să contemple tavanul cenuşiu pe care se fugăresc umbre venite din stradă.

Şopteşte, abia audibil, un „merge" căruia nu i se poate da crezare.

Mă aşez la căpătâiul ei, intimidat de ce am a-i spune. E greu al dracului, uneori, să-ţi descarci cugetul dinaintea unei făpturi iubite. Căci totdeauna acolo, în străfunduri, cade mâlul, se depun deşeurile, se lasă zaţul. Străfundurile cugetului sunt pline de cutii goale, de floci în smocuri mititele, de prezervative terciuite şi, mai cu seamă, de necugetatele rezerve numite arrière-pensées.

— Am impresia, Zoé, că tu nu mi-ai spus totul despre trecutul tău. Agresiunea aceasta o dovedeşte...

Îi citesc mesajul care l-a intrigat atâta pe Bătrânu'.

— Înţelegi de ce i-am răspuns „nu" primarului ?

Nu răspunde, ea, nimic. Privirile continuă a-i rătăci pe bagdadie. Însă, după felul cum îi freamătă nările, ştiu că m-ascultă şi că vorbele mele au ecou.

— S-a vrut ca unirea noastră să nu se desăvârşească, scumpo. S-au folosit mijloace extreme pentru împiedicarea ei. Vreun temei o fi fost, nu ?

Se decide :

— Pentru ce acest temei m-ar privi pe mine, iar nu pe tine ?

Jap ! Bine cumpănit. Pertinent.

— Pentru că, Zoé, degeaba îmi pun întrebarea, răspuns nu-i aflu.

— Şi eu îmi pun întrebarea, şi nici eu n-am vreun răspuns, dă ea asigurări.

Îşi coboară pleoapele, ca pentru a-mi da de înţeles că vrea să rămână singură. Pe furiş îi las un pupic jilav pe frunte şi mă îndrept către uşă.

— Antoine !

O voce cu desăvârşire sleită.

— Puişor ?

— Nu, nimic...

Şi iată-mă plecat, cu o gaură largă, înfiorătoare, în mijlocul burţii, în miezul sufletului. Ceva ţinând de zona desperării , ceva care trebuie că este, de altminteri, chiar desperare. Însă una obscură, confuză, de nepovestit...

Vremea este, în continuare, frumoasă. Secetă, ce vrei. Setea umple de lume terasele café-urilor.

Găsesc un colţ liber, lângă un oareşcaraghioz bicentenar ce îşi citeşte ziarul cu ajutorul unei lupe. Prinde ceva ici şi colo, ca oglinda retrovizoare a unei moto rulând pe-un drum doldora de cuiburi-cu-dame [1]. Lăsând de-o parte titlul fituicii, nu l-aş prea crede putinte să buchisească de-acolo cevaşi, cu tot uriaşul telescop adus în acest scop.

Picolo-ul mă interoghează din ochi. Căci, o să observi, prin bistrourile din Pantruche *, de-acu încolo aşa-i la modă să te adresezi clientului. O clintire din sprânceană, nu mai mult. Şi tre' să te agiţi tu, să-ţi semnalizezi tu poziţia, că de nu, băiatul te sare, trece, te osândeşte să pici ca un slip cu elastic rupt.

— He, o halbă în negligé ! strig eu garçonului.

— Adicătelea cum, în negligé ? !

— Cum... fără guler fals, uite cum ! Ce, vii din provincie ?

Atins la punctul acela, cum se zice, deja ? Da : la punctul sensibil, îşi saltă umerii de bâtlan. Presimt că, până

[1] Cum îmi spun cu toţii : „Mă întreb unde o să caut toate astea". (n. aut.)

* Denumire argotică a Parisului. (n. tr.)

o să-mi primesc berea, mai va. O s-aştept, n-are importanţă, nu-s grăbit. Tre' să cujet. Tras linie ş-adunarea ! Asta e primordial în job-ul nostru : să recapitulezi.

Îmi spun că, pe parcursul începutului meu de anchetă, ceva mi-a făcut subconştientul să tresară. Iar acel ceva continuă să zvâcnească în limburile insondabilului meu spirit. Ce-i ? Mister... Dar când s-a produs micul declic ? E imposibil de stabilit. Cred totuşi c-a avut loc în cursul unei conversaţii. Să fi fost aceea cu schilodul 14—18 ? Cu dirijdroghistul ? Cu fiu-su ? Cu Béru ? Bătrânul ? Zoé ? Îmi strâng tare tubul cu idei. Tre' să-i ţâşnească pasta. Orice s-ar întâmpla, fraza aia, ba chiar vorba aia unică, poate, care mi s-a înţepenit în creieraş ca un fir de anghinare între doi dinţi, trebuie regăsită. Cu orice preţ...

Nimic. Vidul... Nebuloasă cenuşie în căpăţâna-mi suprapopulată.

A se relua deci totul, minuţios... Monopiciorongatul ? Retrăiesc scena, cu acele tari „r'-uri, vălţuite în Côtes du Rhone, cu ieremiadele lui... Tot, ce mai ! Convorbirea, rememorată cuvânt cu cuvânt. După care, trec la maestro Raimineur...

Picolo-ul îmi pune pe masă o halbă frişcuită până într-atâta că, după ce-oi seca spuma, n-o să rămâie în sticloanţă nici atât lichid cât să umezeşti, cu el, buca unui timbru poştal. Vendetta ! Ca să vezi ce crud e un picolo când ţi-l ridici în cap. Pe deasupra, sticla mi-e tivită cu un ruj de buze violet (cel mai cumplit). Scârboşenie ! Are omul toate indulgenţele din lume pentru propria-i gaură de evacuare, dar urmele altora îl dezgustă.

— Cât face ? îl întreb pe garçon.

— Trei franci.

Îi întind o monedă de cinci franci.

— Păstrează restul.

L-am avut pentru a doua oară, na. Tresare. Se aştepta să-i fac hai, iar eu, în loc să-l înec în ocări, îl umplu de aur. Există maniere fel de fel prin care să-ţi bagi contemporanii în rahat. Dânsul, pe asta, n-o aflase încă. Tre' spus că oamenii, în ansamblu, sunt scârţani, zgârciobi peste măsură. Ei nu ştiu să-şi plătească adevăratele plă-

ceri, alea foarte delicate. Vor voluptate pe daiboj, iată viciul lor.

Bun, aşadar eram la şeful droghestră...

Şi deodată, bum ! lucrul căutat de mine cu atâta îndârjire, dar nu cu vreun iluz din cale-afară, iacătă-mi-l apărând, ca scris pe un ecran gigantic.

Droghistul de orchestră mi-a împărtăşit convingerea sa că atentatul era opera unor terorişti de extremă dreaptă, dornici să-l ucidă pe primar.

Iată ce-mi coace, ca pe-un buboi, minteameaua. O asemenea reflecţie gură-casică o perspectivă interesantă, pe care ţi-o voi lămuri cu acelaşi brio, ţie binecunoscut. Îmi zic, textualmente, astfel : „E ?! Şi dacă, în realitate, cel pe care îl voiau ucis era, da, primarul ?"

Te-ai prins ! Ia-n cujetă, iepuroiule. Că dă de gândit. Ia să presupunem că nişte oameni ar fi vrut să-l suprime pe primar într-o formă care să pară practic accidentală, adică dându-i moartea drept consecinţa unui atentat îndreptat, oficial, împotriva mea. Dorinţa de a lua la ţintă un poliţist cu faimă nu-i de mirare. Cercetările, în mod automat, se orientează într-o direcţie precisă : într-a mea ! Primarul trece drept o victimă *suplimentară*, dacă pot zice astfel. Deci, nimănui nu-i dă prin cap să-şi ducă ancheta în anturajul primarului. Pentru susţinerea acestei aserţiuni, *există faptul că bomba în direcţia lui s-a spart în bucăţi*. Nu uita ! *În direcţia lui, iar nu într-a mea !* N-a fost întâmplător.

Pfii, uite ce schimbă totul. Ştii cum lunecă ? Unt !

Moşneguţul cu lupă dă să-şi vâre lupa în buzunar, dar, virând ca o şalupă, vâră prost şi-i pică lupa.

Nu se sparge.

Culeg acest instrument optic şi îl prezint bicentenarului. Sociabilinsul îmi mulţumeşte şi apucă toarta halbei... mele. Leit romanul ăla gros, de M.I. Opul, parcă.

În clipa când i-am ridicat lupa, bucuria mea năvalnică a căzut jos. Căci în acel moment mi-am zis : *„Dacă oamenii ăia chiar ţineau să-l omoare pe primar, atunci pentru ce ţi-au mai remis avertismentul ?"*

Castelul meu din Spania clădit din cărţi de joc se năruie precum raţionamentul unui beţiv după ce s-a dres,

disdedimineață, cu Alka-Seltzer *. Însă tu știi cum e omul în general și omul san-antonian în speță? Speranța, resort al inimii. Hotărârea arzătoare să nu lase niciodată optimismul pierdut din vedere. Spleen, o țârucă, doar cât să-ți ferească mintea a se bronza la soarele încrederii în sine ; niște perioade de îndoieli, bune să-ți mai îmlădieze egoismul. Și p'ormă, hop, hop ! Din nou te agăți de euforie, omuleule ! Căldură, fericire, certitudinea isbânzii. Fericirea nefiind decât ideea care se face asupra celei dintâi, tu fă-ți mereu idei fericite. Cum destinul tău pe tine te are cap-de-afiș, n-aștepta nicicând ca alții să-ți asume rolul.

Dezamăgirii mele îi servesc argumentul că misterul mesajului era deja mister pe când mă credeam — alături de Zoé — singurii vizați de bombă, așa cum rămâne încă mister și când presupun că mecanismul morții era de fapt destinat primarului. Nimic nu se schimbă. Pentru moment, aici tre' lăsat blanc.

Bătrânul-moșânul de alături se ridică.

Plecând, răstoarnă măsuța de serviciu.

Dragă, dacă vrei opinia mea sinceră, eu zic că acest biet domn, în starea la care a ajuns, ar avea interesul de a fi orb.

I-ar reveni mai ieftin.

* O marcă de apă minerală.

IV

Tu ai niște primari care sunt, în afară de asta, industriași, comercianți, medici, agenți de asigurare, agricultori, ori altele.

Mai cu seamă ori altele.

Al meu, primar a fost.

De profesie. În plus, consilier de una, de alta, în domeniul mașinimpexceva ; procesul obișnuit, de ! Iar pe urmă, deasemenea, secretar general la trucceva.

Se pregătea de deputăție. La un caz, mă rog, de senatorie. În politică, ai felurite resurse. Te poți mulțumi și cu loturile de consolare. Când ți se refuză încoronarea la Reims, *merge* și Réunion, *merg* și insulele Fidji cu ale lor surate, ca locuri unde să-ți refaci sănătatea. Dacă ești un super-prefect, iată-te P.-D.G.* Un camembert cu totul și cu totul superb, ți-o zic verde. Esențialul este a te pricepe să sugi butucul roții potrivite ori a ști să polizezi impecabil axul corespunzător. Și a nu te lăsa extras de-acolo. A rămâne acroșat cu orice preț. Să-ți vânturi și ani întregi prin boxă, dacă n-ai destulă doxă, dar să fii văzut, să te-arăți. Să valorifici superior cenușile eminente, să fructifici relația eminențelor cenușii. Ai grijă mai ales să nu te uite lumea. Un ins uitat e un ins terminat : harabaua își vede de drum fără dânsul. Nici la colac de salvare n-are drept. Că dai din coate, că o cotești întruna, de tine n-ai voie să te doară-n cot, trebuie să te menții în fierbere. Adevăratul politician e un comprimat efervescent. Face spumă, sfârâie, împroașcă preaima cu sineși. Politica este partea gazoasă a națiunii : limonada sa, șampania sa, pârțurile sale.

* Proprietar director general.

Scumpul primar răposat, făcut zob mulțămită nechibzuitului meu „da", ocupa un discret pavilion, din pietre de moară, într-un cartier mărginaș.

Grădiniță, R 16*, soție îmbrăcată modest, odrasle palide.

Viața i se vede în casă, de jur-împrejurul coșciugului care tronează în salon. Întocmit din lemn de nuc masiv, cu mânere de argint : cea mai frumoasă mobilă din cameră, s-o spunem sincer.

Acolo, veghiindu-l, sunt tovarășii „de luptă", cu o expresie sălbatică, falca trasă ca sertarul unui scrin de epocă, ochiul îndurerat de jale dar însuflețit de dorul răzbunării. Nu privesc, ei, la nimic și la nimeni. Cariatide tâlcuind statuar piesa. Ei aparțin deja mauzoleului lui Jules Aigime, gloriosul primar mort la datorie, de-anpicioarelea, cu a sa fașă tricoloră împrejurul pântecului. De legenda unui om tre' să te-apunci câtă vreme acela mai este cald. Nu tre' lăsat ca repedea uitare să-și încheie trista corvoadă nivelatoare. Că, dac-ar fi pe-așa, n-am avea decât străzi numerotate. Nu-i York altcumva.

Pe sicriu : eșarfa tricoloră, pătată de sânge, găurită de schije, sublimă materializare a dramei. Perpetuarea ei.

Primăreasa este o persoană tare, născută să fie văduvă. E de constatat, la această doamnă, o plânsoare de bonton. Un fel de a fi : sufăr, dar îmi asum nefericirea. Se simte că ea va întreține memoria celui dispărut, căci, în ce o privește (cine s-o privească ?!) nu-i bună la pat și n-o să aibă nicicând ceva mai bun de făcut. Chiar, iată o ocupație frumoasă : văduvă de martir sau de bărbat celebru. Numai să vrei să i te consacri de-adevărat, în întregime, și nici nu-ți închipui satisfacțiile morale, și materiale, cu care te alegi. Invitată ești, respectată ești, menajată ești, și rentele îți vin regulat, fără a te rupe în bucăți pentru a le obține (c-ar fi culmea, într-o clipă ca asta, să te lași ruptă-n bucăți !)

Dânsa e deja în negru, având acasă, în stoc, tot ce ține de doliu, cum stă bine gospodinelor prevăzătoare și care nu se cernesc la alde Dior sau Chanel. Doliul modă

* Automobilul Renault 16.

e inaccesibil ca preț. Tre' să fii Liz Taylor sau Jacqueline Kennedy ca să ți-l poți permite.

Pe câtă vreme modestele doamne semi-burgheze, tare ordonate și prevăzătoare cumu-s ele, pe lângă dulcețurile lor, conservele lor de fasole verde la borcan (fa-sol-la-si-do) și cearșafurile lor stivuite în garderoburi cu miros de lavandă, dețin, asemenea, și țoale negre, știți, „la caz de necaz". Moartea le poate bate-n poartă ; ele, aceste casnice strașnice, sunt gata — au găteala — să o întâmpine cu fruntea sus. Moartea nu le face frică, nu le scoate din minți. Luând-o în stăpânire, dumnealor se pun vârtos pe treabă. O asezonează ca pe-un sos cu lacrimile, garnisesc cu ea buchetul, coroanele, panglicile destinate soțului, dânsului-plânsului, înveciiubitului, până într-atât că-ți lasă regrete eterne și o poftă nebună de-a nu mai veni să tulburi, vreodată, o asemenea nemângâiere.

Văduvă — frumos lucru. Și nobil. Și adevărat. Demnitatea suverană. Ea este o, cum să-i zic ? o păstrăvastă. Slavă păstrătorilor, acestor geranți ai amintirii, acestor conservatori de muz(ee)icuțe amuțite numai prin țărână. Onoare durerii ce se încarnează (ba cărnos ești tu !) atât de bine într-ânșii. Totul obține astfel un aspect, un demers, o semnificație.

Stai așa, te-am tocat la cap ? Bun, atunci comut pe invers.

— Aș putea să vă vorbesc între patru ochi ? solicit eu de la femeia aceasta instructiv-educativă și neagră.

Mă călăuzește către sufrageria ei Henri-al-câtelea-o-fi. Niște mere renet se usucă pe o măsuță. Îmi indică un jilț stil de groază, îmbrăcat în moleschin* veritabil. Încredințez șezutul meu fundului său, ori viceversa.

Ca mijloc de acoperire a mesei s-a ales un... mileniu. Pur și simplu. Cu găurele pătrățele. Un amoraș brodat stă în mijlocul acestui milieu : el, ei bine, el cântă la flaut.

Nu cumva la nai ? De*Pan*dă din ce unghi îl privești.

Oricum, e plin de fumuri.

Ca un șleahtic pan.

* Mușama, tratată astfel încât să imite pielea fină. (n. tr.)

— Doamnă Aigime, eu...

Aici, o dau pe durere. Cât sunt de afectat de... Impactul acestei drame asupra poporului Franței... Amintirea lui Jules duravadura... Asociația duruților de dorul său, printre ai cărei suporteri înfocați vreau să mă prenumăr... etc.

După care hai c-ajung la ce mă interesează :

— Doamnă Aigime, credeți că gloriosul dumneavoastră soț va fi avut inamici ? Alții decât cei politici, vreau să zic ?

Ea se răzvrătește toată : bust, coamă, glandă. Văduvă adevărată, pur-sânge, dacă-ți spun ! Hienă sălbatică, buze răsfrânte, hoitului său pază :

— Dânsul ! Cum de puteți, domnule, să-mi puneți o întrebare ca asta ! El, care și-a închinat altora întreaga-i viață. Nu se gândea decât la binele obștesc. Dădea dintr-ânsul, se consuma fără-ncetare... Pentru toată lumea se zbătea. Poftim, nu mai departe : nunta dumitale...

Pentru a zvârli aste două vorbe, „nunta dumitale", fier înroșit i s-a făcut gura. Mutra ei posedă una încăpătoare, cât coșciugul din salon. Și-mi servește o porție cu maximum de tact.

— Nu mai departe, spuneați doamnă, nunta mea... ?

— El și-a amânat plecarea la congresul național al primarilor localnici, ale cărui lucrări s-au deschis la Beaune[1]. Căci soțul meu era primar localnic. A treia generație de Aigimi la cârma existenței comunale. Frumos, nu ?

— Superb. Sunt foarte mișcat. Și infinit de mâhnit să aflu de amânarea acestui voiaj...

În acest loc, oprește, ptrrru ! trage de hățuri, când îți spun ! Și însumi m-aud cum invoc numele Celui de Sus în termeni a căror spurcată vioiciune ar face să se crape coloanele Sfântului Petru *of* Roma.

---

[1] În cazuri dintr-astea eu obișnuiesc să adaug : „și unde ele se desfășoară sub cele mai bune ospicii" ; însă cei de pe cheiul Conti mi-au dat de știre că n-aș putea intra acolo (la Academie, n. tr.) câtă vreme mă țiu de calambururi. (n. aut.)

Îngrozită, văduva mă măsoară cu ochii pe care îi va fi avut logodnicul cavalerității d'Eon în ziua când și-a strecurat mâna pe sub chiloțeii mândrei sale*.

— Scuzați-mă, doamnă, însă un fapt cu totul deosebit ca relief mi-a apărut în favoarea spuselor voastre.

Bine am întors-o, hai ? Ba și cu formulări în cel mai pur limbaj de s'col[1] nouăspce.

— Ceai în vedere ?! se tulbură văduva, foindu-se în jurul catafalcului.

— Dacă vă tălmăcesc bine vorbele — și cum le-aș putea răstălmăci fiind atât de perfect exprimate —, nu domnul primar urma să mă însoare. Oare ?

— Nu, deoarece se ducea la congresul primarilor localnici. Adjunctul de primar, el trebuia să asigure desfășurarea ceremoniei.

— Lucru prevăzut demult ?

— Vreo două, da' ce zic : trei săptămâni, fiindcă bărbatu-meu lua parte la fiecare ediție a congresului.

— Decizia contrară când s-a luat ?

— Ieri dimineață. Un bun prieten de-al lui, primarul din Saint-Pourcent-Indexé** s-a oferit să treacă pe aici pentru a-l lua cu mașina la începutul după-amiezii. Dragul de Jules a primit. Și-a strigat de îndată : „Că tot nu mai plec cu trenul de dimnieață, o să-l pot căsători eu însumi pe comisarul San-Antonio !"

— Reacție minunată, doamnă, mă mișcă până-n adâncul sufletului, zic eu dând cu pumnii să-mi șterg o lacrimă pe care nici măcar o duzină de cepe n-ar ajunge să mi-o zmulgă (mai degrabă aș zmulge eu cepele).

— Un sfânt ! face doamna.

Care adaugă iute-iute, dintr-o deformație co-profesională, neîndoielnic :

---

* Charles de Beamont, cavaler d'Eon (1728—1810), ofițer în serviciul lui Louis XV. Ca agent secret, în cursul numeroaselor sale misiuni în străinătate a folosit adesea travesti-uri feminine ; în acest serviciu comandat a trebuit să facă față anumitor situații sau incidente extrem de picante. (n. tr.)

[1] Dacă ai băgat cumva de seamă, abrevierea cuvântului *secol* te duce cu gândul la elevație. De acord ? (n. aut.)

** Sună ca „Sută la sută indexată" ceea ce, pentru o denumire de localitate este, s-o recunoaștem, original și atrăgător. (n. tr.)

— Laic ! Un sfânt laic, domnule comisar.

— Cei mai buni, supralicitează mandea. Şi, atunci, luând această decizie, ce-a făcut ?

— Bineânţeles, l-a anunţat pe adjunct.

— Care se numeşte... ?

Un licăr de incredulitate se iveşte la robinetele durerii.

— Adică nu ştiţi cum îl cheamă pe prim-adjunctul vostru ?

— Locuiesc în Saint-Cloud, doamnă, şi de aceea nu cunosc defel almanahul Gotha al cochetului dumneavoastră orăşel.

Ea, magnanimă, îmi iartă ignoranţa.

— Este vorba despre domnul Wladimir Merdanflak*, îmi spune.

— Adresa ?

— *Hôtel-Restaurant des Coccinelles***, în spatele policlinicii.

— Mersi.

Asta e ! euforia mi s-a lansat pe orbită. Nu mai e cazul să-ţi vând de ce-urile. Chestie de miros, ţi-o repet. adulmec ceva interesant. Căci, înfine, iată cine-mi poate da foarte multă apă la moară, plus o roată învârtitoare. Desprinde-te din cleiul mierei şi urmăreşte-mi raţionamentele, homuncul prăpădit ce eşti, fiindcă, precum căpăţâna lui Danton, ele merită osteneala***. Eşti pe fază ?

Perfect.

Atunci, să pornim de la principiul că atentatul a fost digerat (pardon, eram cu gândul la Béru) vreau, să zic a fost dirijat împotriva adjunctului, iar nu împotriva primarului. În ultimul moment, bombatorii[1] află că primarul este cel ce îmi va oficia căsătoria. O catastrofă pe degeaba. Hotărăsc s-o anuleze. La ce bun un măcel inutil ? Vezi ce bine se îmbucă piesele, luate aşa ? În

* Aproximativ : Vladimir Băltoscârneţu.

** Coccinella septempunctata, buburuză, boul-popii.

*** La 5 aprilie 1794, suind pe eşafod, revoluţionarul Danton l-a rugat pe călău să arate mulţimii capul ce urma a se rostogoli sub cuţitul ghilotinei, specificând : „El merită osteneala". (n. tr.)

[1] De ce nu ? Se spune foarte bine „dinamitor" (n. aut.)

mare grabă, mă previn. Atâta că flăcăul San-A. are clipa de aiureală pe care o cunoşti — şi totul sare în aer.

O şterg la tărăboanţă. Şovăi, apoi decroşez telefonul, căci noutatea n-o ştii (cum zic Caledonienii) : de-acu încolo, gata, toţi mahării slujbăşind la Agie au şi ţâr-ţâr-ţârul în dotarea respectivă ; n-o trece mult şi-o să fie apă caldă, precum şi distribuitori de prezervative înflorate.

Îl cer pe Grăsan.

Cu generozitate (ori, poate, ca anturajul să mai scape naibii de dânsul) mi-e dat.

— Umflatu' ?

— Da, răspunse fără codire.

— Aici sfântu-Anton din Padova, găsii ceva să-ţi placă, neamule.

— Ce-adecă ? întreabă Planturosul, gata oricând a înşfăca o pomană (în azteca modernă se zice o polană).

— Un drăguţ hotel dè cartier, amice. *„Buburuzele"*, pe lângă dispensarul aşezării unde era cât pe ce să mă-n-sor. Umple-ţi o valiză, ia-ţi baiadera la braţetă şi duceţi-vă să navlosiţi una odăyolă de amor, Berthe şi cu tine. Ai grijă să nu-ţi dai în vileag aspra îndeletnicire. Inventează un pretext, nu importă ce. De-o pildă : sosiraţi pe coclaurii de acolo ca să tocmiţi cumpărarea unei cârnăţării. Dar, odată aflat la faţa locluui, bleojdeşte-ţi ca lumea frumoşii tăi ochi de viţel atins de conjonctivită. Nu-i exclus ca oarece să pută. Patronul e de origine poloneză, presupun, fiindcă îi zice* Wladimir Merdanflak. Dânsul mă interesează. Grozavă misiune, nu ?

Un timp.

— Bucate ? Are ? Valabile ? întreabă anxios înglodatul vezicular.

— A, este aproape la fel de bine la dânsul ca la Guérard din Asnières-sur-Seine.

La care acest mare patriot, neîncrezător, replică :

— Meniul Polacului ? Îndoi-m-aş şi n-am cui.

---

* Cu unele excepţii, „străinilor" din imensa saga san-antoniană li se repartizează nume de familie cu o rezonanţă complet fantezistă în raport cu naţionalitatea atribuită. Exemplu cras, în cartea de faţă, personajul Krakzecs nu e nici ceh, nici polonez, ci... bulgar. Este inutil să se caute motivaţii abisale pentru asemenea „măşti" de carnaval poliţist. (n. tr.).

* * *

Știi că, plin ochi, e simpatic la *Buburuze* ? Genul de hotel bine întreținut, cu o fațadă albă, jaluzele verzi, ferestre agrementate cu perdeluțe și o terasă din care cresc parasolare portocalii, de cel mai pempant efect.

Arată a nou, deci sprințar. Una peste alta, locșor modest dar inspirând încredere.

Parterul se divide în două părți inegale. Cea mai încăpătoare cuprinde sala de halire și bucătăria. Cea mai mică e rezervată biroului de recepție și barului.

Nițel cam hibrid, barul.

A fost croit pentru cei în trecere, dar e bucșit de autohtoni. Îi poți afla acolo pe lăcătuș cu marmota lui de fier, pe măcelar cu șorțul lui suflecat, pe ieșitul la pensie cu marotele sale, plus câteva specimene de meseriași, a căror rostire denotă Parisul din preajmă, și ale căror ghete denotă și mai apropiatul „la țară".

Intru prin bar, pune-te în locul meu.

Numaidecât, îl ochesc pe odăiaș. Un patron de bistrou la el în bistrou e ca un comandant de ambarcațiune pe propria-i dunetă : confuzia cu un predicator dominican ori cu un șef de taraf țigănesc e imposibilă.

Merdanflak e un cvadragenar îndesat, blond și ars de soare, cu ochi de nuanță deschisă, mult umflați, și o anume gravitate puțin compatibilă cu starea lui de comerciant.

Aduce mai degrabă a agent de asigurări, ori a reprezentantul unei mărci de mașină care se vinde prost. Un asemenea personaj n-are, aparent, nimic vrednic a convinge onor clientela de bar să-i calce pragul.

Nimic, în afară de servante.

Sunt două la număr.

De pe unde le-o fi vânat, nu știu, dar fă bine să-ți amintești că avea nevoie de un permis pentru vânat mare. Astfel de evangheline, zău, nici la *Lido*, nici la *Crazy Horse* n-ai să găsești. Ca astea, nț.

Vamp autentic, măi nepoate. Caroserie specială, doi arbori cu came la cap, injector pe bază de comandă elec-

tronică, aprindere tranzistorizată ! Osia dinapoi oscilantă, cu tijă oblică, și carburator compound. Tre' că ajungi la fabuloase viteze performante cu bolizi de acest gabarit.

Una, șaten-roșcată. Cealaltă, blond-arămie. Ambele — ochi perverși, dos apocaliptic, gene care îți grebleză emoția de pe vitrină, gură din care mult ți-ar plăcea a face manșon rulant micuței pleșuvii a Eminenței tale, în sfârșit, Domnul și Merdanflak fie lăudați pentru asta, ele poartă niște fustițe negre care, la orice înclinare, îngăduie o supercalifragilistică vedere asupra sălii lor de bal.

Cum ai vrea tu ca unui stabiliment dotat cu un personal atât de agreabil să nu-i meargă din plin ? Pentru una ca asta ar fi nevoie, crede-mă, de pilitură de fier în tocană și de piei de arici sub cearșafuri !

Iau loc într-un colț mai retras al barului, sub o pânză figurativă reprezentând o sticlă de Porto mărită de trei ori.

Una dintre afustine dă peste subsemnatul, sosind la remorca unui surâs pe care, de l-ar zări Pius al VI-lea*, l-ar beatifica pe loc, fără ca măcar să-l mai pretindă învelit în hârtie de mătase.

— Pentru domnul, ce să fie ? îmi susurunduiește ea galeș în boxe.

O sărbătoresc cu ocheada una mie *bis*, aceea care de tot atâtea ori m-a silit să mă închid în dulap la sosirea soțului.

— Ți-aș spune-o sus și tare, dar mi-e că m-ai pălmui, mai știi păcatele..., răspund eu. Până una-alta, să vii cu un pahar de vin alb foarte sec. Și cu patronul.

Tu ce crezi ? Fii sincer. În momentul de față, când îți dau la tescuit aiurelile mele, crezi că am atitudinea unui tip ce s-ar fi cuvenit să fie proaspăt însurățel și să gondoleze pe marele canal gângurindu-i frumoasei jumătăți jurămintele veșnicei lui credințe ? Purul adevăr adevărat țin să ți-l precizez eu, deoarece tu l-ai și gândit, în ciuda corpolenței și vederii mărginite cu care te lauzi.

* Pe numele său laic Giovanni Battista Montini. A fost suveranul pontif între anii 1963—1978.

Adevărul, bătrână coajă de salam ce-mi eşti, este că, uşurel-uşurel, iubirea mea pentru Zoé se stinge. Totdeauna tre' să te menţii obiectiv *in the life*. Să-i zici pisicii — pisică.

Ori să n-o mai chemi deloc.

Încă din dimineaţa nunţii, acea panică sumbră, acea răutăcioasă anxietate stârnită de perspectiva căsătoriei spunea multe, întocmai ca un discurs academic de recepţie, asupra căldurii sentimentului meu (mai exact ar fi sentiment s-călduţ). Asta înseamnă : *finito !*

De-acuma, de găurica unei odăiţe nupţiale nu mai e bun acest Antonio. Trăiască-şi viaţa.

Cel puţin, ducă-şi-o în cinste şi-n deplină libertate.

Dar fii atent : arătosul tău comisar nu-i o otreapă, fiule. Îşi va respecta angajamentele. De cum draga de Zoé se restabileşte, ţac, pac, el o reconduce pe furiş la primărie, unde trânteşte un „da" sincer şi masiv, după ce va fi scotocit sub masă.

După care, o să-şi asume ce-i de asumat. Un bărbat este totdeauna dator să facă faţă propriilor luări de poziţie, chit că le deplânge mai încolo.

— S-ar părea că vreţi să-mi vorbiţi, domnu' ?

Patronul *Buburuzelor*, ochi albastru şi apăsător, piele untdelemnoasă de te-aştepţi s-o vezi picurând.

Io-te ! Are o cicatrice mare şi brună la pometul drept, semănând a arsură cu ţigara. Din omul ăsta emană o antipatie de nedefinit.

Astfel, dacă supoziţiile mele sunt juste, el ar fi individul a cărui suprimare se dorea.

Şi lăsându-se a se crede că victima desemnată fusesem eu ?

Între noi doi există deci o legătură subtilă, întrucât într-o anume clipă, din încâlcite pricini, ne-am găsit asociaţi în cugetul unui ins — ori al mai multora — pentru care viaţa omenească nu este de însemnătate capitală.

— Poliţia, spun eu foarte scăzut, foarte iute, aşa cum se cuvine când ţii să rămâi anonim într-un loc public. Luaţi loc, domnule Merdanflak, am să vă vorbesc.

Se supune. Pentru ce mi se pare c-a fost uşurat aflându-mi calitatea de copoi ?

De parcă ar fi fost neliniştit când servanta a venit să-i spună că „domnul acela din fund vă cheamă la dânsul".

— E vorba de trista poveste de la primărie, presupun ?

— Exact. Puţin v-a lipsit, pare-se, a-mi fi oficiat căsătoria, deci a da şi ortul popii, domnule Merdanflak ?

Chipul i se luminează de-un surâs, cum se zice în literatura cu ejaculare întârziată.

— Oh, sunteţi comisarul San-Antonio ?

— Încă oleacă, mulţumită unui hazard generos din cale-afară.

Pe durata unui bob zăbavă, măsurându-se, mutrele ni se scutură de brumă, în felul cumpănit al unor oameni păţiţi ce, înainte de a se înfunda într-o controversă, îşi caută reducerea la un numitor comun.

— Am senzaţia celui ce n-a prins un loc la avionul care trebuia să explodeze în plin zbor, se destăinuie prim-adjunctul. Sentimentul dat de un miracol, înţelegeţi ce vreau să spun ?

— Mai vorbă !

Iarăşi tăcere.

Datorită nu stânjenelii, ci mai curând prudenţei reciproce. Un soi de punctuaţie stabilită în mod tacit.

Beau o înghiţitură de vin alb. Are un gust care nu mă încântă. Gust de piatră şi de rahat. Traficorcit. S-a zis cu morala...

— De când ştiaţi că urma să-mi oficiaţi căsătoria, domnule Merdanfalk ?

— De când aveaţi reţinută data ceremoniei, domnule comisar. Fiindcă primarul nostru urma să asiste, în acea zi, la un congres stabilit cu mult înainte. Plus că al doilea adjunct trage să moară într-un spital parizian...

— Deci, nu-s probleme : dumneata, şi nimeni altcineva, erai ofiţerul municipal însărcinat cu ceremonia ?

Nu găseşti că i se înroşeşte marginea de sus a urechilor, ai ?

Consimte.

— Eu, și nimeni altcineva, într-adevăr. Pentru ce ?

Ridicare din umeri.

Ceea ce consumă timp și nici nu-ți cere demâncare.

— Pentru moment, ne aflăm la acel punct al anchetei când totul trebuie avut în vedere, chiar etxravagantul. Atentatul putea viza trei persoane, domnule Merdanflak : pe logodnica mea, pe mine și... pe dumneata.

O tresărire de îi pârâie scaunul.

— Pe mine !

— Artificierul nostru, un bărbat și jumătate, dă asigurări că pâlnia de propagare unghiulară a bombei se afla îndreptată în direcția primarului ; dealtfel, proba am avut-o. Dacă așa stă treaba, se poate afirma că ținta erai dumneata.

Ah, ia fii cu luare-aminte, să vezi cum îi pompez aer. Nu cu paiul, crede-mă pe cuvânt. Își deschide larg plescăitoarea, Merdanflak. Își agită păcălimba. Foalelor lui le-ar prinde bine un șomoiog, un burete ud, ceva, că prea sunt îmbâcsite.

Îl dau gata fără a-i lua sânge.

— Dușmani fățiși, scumpe domn ?

Înmărmurește excesiv, bilele scoase din orbite, buzele răsfrânte.

— Dar absolut deloc.

Atunci slobozesc satârul ăl mare.

— Deci, ascunși... Cei mai teribili. Când pericolul poartă un chip, un nume, e mai puțin periculos. Toate astea știți la ce mă duc cu gândul ? La o acțiune a Mafiei. O latură a afacerii de față presupune sindicatul crimei. Vezi aspectul ei tehnic. Niște oameni care ți-au pus la punct moartea, așa cum un electrotehnician ar veni să-ți regleze televizorul.

Își acordă câteva înghițituri de oxigen înmiresmat cu absint și cu vin roșu, ca să se opună cu eficacitate sporită.

— O luați cam repede, domnule comisar, hotărând că era eu obiectivul ucigașilor. De-ar fi fost așa, a mea ar fi fost vocea înregistrată de dânșii. Spunând cuvântul „soț",

de pildă. Îl pronunț în mod obligatoriu, și încă de mai multe ori pe săptămână, când primarul lipsește.

Întrerup sec. De astădată, ajunge cu timpii morți.

— Ascultă, Merdanflak, primo, căsătoria mea era cea dintâi pe care o aveai de oficiat după plecarea bietului Aigime : secundo, alegându-mă ca... detonator, criminalii potențiali erau siguri că deturnează atenția de la persoana dumitale. Terțio, eu am fost avertizat, cu puțin înaintea ceremoniei, că nu trebuia să rostesc cuvântul „da". Credemă, dumneata erai cel dorit a fi răpus, Dumneata !

Se încăpățânează să facă „nein" din căpățână.

Sau „no".

Sau, poa', „nu". Refuză pseudo-adevărul. Îl respinge.

Nu-l vrea admis. Să nu devină adevărat de-a binelea, în mod oficial.

— Așteaptă, nu mișca, strig eu brusc.

Și mă ridic cu atâta precipitare că aș fi răsturnat bancheta dacă ea ar fi fost scaun. Mi-a trecut prin minte ceva imperios, urgent capital.

— Unde este telefonul ?

— E o cabină, la recepție.

Fug într-acolo.

Sun la Slujbă, cer serviciul care mă arde acuma, adicătelea (că față de tine n-am nici o taină) serviciul posturilor de ascultare.

— Cât timp vă ia să branșați pe urecheoae numărul de la care vă sun ?

— Zece minute, domnule comisar.

— Dați-i drumul și înregistrați-mi tot.

Liniștit în această privință, mă întorc la Merdanflak. Starea lui este, vagamente, una de prostrație ; ține ambele coate proptite în masa mea, fixându-mi paharul de vin alb cu o expresie chinuită de remușcări.

— Cu cât reflectez mai mult la ideea dumneavoastră, îmi spune el, cu atât o găsesc mai de neconceput, domnule comisar. Viața mea este rectilinie. Eu, dacă fac ceva politică, doar la nivel comunal o fac, și fără deosebită patimă. Sunt un negustor pașnic ; nimeni nu mă poate urî până

într-acolo încât să-mi vrea moartea și s-o pună la cale cu o asemenea desfășurare de mijloace. Ce dracu, nu-s un șef de stat ! Vă închipuiți clăbucindu-se tot acest tărăboi doar ca să fie curățat — cine ? Un bistrotier de pe raza suburbană ? Râd și curcile. Cine ar accepta punctul ăsta de vedere ?

— Eu, îi zic, eu.

V.

Bun, iată.

Nu-mi rămâne decât s-aştept. Oarecum ca la pescuit, după ce i-a potrivit momeala pe cârligul undiţei. Trebuie timp. Să lucreze pradă în locul tău.

Cât priveşte folosirea timpului, stau în cumpănă.

Domiciloanţa ? Căpătâiul Zoei ?

Iau hotărârea să revin acasă. Am o stare de spirit cazanieră, mai degrabă sumbră. Ştii, specia aceea de lehamite latentă. Nu izbuteşti să ţi-o deshami odată. Totul ţi se pare inutil, posac....

Îl găsesc pe Antonel în grădină, sub veghea Réginei, care Régina curăţă de coajă nişte barabule în vreme ce cântă *O sole mio* sub umbrarul ruginit, la a cărui vopsire nu mă mai decid odată, deşi e-o trebuşoară care i-ar face atâta plăcere m'micii. Şi totuşi în magazia de unelte am o oală mare cu ulei verde englezesc şi-o pensulă nou-nouţă. Vara, îmi spun că o mâzgăleală de felul ăsteia e lucru de făcut iarna, dat fiind că frunzele de viţă tot sunt căzute şi că mai uşor se ajunge la armătura de fier. Numai că iarna, pricepi tu ? e iarnă. N-ai poftă să-ţi rebegeşti desăguţa pe-afară. Viţa noastră, dacă pot zice, nu-i cine ştie ce. La Pantruche, ce vrei, tot ce poate o viţă e s-o facă pe viţa. Viitor — n-are . Strugurii au nişte boabe cât perlele, şi-s mai acri decât lămâia verde. Dar ce-are face, acolo e un strugure cu toate astea. Un simbol !

---

* Denumire populară a Parisului, sub influenţa unui orăşel muncitoresc de la bariera lui de nord-est (n. tr.)

Mă duc în coteţul meu să-mi scot zdrenţele. Trag pe mine nişte jeanşi din catifea jerpelită, o flanelă care şi-a trăit traiul, geoarse. După care cobor să caut foaie de şmirghel în sertarul cel mare al bucătăriei, acolo unde se ţin ustensilele aproape niciodată folosite.

Régina mă cercetează, intrigată.

— Qué se faca signorul ?

Îi zâmbesc în chip de răspuns. Apoi, cu mult curaj, mă pun să râcâi stâlpii chioşcului, ca să-i scap de rugină şi de coşcoveala vopselii dinainte. Trece o nimica toată şi închietura mâinii îmi arde ca focul. Şi când mă gândesc că oamenii bodogănesc zărindu-i pe lucrătorii de terasamente că se mai proptesc şi ei, câteodată, în coada lopeţii. Fain, împuţiciosti dracului, ia să-i vedem pe dânşii acolo, un pic ! Ai să bagi tu de seamă, totdeauna cei ce-şi bat joc sunt tocmai labagiii de pe margine. Intelectualii de tarabă, cei ce îşi întrebuinţează la serviciu mai puţine calorii decât cheltuieşte lire sterline un autostopist scoţian pentru a-şi face deplasările „Randamentul !" scârţâie prăpădiţii ăştia. „Uitaţi-vă puţin la ce-a ajuns biata Franţă !" Pieiţi din ochii mei, bârficioclilor ce sunteţi ! Pune mâna şi lucrează-ţi-o, Franţa vreau să zic, mă puţoi din floare-n floare ! Şi nu uita să te ungi pe la încheieturi...

Se iveşte fierul, gri curat şi cu un luciu plăcut. Sub ganga lui de putregai, trăia. Era în aşteptare, zdravăn întru totul, să i se facă toaleta. Ca un caniche.

Pulberea brună se scutură pe gioarsele mele. Vremea e frumoasă. Efortul fizic mă linişteşte.

Şi, ca să se aranjeze toate, ui'că vine acasă m'mica. Încă buclarisită prin bunele oficii ale tuşei Pintron. N-o plac când e încoţopenită aşa. I se împrumută ceva de „cucoană în vârstă". N-a prinde.

— De unde vii, m'mico ?

— Am fost, într-o scurtă vizită, la Zoé.

Tonul ei este melancolic. Are o ploicică în pupile, Félicie.

— Am văzut-o. Azi dimineaţă.

— Ştiu.

— Cum se simte ?

— Hm, nu prea în formă. Firește, cu tot ce s-a...

De acord, viața e scârboasă, gândesc eu, *atâta că depinde pentru cine.*

Pe vrute ori pe nevrute, n-o are toată lumea pe același calapod. Dacă hazardul scârnăvește anumite ursite, este ca altele să scânteieze mai abitir. Noi oamenii, în fond, ar trebui să ne punem și fericirea, și nefericirea în pool, * aia ar fi echitatea pură.

— Ce faci tu, flăcăul mamei ?

— Ce se vede : mă apuc de umbrar.

Ea își reține satisfacția slobozind neliniști care îi țâșnesc din preaplinul inimii îngrijorate.

— Cum, nu ai de lucru ?

— Aștept să se producă oarece, bătrânica mea scumpă.

— A, da ? Și ce anume ?

— O minune.

Nehotărâtă, ea speră într-o continuare.

— Mă aflu pe o pistă pe care-i mai bine să n-o bruschezi. Tre' lăsată să se decanteze, pricepi ?

Și mă pun iar să hârșâi-fârșâi, ca un smintit. Ea, o clipă, se uită la mine cum mă strădui, apoi intră în casă, să se schimbe. Bătrânico, nici pentru o împărăție (a cerurilor) n-ai trebălui tu prin casă într-o ținută de oraș. În afară de cazul unei vizite simandicoase. Dar, când o vede umblând la țol festiv, casa noastră conține din obișnuita-i stare de cămin, al ei, pentru a deveni, așa, un loc prețios unde obișnuința n-are pas de-atâta scorțoșenie.

Freacă, San-A. Răzuiește ! Dă lustru ! Redeșteaptă-mi aceast bătrân fier hulit de vreme, de viață, cum suntem și noi, cu toții.

Tot scoțându-mi limba de un cot, mă gândesc la Merdanflak. Adineauri, în pofida măgăriilor lui i-a fost groaznic de frică.

Un strașnic tremurici lăuntric, care i-o fi râcâit osul până la măduvă, cum râcâi eu armătura umbrarului. Știi că

* Termen englezesc pentru grup sau sindicat de producători. Mai semnifică organism internațional însărcinat cu organizarea pieții între țările aderente. Într-o întreprindere, grup de persoane lucrând la sarcini identice. Așadar, în *pool* s-ar traduce prin *la grămadă*. (n. tr.)

eu mă pricep la semeni. Un dar natural. Dintotdeauna ba chiar mai dinainte am știut să tălmăcesc o privire, să citesc în ochi înainte de a citi în cărți. Tipule, vrei să-ți zic una ? Nici că-i trecea prin scăfârlie că atentatul ăla — pentru el putea fi. Dar când i-am arătat cum văd eu lucrurile, deodată, bag în foc amândouă mâinile tale și-ale Primului Ministru pe deasupra c-a realizat, cu brutalitate, că spuneam adevărul. Genul de ins ce nu bănuiește nimic și căruia, într-o bună zi, un suflet milos și loial vine de-i zice : „Știi de ce domnul Léon e-atât de drăguț cu tine ? Păi fiindcă îți mărlește ciobănița, de-aia". Într-o clipită, insul cu pricina își pune mintea la bătaie. Se dumirește asupra adevărului. Trăia lângă acesta, doar că orbit de prea multa-i lumină ; o vizieră, un cozoroc îi lipsise, pur și simplu, ca să distingă proiectorul.

Wladimir Merdanflak își are cozorocul.

Plus umezitoarele.

Or, ce face un tip dârdâicios ?

Cevași.

Ce — nu importă, dar cevași. Tare pe această certitudine, bravul San-Antonio trebuie, din toate puterile, să-și revopsească bine chioșcul.

Iar urmarea, iepurașule, îți va dovedi că are dreptate.

* * *

Tâmpitul ăsta de Antonel face un pic de rhinofaringită. Trânteşte un 39° la umbră, așa că Félicie își iese din minți. Își zice că numai ea poartă vina, n-ar fi trebuit să-l lase cu Régina în timp ce o vizita pe cea spitalizată. Tăcă se va fi jucat în perfidul curent de aer care se produce pe o latură a casei, între aripa noastră și aceea a pensionarului. Ca s-o liniștesc, dau telefon doctorului Mourlouche, * medicul nostru de casă. Un pionier al aspirinei, Mourlouche. A rămas la cataplasmele cu făină de inișor și la ventuze, însă femeia de maică-mea îi păstrează o încredere oarbă.

* Aproximativ : Coficopăți (n. tr.).

Ei, Féliciei, băi cu muștar pentru picioare, altceva să nu-i dai, că nici nu există. Și că oricum sunt, de departe, preferabile porcăriilor de antibiotice, socotite de ea cancerigene, cu toatele.

În vreme ce se aștepta venirea onestului ei nea Purgache, eu dau un fir la Casa Poiată. * Serviciul abonaților prezenți, ca să-ți spun povestea toată.

Nimeresc peste brigadierul Lambrus, căruia, bineânțeles, toată lumea de pe la noi nu-i spune decât Landru. **

— Aveți raportul Merdanflak, bătrâne ?

Buchisește niște hârtioare care, sucite-foșnite între labele aspre ale fostului sergent de stradă, scot un zgomot de latrine luate cu asalt.

— Nimic de-a binelea excitant, comisare.

— Dar cam ce ?

— Tipul dumitale n-a dat, personal, decât un singur zurgălău, la Montfort-l' Amaury, ca să comande o ladă cu Martini. Restul, telefoane de la clienți. Béru e pe-acolo ?

— Sper, de ce ?

— L-a sunat pe Pinaud, să-i spună ce bunătate de caltaboși la grătar fac ăia și să-l întrebe de n-ar vrea să i se alăture, i-ar arde e belotă.

— Și alte comunicări ? Ziceai de niște clienți.

— Un voiajor comercial, pe nume Plumel, i-a telefonat mândrei, la Caen, să afle cum îi mai merge țâncului lor, că avea vărsat de vânt. O bucățică de acolo, din bistrou, a fost zurgălăită de un anume Jerôme, ce i-a promis o sulă de treizeci de centimetri la ieșirea din serviciu, ceea ce părea să n-o lase rece pe persoana în chestie. În sfârșit, un camionagiu din Montpellier și-a anunțat patronul că o osie a semi-remorcii lui l-a lăsat pe coastă la Doi poli. Asta e tot.

— Mersi.

Las receptorul. Ziua nu contenește a-și da duhul, cum se zice în literatura ca lumea. Cerul este indigo, ceea ce e dreptul său cel mai sfânt.

---

* Sediul Poliției din Paris.

** Henri-Desiré Landru (1869—1922), ucigaș în serie, cu zece femei și un adolescent pe conștiință, a marcat cu numele său un anumit tip de acțiuni criminale executate cu sânge rece. (n. tr.)

— Eşti suparat ? se neliniştește m'nica.

— Doar dezamăgit, puişor. Trăgeam nădejde că un anume omulete avea să intre în sperieţi după vizita mea la dânsul, şi-o să se repeadă, una-două, să zbârnâie prin fir la nişte gagii interesanţi. Când colo, tot ce a făcut a fost să comande o ladă cu Martini... E, drăcia dracului !

Ea, tare scumpa mea Bătrână, nu-mi cere lungi explicaţii. Ea ştie că o ţâşnire de geniu tocma' mi-a zebrat spectrul cablonoderic, şi că a veni să branşezi un fier electric de frizat la aceeaşi priză cu un plămân de oţel n-ar fi o treabă prea sănătoasă.

Refac numărul de la mesele şchioape, de ascultare. Re-Landru.

— Tot San-A. sunt, anunţ eu, vrei să-mi citeşti înregistrarea privitoare la comandă aia de Martini, bătrâne ?

— Lesne. Staţi pe loc.

Mă mişc.

Eu unul, când sunt în supra-sarcină voltaică, mişc întruna, de jos în sus, dindărăt în faţă, şi delapidat lazaret.

— Sunteţi acolo, domnule comisar ?

— La pătrat, Landrule. Atunci ?

— Citez : *„Alo, aici Wladimir Merdanflak. Trebuie să vorbesc de urgenţă cu domnul...* (aici venea un nume cu rezonanţă nemţească, domnule comisar, ceva în felul lui Zilker... Reiau :) *e vorba de o comandă expres, sunt în pană de Martini.* O voce feminină : *Rămâneţi la aparat.* Apoi o voce de bărbat : *Da, despre ce e vorba ?* Abonatul: *Aici Merdanflak ! duc lipsă de Martini, puteţi să-mi livraţi de urgenţă ?* Numitul Zilker : *Ne vom strădui să vă livrăm în cursul serii. Bună seara.*" Terminat, domnule comisar.

— Numărul celuilalt ?

— Merdanflak nerostindu-l, sunt silit să retrimit banda la labo, unde numărul să fie reconstituit după clichetajul cadranului.

— Am nevoie de el în zece minute.

— Da' ştiu că v-aţi pornit, domnule comisar !

— Într-acolo, chiar aşa. Şi, de cum o să-l ai, o să te pui şi dumneata să-mi cauţi numele şi adresa abonatului

căruia îi corespunde numărul în cauză. Sună-mă iar, sunt la mine acasă.

Închid sec.

— Gata ? întreabă Félicie.

— Cred și eu. Cine se apucă să comande niște Martini la Montfort-l' Amaury, când locuiește la douăzeci și cinci de kilometri de acolo, ă ? Ai niște Nab,* m'mico, să-mi dau jos mizeria asta de vopsea de pe mâinile mele ? Că-i semăn lui Frankenstein.

* O marcă de detergent.

VI

Face ori nu face parte dintre spirtoşi, proprietarul acestei cocioabe, asta eu nu ştiu, dar sigur e că, în caz afirmativ, trebuie să scoată vagoane peste vagoane de băuturi tari, de-şi poate oferi un asemenea domiciliu.

Proprietatea big standinge, omule. Stil Ile-de-France, şaisprezece camere, piscină, un hectar de peluză, casa paznicului şi dulăi *made in Danish* ca să supravegheze avuţia.

Dată fiind ora târzie, nu-mi pot permite trâmbiţe şi chimvale ; de altminteri tam-tamul ar fi o tactică proastă. Şi, dată fiind prezenţa zăvozilor, e-n afara oricărei discuţii pătrunderea în casă de-a furişelea, cel mult consimţind la abandonarea fundului de nădragi, îngreunat cu trei livre de carne pe alese.

Numele nu este Zilker, cum a crezut Landru că aude, ci Himker, nu că are de ce să-ţi pese, dar ţi-l precizez pentru respectarea bunelor reguli (de conduită).

De pe scaunul maşinii mele, examinez vasta reşedinţă, armonioasă, somptuoasă, faţă de care ce vezi pe coperta revistei *Maisons et Jardins* ţi-ar părea o nimică toată, iar pe coperta revistei *Houses and Gardens* — două nimicuri toate.

Au trecut treizeci de minute bune de când sunt acilea, contemplând acest leagăn de supraghiftuit. Faţadei i se văd ferestre luminate. Alte lumini, de-alungul aleilor bine rânduite. Disting chiar muzică, Vivaldi pare-mi-se, dar n-aş jura, că eu, în materie de muzică, hm, băgăşi de seamă, ăă ? Eu sunt mai degrabă melo decât meloman. Aşadar, după toate aparenţele, ăsta-i locul unde ciudatul prim adjunct-hotelier îşi face rost de Martini ?

Hait, că-i dat în paştile mă-sii !

Bun, asta om vedea-o mâine. Da' aveam o mâncărime grozavă să vizualizez topografia, uite-acu. Mă simt ca la vânătoare, printre gonaci. Şo ! Şo pă el ! Dau din coadă şi mă-avânt prin tufăriş.

În aşteptare, aş face o treabă mai cuminte să mă lansez spre patu-mi, nu de alta dar să-mi pot pregăti ca lumea triumfurile de a doua zi.

O ultim' ochire şi acţionez demarorul.

La cincizeci de metri de grilajul intrării se află o răscruce de drumuri. Virez la dreapta, în direcţia Parisului. Exact în acelaşi moment apare un monstru de limuzină, Mercedes 600 cu şase uşi. O ia pe drumul de pe care abia am plecat. Pe mine mă ştii : nimic în mână, foarte puţin prin buzunare, totul la devlă ! Stopez sec, îmi trag maşina pe un drumeag lateral care, în realitate, nu-i atât de lat, cât e de sus. Sting farurile şi-o zbughesc îndărăt, prin iarba taluzului, până la cotitură.

Instinctul meu nu mi-a jucat feste : mătăhălosul tanc stă locului, cu botul spre grilaj, lanternele bracate asupra proprietăţii. În lumina portocalie, întrezăresc o siluetă de bărbat pe punctul de a sporovăi într-un parlofon.

Razant cu zidul, mă dau cât pot de aproape.

— Vrei să chemi câinii înăuntru, Dora ?

Un răgaz destul de scurt se scurge. În depărtare, un glas de femeie lansează, vibrant : „Kriss ! Bingo ! Aici, îndată !" Apoi se aude declanşatorul de deblocare a porţii. Noul venit împinge canaturile şi îşi reia locul la volan.

Mă ştii au ba ? Ţi-o jur, tre' să fii ţicnit de felul tău ca să cedezi la impulsuri de acest fel : hop că m-arunc, frânt în două, îndărătul masivei limuzine. Fumul acru de eşapament îmi măturâ mutra. O poftă teribilă de a tuşi îmi chinuie gâtiţa. Abia de-o stăpânesc. Semeţul auto avansează câţiva metri, nu iute, cu mine practic lipit de placa matricolă din spate.

Odată în parc, se opreşte.

Conducătorul o să coboare ca să închidă poarta. Mă plasez în dreapta vehiculului. Sunt calm, rece ca nasul unui câine din fier. Îmi place. Acţiune, în sfârşit !

Una cu caroseria, văd cum omul împinge canaturile la loc. Se întoarce la volan. De unde sunt eu, apuc să zăresc destul de departe, gura vorace, căscată larg, a unui garaj. În clipa când maşina porneşte iară, de astă dată mai rapid, mă lungesc la pământ şi rămân nemişcat.

Luminile de stop ale Mercedesului se îndepărtează. Farurile lui luminează interiorul unui imens garaj care adăposteşte alte două maşini, ale căror mărci n-am vreme să le identific, însă, dacă te interesează, o să ţi le comunic. stai să am capul mai odihnit. Mă târăsc până la un rond cu scoruşi. Gândirea mi se accelerează. Dintr-o privire, evaluez precis distanţa separând garajul de locuinţa principală. Când cel venit o să-şi lase patru-roţile, îi vor trebui 20 de secunde ca să intre în casă. În momentul acela li se va da drumul câinilor, şi-atunci să vezi tu sărbătoare pe bucile lui San-A. !

Automobilul a pătruns în vasta remiză. Motorul îi merge încă. Nedând ascultare decât propriului meu nas, mă pun să gonesc, ca un apucat, în direcţia garajului. E singurul meu refugiu. Din fericire, şoferul e obligat să-şi manevreze automolohul, *because* un stânjenitor stâlp de susţinere. Trag nădejde că pe urmăritul meu nu-l aşteaptă nimeni pe acolo, că atunci aş fi nevoit să mă las identificat oficial.

Mare pacoste cu alergatul (şi să alergi cu coatele lipite de corp !)

Motorul amuţeşte. Încă trei metri !

Farurile se sting. Unul, încă !

Portiera tipului se închide cu moliciunea inerentă acestui gen de caleaşcă pullman. Iată-mă în garaj, ghemuit între primele două maşini, cu inima bătând să mi se spargă. Mi se întunecă vederea. Respiraţia trebuie că-mi huruie ca un vechi ventilator de hotel tropical.

Omul e la uşă.

Pe care a făcut-o să culiseze.

Bummm ! Obscuritate deplină. Prundişul aleii scrâşneşte sub paşii ce se duc.

Aştept.

Nu mult. Gâfâiala răguşită a moloşilor * se aude la nivelul uşii. Afurisitele de bestii m-au detectat, dă-ţi seama. Îşi cârnesc trufa adulmecând. Dacă m-ar înhăţa, unica scăpare ar fi să le găureasc pielea, cum necum. Bubuie în surdină, cum vuiesc nişte tunete îndepărtate. Să nu te încrezi niciodată în javrele care nu latră. Rele cu adevărat, crude şi perfide, sar la cărnişcă pe tăcute.

I-auzi cum zgârie pământul din faţa grilajului lăsat, de parc-ar spera să sape un tunel prin care s-ajungă la mine.

Povestea durează vreo zece minute bune. După care altceva, în fine, le solicită atenţia : o mâţă în trecere pe peluză, ori altă podoabă plimbăreaţă de soiul ăsteia... S-au plictisit, mă lasă.

Suflarea mi-a revenit la normal.

Mă ridic, suplu îndeajuns.

Well, well, well, şi-acuma ? Ai ? Ferecat în această vizuină în compania a trei automobile şi în imposibilitatea de-a ieşi de aici sub pedeapsa tăierii în bucăţi, încep să-mi regret impulsul.

Ce-i de făcut ?

Până una-alta, să mai inspectez limuzinele. Un automobil, adesea, e revelator. Ştie să povestească despre stăpânu-su, ce-i cu viaţa lui, cu standinge-ul lui, cu obiceiurile şi preocupările sale. De exemplu, dacă inspectezi un camion burduşit cu bulgări de cocs în saci Bernot, poţi deduce că aparţine unuia ce trăieşte din negoţul cu lemn şi cărbune. Deducţia vine lesne şi numaidecât.

Precum efectul clismei.

Încep cu Mercedesul. Zici că e-o mobilă, acest 600 ! Când te întâlneşti cu mastodontul întreabă-te cine oare, cu excepţia emirului Kuweitului, îşi poate oferi un tanc de acest calibru.

Deschid portiera din faţă dreapta şi îmi dau osteneala să cotrobăiesc în cutia pentru mănuşi.

Ce-ţi spuneam ! Bătrâne, torpedo-ul chiar conţine o pereche de mănuşi. În plus, o hartă Michelin, un ghid al Parisului, o lampă portabilă, bomboane cu mentă tare şi

* Originari din Epirul antic (Ţara Moloşilor), câinii cu acest nume au talie mare, păr moale şi lung, colţi redutabili. (n. tr.)

niște aspirină (data viitoare o să spun niște Aspro, spre a nu nemulțumi pe careva). Utilizez lampa ca să mă uit pe sub banchete și în diferitele buzunare ale namilei. Nimic de semnalat. Reviste de artă, o cutie cu țigări de foi olandeze, niște Kleenex, două pachete cu cărți de joc Hermès într-un etui, un flacon, plat, cu whisky. Interiorul monstrului miroase bine, a piele nemțească și a lux. Tabloul de bord e mai cumplit decât acela al lui Concorde *. Are o groază de butoane, de clapete, de puțulici, ba până și câteva drăcii-încă-fără-nume. Apăs maneta dispozitivului care comandă, din interior, deschiderea hidraulică a cufăroanței. În oglinda retrovizoare, văd capota portbagajului cum se ridică, fără zgomot, până ce obturează parbrizul-lunetă.

Mă plasez la nivelul lăzii. Nimic nu tre' neglijat. Pot foarte bine descoperi acolo un indiciu interesant. Tocmai, na că și este unul !

Și, vezi tu, pe cinstite, pentru un indiciu, cel de aici e un indiciu frumos. Trebuie că trage vreo șaptezeci și cinci de kilograme, căci e puternic, blond, și mort.

Ca să-ți zic totul, lada-cufăr conține cadavrul lui Wladimir Merdanflak.

În esență, am făcut bine că mi-am hăituit vânatul până în garajul ăsta, este ?

* * *

După unii. După — ar trebui să zic mai curând — alțiboiunii, sunt socotit rocambolesc.

Alde coistingher, alde rosul-de-gărgărițe, alde veștejitofilitul, toți ăștia cred că mă umilesc printr-o asemenea declarație, când, de fapt, e cel mai frumos compliment pe care mi-l puteau face ; cel puțin acela la care mi-s cel mai sensibil. Scuipaturile li se prefac în flori, fierea li se

* Navă aeriană de înaltă clasă, supersonic computerizat, rodul colaborării aviațiilor civile franceză și britanică. (n. tr.)

schimbă în sirop de migdale. Se vor ei acizi, însă alambicul meu, de distilat nerozia, ia ploaia lor de scârnă și-o convertește în rouă.

Rocambolesc ? Desigur, da, și mulțumescu-ți, Doamne !

Cât sunt de lung, mă-ntind pe arcurile extravaganței. Eu, acolo mă lăfăi. Cu ea mă înfrupt, dintr-ânsa mă cuminec. Poezie prin acțiunea deraiată, zănatecă, proiectată în afara limitâmpelor judecăți adjudecate. Odă nemaipomenitului bun să i se dea crezare, fugărit din zare-n zare, prins când lui i se năzare (cercetați și alți pui de-ai lui *a zări*). E deajuns să-ți dai drumul, apucându-te să țopăi pe câmpurile lăsate de pârloagă ale lui totul-e-cu-putință, ori pe zâmbitoarele povârnișuri ale lui de-ce-nu.

Rușine, deci, acestor suflete *osânzite*, acestor *m-inimi* în amorțire, acestor bobârnăcari a căror gâtiță, la fel de strâmtă precum mintea lor, nu poate lăsa să alunece furtunurile pompierești, necum alți monștri de prin Loch Ness *.

Rușine, și urgie, și felurite mostre din mâlifica lor soartă, acestor suge-pârțuri, acestor colici înfundați cu nisip, acestor duhori de mat, incapabile să-și dea duhul, căci nu-l au, oricât s-ar dezmăța în veșnica și propria lor așteptare. Neprimindu-se nicicând. Prezențe propriu-zis nu sunt, ci, ăl mult, niște îmbulzeli.

Prin urmare iată ce aveam a zice, într-un moment puțin propice, totuși, trăncănelii și bârfelii. Solitar, poprit într-un garaj, în tovărășia stârvului unui om pe care, încă azi-dimineață, îl vizitasem. Mort de urgență, tocmai din pricina acestei vizite. Deoarece ea a iscat o primejdie majoră pentru oamenii locuind în reședința de aici.

Mă explic, deci, îți explic. În prezent s-a făcut dovada că, într-adevăr, Wladimir Merdanflak era cel avut în vedere spre a fi răpus, cu o bombă, la nunta mea. Șubrezacul, când l-am făcut să-și dea seama de realitate, prăpădinții începuseră să-i clănțăne, închipuiește-ți ! După plecarea mea, s-a repezit să-i ceară o întâlnire lui Himker.

* Lac scoțian unde ar sălășlui exemplare dintr-o specie necunoscută, a căror supraviețuire constituie obiectul unor nesfârșite și pasionate controverse, antrenând atât lumea oamenilor de știință cât și marele public. (n. tr.)

Formula-parolă fiind „Vreau să fac o comandă de Martini". I-a scuipat bucăţica în obraz. S-o fi supărat, o fi cerut garanţii de securitate ; şi, mai ales, o fi ameninţat. Şantajul i-a fost atât de imperios, că i s-a pus, de urgenţă, capac.

Ia în consideraţie şi reversul, băieţaş : domnii aceştia puseseră la punct o şandrama enormă, anume ca, la căderea ei, Merdanflak să iasă firesc din joc, iar tărăboiul să nu fie, câtuşi de puţin, centrat pe dânsul. Or, dintr-odată, uitând de orice prudenţă, ei îi ard o pocnitoare în scăfârlie. Căci, nu cumva am uitat să-ţi spun ? Trecerea sa la cele veşnice se datorează unui cartuş de război, doar unul, însă calibrat cât castraveciorul personal, potrivit în căuşul cefei, de jos în sus. Prin legume, la sănătate. Prin ceai de păpădie, mai ales, la prăpădie.

Astfel eu, San-Antonio, întreg la trup şi întrec la minte şi întrei la îndeplinirea atribuţiilor mele bărbăteşti, vin să-ţi declar peremptoriu mai jos expusa chestie : pentru ca tevatura planului „integral" legat de Merdanflak să fie atât de radical modificat, tre' crezut că intervenise ceva de extremă urgenţă. Deci, că prim-adjunctul ar fi deţinut niscai dovezi categorice ale unei nelegiuiri de mare anvergură comisă de Himker. O crezi ? După mine, sărmanul Wladimir n-avea decât o vorbă de spus ori un gest de schiţat şi scrum se alegea din opera, din libertatea, ba poa' şi din viaţa domnului proprietar de Mercedes 600.

Răzgândindu-mă, redeschid cufărul automobilului, pentru a scotoci mortul. Dar explorarea nu duce la nimic.

Patronul *Buburuzelor* n-are asupră-i nimic foşnitor, nici măcar o fiţuică. Între noi fie zis, ca să treacă dincolo, unde acum se află, nu-i trebuia paşaport.

Deziluzionat, îl abandonez problemelor sale actuale.

Ale mele sunt, într-un anumit sens, mai greu de rezolvat.

Deoarece o să trebuiască să mă scot de aici pe şest, fără a mă lăsa nici apucat de beregată, nici rupt în bucăţi de cele două fiare de temut, pe care le aud cum dau târcoale hangarului.

Tu, ai tu vreo idee să-mi sufli ?

Nu, bineînţeles. Tot de unul singur tre' să mă dezmocârlesc, hai ? Ca de obicei.

Mă uit împrejur, căutând obiectul susceptibil de a mă trage afară. Căci, o ştii şi tu, neînsufleţitul obiect posedă adesea un suflet care, captându-l pe-al nostru, îi dă acestuia forţa marilor urzeli.

Ascultă, eu nu ştiu de sunt cu adevărat inteligent, dar pot să te asigur că par, şi încă al naibii de bine. Există momente când, zău, n-ar fi chip să faci deosebirea.

Totul îmi vine ca un fulger de ultra-luciditate.

Ba chiar în tehnicolor.

Tre' să-ţi spun că una dintre celelalte două maşini este o Aston-Martin, model vechi, carosată break, cu o portieră la spate. Notezi ? O.K.

Înhaţ o scândură lată, aflată pe post de etajeră la fundul garajului, şi o plasez cu muchea pe sol, proptită de uşa garajului în dreptul porţiunii care se deschide. Dup' aia, ridic uşa dinapoi a maşinii Aston-Durand (pardon : Martin). Cu braţul, împing vehicolul spre uşă, spatele lui deschis fiind îndreptat către intrare ; apoi rabatéz portiera în aşa fel încât ea să se reazeme de uşa garajului rămânând totodată deschisă, te-ai prins ? Nu prea ? Aşteaptă, că vine. Treaba cere răbdare, reeducare cerebrală, cere timp, mă băiete, nu tre' să bruschezi nimic, ci să-ţi păstrezi încrederea, la nevoie aprinde cevaşi lumânări, dă nişte acatiste...

Corvoada asta mică luând sfârşit, situaţia este precum urmează : o să culisez, uşurel-uşurel, uşa garajului. Nu de tot, numa' cât să îngăduie trecerea fiarelor daneze. Care fiare, nădăjduiesc, se vor năpusti, asemenea cerşetorilor napolitani asupra unui autobuz cu turişti. Ele nu vor putea intra prin partea de jos, din pricina scândurii puse de-a curmezişul, deci se vor azvârli în interiorul harabalei Aston-Dupont (pardon : Martin). Eu, atunci, proptindu-mă, voi împinge maşina înainte, astfel încât portiera, menţinută de uşa incomplet deschisă a garajului, să recadă înapoia celor doi dulăi nemernici. E ? Merge mai bine, acu ? Îţi mijeşte ? Ţi se limpezeşte ? o întrevezi ? O presimţi ?

Singurul pericol de înfruntat ar fi ca, în momentul desprinderii maşinii de uşă pentru a permite recăderea acelui chepeng dindărăt, un colţărău dintr-ăştia — sau

ambii colțărăi — să sară din vehicol mai 'nainte de a-i deveni prizonieri. Prin urmare, ca să împing, e nevoie să mă plasez în partea din față a lui Aston-Dubois (pardon : Martin).

Las mai jos un geam din față, ca să-i pot ațâța, cu vocea, pe cei doi monștri în timpul operațiunii.

Care operațiune, sper că nu te-ai îndoit o clipă, se desfășoară într-un mod formidadadabil.

VII

Au un aer cam zăbăuc, amândoi zmeii, blamându-mă de mama focului din maşină, de cealaltă parte a geamurilor acesteia. Le trimit o drăgostoasă bezea. După care îmi încordez muşchii (că oriunde-i vorba de o coardă, las' pe mine) şi salt pe umeri cadavrul amicului Wladimir, pe aceşti umeri, a căror vânjoşenie le umple de melancolie pe atâtea doamne mâhnite adânc de soţii lor sfrijiţi.

Răpire de cadavru, dar dacă-i musai, nu ? e musai. Şi asta cu ce rimează ?

Nu te zgâlţâi cugetând, plăcinţel, că afli acu mintenaş.

Nu mai ştiu cine a zis, într-o zi cu lună plină, că nu (se) există ceva mai greu pe lume ca omul mort, dar asta numai dacă-l uiţi la socoteală pe Bérurier leşinat. Ei bine, crede-mă : aşa e ! Îţi recomand acest gen de exerciţii, în locul meschinelor tale mişcări abdominale de dimineaţă.

Tărăboanţa mea nu e departe, totuşi, până când dă Dumnezeu de ajung, îmi iese limba de-un cot. Îl depun pe Mardanflak în propriul meu port-bagaj (dânsul, se poate zice, murind şi-a făcut bagajele integral, cu sine-şi !) şi mă zmulg din loc în direcţia lui Bibi.

Bineînţeles, totul e beznicios, tăcut şi adormit când ajung eu acolo.

Prima mea grijă e să-mi spăl mâinile, p'ormă să-mi trec prin ecluză un scotch tare, agrementat cu un cubuleţ de ghiaţă căruia nu-i dau timp, bietul de el, să se topească.

Aceste umile satisfacţii trupeşti odată acordate, (de către mine însumi, a cărui indulgenţă e numai parţială,

totuşi), mă apuc să telefonez numitului Himker, bucurându-mă, cu destulă cruzime, să-l trezesc la astă oră ultra-târzie. Îmi simţeam impresionanta formă, ce bâta mea ! (pardon : ce mă-mbăta) de-abinelea. Zău c-aş fi în stare să ronţăi fier, fără să-i scuip sâmburii, într-o asemenea formă nemaipomenită mă simt.

Ţâr-ţâr-ţârul sună, răsună îndelung. Foarte-foarte lung, ca întotdeauna la oamenii ce trag la aghioase cu satisfacţia de neînlocuit a datoriei împlinite.

În fine, un glas certat cu întreg pământul bodogăneşte un „Mmdea, allo, cevr ?!" care l-ar lecui de sughiţ pe-un crocodil închis în odăiţa din fundul prăvăliei „Hermes". Glas de femeie.

— Vreau să vorbesc cu Himker, spun eu calm.

— Doarme ! ripostează donşoara.

— Asta se poate aranja, ripostez eu, scutură-l dumneata mai tăricel şi, dacă procedura nu dă rezultate, toarnă-i în cap o căldare cu apă.

— Cine-i la aparat ?

— Opusul unui somnifer, madam. Promit că, dacă vorbesc cu dl. Himker, somnul îi trece ca luat cu mâna.

Uşoară tăcere.

Un vid integral, semn sigur că dama şi-a pus palma căluş peste emiţător.

Un glas bărbătesc preia ştafeta.

— Ce este ?

Tonul e aspru, aproape grosolan. Cunosc acest gen de timbru, manierat şi insolent ; îndeobşte, aparţine snobilor blazaţi. Mă pricep la de-al d'ăştia. Din când în când am ocazia să-i detest. Răspund :

— Un nou-venit în viaţa dumneavoastră, domnule Himker. Aş dori să purtăm o conversaţie serioasă, în tête-à-tête.

— Nu acord întâlniri indivizilor care mă sună în toiul nopţii şi îşi permit să mi se adreseze pe-un asemenea ton.

Simt că dă să închidă. Atunci, strig :

— Ho ! o clipă, gândiţi-vă la domnul ce se află în port-bagajul Mercedesului 600 !

Pe toți moșii și strămoșii ! Dacă ți-era poftă de un succes sincer și masiv, ești servit. Tăcere, da' o tăcere că semăna unei căderi de pietre meteoritice în cosmos (unde, se știe, de căzut nu se cade : acolo totul se ține de plimbări) răsună (dacă îmi pot îngădui această nemaiauzită cutezanță).

Eu, defel scrântit la cap, profit de pauză ca să-l mai pocnesc și cu a doua cizmă :

— Ar fi trebuit mai curând să zic : domnul ce se afla în locul acela, rectific. Un tur sumar prin garajul dumneavoastră o să vă demonstreze că o conversație cu mine este indispensabilă. În consecință, vă voi aștepta mâine, orele nouă precis, la *Lipp*. Voi fi la prima masă pe stânga, în sensul intrării. Noapte bună.

Șovăi asupra conduitei de urmat. Împrejmuirea zonei ? Ori continuarea lansării, neabătut ?

Vocea îngrijorată a m'micii se aude, din capul scării.

— Ai nevoie de ceva, Antoine ?

— Nu m'mico, totul e la fix. Nu trebuia să-ți lași patul...

Dar cum s-ar putea abține, ea, să vină pân'la mine, jos. Grozav de frumoase clipe, furate neantului. Particule de fericire, înghițite pe nemestecate, ca pe tot atâtea hapuri ale neistovitei juneți, de vreme ce prilejul se ivește, iată.

— Ești mulțumit, flăcăul mamei, de cum îți avansează ancheta ?

— Sunt într-al nouălea cer, scumpo : merge cu pas de uriaș.

Ea poartă capotul ei din bumbac plușat, cu un guler în carouri gri și albe. În loc s-o îngrașe, cu el Félicie arată mai subțire. Șuvițele de păr cărunt i se răsucesc de-o parte și de alta a feței. Și apoi, mai sunt și ochii ei. Ochi în care o să mă vadă, totdeauna, frumos. O strâng la piept. Mireasma ei n-are nimic comun cu izul unui om bătrân. Oamenii vârstnici duhnesc a jale. Ea, nu ; ea, dintotdeauna, duce cu sine aceleași arome : cele sănătoase, întremătoare, mirosurile căminului bine întreținut.

— Îi e mai bine lui Antonel ?

— Da, când l-am culcat febra îi scăzuse deja. O să fie sensibil la gât, ca şi tine.

— Totuşi, nu-i fiul meu, ce, crezi că asta îi vine din prenume ?

Râde. Pe urmă, chipul i se întunecă. I-am urmărit traiectoria gândirii : ea se gândea, adineauri, la copiii mei viitori, deci la viitoarea mea căsnicie.

— Nu te nelinişti, suspin.

— À propos de ce ?

— À propos de orice, scumpico. Am impresia că nu e bine să provoci anumite lucruri prin faptul că te temi de ele, ci ar trebui să le laşi de capul lor, întâmplă-se ori ba. Ştiu ele încotro să se îndrepte, în timp ce noi, m'mico, nu totdeauna...

— Te culci, băiatule ?

— Tocmai mă-ntreb. Ştii, ca să iei urma unui ucigaş, ţi se cere ritm. Bate flerul cât e cald.

— Atunci, stai să prinzi putere. Totul îi vine mai uşor omului odihnit ca lumea.

— De acord, rămân.

Ea, mulţumită de izbândă, îşi flutură genele.

E clipa când telefonul zbârnâie. Noaptea, el nu are acelaşi glas ca în timpul zilei. Capătă sonorităţi neliniştite, de sirenă sunând alarma.

Ridic receptorul.

— Rahat, acolo mi-eşti, mă chiteam io ! exclamă Bérurier. Dacă am baftă, am !

Îşi potoleşte gâfâiala şi-mi spune :

— Adu-te la *Buburuze*, uomule. Am cevaşilea dăstul de deosăbit speţial să-ţi arăt.

— Ce anume ?

— Surpriză.

Şi închide.

Mă întorc către scumpa mea muică. Mişcare neputincioasă a braţelor. Fatalitas ! Ea se resemnează fără crâcnire.

— Să nu răceşti, Antoine, ziua e cald, dar nopţile sunt răcoroase.

Nopţile-s răcoroase !

Voi mai fi auzit eu, de câteva ori, vorbele astea.

* * *

O minusculă pată roşie se usucă, e mai curând pe ducă, undeva în penumbră... Descrie un arc de cerc şi piere în colb. Alexandre-Benoît iese din tenebre, cu burduhanul înainte. Faţa-i îndopată are reflexe de măr ionathan lustruit cu cârpa, iar surâsu-i negru este suma dinţilor săi stricaţi, unul şi unul.

— Ai dat bătaie, complimentează (in)subordonatul meu.

— Ce-ar fi să treci la cevaşilea ta specială ?

Însă el, Grăsoiul, înţelege să-şi pună în valoare rodul-pământului. Triumful modest n-a fost niciodată pe gustul lui.

— Fără fanferonerie, zice el, cred că niciodată n-am descâlcit uo afacere cu o rapidăţeală aşa de iute, uomule. Tocma am răstabilit un soi de record mandeal. Şi ce afacere, hazosule ! Cămăşi întreb de n-ar trebui, maidintâi, să se anunţe presa şi tevelul. Ştii că cumu-i ? Tu dibui iepurele, tu îi dai glonţ, şi p'ormă vin rahiticii noştri de şăfi, ţi-l înfulică în sos de vin cu arpagic şi se împăunează iei cu iel !

Suportându-mi cu stoicism oboseala, decid să-l las a-şi derula până la capăt tot mosorul mulinetei lui cu palavre. A-şi istorisi isprăvile este, la Béru, ceva înrudit cu Crăciunul său, cu kermeza sa, cu serbarea sa în scop de binefacere...

Iată pentru ce mă las să cad pe o bancă a terasei.

Noaptea e mai puţin răcoroasă decât se temea Félicie. Mai sunt şi stele, câte poftești, vezi-le. Galaxii peste galaxii, de nu se mai sfârşesc. Cu, probabil, nişte făpturi pe undeva, ce încearcă să obţină comunicarea cu noi ; dară noi, cufurgii fojgăicioşi ce suntem, scobim ţărâna şi ne dăm absenţi.

Un hohot de râs, ţâşnind dintr-odată, vine de la etaj. Bérurier înalţă capul, precum un câine de vânătoare la fâlfâirea unei raţe sălbatice, sau precum von Karajan la

auzul unei note false (alege-ți imaginea care îți place, ți-o fac cadou).

— Berthe, murmură dânsul, mândru oarecum.

— Se gâdilă cu un pămătuf de puf, ori citește vreuna dintre cărțuliile mele ? întreb eu cu o lipsă de modestie care, trebuie să recunoști, nu-mi stă în obicei.

— Joacă domino cu un reprezentant al încălțămintei de comerț, dă el explicații. Dl. Pumel, un bărbat estrem de serviabil și toate cele, cu care ne-am cunoscut la masă.

— Și unde joacă ei domino ?

— 'n odaia noast', oeuf corse, fiindcă salonu' e-n închideală. Cinevași trebuia să ție companie lu' Berthy pe cât investigam io, nu ?

Sus, râsul reîncepe, mai agitat, mai uguit, cu ușoare tendințe de leșin în zona sa periferică.

— Ea tre' că are câștig, de ieste așa mulțumită, presupune Enormul.

Își drege glasul.

— Bun. Hai, vin' să-ți arăt.

Parcă i s-a spart, frumoasa vioiciune. I-a pierit cheful. Lăsându-mă condus, dau ocol clădirii. Trecem printr-o grădină de zarzavaturi, unde verzele își dau toată silința să pută a latrină, apoi ajungem la o livadă unde un soi de pagode adăpostesc ospățurile iubitorilor de domino, iubeți de duminică.

Sunt din ce în ce mai intrigat. Luna proiectează umbre mari peste iarba palidă. Umbra unei antene seamănă cu iscălitura lui Mathieu. *

— Pentru vizită, pe-aici ! declamă Obezul, trăgându-mă către un puț de piatră garnisit, de la sol în sus, cu un ghizd numai de kiki.

Gaura a fost acoperită și s-a făcut ce trebuia ca să crească pe acolo niște gerania, tabloul romantic fiind, astfel, întregit. Iar ca să o dea cu totul și cu totul pe bucolic, se mai află și o funie, trecută prin șina unei roți de scripete și savant încolăcită pe manivela acestuia.

* Georges Mathieu, pictor francez (n. 1921). Semnul caligrafic lansat în viteză pe pânză este caracteristic operei sale, fundamentată pe teoria abstracției lirice. (n. tr.)

Namila apucă funia și se propteşte. Spre marea mea surpriză, io'te că tulpinile de gerania se pun pe crescut. Și urcă, și suie. Pământul care le hrăneşte se iveşte și el, apoi un hârdău circular, din zinc. Grăsanul asudă sankéo, cum spun chinezii din Taiwan. Hârdăul are o grosime de circa douăzeci de centimetri. Se leagănă la capătul funiei. Cu o lovitură de picior, Béruriar îl deviază către ghizd, pe care recipientul rămâne, într-un echilibru mai mult sau mai puțin precar. Mister Mammouth își șterge frontalul cu dosul mânecii, frumos ca gestul semănătorului lui Auguste. * Dintr-un pozunar altminteri gol scoate o candelampă, o aprinde, mi-o întinde.

— Dacă Monseniorul Sana binevoieşte a îmblânzi lăuntrul adâncurilor, propune Degeratu.

.Îndrept mănunchiul de raze asupra găurii.

Mă trag înapoi.

Aproape înnebunit de groază.

Putoarea, mai întâi. Deja, când amicul săltase hârdăul, ea mi-a biciuit nările. Putridă la extrem, dulceagă.

Un morman de hoituri într-un noian de pulbere albicioasă. Braţe, picioare, trunchiuri, totul în plină descompunere.

— 'tu-i grijania mă-sii !

— Nu io te-am pus să-ţi spurci gura, zeflemiseşte Tataie. Bun, ajută-mă să pui la loc dopoiu', fiindcă pân'la parfumu' Arabiei saudite, mai va.

Când puțul este iarăși astupat (și e, la perfecție, fundul hârdăului, care-i cauciucat, stând pe un cerc din fier la rându-i prevăzut cu o căptuşeală de cauciuc), Béru îngână :

— N-a fost răscroită prost, combinaţia, ăă ? Merdanflak ăla, al tău, l-a dus mintea de-a pus și-o grămadă de bălegar p'aproape de puţ ca să camumfleze orice pală greţoasă, la f'un caz. Dacă-ţi zic c-am pus laba pe afacerea secolului !

Mai că-i dau dreptate.

— Și cum ai descoperit-o, Grasule ?

Își ciocăneşte ţeasta în formă de ceaun deformat.

* Aluzie la o faimoasă lucrare a marelui sculptor francez Auguste Rodin (1840—1917).

— Mulțumită ăsteia care-i plină de bosfor, plină ochi, șefule.

Și-i dă cep povestirii :

— Dând urmare instrucției tale, sosii deci să-mi instalez penații * ici-șa, eu și Berthe. Dacă lași puțul de-o parte, hogeagul e-o încântare : cameră șic, baie, da' face baie numa' cine vrea, ăă ? Haleală serioasă, mai cu seamă caltaboșii cu cartofi prăjituriți, da' asta nu-nseamnă că porcăiesc allante, scoicile marinate, stufatul de iepure și ciosvârta de berbec cu fasoloage. Pă scurți, vedeam această ietapă cu multă complăcerzență. Nu-l scăpam din ochi pe otelier, da' făcându-mă niznai, cum s-a planifișcat. Aseară, cân bătea de zece, văz că intră un gagiu, înțolit a-ntâia, mai curând june. Și-a comandat la bar un vizichi. De servit, l-a servit Merdanflak. Io, mai știi ochi s-agațe ca al meu, aș de unde, privire mai sagațe la cine altu' ? De la prima ocheală m-am prins că ăia doi se au ca șurubu' cu piulița, chit că, de sanchi, nu se cunosc. Clientu' și-a înghițit vizichiul, p'ormă l-a plătit. Da' cân patronu' a întins laba după bișțari, au schimbatără oareșicari vorbe. Gagiul gigea s-a cărat. Io, după iel. Nu departe : la două fundături mai încolo, s-a aburcat într-un Mercedes cât toate zilele și s-a pus pe așteptat. Un sfert de oră mai târziu, hop, Merdanflak i se vâră alături. Dom'le, nu mai sfârșeau cu piuitul în motoroanța aia. Țineau, dom'le, acolo, o adevărată circonferință de presă. În cele din următoare, ăl cu Mercedesul a demarat, cu Merdanflak întruna așezat de-a dreapta lui.

Io, pe loc, mă-ntorc la otel degrab'. Închidea. Doar un ajutor de bucătar rămânea la bucătărie, s-o lase lună. Știi, ăia de-acolo fac curățenie mare, în fiește care seară, cu cârpe moi, de lustruit lacul, după câte îmi povestea scârnăvițelul. Pă scurți, profit de absența lui Merdanflak ca să scotrovășesc în stânga și-n dreapta. Ginesc, io-te, o prelată mare c'acoperă un grămădoi de nu'ș'ce, sub hangarul pe care-l vezi la dreapta. Ridic pânza : saci cu var. În clipa aia, guzgănelul de canal răsare și dânsul ca să-și recupereze

* Zeii casei la romani, respectiv statuile reprezentând zeitățile ocrotitoare ale familiei și ale căminului acesteia.

Solex-ul. Şi mie, ce-mi trece prin cap ? Habar n-am. Cum, necum, fac io către puşti : „Ce, vă puneţi pe renovări ? La ce, că otelul e nou-nouţ".

Asta, fără idee prea concepută. Aşa-mi veni, subid.

Ce crezi că-mi răspunde mucea ? Îmi răspunde : „Nu, da' patronu', una-două, mai comandă dintr-ăsta. Că mă şi întreb la ce i-ar folosi..." După care, na, că varsă. La chestia asta, Béru al tău cade pe gânduri. Var, auzi. Şi încă nestins ! Cum Merdanflak ăsta nu-i uşă de biserică, iau lucrurile la rând, le fac şi le desfac, le-nlănţui tot mai dezlănţuit, le aprind de mă încing, pricepi ? O, la la, ce mă mai încing ! De când mă ştiu, nu m-am mai încins în halu' ăsta. Var nestins, pentru un poliţist dă esperienţa mea, care are rudăminte de chimie, dăstul de întinse, asta spune multe, nu ? Io'te-mă dară în câlţii moralei. Îi dau 'nainte cu răscolirea hangarului. Dau peste roaba de colea. Fundul îi e plin de var. Vas'zică serveşte la cărat sacii. Departe nu, c'atunci se lua altăceva, nu o tărăboanţă. Mă duc în grădină şi iau sama la urmele roţii de roabă. Mă ţin după iele : duc în livadă, direcţia puţ. Acolo, jur împrejur, e plin. Var, var şi, te rog nu uita, var nestins. Un puţ ! În această potriveală, văd mai mult decât o întâmplare. Culeg un ţăruş. Îl înfig în pământul care astupă gura puţului. Nu intră prea adânc. Dă, iute, de un fund. E vorba, vas'zică, de un hârdău rotund şi, ca să zicem aşa, circular. Dibui un soi de toarte, petrec funia, trag zdravăn. Şi iacă treaba.

— O treabă foarte, foarte bună, aplaud eu. Te-ai distins, Béru.

Îşi freacă una de alta lăboanţele.

— Trebui să zic, murmură acest brav şi demn şi sagace slujbaş. Da, pentru asta trebui să zic...

Se foieşte fornăind, ca să se zmulgă din moliciunea nemăsuratei mulţumiri a orgoliului plin ochi.

— Bun, da' mai lipseşte ceva, reia Valorosul arătând hotelul cu o smucitură din bărbie, tre' să merg să-l „umflu" pe dom' Plumel.

VIII

Sunt gigea ca un pisoar public revopsit, când, la orele nouă fără zece, mă înfiinţez la *Lipp*. Să mă fi văzut, draga mea, în frumosul meu costum de alpaca, mai savant zis lama pacos (pentru unul cu pacostea mea de profesie e chiar potrivit) gri, cu revere mari şi buzunare în *biais* de să te doară burta, ai fi căzut jos. Cămaşa bleu, cravată cu dungi roşii şi albe, arăt mai franţuz decât de obicei. O specie de 14 iulie hoinară, San-A. al tău.

Soarele, frumos şi blajin. Luminosul aer miroase bine a gaz de eşapament. Garçon-ii ilustrei case, asemeni drăgălaşilor pinguini în ţinuta lor tradiţională, negru-şi-alb, au chipuri somnoroase, deocamdată.

Comand o gustare temeinică.

Sunt relaxat, satisfăcut, echipat pentru cele mai delicate manevre. Sunt călare pe situaţe. Sediul anatomic, cum zic ăia, negustorii de motoroanţe, stă bine. Dimineaţa asta, pentru mandea, e la fel : poziţie anatomică în existenţă.

Un garçon cam chel de păr, cum îi place lui Béru să spună, îmi aduce o cacao aromată şi un coşuleţ cu cornuri calde.

În acelaşi moment, o fermecătoare doamnă brună, mai frumoasă decât un foc de artificii chinezesc, împinge uşa turnantă şi vine de se aşează în faţa mea.

Sunt atât de surprins încât îmi frig păcălimba cu băutura mea cea fierbinte.

Mai înainte de a te aşterne pe dialog ca lumea, stai niţel să-ţi zugrăvesc sosita. Subtreizeci, trup de zeiţă, o piele ca ambra, ochi verzi, o gură a cărei senzualitate este

vecină cu sălbăticia și un complet de mătase verde croit de o mână măiastră. Are un aer extrem de inteligent.

Nu scoate o vorbă.

Privirea ei pătrunzătoare mă fixează.

— Nu cred să fiți Dl. Himker ? fac eu, înălțându-mi bucile preț de opt centimetri jum'ate, ca să mă arăt bine crescut.

— N-a putut veni.

Îmi dau cu părerea.

— La schimb, nu sunt în pierdere ; dumneata ești Dora ?

După miros. Totdeauna după miros, pușcociul meu antitanc.

Sprânceana ei stângă îi trădează surpriza ; apoi fața îi redevine impasibilă.

— Soțul meu n-a priceput nimic din comunicarea dvs. telefonică.

— Și totuși v-a trimis. Pot să vă propun o consumație ?

— Aș lua cu plăcere o cafea.

În ce mă privește, mai bine zis ceea ce aș lua *eu* cu plăcere, ar fi doamna însăși. De când mi-a venit ea în preajmă, „gustarea" mea și-a mai pierdut din fascinație.

Repercutez asupra garçon-ului dorința vecinei de masă, iar Dora — căci Dora este, cum mai la vale reiese —, îmi lasă inițiatíva convorbei.

Acesta îi e rolul.

— În definitiv, ați primit mandat, din partea soțului dvs., să discutați cu mine ?

— În definitiv, da.

— Ceea ce implică faptul că sunteți la curent cu activitățile sale ?

— Bineînțeles, sunt colaboratoarea soțului meu.

Fermecătoare colaboratoare, mult, mult prea frumoasă pentru genul de corvoadă căreia i se consacră numitul Himker.

— Pot să vă întreb cine sunteți ? rostește ea cu o voce unpiculețcam aspră.

— Vă rog să mă scuzați.

Depun cartea mea de caraliu pe marmura gheridonului, în fața ei.

— Și, pe mai departe ?

— Pe mai departe, va depinde de voi, declar eu readucându-mi condicuța oficială la locul de unde o deranjasem.

— Nu vă înțeleg subtilitățile.

— Mai ales subtilități să nu le numești, doamnă Himker ; dimpotrivă, nimic nu-i mai brutal, mai neprelucrat, mai din topor : vreau să mă-mbogățesc. Calitatea mea de slujbaș e o sinecură de care ți se face, iute, lehamite. Sunt ani de când aștept un prilej ca s-o mai scutur de pe mine. Și-acum, acum l-am găsit. Despre soțul dumitale știu lucruri de, pe puțin, o sută de milioane. Vechi, bine înțeles. * Și, crede-mă, nu-i scump.

Aducându-i-se cafeaua, ea îi pune zahăr și o amestecă, având aerul că meditează la ceva.

O gustă. Parcă e o pisică. Doamne sfinte, da' ce bucățică sublimă. Dințișoriceii cei mai frumoși pe care îi am i se oferă într-un surâs.

Ea scoate o batistă fină dintr-o poșetică fason VIP (eră), cu care își tamponează delicat colțurile gurii.

— Într-un cuvânt, sunteți un polițist veros ? întrebă, drăguț, Dora.

— Nu încă. Dar nu depinde decât de soțul dumitale ca să deviu. Vocația nu-i deajuns, mai trebuie găsit un partener dispunând de suficiente mijloace.

— O sută de milioane ?

— Cu totul.

— În schimbul a ce ?

— Al tăcerii mele.

— Și tăcerea dvs., domnule comisar, în ce constă ?

— În a nu lăsa la lumină adevărul puțului, doamnă Himker.

---

* Pe lângă diferite reevaluări de curs în raport cu paritatea fluctuantă a francului față de aur, o reformă monetară din decembrie 1958 a introdus francul „nou". O bună bucată de timp după aceea calculele curente se mai refereau, inerțial, la francul „vechi". (n. tr.)

Frumoasa femeie tânără își contemplă unghiile tăiate în forma migdalei, delicat lăcuite în nuanțe liliachii.

— Cred, domnule comisar, că vă compromiteți cu totul inutil. Soțul meu nu are nimic de ascuns. Afacerile sale sunt sănătoase, iar el nu se teme de nici un control financiar.

Ei, și-atunci, să-ți spun drept, în jumătatea mea stângă de creier încep să debarce niște idei puțin comune. Nu propriu zis „niște", ci „una și bună".

Îmi zic, într-un fel curajos, așa :

„Femeia asta nu este la curent cu nimic. Bărbatu-său mi-a trimis-o tocmai pentru că ea ignoră tot ce ține de viața lui criminală. O inocență desăvârșită constituia legătura ideală de unire între un netrebnic ca dânsul și pramatia de șantagist ce, se presupune, mi-s eu. Căci, din două, una : ori îi pun punctele pe „i", ori nu. Dacă i le pun, Himker va ști întinderea zonei pe care o cunosc. Dacă nu i le pun și cer să-l întâlnesc personal, îi las să câștige timp !

Să câștige timp ! Obiectivul acestui om, de câteva ore încoace, nu sună chiar așa ? Dacă l-a ucis pe primul adjunct, e fiindcă n-avea cum să cadă la învoială. Fiindcă îl presa timpul.

Și uite că San-A. al tău, fiule, își pune și alte probleme, și încă mult mai tulburătoare.

Probleme al căror centru este în el însuși.

Se întreabă stupefiantul San-Antonio (superlativele rămase ne-utilazte nu vor fi date înapoi, nici schimbate cu altele), se întreabă pentru ce, descoperind cadavrul lui Merdanflak în port-bagajul Mercedesului, nu a chemat pur și simplu întăriri și n-a trecut la arestarea lui Himker. Și mai ales, da, oho mai ales, pentru ce a luat cu el cadavrul, în loc să-l lase pe soțul frumoasei Dora a se dezbălăcări cu această stânjenitoare probă de vinovăție. Asta e contrar oricărei logici, să fie clar !

Acu, este drept că logica și cu San-A. nu se prea... ăă?

Ce straniu instinct mi-a călăuzit conduita ?

Ce impuls obscur ?

Ciudată creatură acest San-A., îmi trec viața tot repetându-mi-o.

— Vedeți, doamnă Himker, cred că este indispensabil să mă întâlnesc cu soțul d-voastră cât mai rapid cu putință.

Pe o pagină de agendă mâzgălesc cifrele telefonului de la biroul meu. Îi întind hârtiuța.

— Să mă sune la acest număr înainte de prânz, după aceea va fi prea târziu.

Taifasul astfel încheiat, achit consumațiile. Conviva mea de măsuță pe rotile mă examinează cu cel mai netulburat calm.

— E foarte derutant, murmură ea în vreme ce își pune mănușile de burgheză delicioasă.

— Derutant, ce ?

— Felul personalității dumitale. Nu arăți a canalie, și totuși ești, ba încă una foarte cinică. Dă-mi voie încă de pe acum, domnule, ă... comisar, să te previn că soțul meu nu este genul de om care să cedeze unui șantaj dacă ar avea ceva, orice, să-și reproșeze.

Sprintenă, agilă și alte sinonime, ea se ridică și pleacă, așa cum o pasăre își părăsește creanga. Te las să savurezi frumusețea imaginii, în vreme ce garçon-ul cel jumulit de podoaba-i capilară îmi ciugulește bișțarii.

* * *

O să sune, n-o să sune ?

Eu, în locul lui, ce-aș face .

Himker este prins între fălcile zdravene ale celei mai îngrozitoare îndoieli (ce bine mă exprim, în dimineața asta !) Să fiu eu un polițist-șantagist cu-adevărat ? Ori este vorba de o capcană ?

Îmi potrivesc arătătorul cel mare al tictacului meu. Care stă (foarte provizoriu) pe ora 1 și cinci, de prânz. (Priceapă cine poate, ora n-am inventat-o eu.)

Himker nu mi-a dat nici un semn de viață. Înțelept calcul. E limpede, sunt un fazan.

Veros.

Gagiul trebuia să fie întemnițat de mai multe ore și supus unui interogatoriu strâns. În loc de asta, descotorosit de un cadavru stânjenitor, îmi pândește reacția, lăsându-mă pe mine să pornesc lupta...

Țâr-țâr-țonul zurgălăiește. O să tre' să anunț compania de telefoane, căci, de câteva săptămâni, aparatul meu a luat-o razna. Semnalul de apel behăie, iar vocea celui de la cellalt capăt al firului trepidează ca un tramvai care ar coborî scările de la Sacré-Coeur *.

— El e ! mă preafericesc eu.

Pot pierdut : la telefon e Bătrânul.

— San-Antonio, te aștept de urgență în biroul meu !

Asta-i tot. A și închis. Pare în toane foarte rele, Vacsone. E în moțocoșenii negre. Hârțoaga-pârâ din partea f'unui grangur, sau chemarea la ordine venită dinspre ministru este, probabil, pricina proastei dispoziții.

Îmi îndrept nodul crăvățuștei și-o pornesc în sus (pine).

— Toc, toc !

De două ori, așa bate totdeauna cel în subordine. De mai multe, ar suna a nerăbdare, mă-nțelegi. Prea vehement. Pe câtă vreme așa, toc, apoi toc, asta exprimă o rezervă plină de respect. E un tâlc : „Dacă nu îmi răspundeți, voi aștepta buna dumneavoastră voință."

Prin urmare : toc, toc.

Când spumegă, Bătrânu' nu strigă „intră". Atunci el lasează, simplu, un „da" foarte scurt, foarte tăios, care-l demoralizează pe cel ce vine încă mai 'nainte de-a fi deschis ușa.

Îmi spun textual următoarea vorbă, căreia numai mintoasa sfătoșenie bérureană i-a dat naștere : „Ce riști ? N-o să-ți facă o gaură-n cur că de mai 'nainte ai una."

Intru cu hotărâre.

Marele boss nu e singur. Un domn bătrân, elegant pe toate părțile, cu păr argintiu, lung și ondulat ; decorându-l, mai întâi pe picior de pace, p'ormă pe picior de

* Basilică purtând hramul Sfintei-Inimi, construită pe vârful colinei Montmartre din Paris, între anii 1876—1910. În-materie de notorietate concurează Turnul Eiffel.

război, două bastoane de oțel cu vârfurile vârâte în dopuri de cauciuc se proțăpesc, bine strânse între genunchi.

Intrarea mi-o privește cu ochi sumbri și gravi. Pun rămășag pe orice ai vrea tu contra nimica toată că tipul poartă galoane grele.

O denotă felul plin de siguranță cu care s-a „instalat" la Tătuc.

La noroc, așa, îi trag o temenea de inspirație germanică, una ce ar trebui să-l mulțumească și pe cel mai cusurgiu dintre oameni. El — nici măcar nu clipește. Aștept ca *dear* Moșorog să facă prezentările, nebun după curtoazie cum îl știu, dar una ca asta nici ce-i trece prin minte, pare-se. Păi ce, te-apuci să prezinți mâța portăresei — nunțiului apostolic ?

Mai trag nădejde că mi se va indica un scaun liber, da' ți-ai găsit ! În starea în care Directrul se află, mi-ar refuza până și un jilț la Academia franceză.

Uite-l cum își încrucișează nespus de scumpele-i brațe pe registrul său legat și cum mai că devine zbanghiu de prea fixa privire cu care mă țintuiește.

Nu șt'dacă mă cunoști până-n străfunduri, da' pot să te-asigur că, eu unul, ceremonii de genul ăsteia, nu gust. Atitudinea lor, a celor doi bonzi, produse de artă statuară budistă, începe să mă apese la boașe.

— Domnule director, declar eu străduindu-mă să-mi stăpânesc indignarea, am deprimanta impresie că nu mă mai recunoașteți.

— Mai bine nici nu puteai rezuma starea mea de spirit, San-Antonio. Într-adevăr, nu te mai recunosc. Dar prin nimic. Cum să mă fi așteptat la o treabă ca asta ? ! O sută de milioane ! Dumneata ! Cel mai bun din câți am ! Dumneata, mâna mea dreaptă !

Bravo, Himker ! Bine jucat. Valsul șovăielii, așa ceva îi este — lui — necunoscut ! De-a dreptul măsurile cele mai energice. Uite-l că a dat bice avocatului său, ori consilierului său financiar, să se repeadă acela la marele prelat al Agiei, care Agie să-și scuipe propria-i fărâmă, lăsându-mă, brutal, tăiat în bucăți. Delict comis în exercitarea funcțiunii ! Ai dat-o în bară cu șmecherlâcul, Sana! Prea era simplu, ai vrut să încurci cărțile, să le dai iarăși.

Și acum ? Acum o. să tre' să te zmulgi din oala asta plină cu miere.

Râd.

Galben.

— Domnule director, dacă, fie și pentru o singură clipă, credeți în necinstea mea, mă voi vedea obligat să vă înmânez demisia.

— Ar fi prea lesne ! o trântește tipul cu bastoanele.

Bossul meu, dimpotrivă, are o ușoară destindere a zbârciturilor laba-gâștei. Se uită la mine mai omenește.

— Fapte de o importanță capitală s-au produs în cursul nopții, fapte care m-au incitat să recurg la un șiretlic prin care să-l înfund pe musiu Himker, asupra căruia apasă învinuiri extrem de grele.

Frumosul bătrânel cu Legiune de onoare cauciucată și cu bastoane cromate pe picior de război sare cât colo.

— Ce-mi aud urechile ? !

Iar atunci, Bătrânu', fără a o face dinadins, îmi azvârle cea mai violentă lovitură înmărmuritoare din câte a cunoscut strălucita mea carieră.

— Păstrați-vă cumpătul, domnule Himker, spune dânsul... Cu siguranță că este vorba de o neînțelegere.

Na-ți-o frântă că ți-am dres-o !

Înțelegerea, adică.

IX

Căci, pricepi tu, acest bătrânel extrem de frumos nu este, niciodată n-a fost, nu va fi nicicând individul sosit, noaptea, pe domeniul din Montfort-l'Amaury, la volanul funebrului Mercedes 600. Dar deloc, dar nicidecum ! Şi o să mai adaug o dată : dar nici pomeneală !

Uluiala mea e atât de mare încât îmi iau un scaun pentru a-mi obtura fundaţia şi a-mi conserva echilibrul.

— În... într-adevăr, mă bâlbâi, de-o neînţelegere este vorba. Deoarece dumneavoastră sunteţi domnul Himker...

Sobrul personaj nu se destinde numai dintr-atâta. El ? Un afectat subţire. Se bozumflă.

Dezaprobat din instinct. Viaţa e ticsită de oameni din speţa lui, oglinzi nemiloase fiindcă-s diformatoare, ţinând cu tot dinadinsul să reflecte ce au trăsăturile tale mai dezagreabil, iar partea armonioasă lăsându-ţi-o uitată.

Aroganţa lui mă calcă pe nervi. Nu-mi plac inşii plini de morgă, mai ales când sunt amestecaţi într-o afacere criminală. E foarte hotărât să respingă tot ce voi spune. Încă unul dintre aceia ce preferă o minciună plauzibilă unui adevăr greu de crezut.

— Domnule Himker, puteţi să-mi întocmiţi lista persoanelor ce locuiesc la dvs., la Montfort ?

Se uită la Bătrân.

— Sunt dator să răspund întrebărilor puse de... de acest... domn ? se interesează el, cu atâta dispreţ că un copil de şaptezeci şi cinci de ani ar izbucni în plâns.

— V-aş fi recunoscător dacă v-aţi conforma, ripostează Tataie.

Bastonul declară, examinându-şi vârfurile pantofilor ca să-mi arate limpede că mă reduce la nivelul obiectelor şi că ţine s-o ştiu :

— Soţia mea, secretarul meu, doi servitori şi doi câini.

— Secretarul dvs. e un băiat tânăr şi zvelt, cu părul deschis la culoare, nu-i aşa ?

— Într-adevăr.

Indic aparatul telefonic al Bătrânului.

— M-aţi îndatora cerându-i să vi se alăture aici numaidecât.

— Cu neputinţă, ne încredinţează Himker, azi dimineaţă şi-a luat zborul către Kuweit.

— Fusese prevăzut acest voiaj ?

— Firește, nu pleci în Orientul Mijlociu aşa cum te-ai duce până la tutungiul tău din colţ.

— Dumneavoastră l-aţi trimis ?

— Dumneata crezi că un simplu secretar se pornește până în Kuweit c-aşa are el chef ?

Dar află că-mi umple tartina cu rahat, bătrânul maimuţoi ! Şi că întrevederea n-o să se încheie până nu l-oi fi făcut să-şi înghită unul dintre bastoanele alea !

Şi de ce nu — pe-amândouă ?

— La ce oră a plecat ?

— Foarte devreme. Dacă ţiu bine minte, avionul lui decola la ora 8.

— Aseară a ieşit ?

— Poate. E un secretar, nu un sclav ; lucrul odată terminat, băiatul e liber.

— Deci, dacă a ieşit ori nu în afara domeniului este un lucru pe care-l ignoraţi ?

— Cum l-aş putea şti ? Sănătatea mea este foarte precară, iar eu intru în apartamentele mele private începând cu orele optsprezece, ca să nu mă mai mişc de acolo până a doua zi la orele zece.

— Vi se întâmplă să răspundeţi la telefon ?

— Niciodată. Soţia şi colaboratoarea mea intercepteaza toate apelurile, le selectează şi nu-mi face legătura decât cu cele care sunt esenţiale.

— Cu toate acestea, azi-noapte, dvs. aţi fost pe fir.

— Am fost, da.

— Ce efect v-a produs telefonul dat de mine ?

— Nici unul. Mi s-a mai întâmplat, pe parcursul vieții mele, să am de-aface cu rechini mărunți.

— V-am pomenit de port-bagajul Mercedesului dvs.

— Mi-amintesc.

— După ce ne-am pus receptoarele în furcă, ați avut vreo reacție ?

— Soția mea s-a dus să arunce o ochire prin garaj.

— Atunci ?

— După spusele ei, totul era normal.

La asta, mă zbârlesc. Părerea mea, mă încrețitule și voluminosule asparagus din propria-mi căpățână, e că am comis o fundamentală eroare de raționament, azi dimineață, la *Lipp*, socotind că D-na Himker era străină de lovitură. În realitate, inocentul este mușneagul ei. Boșorogului i se pun coarne, la mijloc fiind secretarul, acesta e, în mod riguros, un lucru sigur. Nu l-am auzit eu pe băiatul acela chemând-o pe Dora cu prenumele ei și tutuind-o ? De-altminteri, ea și-a ținut bărbatul acasă afirmând că totul era O.K. în garaj ; cert, lădoiul limuzinei era gol, dimpotrivă cei doi zăvoi se găseau zăvorâți în mașina Austin-Dugenou, și asta n-avea de ce neliniști un suflet împăcat, oare ?

— Cine a decis să se dea curs întâlnirii pe care am fixat-o la *Lipp* ?

— Ea. Eu nu voiam să țiu cont de apelul dumitale. Soția mea s-a dus la *Lipp* fără să mi-o spună, fiindcă draga de ea face și imposibilul, numai să scoată spinii din calea vieții mele. Cu toate acestea, la întoarcere, mi-a spus adevărul și mi-a dat raportul asupra odiosului dumitale șantaj.

Spinii din calea vieții lui !

Du-te, moș cornilă ! Înflorita rujă de-a călare, nemaipomenita gagică, strânge ea, culege ea.

O să aibă o surpriză dezagreabilă, proptitul în toiege, și anume în mai puțin de-o clipă.

— Domnule director, trântesc eu brusc, a sosit momentul să prezint rezultatul anchetei mele. Doriți s-o fac în fața domnului Himker sau preferați să vă vorbesc între patru ochi ?

Perfidă, întrebarea. Cavaler, cum îl știu eu pe Babac, pricepi că nu poate alege altceva decât a mă pofti să-mi deșert sacul dinaintea acestui rulou cu frișcă stătută, pe nume Himker. Nu că i-ar plăcea, dar curtoazia *before all*, cum zicea verișoara Victoria (aibă Domnul sufletu-i și bunu-i).

Atunci plonjez.

Turul complet, omule. De jos în sus, fără a sări un alineat, ba nici o virgulă majusculă simplă.

Totul, te asigur, îți afirm și ți-o jur : bănuielile mele în legătură cu Mardanflak, postul de ascultare, „comanda de Martini" ; pânda mea în preajma incintei lui moș Himker, sosirea secretarului ; conținutul cufărului ; gag-ul meu cu dulăii cei răi, cumplita descoperire realizată de Bérurier în livada *Buburuzelor*...

Succesiv și treptat, Directrul rămâne cu gura căscată, iar causticul Dl. Himker se-ngălbenește. Dar acesta din urmă îngălbenește până într-acolo încât e pe cale de a deveni mai câmpenesc decât un tapet de biliard. Mai rău decât un blid de spanac proaspăt. Decât un măr necopt. Decât un smarald. Decât un frac de academiciclu ! Decât o fleancă de academician ! Verdele apei, verdele sticlei, verde englezesc, verde ca vagonul verde, verde tulpinicios ! Afară doar de cazul că fiica mai mare a portăresei tale ar fi cumva hippie (hip hip hurrra), este că n-ai văzut în viața ta om cu buze verzi, ia zi-i ? Bon, hai să-l ridici pe Himker, frumușelule. Bastoanele îi vor fi insuficiente la plecare. O să aibă nevoie de-o ambulanță.

Când, în sfârșit, pun punct, el scutură din cap. Glasul îi e mai surd decât Beethoven. Surd ca un, na, ca un felinar. Așa te aranjează, surd ca un felinar ? Ești mulțumit, te umfli în pene ? Bravo ?

Gră-grăpează anevoie în direcția Bătrânului :

— Acest individ... vid e ne... nebun. El minte. El...

Atunci, după cum îți pot da tu seama, „acest individ" se înalță drept. Susține că îi ajunge, s-a sfârșit, e sătul să se tot lase tratat ca un nevolnic, și de către cine ? De unul ce încălzește la sân un ucigaș și pe complicea acestuia.

— Deoarece vă trebuie o probă, coborâți cu mine până la parking ! O să vă arăt cadavrul lui Merdanflak. După

care, dacă inima vă dă ghes, domnul Himker, veți, putea merge să aruncați o privire în puțul despre care v-am vorbit.

Moșneagul se saltă cu greutate. I se bâțâie țurloaiele. Își înfige bastoanele în mocheta jerpelită.

Da, de acord, vrea să vadă, are trebuință să constate. Va începe să creadă. Și încă, nu, are nevoie de o explicație cu femeia lui.

Pe scurt, tus-trei coborâm în subsolul Casei Poliției, acolo unde ni-s ținute motoroanțele. Îmi deschid port-bagajul cu un gest a cărui teatralitate mă silesc s-o atenuez.

— Priviți, domnilor !

Priviți-mi surioarele gemene, da !

Port-bagajul meu este gol.

Știi că asta e-o chestie semănând, în genul ei, cu o lovitură de teatru ?

X

Cu nasul călărit de lentile puternice, Pinaud se consacră unei sarcini anevoioase : agață niște cârlige liliputane unui fir de nailon invizibil.

Pe deasupra, se mai și fâțâie, Vechitura, ca unul dintr-ăia care, în gerurile Crăciunului, sunt puși să te întâmpine cu temenele.

— Închide ușa, curentul de aer îmi complică treaba ! mă ia el.

Mă supun prea bucuros.

— Pune-ți de o parte materialul pești cid, Oase-groase, că am o corvoadă mai urgentă să-ți încredințez.

— Așteaptă cel puțin să termin cu undița asta. Mâine o să pun nadele în Yonne *.

Prin câteva cuvinte, de o sublimă concizie, îl fac să-și abandoneze minuțiosul travaliu care i-ar fi năucit pe specialiștii super-platformei Piaget **.

— Ia cu tine un flăcău și dați-i bătaie. Rostogoliți-vă până la Montfort-l' Amaury. Uite adresa unui tip baban, aflat actualmente într-o conversație cu Bătrânu' ; problema e ca, mai nainte ca dânsul să ajungă acasă, buna lui nevestică să fie îmbarcată și adusă aici, de voie sau de nevoie. Misiunea asta n-are nimic respingător, o să vezi, întrucât doamna e mai mult decât încântătoare.

---

* Râu din departamentul cu același nume, aparținând regiunii Bourgogne.

** Yves Piaget, giuvaergiu de renume.

Astfel dopat, Baderne-Baderne * își mobilizează oscioarele și se eclipsează.

Vin să-mi sprijin coatele de pervazul prăfuit al ferestrei. Vremea frumoasă e din ce în ce mai vădită. Am, cu toate acestea, inima grea. La Zoé mă gândesc. Mai exact, mă gândesc ce puțin o port în gânduri. Dezafectarea mea (ăsta-i cuvântul) mă îngrijorează și mă mâhnește. Simt, în această privință, o monstruoasă nerecunoștință. Să fiu, oare, un nestatornic fără lecuire ? Sburător din floare-n floare ? Pe aceasta, totuși, crezusem cu hotărâre c-o iubesc.

Însă, luat cu treaba cum sunt, ăă ?

Că numai în salturi o țiu... În prezent, cadavrul dispărut. Unde, când, cum ? Tu, băsică mare, ești în stare să-mi spui ? Deci, sunt știut. Sunt urmărit ! De la recentul meu rendez-vous cu delicioasa D-nă Himker ? Ori cu mult mai dinainte, încă ? Și cadavrul, să-mi fie reșterpelit, pentru ce ? Cu un stârv atât de plimbăreț, povestea începe să sune a farsă macabră.

Văd cum o ia din loc un Citroën cu aripile pocnite, ieșind din parking. La bord se află Pinuche, iar Lhuilier, un tinerel cu totul nou, este acela care-l pilotează. Promite mult, acest mic Lhuilier. Deși n-ai da doi bani pe el, cu căpșorul său ăla rotund, fără gât, ochișorii mărgică, de rățoi, până-n pleoape îndesați de-o nevinovăție ticluită.

Automobulul descrie un arc de cerc și se lansează în fluxul mlăștinos al traficului. Mă pregătesc să las fereastra când privirea-mi de vultur se prinde de un Mercedes 600, staționat la câțiva metri de intrare. Un șofer îmbrăcat într-o livrea albastră ca noaptea stă într-o rână, rezemat de caroserie. Un tip slab, lung, cu niște pometi de maimuță.

Mă smulg de la fereastră, năpustindu-mă pe (mă) scări.

---

* Aproximativ : Măi-măi-măi ! Una dintre cele circa cinci sute de porecle oferite cu simpatie de San-Antonio colaboratorului său, inspectorul de poliție Cézar Pinaud. (n. tr.)

* * *

E acolo. Un venetic. Care nu zice pâs.

Dar mi-ajunge o ochire ca să dibui că nu-i un francez.

E cineva ca orișicare. Poartă o livrea clasică, însă un nu-știu-ce îți vestește calitatea (dacă asta așa s-o chema) sa de străin.

Pomeții, îți zic. Dă-ți seama cât or fi de proeminenți de i-am putut remarca de la fereastră.

L'abordez (Laborde, arheolog francez 1774—1842) [1] în priză directă.

— Ești într-adevăr șoferul domnului Himker ?

Încuviințează.

— Urmează-mă.

Mă urmează.

În definitiv, nimic pe lume mai docil ca omul. Să te-ngrozești, nu alta. Ceri nu contează cui să vină — și ăla vine. Notează că, în cazul dat, faptul că l-am întrebat dacă el este șoferul lui Himker l-a indus să creadă că patronul său a pus să-l cheme.

Deci, în eroare.

Îl conduc până la bir-oul meu, fără o singură vorbă de-alungul traseului.

Văzând odaia goală, mă privește cu un aer extrem de surprins.

— Așează-te !

— Ce este ? întreabă el, fără a-mi da ascultare, și cu un accent bulgăresc de periferie, la sud de Sofia.

Închid ușa după noi.

— Unde e Domnul ? se alarmează.

— Două etaje mai sus, răspund cu bunăvoință. Ești de mult în serviciul lui ?

— De-o lună. Dar...

— Actele le ai ?

Șovăie, apoi, amintindu-și în ce loc se află, îmi întinde un pașaport tot atât de apetisant ca o indigestie de pe urma zmeurei.

[1] Nota autorului, în text.

Consult documentul marcat printr-o stea aurie, ca un fronton de incintă.

Alec Krakzecs, născut la Plovdiv, Bulgaria, la 8 iulie 1939. Strecor pașaportul în sertarul meu, pe care, îmbrâncindu-l cu genunchiul, îl închid. O bruscă desperare întunecă trăsăturile șoferului.

— Dar îmi trebuie ! exclamă el.

Privarea de pașaport, ceva mai rău nu există pentru un călător aflat pe pământ străin. Dintr-odată, se simte mai chinuit decât dac-ar umbla gol pușcă. Ba chiar într-o suferință mai amarnică decât dacă s-ar pomeni trimis la răcoare...

— Așează-te, domnule Krakzecs.

N-așteaptă să i-o spui de trei ori.

E în mari frământări, mister Iaurt. Tremurgența fundului pe scaun, săgetarea ocheadelor de grijă pline.

— Așadar, de o lună ești în serviciul domnului Himker. Cum l-ai întâlnit?

— La Alger.

— Ce făceai acolo ?

— Eram funcționar bulgar în misiune de studiu pe lângă guvernul algerian.

— Obiectul misiunii ?

— Petrol.

— Continuă...

— Am făcut cunoștință cu Domnul.

— În ce fel ?

— La hotel. Într-o seară a fost o pană de curent și am rămas, mai bine de o oră, închiși în ascensor.

— Și ?

— Ne-am simpatizat...

Franceza lui e foarte corectă, metodică. De accent, se servește pentru a-și da răgaz să aleagă între un termen și altul.

— Pe urmă ?

— Domnul este un om foarte înțelegător. Am sfârșit prin a-i destăinui că năzuiam să nu mă mai întorc în țară. Mi-a propus a mă lua în serviciul său și a se preocupa de formalități pentru a-mi obține un permis de ședere în Franța. Aceste formalități sunt în curs.

— Atât de bine încât, pentru moment, ești în poziție de lucrător clandestin.

Pălește, dă din cap.

— Evident, încă nu sunt declarat ; trebuia să mă *poci* descurca în așteptarea reglementării dosarului meu. Era un aranjament prietenesc, întrutotul provizoriu.

Mâna îi freamătă pe muchia biroului meu. Tânjește după pașaportul prizonier. Iată chinul major pentru Krakzecs : un opuscul cu o afurisită de învelitoare din carton mlădios.

— Care ți-s însărcinările, la Himker ?

— Ei bine, șofeur...

— Valet de casă ?

Încuviințează.

— Da, o ajut pe femeia care face menajul. De asemenea, tund pajiștea...

— Femeia, cine-i ?

— O babă, surdă tare.

— Locuiești în incinta proprietății ?

— În casa personalului de serviciu, da.

— Bătrâna, tot așa ?

— Da. Ea se crede acolo la ea acasă și mă privește ca pe un intrus.

— Secretarul ?

— Nu, dânsul nu. În casa principală, acolo stă.

— Numele lui ?

— Fred von Schuppen.

— German ?

— Da.

— Ce fel de băiat e ?

Bulgarul ridică din umeri.

— Dinamic, strălucitor.

— Bărbat frumos ?

— Mi se pare, dar o femeie v-ar da o opinie mai sigură asupra chestiunii.

— El e amantul D-nei Himker ?

O întrebare atât de abruptă îi încleiază fălcile.

Iată-l cum își petrece două degete nervoase între guleru-i înmoluscatud și măru-i lu' Adam, pentru a-și înlesni admisia de oxigen.

Cum smiorcăie ușurel, de zici că e un ins pe care un perfid de curent l-a miluit cu un guturai.

Cum privește undeva într-o parte, spre a-și feri și gândurile de perspicacitatea mea.

— Cum *poci* s-o spun ? întreabă el, în fine.

Unica lui problemă, ca pungaș localnic, este verbul *a putea*. Dacă lași asta de o parte, el îți vorbește franceza mai bine decât un deputat-primar auvergnat *.

— Dar cel puțin așa îți face impresia, nu-i așa ? insist.

Șoferul clandestin dă din umeri.

— N-am impresia și nu știu nimic.

— Von Schuppen iese mult în timpul serii ?

— Presupun că acest lucru i se întâmplă, da.

— Lui nu-i servești de șofer ?

— În particular nu, doar când deplasările sale au legătură cu afacerile Domnului.

— Azi diminneață a plecat în voiaj ?

— L-am condus la Orly, într-adevăr. Am plecat de acasă la orele 6.

— Cu Mercedesul ?

— Am luat o altă mașină, sunt trei cu totul.

— Și Doamna ?

Își încruntă sprâncenele.

— Poftim ?

— Vorbește-mi te rog despre ea.

— N-am nimic de zis.

— Iese mult din casă ?

— Face cumpărături la Paris, mai către seară, da.

— Seara ?

— I se întâmplă să se ducă la teatru sau la cinema.

— Singură ?

Surpriză. Deodată Krakzecs își pierde răbdarea.

— Întrebați-o. Eu nu poci a vă spune despre dânsa mai bine decât ar face-o personal. De ce toate aceste întrebări ? Înapoiați-mi pașaportul, poate că Domnul mă așteaptă deja, iar lui așteptatul îi este nesuferit.

— El iese puțin, nu-i așa ?

* Auvergne, regiune administrativă situată în centrul Franței, formată din 4 departamente, având ca reședință Clermont-Ferrand. (n. tr.)

— Aproape niciodată. Are o sănătate şubredă şi îşi petrece viaţa închis în camera lui.

— Aşa că ai de-aface mai ales cu soţia sa şi cu secretarul său ?

— Într-adevăr.

Întinde mâna către mine.

— Vă rog, înapoiaţi-mi paşaportul, domnule.

Dârdâiciul ţâr-ţâr-ţonului crează o diversiune. Smulg receptorul cu bruschetea unui curcan-şef de razii.

Organul bâţâitor al lui Pinuche se acomodează admirabil deficienţei aparatului meu. Behăielile lor se aseamănă şi se adună. Pereche.

— Pasăre, ce fel de pasăre ? ! De care pasăre vorbeşti tu, Gioarsă ? îmi ieş eu din sărite, neizbutind să prind decât acest cuvânt din fraza pe care mi-a turuit-o.

— ...zburat...

— Ascultă, mă Nod Moale, apropie-ţi de emiţător gaura de glonţ care îţi ţine loc de gură şi articulează.

— Îţi ziceam... pasărea a zburat.

— Vrei să spui — femeia ?

— ...zact... A lăsat o scrisoare... caţie... tru soţul ei.

— Scrisoare închisă ?

— Da. Pe plic scrie : „Soţului meu".

— Desfă-o.

— Crezi ?

— Şi citeşte-mi-o.

— Ştii că n-avem nici un mandat şi că...

— Pinaud, nu eşti decât un colic prea îndelung frânat în maţul gros ; citeşte-mi imediat răvaşul.

Zgomot de hârtie mototolită.

Pinaud-ocultul îşi despotmolinge gâtiţa. O adevărată divă pregătindu-se să-ţi demonstreze al ei contralto.

— Allo, m-asculţi ?

— Te-ascult de mă ia ameţeala, Banano !

Citeşte :

„Leopold,

În legătură cu mine vei afla lucruri îngrozitoare. Atât de mult aş fi vrut să nu ştii niciodată nimic. Am fost nebună. Nu-ţi cer iertare. Numai moartea îmi poate aduce graţierea. Curaj. Adio. Dora."

Gândurile mele fug de colo, colo.

Revăd magnifica făptură, atât de mândră, înaintea mea, azi-dmineață, încă. Atât de sigură pe sine. De ce această bruscă prăbușire ?

— Cum ți se pare ? întreabă Pinaud ot Papucești.

— Frumos, dar trist.

— Ce tre' să fac ?

— Un percheziț pe cinste în odaia dom'șoarei și într-aceea a secretarului.

— Dar...

— Fii fără teamă ; n-ai să răcești, te acopăr eu. Închid.

Filaj, ăă ?

Béru intră în birou fără să-mi bată la ușă.

— Salutare, fainâ lume ! scânteiază radiosul.

Se chiorăște la Krakzecs a cărui livrea impeca îl descumpănește.

— De care armă ține ăst fercheș militar ? întreabă dânsul.

Sclipește din creștet până-n tălpi ; frumos, de fericit ce e, Bérurier. Miroase a usturoi, a beaujolais, a picioare, toate fiind, tu o știi, tot atâtea miresme tonice.

— De artileria de lux motorizată, îi răspund.

Bulgarul mormăie :

— Pașaportul meu !

Un încăpățânat. Îi spun :

— În legătură cu el, vedem noi mai târziu, domnule Krakzecs, când ți se va limpezi situația.

— Mă voi plânge la Domnul.

— Nu, ricanez eu, mai curând Domnul este de plâns, va avea nevoie să fie îngrijit și înconjurat de multă căldură omenească, bătrâne. Poți pleca, o să ne revedem curând, promit.

Atunci bate din picior.

— Nu plec din camera asta fără pașaportul meu !

Ți-o spun drept, amice : asemenea vorbe, în prezența lui Béru, să n-arunci niciodată. Namila e totdeauna sub presiune. Nevricos ca el, mai rar. Ăștia-s cei mai răi !

Ai să vezi această tornadă purpurie în acțiune.

O vâltoare. Oarece harababură. Zburătăcesc toate. A te feri de accelerația horei, exclus. Cât să număr pân'la unu și jumătate, iacă-mă-s singurnac în vizuină-mi.

Apoi, nimic.

Ba da : zgomot pe culoar. În cascadă.

S-ar putea să mă-nșel, dar îmi pare probabil că musiu Krakzecs e pe cale de a coborî scara de piatră pe bucile sale bulgărești.

Béru reapare, nițel mai liliachiu decât în starea firească.

— Uoamenii sunt stovitori, declară el. Fac la afârmații, habar n-au ce-și-cum da' fac afârmații. Tipu' de colo, na, cică nu pleacă din birău făr'de pașaportu-su ! Ți l-am ars cu o viză de clasa-ntâi : valabilă pentru toate țările, inclusiv Languedoc-ul și Roussillon-ul *. Atâta că o să tre' să voiajeze de-a-npicioarelea, căci mira-m-aș să poa' sta în șezut 'nainte de săptămâna ce vine. Bon, s'vorbim de tualete, dac'ai chef. Io, de-o pildă, am dat o mână d'ajutor, da zdravăn, ca când te-apuci să te scârnăvâri într-o asemenea plăcere și, de hatârul nasului, n-ai voie să-ți uiți acasă cârligele de prins rufe. Băieții de la labo nici nu s-au apucată bne că s-au pus, toți pe rând, pe borât.

Își duce dreapta la nări, schițează o strâmbătură.

— Geaba te freci, nu iese, e mai rău ca cu crevețiii, dă asigurări Cutezătorul.

— Gloată multă în acea groapă puțin comună, Grasule ?

— Greu de socotit d'a fir a păr, spune amicul, căci ăi de dădsubt o deteră pe pulbere ; tubibii ** s-or mulțumi cu o petrecere strașnică de oscioare, 'nainte să poată avansa o țifră. Te-ai crede la un puzzlagiu, nepoate ! Ieste a mai mare cutie de mecano, model super-zob ! Până-n clipa de față, s-au și dezmembratără o duzină pe cinste ! Pentru a te ghidona, vin pe dată să-ți spun că toți clienții ăia sunt masculini de sexe, cu toate că li-s părțile de jos în lichefacție. Și mai ie uo treabă...

---

* Languedoc-Roussillon, actualmente numele unei regiuni administrative din sudul Franței, cuprinzând 4 departamente cu orașul reședință la Montpellier. Procesul istoric al integrării vechiului Languedoc în Franța s-a încheiat în urmă cu șapte secole. (n. tr.)

** În context : medicii legiști. În fostele imperii coloniale, „tubib" era denominație generală, simplificatoare, pentru orice medic. (n. tr.)

Tușește nobil, scociorăște cu unghia un dinte scorbur-os și stuchește la fix o masivă particulă (dacă se poate zice) dintr-un cârnat de Arles peste pielea mapei mele de birou.

— Spuneai că mai-e — ce ?

— Alea câteva hoituri nu prea îmbucătățite, care-va-s' zică proaspătăciunile, sunt de rasă arabă.

— De *tip* arab, rectific eu. Arabii aparținând rasei albe.

— Că-i tip, că-i rasă, unde vezi tu f'o deosebire ? se face Mamutul foc și pară. Ie uo jale să mă văz mustrat în cea mai grozavă afacere din cariera mea pentru uo nuanță de vocabular că incai și nepoată-mii mi-ar fi rușine să-i tai vorba pentru uo flecușteață atât de nesemnificativă !

Telefonul sună iar. Inspectorul Soisson, căruia i-am dat o mică însărcinare expres, îmi dă, deja, seamă asupra misiunii sale.

Von Schuppen, „devotatul" colaborator al lui Himker, secretarul lui pentru afacerile străfine, contrar celor crezute de patron, n-a luat azi-dimineață avionul cu destinația Kuweit. Locul său rezervat la clasa întâi a rămas vacant. Prin urmare, acest chipeș tânăr ar trebui să se mai afle în Franța. Dispun procurarea unei fotografii de-a lui și aplicarea dispozitivului „ridiche de iarnă" care, precum știi, este o mobilizare imediată a tot ce se găsește în efectivele teritoriului ca forță polițienească, pentru a cerca arestuirea junelui nost.

Mă las să pic pe fotoliul meu pivotant. Îmi pun botinețele pe tăblia birocnei și imprim posteriorului o mișcare ondulatorie, bună s-atâțe cugetările profunde.

Bérurier, care mă cunoaște, știe exact cu ce anume coincide brusca mea apatie.

Mi se cațără pe birocnă, își pune unsuroasa-i pălărie pe-un teanc de dosare cărora numai ea nu le lipsea și îngână :

— Hai, dă-i drumu', maică...

— Hmmm ?

— Ai nevoie să-ți oferi obișnuitul tău rezumățel, mingea la țentru, într-un cuvânt totala. Cevași ca gaura dă firesc.

Momentul fiind potrivit, scoate din buzunar o sticluță care, odată despărțită de dop, dezvăluie falsificatul calvados conținut. Mi-l propune.

Refuz printr-un gest.

Bea, deci, pentru amândoi. Emite un râgâit de reală ușurare și se explică :

— După corvoada de-adineauri, crede-mă uomule, nu-i bețivăneală ! Simplă chestie higienică, să le pună uo strâmbă la toți microbii care, micuți și necujetați cumu-s ei, și-or fi cercat norocu' pe căile mele digestibile. Bun, dă-i drumu', te-ascult, ia-o de la nuntă-ți și nu uomite nimic !

— De astă dată numai, n-o să respect ordinea cronologică, spun, ci o să narez ceea ce știu despre întreaga tărășenie, utilizându-i osatura actuală.

Alexandre- Benoit stuchește o a doua fărâmă de cârnățoi la câțiva centimetri de prima.

— Apuc-o de care capăt poftești, da' esprimă-te într-un langaj clar și circumcis, plize, că pe mine, cu chestii d'astea, osaturi și alte porcării d-ale tale, mă pierzi de mușteriu. Nu suntem la Sorbonna, neică.

Astfel rechemat la ordine, atac :

— Un domn beneficiind de o bună reputație, până într-atât încât să fie numit prim-adjunct al comunei suburbane respective, adăpostește în livada lui un morman de stârvuri. I se aduc cadavre (despre care se crede că sunt arabe), iar el le dizolvă într-un puț pe care-l aprovizionează cu var nestins. Strania sa lucrare nu-i bănuită de nimeni. Totuși, într-o zi, cei ce îl utilizează decid a-l face să dispară cu maximum de discreție. ! Mijlocul ales pentru respectiva treabă nu e, cu toate acestea, câtuși de puțin discret : o bombă. O bombă despre care s-ar presupune că țintea un vestit comisar de poliție.

Râs sardonic al Pântecosului.

— Dacă te dor gleznele de câte șuturi arzi pân toate părțile, vin la mandea : îți dau ghetele mele cu-mprumut.

Trec peste întrerupere.

— În atentat, o hibă : contrar tuturor prevederilor, nu Merdanflak este cel ce va oficia căsătoria, ci primarul. Complicii primului adjunct încearcă să stopeze operați-

unea bum-bum ; vai, San-Antonio scapă fatidicul „da" și drama se produce.

— Pân-aci ie corec, aprobă Pătrunzătorul. Ține.

— Nu-i trebuie mult emeritului San-Antonio, reiau eu, ca să priceapă că nu lui îi era destinată bomba și ca să găsească adevărata țintă. Îi deschid ochii lui Merdanflak, care se înfricoșează și se pune să telefoneze la Montfort-l'Amaury, casa Himker.

Pe cine aflăm noi în acest luxos imobil ? Pe-un moșneag ultrabogat și hodorogit. Pe fermecătoarea-i jună soție. Pe secretarul lui, ins tânăr de origine germană. Pe șoferul angajat de curând, ex-slujbaș bulgar, ce a străpuns cortina de fier. Infine, pe-o bătrânică, femeie la toate.

Să descâlcim ghemul. Tânăra este ibovnica secretarului. Ea devine un ecran între soțul ei și viața de toate zilele. Interesul ei o leagă de von Schuppen. Acesta din urmă e unul dintre membrii de seamă ai rețelei care îl aprovizionează pe Merdanflak cu stârvuri, iar Dora îi este complice. În ceea ce-l privește pe șofer, nu pot spune nimic încă, dar mi se pare bizar ca preocupările sale să se fi axat pe petrol, pe când lucra pentru țara lui, și să eșueze ca angajat de casă, clandestin, la un domn având legături de afaceri cu Kuweitul (mare centru petrolier). A nu se pierde din vedere această potrivеală la rugăciunile noastre.

Ajungând aici, reiau din punctul Merdanflak. Lansează un S.O.S. codificat către Himker. Soția acestuia primește comunicarea, o trece cuiva despre care am motive să cred că era von Schuppen. Seara, von Schuppen se duce la Merdanflak. Îl convinge să-l urmeze. Îl, probabil, ucide. Azvârle cadavrul în cufărul (confortabil) al Mercedesului și se întoarce la patronul său cu mulțumirea datoriei împlinite. Eu, care supravegheam locuința, îl văd sosind. Mă introduc pe domeniu și șutesc cadavrul.

Burduhănosul face plici din două degete ca pentru a cere cuvântul sau a se cere pân-afară.

— Ce ? latru spre dânsul.

— Ai avea bunătatea să-mi explici la ce l-ai îmbarcat pe răposatu' ?

Obiecțiunea Cinstitei Fețe este valabilă. Dovada ? Cu ea mă pisălogesc, eu — pe mine, la fiecare cinci secunde, începând cu noaptea trecută.

— Instinctul, zic.

El glumește :

— Dă conservare ? Vroiai să-l bagi la freezer ?

Încerc să văd limpede. Cu încăpățânare. Și, brusc, văd limpede.

— Am dedus cât de important era cadavrul acelui om ; era, neîndoielnic, deoarece ucigașul își asumase riscul de a-l duce la Himker în chiar mașina acestuia din urmă. Și, ca probă că nu mă înșelasem, e că l-au recuperat dintr-a mea.

Îi povestesc. Încuviințează.

— Dă-i 'nainte, Nestor, c-ai pornit-o bine.

Să-i dau înainte... Combinează, vânturarea ideilor, potrivirea cuvintelor. Iar Zoé care, în vremea asta, cu trupul sfâșiat, se zbuciumă pe un pat de spital întrebându-se dacă, până la urma urmei, voi sfârși prin a o lua, ori nu, de nevastă...

— Fiind în posesia corpului răpus, telefonez la Himker, lăsând să transpară un șantaj. A doua zi, femeia, pe ascuns față de soț, vine la întâlnire, mă ascultă fără a părea că pricepe natura amenințărilor mele, pleacă precipitat... Câteva ore mai târziu, soțul ei, ieșind din rezervă, vine să se plângă la directru, cerându-i să mi se dea papucii, sancțiuni, mă rog... Atunci îi trântesc adevărul în față. Ca probă a celor spuse, vreau să-i arăt cadavrul. Vrăjitorie : ia-l de unde nu-i.

— Ie oareșce peripețipenie, da' logică n-are, mă încredințează Pepenele Verde.

— Stai așa, că nu-i gata. Îi trimit pe Pinuche și pe Lhuilier s-o culeagă pe D-na Himker de-acasă, în timp ce bărbatu-său continua a se conversui cu Bătrânu. Tot ce găsesc dânșii acolo e un răvaș de-al ei, al cărui text l-am transcris aici, în bloc-notes.

Care notes le îndes Rotofeiului, s'arunce o privire. Aruncă.

Fiecare dintre noi cade în apatia celuilalt.

Grasul iese la suprafață cu o brutalitate de delfin venit să-și sufle nasul peste oglinda undei.

— Praf în ochi ! exclamă el.

— Ce anume ?

— Răvașul mândrei. Asta nu se potrivește deloc cu purtarea precedânsei. Păi cum ! ea ți-l scapă pe bărbat-su de așa-zisu' tău șantaj, ea îl împinge să dea denunț și, cât dânsu' stă aci, tot ea îi scrie o gângureală-mărturisească și-i dă de înțeles c-o să-și facă o infuzie de neființă ! Hai că te ții de goange, păpușico ! Dacă vrei să-mi știi părerea, uomule, aici Dorei i s-a forțat mâna. Se fac cercări să i se tulbure creasta. I se pun în cârcă treburile fârtaților și-ai s-o revezi moartă în Sena ori pe-o șină de tren. Tari pe scrisorica ei, au să țipe cumcă e-o sinucidere. Afacerea ta se lasă cu bâlci. Boii ăia, pricepând c-au sfeclitără, bramburesc indicatoarele, groaza pe ei. Nainte să-și ia valea, lichidează. D'altmintrelea, după câte ziceai, jmecherașu' de von Supă nici n-a luat rânduneaua az' mneață ? Vrei să pui rămășag că a făcut cale-ntoarsă la căsoaia Himkerilor ca să-și încheie contu' cu iubițica ?

— Posibil, Grăsane.

— Mai mult ca posibil, nene : sigur. Trucul ăsta pute a petrol de-ți mută nasu' din loc. Și p'ormă toți arabii ăștia de pe fundu' puțului. Și alții, încă...

— Care, alții ?

— Ai de-or fi pus bomboașca la primărie, duminica trecută, ce, i-ai uitat ? Arabi și petrol merg bine îndeolaltă, nu ? Ar trebui să nu-l pierzi din ochi pe bulgar. Și p'ormă să prinzi niște fire apropo de secretar și de doamnă. D'asemenea, să afli cu ce se mănâncă afacerile învârtite de moș Himker. Pe d'asupra, ar tre' să descoperi în ce moment se putu de ți-au șterpelitără rămășița pământească a lu' Merdanflak. Very important, misteur, foarte very mult. Adicătele ce avea hoitul ăla de povestit, de se puseră pe iel în halu' ăsta ? Ai f'o ideie ?

— Nici cea mai vagă, deocamdată.

— Dă-i cu fosfor mai vârtos, amice ! Cân l-ai văz't pentru ultima oară pe dom adjunct ?

— În momentul când i-am făcut loc la mine în portbagaj.

— Și-n răstimp nu-l mai cercetași ?

— Ce tot spui ! Doar nu era o comoară, să te ferească număratul și răsnumăratul pieselor...

Un timp. Pătrunzătorul își oferă o nouă vâlvătaie de materie cerebrală și declară :

— Ți-au zulitără carnea aia rece la puțin timp după ce te văzuseși cu miticuța țușă Himker. Fiindcă, părăsindu-te, ea știa că ăla ce-l deține pe Merdanflak, tu erai. Ascultă, San-A., io văz schema alăturată.

Își îmbălinge melcii, însă, aprciind această umezire drept insuficientă, scoate iar butelca de lichid coroziv pentru a-și expedia dintr-ânsa doi decilitri în alambic.

Reia, cu respirația mai încărcată decât un camion de-al depozitului de gunoaie după o lună de grevă a măturătorilor.

— Din causa precipitații ievenimentelor, secretarul se face doar c'o ia din loc către Kuweit, da' de plecat, nu pleacă. Nainte de întâlnirea de la *Lipp* se vede cu patroana-i ibovnică, p'ormă o așteaptă în penumbră. Ea te vede, stă ce stă, se cară. În trei vorbe și-un brânci, l-a pus la curent. După ce te-ai despărțit de puștoaica Dora, unde-ai fost ?

— La spital.

— Motoroanța ai plasat-o, unde ?

— In parking-ul de-acolo.

— La vedere ?

— Nu, tocmai că nu. Cum un loc normal nu i-am găsit, am lăsat-o naibii îndărătul ambulanțelor.

— Atunci nu mai scormoni, amice, că aia fu clipa cân secretaru' și-a reluat bunul.

Bunul reluat ! Nimerește Béru niște vorbe...

Caraghioase vorbe, dar nu toate găunoase. Convorbirea aceasta m-a luminat întrucâtva. Părerea unui sărac cu duhul este adesea tot atât de folositoare ca viața unui sfânt...

Iată-l că pare a se dezinteresa de problemă. Mi-a trecut-o mie. Nu sunt eu șeful ? El, ce-i el ? O frumoasă ro-

tiță gânditoare, care a gândit, și-acum gata, reîncepe să se rotească.

Apucă o revistă corporativă niței cam zdrențuită, o frunzărește.

— Curios, murmură dânsul, zice-se că nivelu' unui popor se măsoară după consumu' lui de hârtie igienică. Noi francezii venim pe locu' trei cu cincizeciș'opt de suluri pe cap de uom.

Ridică din umeri, aruncă revista și mârâie :

— Ce naiba înțeleg ăia prin „cap" ?

XI

Surdă buștean, D-na Récamier.

Cu maladia ei, menajerele fac ce poț *.

Surdă până-ntr-atâta, că îți dai seama ce îi lipsește chiar și atunci când nu-i adresezi cuvântul. Are ea o manieră aparte de a-și exprima surditatea prin ochii care încurcă. Pupila sa are, de-asemeni, timpanul spart, cu asta ți-am spus totul. De altfel, infirmitatea îi este atât de extremă încât, ca să-i vorbești, ai nevoie de creion și hârtie. A citi mișcarea gurii interlocutorului n-a învățat ; alfabetul îl cunoaște ea, dar alfabuzele — nu.

Și totuși, totuși, curajosul Pinuche, omul inițiativelor, a luat inițiativa interogării ei.

Grea treabă, căci ea citește țopăind.

Așa că inspectorul Pinuche pe care-l găsesc eu când debarc la Himker este un inspector tras la față, asudat și guralibăios.

— Ca să-i smulgi ceva, ți-ar trebui, practic, o sondă, se văicărește el. Asta nu-i făptură, e beton.

— Ce a obținut, un om cu experiența și bunăvoința ta ?

El ia în primire o foaie de hârtie.

— Este femeie la toate, în casa aceasta, de un an. Muncă multă, dar munca n-o sperie. Ar fi fericită aici, de n-ar încurca-o cei doi dogi danezi. Cu excepția lor, toată lumea se poartă drăguț cu dânsa. Domnul e foarte amabil, ea însă nu-l vede cu săptămânile, căci el trăiește închis între cei patru pereți ai camerei sale. Doamna este

* Aluzie fantezistă la „morbul" legat de numele chirurgului și cercetătorului științific englez Percival *Pott* (1714—1788). Pe de altă parte, locuțiunea franceză *pot de chambre* are o unică traducere curentă și anume oală de noapte. (n. tr.)

hotărâtă, dar dreaptă, asta e definiția acordată ei. Aici, de toate, doamna se preocupă. O femeie energică. Secretarul e un pic cam rece, dar politicos. Crede că dânsul își îngăduie familiarități cu patroana, dar zice că asta nu-i o oală unde să-și bage ea nasul. Ei nu-i place defel noul șofer, apreciat ca antipatic. Dânsa a avut chiar această declarație, mișcătoare dacă se ia în seamă surditatea-i absolută : „E singurul de la care n-am prea auzit vorbe bune." Închid citatul.

Pinaud-cultul își drege glasul, behăie un râs de mieluțel la vederea lupului care și-a prins coada într-un toc de ușă, și reia :

— Diagnosticul meu este că această ființă nu e numai surdă. Fără a fi neurolog, se poate decela la dânsa o anumită formă de debilitate mentală. Emerit la muncile casei, randamentul ei cerebral o ia la vale de îndată ce coada măturii e lăsată din mâini.

— Cât e de când a venit Himker acasă ?

— Un sfert de oră.

— Citit-a răvașul damei sale ?

— I l-am remis în propria mână, atunci când începea să se indigneze de prezența noastră aici.

— Reacția ?

— Teribilă. Am crezut că moare. Puțin i-a lipsit. Să nu fi fost Lhuilier alături, se prăbușea. A urcat în camera lui fără să scoată o vorbă.

— Ar trebui supravegheat.

— Se ocupă de asta, cu discreție, Lhuilier. Știi că e o achiziție bună ? Eficace, rapidă, inteligentă...

Îl opresc cu un gest.

— Ajunge, nu țin să-l iau de nevastă. Percheziția ?

— Nimic deosebit de interesant, lăsând deoparte faptul că am făcut o ciudată descoperire în privința Dorei Himker, însă fără legătură cu afacerea.

— Dă-i drumul, sunt numai urechi.

— D-na Himker, înaintea căsătoriei, făcea music-hall sub numele de *Dora Doré*. Pare-mi-se că am și văzut-o, la tele, acum câțiva ani. Numărul ei artistic era destul de surprinzător, trebuie s-o spun. Pe scenă, se găseau o duzină

de stâlpi en *trompe-l'oeil* *, cu lățimea de câte 60 centimetri. Orchestra interpreta un vals. Ea începea să danseze — singură. De câte ori trecea pe după un stâlp, ieșea de-acolo într-altfel împopoțonată, mă urmărești? Transformarea nu-i lua nici patru secunde. Se metamorforza, rând pe rând, în marchiză, apoi în jocheu, în călugăriță, în saint-cyrian ** etc. Stupefiant. De altfel, ia uite, aici sunt programele peste care am dat în sertarul unui scrin de-al ei.

Îmi înfățișează niște broșurele în culori, purtând, pe coperțile țipătoare, cu litere care te fac praf, nume de music-hall internaționale, celebre, ba chiar de cazino-uri sau teatre-grădini de vară.

Le frunzăresc. Superba Dora îmi sare în ochi, sublimă, deconcertantă, în travestiuri care de care mai grozave. Ba în dansatoare cvasi goală, ba în maharajah scânteind de pietre scumpe, ba în salopetă de pompist la stație de benzină.

Citesc textele *panegirești* care îi sunt consacrate.

— Pasionant, zic eu în culmea bucuriei. Și tu pretinzi că n-are nici o legătură cu afacerea? Pripită afirmație, dragă rămășițelule, și mai ales temerară... O femeie înzestrată cu un asemenea har nu poate întâmpina multe dificultăți când vrea să dispară. Încep să înțeleg mai bine scrisorica ei de adio. Dacă se plimbă înțolită într-o uniformă de paznic, bunăoară, mai va până să fie înhățată. Cu atât mai mult cu cât, după câte citesc pe seama ei, numărul artistic nu i se mărginea la efectul vizual. Se dedă unor prefaceri de voce în același timp și cu egal succes.

Ia spune-mi, ai izbutit să dai peste o poză de-a secretarului?

— Da, însă va trebui dată la mărit, e făcută cu un aparat de magazin universal și, ca portret, e destul de proastă. A fost atașată cu o agrafă la un abonament pentru teleferic. I-am găsit-o în buzunarul unui hanorac.

---

* Termen prin care se înțelege aparența înșelătoare a tridimensionalului, obținută prin anumite procedee picturale. Prin extensie: iluzie scenică.

** Saint-Cyr, celebru colegiu militar, în apropiere de Versailles, ființând între 1808—1940 și din 1966 până în prezent. (n. tr.)

În fine, o să fac, de un dram, cunoștință cu acest tânăr tainic, căruia nu i-am zărit, noaptea trecută, decât spatele.

Față de intelectual, germanică foarte. Fălci pătrate, ochi rece și scrutător, chică blondă. O șuviță lată se lasă peste obraz, aproape mascând ochiul drept. Are niște buze cu colțurile un pic coborâte, von Schuppen. Fizionomia sa, de om fixând un obiectiv în așteptarea flash-ului, exprimă hotărâre.

— Ai întrebat-o pe bătrână la ce oră și în ce fel a plecat micuța Dora ?

— Voiam s-o fac, se tulbură Rosul-de-Molii, însă, mă înțelegi, un martor atât de handicapat, nici nu prea știi de unde să-l apuci.

Își mâzgălește omul întrebarea, cu scrisul său antebelic, zbribulit și mai înclinat decât trestiile (a)bătute de un taifun.

Așezată pe un divan, D-na Récamier (dă-ți seama !) se află la dispoziția poliției. Cu mutrița încordată ca o taxatoare de scaune oprită în toiul încasării prin ridicarea clientelei.

Pinuchenock îi prezintă textul său. Arhibaba o culege cu o mână zaharoidă, depărtându-și-o de ochii a căror elasticitate de cristalin este net în scădere, ceea ce face din nenorocita asta o prezbită în toată regula.

— Ce-aia, ce-i cuvântul cela ? hârâie patentata lustruitoare de strâchini.

— Ora ! răspunde Cartilaginosul.

— Ăăă, ce-aia ? insistă sărăntoaca.

— Ora ! zbiară din rărunchi golașul pui de bibilică.

— Păi dacă nu-mi zici ce-aia, eu cum să știu ? deplânge situația, nu fără amărăciune, inamica pânzelor de păianjen.

Pinaud rescrie cuvântul indescifrabil, de astă dată în litere de tipar. Pe care impacientata lui pacientă le buchisește îndelung, cum s-ar citi o frază turistică într-un manual de conversație străin :

— La ce oră a ieșit D-na Himker ? Și în ce fel ?

Ea își lasă mâna să recadă.

Înalță capu-i insonorizat.

Ne contemplă fără a ne vedea, la modul în care Napoleon privea al său viitor de pe înălțimea podului de la Austerlitz, și-al său trecut de pe stânca de la Sf. Elena.

— Care va să zică a ieșit ? întreabă furnizoarea de informații.

*

* *

În timpul zilei, dulăii danezi sunt zăvorâți într-o cușcă prevăzută cu zăbrele care inspiră încredere. Krakzecș tocmai le dă de haleală în momentul când mă ivesc îndărătul său. La lumină, cei doi zăvozi sunt încă și mai înspăimântători decât noaptea. Li se poate măsura mărimea, admira mușchii lor de taur, colții lor de crocodil, ochii lor roșii, de dragoni.

Al naibii poltron trebuie că ești de-ți iei ca pază asemenea monștri, de la obraz ți-o zic.

Ori de nu, ai niscai lucruri să-ți impuți.

Dar ce păpică primesc ! În stil mare.

Nici măcar un lucrător de la terasamente nu înfulecă atâta. Casa Canigou se dă bătută dinaintea unor măcinătoare ca astea. Bestiile, dacă ai de gând să le-o încredințezi pe bunică-ta în pază, nu uita să plasezi un bou jupuit lângă fotoliul scumpei femei, din care, altminteri, n-o să mai regăsești decât conciul și șiragul de mătănii cu care venea acasă de la liturghie.

— Poftă mare, dar văd c-o au, ha ? lansez eu cu multă voioșie.

Bulgarul are o tresărire zdravănă.

Se holbează la mine de parcă, vrând să facă pipi și ducând mâna la șliț, s-ar fi pomenit că trage afară un șarpe cu ochelari.

Apoi privirea i se îmblânzește.

— Mi-ați adus pașaportul ? întreabă dânsul.

Mărturisește și tu că, la insul ăsta, ideea dă seame că devine fixă ! Dar ce mama dracului ! Doar nu se trezește în Papuașia septentrională ca să-i clănțănească dinții în-

într-un asemenea hal ! Ori să știi că are o nevoie urgentă de pașaportul lui.

— În curând, spun eu evaziv, în vreme ce mă uit cum halesc dulăii.

Să-i vezi cum hăpăie, pe ăi domni gigea, te-ar trece sudori de gheață, mă fiule, mă ! The mandibule's party *! Spectacole de circ, să știi, s-ar putea organiza. Pentru vistavision. Mă îndepărtez, căzut pe gânduri într-un mod ciudat. Ce mă preocupă ? Am trăit un nu-știu-ce tulburător. Ceva mi-a stârnit, o dată mai mult, interesul. Despre bulgar să fie vorba ? Sau despre dulăi ? Zălogul sau zăvozii ?

Mă întorc. Silueta bulgară (Saint-Lazare) ** se îndepărtează în direcția garajului.

Și iată-ți sângele într-un polobòc care rămâne somn dă cheatră, cum zice Félicie când vrea ea să exprime nemișcarea absolută. O expresie a m'micii, din provincia ei natală. Are ea o grămadă dintr-astea, niteluș cam obscure pentru unul neprevenit, dar, pentru mine, cât de grăitoare !

— Nu, nu bulgarul este pricina acestui „tilt" ***.

Să fie, atunci, dulăii ?

Revin pe propriile-mi — prestigioase — urme de pași. Moloșii sfârșesc de clefăit ultimele resturi. Își ling boturile cu câte o limbă lungă cât covorul ăl mare de la Notre-Dame. Boabe de orez rămân în cutele negre ale primejdioaselor lor buze inferioare.

Nu, nici ei nu sunt pricina îngândurării mele.

Frumoasa, ascuțita, pribeaga mea privire ajunge până la cușca lor.

Și am, atunci am un surâs.

Acela al triumfului.

Adresez fiarelor un amabil „mrrr, mrr", mod de a isca, între ele și mine, un fluid de simpatie. Ele împung eleganta mea persoană cu niște ochi roșii ca niște șomoioage aprinse.

---

* Petrecere de fălci (engl.).

** Gara Saint-Lazare, poarta feroviară de nord-vest a Parisului. (n. tr.)

*** *Tilt* = declic la biliardul electric, semnalând întreruperea jocului, datorită greșelii unui jucător. Termen englezesc.

Deodată, închipuieşte-ţi, mi se face sete. O sete de alcool. Cu toate că, eu unul, nu-s o sugativă. Că mi se întâmplă să dreg, uneori, o mâncare proastă ducându-mă, într-o companie veselă, la o ciupeală, da, însă astea sunt excepţiile. Mie, cherchelirea nu mi-e un violon d'Ingres *. Totuşi, în mai multe rânduri, în cursul unei anchete, am resimţit chemarea alcoolului.

Şi i-am răspuns. Trei scotch-uri mari, trase unul peste altul, mi-au creat, în aceste împrejurări deosebite, un fel de al şaselea simţ. Oh, pe o durată foarte limitată, o recunosc. Câteva minute de „depăşire". Minute în cursul cărora înţelegeam mai adânc semnificaţia aparentelor banalităţi.

Din vreme în vreme, ia-te de o parte, băiatule. Cinsteşte-te cu un litru de roşu şi ai să-ţi cunoşti târâturile. Ele au să-ţi apară pe un ecran larg, nu mai mult acolo decât ţine un fulger, însă în străfundul tău le vei şti, iar momentul odată venit, atunci când stricăciunea lor îşi va da arama pe faţă, tu nu vei fi luat pe nepregătite.

Pătrund la Himker. Nobilă locuinţă în stil Ile-de-France, bogată şi de bun gust. Nu ţi-o descriu : tu ai lua-o în băşcălie, iar aici ar suna puţin cam prea *Connaissance des Arts*.

Împing uşa unui imens livinge **, în fundul căruia o mobilă spaniolă, admirabilă prin patină, prin proporţii şi valoare de epocă, precum zic ăia din branşa antichităţilor, îmi pare proprie adăpostirii unor sticle.

Câştigat, San-A. ! Eminentă demonstraţiune a perspicacităţii tale. Acolo-s, aceste scumpe, grupate ca o echipă

* Marele pictor Dominique Ingres (1780—1867) fiind, în orele libere, şi violonist de talent, prin expresia „vioara lui Ingres" se înţelege o a doua înzestrare, complementară vocaţiei în care excelează artistul.

** În toată seria San-Antonio în general, în această carte în special, curiosul e final, el însuşi „mut" dar modificând sunetul consonantic anterior (din *ng* în *j*) la cuvinte ca *living, standing, briefing, kidnapping* şi alţi termeni anglo-saxoni care au penetrat cu succes lexicul francez contemporan poate fi privit drept o nostimă tiflă francophonă. Fardarea „naţională" a sufixelor importate de peste Marea Mânecii parodiază astfel ciocniri endemice, nesângeroase, însă faţă de care Războiul de o sută de ani va fi fost un conflict modest şi, mai ales, scurt. (n. tr.)

de foot în clipa când urmează să se execute o lovitură de pedeapsă din proximitatea barelor.

Nu am decât alegerea încurcăturii : porto, xeres, whisky, rom alb, vodcă.

Cu o frumoasă neobrăzare și-o lipsă de jenă fără frâu, îmi umplu un pahar mare cu un malț pur, blond, în vârstă de 18 ani — și îmi trag un penalty.

Goool !

Șutul a fost imparabil.

Incomparabil. Piciorul, doamnă ! Calota mea prevăzută cu smoc se înalță cu zece centimetri pentru a-i permite creierului meu să se dilate la bunul său plac. Un torent de gânduri îmi țâșnește din culmi. Viața îmi pare tot atât de cinstită precum prețul biciclarilor la Lissac *.

Mulțumit de mine, ceea ce nu este un compliment mărunt, mă cațăr în apartamentul bietului moș Himker.

Apartament semănând unor camere în suită, tip hotel. E un fel de Stat în Stat. Comportă trei camere mai bine mobilate și împodobite decât am văzut deja în restul casei. O singură ușă oferă accesul celor trei încăperi, și-acum o să ți le înșir : cabinet de lucru, salon, dormitor cu baie anexată.

Himker se află în salon, așezat într-un fotoliu, bastoanele lui metalice fiind puse pe covor.

Își ține mâinile încrucișate pe partea de jos a obrazului, iar ochii — închiși. Ghicești că e un tip sfârșit. Trăznit de soartă. Pe păstorița lui, ce crezi, o iubea ?

Lhuilier, ce stătea în cabinetul de lucru, văzându-mă, se ridică. Mă duc drept spre el și-i șușotesc instrucțiunile mele în urechea sa stângă, aceea care este — sper — mai bună.

Înclină din cap [1], ceea ce nu-i defel ușor, dată fiind, la el, absența gâtului, și se eclipsează.

Rămân o bună bucată de timp fără să mă agit; respectând cumplita suferință a bătrânului. Ea, iată, i-a topit aroganța. El nu mai e decât un moșneag zdrobit. Durerea unui bărbat împovărat de ani este, cinstit vorbind, de spaimă, camarade. Îți face rău să-l privești...

* Frații Lissac, opticieni, figurează în opera san-antoniană „Faut être logique". (n. tr.)

[1] Nu se poate veșnic „încuviința". (n. aut.)

— Domnule Himker, iertați-mă...

Mă apropiu de el. A deschis ochii.

— Nu mă îndoiesc că e o lovitură teribilă pentru dvs., continui eu, și aș fi vrut să vă spun să fiți curajos, de nu m-aș fi temut că...

Privirea i se învăpăiază brusc.

— Da, teme-te ! strigă el. Teme-te, domnule ! Căci din pricina dumitale s-au petrecut toate...

— Frică mi-e ca nu cumva durerea să vă abată dreapta chibzuință, domnule Himker. Totuși nu e vina mea că soția dumneavoastră s-a lăsat târâtă într-o afacere mârșavă !

— Fără dubioasa dumitale intervenție nu și-ar fi pierdut ea capul, nu până într-atâta încât să-și pună capăt zilelor.

La asta, eh, nu m-am putut împiedica să zâmbesc. Ce fraieri sunt soții, totuși, zău ! Oricând gata să muște din nada pusă de buna nevestică, oricâte înșelătorii au mai îndurat din parte-i. Oricând gătiți pentru bicornie. Boncăluind la umbra rămuroaselor lor podoabe de cerbi. Mândri de nenorocirea adusă de ele ca supliment la zestre, curvișinele alea. Masochiști în bloc, neghiobi de să te ții cu mâinile de burtă, altfel plesnești de-atâta râs !

— Liniștiți-vă, D-na Himker cu siguranță n-are de gând să se sinucidă.

— Cine îți permite s-o afirmi ?

— Cunoașterea naturii umane, domnule Himker. Pe soția dvs, nu am văzut-o decât o clipă, azi dimineață, dar e deajuns ca să vă pot liniști în privința intențiilor ei. Niciodată o bătăioasă atât de otelită nu se autosuprimă.

El dă din umeri și mârâie :

— Imbecilule !

Dă-ți seama că, de n-ar fi avut nici suferință, nici bastoane, nici treizeci de toamne peste ale mele, l-aș fi silit să-și înghită vorba într-o tartină cu oscioare de-ale degetelor, da' așa... Ai ?! Există clipe când, dacă-ți faci palma pumn, ești nevoit să ți-l pui imediat la păstrare în hangarul buzunarului, este ?

— Domnule Himker, mă forțez eu să nu-l bubui, sunt însărcinat cu conducerea unei delicate anchete și trebuie să vă ascult.

— N-am nimic să-ți spun.

— Iau notă.

— Ia-o și șterge-o de-aici. Să-mi fie trimis vreunul dintre confrații dumitale, dar pe dumneata, comisarule, să nu te mai văd în ochii mei.

Vrei să pui rămășag că până la urmă o să-mi descleștez pumnul și-o să-l încaseze drept în nas, încornomoșul dracului ?

— Domnule Himker nimeni, în Franța cel puțin, nu-și alege polițistul cum și-ar alege un pedicurist. Dacă refuzați a-mi răspunde la întrebări, iau măsuri să fie emis imediat un mandat și vă pun sub stare de arest.

Bravèază.

— A, da ? Cu adevărat ?

— Da, domnule Himker, cu adevărat.

— Și sub ce cap de acuzare m-ai aresta ?

— Când e vorba de o participare la niște ucideri, de prezența unui cadavru în port-bagajul mașinii, de angajarea ca șofer a unui străin în situație nelegală, capetele de acuzare nu lipsesc. Doriți să vă puneți avocatul la curent, astfel încât de acum încolo totul să fie limpede între noi ?

Tace.

Încet, capul său de fier Sicambre* se pleacă.

— Inutil, murmură dânsul într-un suflu cu oarecari peri împrejur.

Satisfăcut, iau un scaun și-l trag lângă fotoliul său. Paharul de scotch băut cu senzația catastrofei îmi bate toba pe insignă. O oglindă din secolul șaptesprezece, cu toate că a fost halită de molii, mă anunță că pometii mi s-au înroșit olecuță.

Tre' să mă țiu cu dinții nu care cumva să mă poticnesc în vreo silabă. C-ar zgâlțâi-o rău.

Omul autorității tre' să-și conserve o perfectă ușurință de exprimare, astfel o ia pe coajă. De la Iisus încoace, puterea prin logos se dobândește. Un găunos cu darul vorbirii are mai mult impact decât un geniu care tace. Ca probă — politica. Bântuită de toți fripturiștii ce au un strașnic curent de aer drept bagaj, dar, în materie de treanca-fleanca, niște gură-de-aur, cu toții. Gloata

* *Și cambré* = atât de arcuit, cambrat. Grafia din text dă expresiei aparența de „marcă" industrială. (n. tr.)

de pe uliță ascultă, strigă bravo, urrra, și votează pentru. Iac-așa se mâzgălește istoria (căci ea nu se scrie, eu neg acest lucru, ci se smângălește cu un deget muiat fie în sânge, fie în scârnă).

— Soția dvs., domnule Himker, era o artistă de music-hall, dacă nu mă înșel ?

Subțirelule, îți jur că ung cu săpun labialele. Mucoasele, alunecăcioasele. Glandele mele derapează pe scotch, măselele din fundul gurii mi se scaldă într-ânsul.

Cel ce mi-e gazdă pare surprins. Spusele mele l-au domolit.

— Într-adevăr, sfârșește prin a admite. Am cunoscut-o în Liban. Ne-am întâlnit în sala jocurilor americane.

Găsești că e lucru de mirare, pentru tine, rolul jucat de țările arabe în viața acestui învârtit ?

Soția și-o cunoaște în Liban, pe șoferul său — în Algeria, secretarul său e presupus a fi plecat în Kuweit, iar primul adjunct, complicele sus-zisului secretar, vărueiește niște maghrebieni... Și totul scăldat în Lovedan* !

— Lucrați în petrol ? întreb eu *ex-abrupto* (având fericirea de a vorbi curgător în această limbă).

— Am mari interese în companiile petroliere, este un fapt, dar activitățile mele sunt reduse de când o congestie mi-a diminuat facultățile fizice.

— Vorbiți-mi de secretarul dvs.

— Ce vrei să afli despre dânsul ?

— Maximum.

— E neamț.

— Știu. Pe dânsul, în Maroc sau în Siria l-ați cunoscut ?

Himker își încordează bustul. Glasul îi devine ascuțit.

— Nu-mi place tonul dumitale, comisarule, zice. Nu știu ce rol a putut juca soția mea în afacerea care te interesează, dar oricum el n-ar justifica atitudinea dumitale. Am relații care îmi îngăduie să...

* Nimic, nici măcar foarte recent apărutul Dictionnaire San-Antonio (1993) nu garantează că e vorba de îndemnul *Love Dan* = Iubiți-i pe danezi, ori de vreo altă năzbâtie „etimologică". (n. tr.)

— De acord, domnule Himker. Mulțumită lor, eu voi fi revocat, până atunci binevoiți a-mi răspunde la întrebări...

Îmi arată ușa.

— Ieși, domnule !

Se agață strâns de bastoane și, cu mare caznă, se ridică din fotoliu.

— În mai puțin de un ceas veți fi arestat, îi făgăduiesc.

— Nu cred.

Cel ce se simte tembel peste poate, crede-mă, e micuțul tău tovarăș de joacă, San- *Tonio*. Golit ca un minus. Ajuns de batjocură ! Și partea cea mai tare, așa-i că n-o știi ? E că a dat de dușcă whisky dintr-un pahar de bere și că, absolut contrar așteptărilor, în loc să i se înalțe ultimul etaj al combinovisgenței, s-a pomenit cu el la nivelul ierbii.

Iată-l pe San-A. ieșind.

Cătrănit. Stângaci. Mototol. Furios. Dar mai furios pe sine decât împotriva acestui bizar Himker.

Pinaud traversează în goană pajiștea. Cu coatele strânse pe lângă coaste. Pedestrașul la șes. Bătrânul răcan d'altădată în ținuta bărbăției.

— Vino, gâfâie el, vino !

Și face cale-ntoarsă.

Da' știi că e chiar iute, Fosila ? Mercur de-a călare pe roată. Ia zi-mi, Mercur n-o fi fost el născocitorul tărăboanței, mă pierde-vară ?!

El dă bătaie în direcția acareturi. Disting niște lovituri de târnăcop. Din preajmă și de mai departe răsună ecourile.

Picând la fața locului, îl aspir pe Lhuilier care face minuni de hărnicie în interiorul vastei cuști. El i-a înlocuit pe cei doi zăvozi care au șters-o. Rrrran ! Rrrran ! Bucăți de ciment fac tumbe în aer. Observ o grămadă de moloz la piciorul grilajului.

— Nu v-ați înșelat, domnule comisar, mă apostrofează tânărul ofițer de poliție. Acolo înăuntru chiar a

fost îngropat cineva. În mare grabă, căci e la mai puțin de douăzeci centimetri. S-au mulțumit să toarne ciment deasupra. Și, cum e încă foarte proaspăt, nu mi-e greu să-l sparg...

— D'aia, că era cimentul proaspăt și că dulăii îl scărpinaseră tare, m-am simțit și eu pișcat de puricul bănuielii, feydeauzez* și eu un pic.

Mă alătur micului, bravului Lhuilier. A deshumat pe jumătate cadavrul în chestiune. Cel al unui bărbat, zice-s-ar.

Pentru ce *zice-s-ar* ?

Pentru că s-au depus serioase străduințe în a-l face de nerecunoscut, defunctului prăjindu-i-se căpățâna cu arzătorul (de nu cumva chiar cu o simplă lampă) de sudură. Rezultatul nu-i edificator. Seamănă cu transmisia unui reportaj de la un hara-kiri (stil : concurs de accidente, premiul întâi). Cărnuri roșietice și calcinate. Părul ghemotoc, devenit o singură placă neagră, asemenea zegrasului dintr-un fotoliu incendiat.

Mâinile au fost trecute prin pară așijderea, ca să facă identificarea cu neputință.

Omul e gol.

Ce mă tulbură, e că i-a fost ars părul de pe toată suprafața corpului, și mai cu deosebire, în zona pieptului. Trebuie să fi fost vorba de un tip destul de slab clădit, pricăjit, prăpădit.

— Pinaud, vrei să ai extrema bunătate de a te duce după bunul domn Himker ? labadabadarog eu.

Lhuilier, cu tot efortul, e palidastru sub masca lui de sudoare.

— Este primul meu hoit, domnule comisar, mă vestește el.

Și se întoarce, opintit, ca să-și vomite impresiile.

* Expresia „Avoir la puce à l'oreille" = a fi suspicios, a sta fără astâmpăr din pricina bănuielilor face trimitere la titlul unei cunoscute piese din opera comediografului francez Georges Feydeau (1862—1921). (n. tr.)

* * *

— Puteți furniza o explicație valabilă, domnule Himker ?

Cramponându-se cu o mână de o bară a cuștii, bătrânul bogătaș privește, fascinat, exhumatul cadavru. Bastonul metalic i se leagănă pe încheietura cotului. Uneori el se lovește de grilaj. Acest zăngănit de metal cu metal crează, dacă pot zice astfel, ilustrația sonoră a scenei.

El nu răspunde.

— Nu aveați cunoștință de prezența acestui cadavru aici, firește ?

— Nu.

Încet, dar ferm.

— O să vă cer să mă urmați pana la poliție, domnule Himker.

Continuă să privească fix oribilele rămășițe ale omului scos de sub ciment.

— Desigur, consimte moșneagul.

— Vreți să luați loc în mașina mea ?

— Nu, o prefer pe a mea : o să vă urmăm...

— Cum doriți...

— Și noi ? întreabă Pinuche.

— Voi așteptați aici sosirea laborantului și a legistului.

Ating brațul lui Himker.

— Ei bine, să mergem.

Își ridică bastonul ca să-și alerteze șoferul care, din ce în ce mai doborât, așteaptă urmarea evenimentelor, sprijinit de caroseria enormului Mercedes.

— Firește, nu aveți nici cea mai vagă idee cu privire la identitatea acestui... acestor resturi ? îl întreb eu pe amfitrionul nostru, în vreme ce îl escortez către limuzina sa.

— Nu, nici o idee...

Eu iau loc în propria-mi motoroanță și aștept ca bătrânul bonz să fie instalat într-a sa.

După care, mână, birjar : se demarează.

Am alura peștelui pilot.

Ori, mai degrabă, aceea a mașinii din capul alaiurilor excepționale.

Cu totul excepționale !

XII

În vreme ce mân carul meu cu boi, mă gândesc la Zoé.

Da, în ciuda preocupărilor mele capitale, amintirea logodnicei mele dulci îmi scoate aşchii din teavă. Doamna San-Antonio !

Aproape...

Tubibul a spus că, de azi în cincisprezece zile, ea va fi restabilită. Să mai adăugăm alte cincisprezece de întrem, asta împinge neizbutita noastră nuntă către o lună de întârziere.

O lună...

După care : Doamna San-Antonio, ce mai !

Bun, va trebui să trecem prin toate.

Şi să facem nişte prunci, pe deasupra (dotaţi).

Vor fi tare bronzaţi, îngeraşii. Ia te uită, e-adevărat, nu mă gândisem la acest aspect al chestiunii. Un strop de tuş în lapte, şi laptele nu mai e alb...

Din timp în timp, îmi îndrept periscopul către oglinda-mi retro ca să mă asigur că musiu Hiraker îmi calcă bine urma.

O fi şi el vinovat ?

Sau tot acest bâlci turbat s-a petrecut fără ştirea lui ?

Cine-i amărâtul căruia i s-a deshumat carcasa arspârlită ?

Noaptea trebuie să fi pus la grele încercări domeniul de la Montfort. Dispozitivul cel mare. Vezi şi tu : după nas, ghicesc că, la originea acestei efervescenţe, sunt eu. Răpindu-le corpul lui Merdanflak şi prezentându-le o tentativă de şantaj, i-am adus în situaţia de a recurge la măsuri desperate.

Printre care asasinarea unui ins în plus. Anularea identității lui prin prăjire la rotisor și funeralii expres în groapa cu lei.

Nu crezi că vecinul de dedesubt al celor două fiare se va fi numit Daniel ?

Efectele scotch-ului încep să se risipească. Nu-mi rămâne decât o impresie vâscoasă pe plescăitoare și o anumită melancolie stomacală.

Rulăm în direcția Trappes. Circulație redusă, căci oamenii sunt la haleală. Ora sacrosanctă a șarpelui boa. Fiecare recită, cu dinți frumoși, actul său de constrictor.

Deodată frânez energic.

Acolo, în marginea drumului, Mercedesul tocmai a oprit. Bulgarul(ota) se dă jos și deschide capota.

Bag schimbătorul de viteză în poziția marșarier și pornesc să mă alătur lui Himker, oprind când se ivește o mașină, pentru a-mi relua mersul de rac de îndată ce a trecut de mine.

În fine ajung la zece metri de echipajul în pană.

— Necazuri ? lansez eu, plecat asupra portierei.

Nu mi se răspunde. Flăcăul Krakzecs stă înghițit până la brâu în mațele motorului. Aștept cât aștept, vreo două minute, că tu mă cunoști : răbdarea nu-i partea mea cea mai tare. Mă smucesc și vin să aflu ce se mai aude.

Tovarășul bulgar(oafă) se luptă cu niște potrivnici minusculi. Operație pe cord deschis.

— Grav ? întreb.

— Pompa de injecție.

Când îți spuneam eu că era o intervenție chirurgicală ! Ca să vezi, ditamai caleașcă, dar chițibușurile ei, ostenite.

— Dacă e vorba să dureze, zic eu, urcați-vă în harabaua mea și, trecând prin Trappes, o să înștiințăm un garajist.

El mormăie nu știu ce și-i dă înainte cu treaba.

Mă duc la partea dindărăt a vehicolului. Bătrânul Himker tronează într-un fotoliu capitonat. De-alungul existenței, adesea îmbătrânești mai grabnic de la o oră la alta decât de la un deceniu la altul. Împrejurările ! Afurisitul de necaz de-aici vine. Se ivesc pățanii. Teribile lovituri sub centură. Îți fac praf mentalul, îți demolează

fizicul. Esența ta de om se schimbă, se strică. Iată-te, atunci, cu brutalitate uzat, de parcă ți s-ar fi trântit în cârcă un sac doldora de ani. Și asta așa rămâne. Ireversibil. Niciodată n-ai să mai revii la starea ta dinaintea impactului. Deschid portiera.

— Ce facem, domnule Himker, timpul presează. Poate are șoferul dvs. înclinații de mecanic, dar o să și le exercite cu alte ocazii, mai târziu...

Himker mă examinează cu ochii unui vultur care ar vedea cum, în cuibul său, de sub coaja spartă a ouălor se ivesc niște pui de curcă.

— Ah, dumneata ! îmi zice el pe un ton îngroșat de silă.

Și asta înălțând în direcția mea unul dintre bastoanele lui metalice.

Îi surâd :

— Eu, ce ?

N-am răgazul să-i gânguresc șaisprezece pagini împăturite 8 raișin*. O lovitură bruscă și de o nemaipomenită violență îmi desfundă pieptul.

Nu mai am suflu. Nici cunoștință. Nimic nu mai am.

* * *

Când reader la sistem**, mă aflu înghesuit în partea dindărăt a automobilului. Botul mi-a fost înfășurat într-un rulou de leucoplast, lucru sâcâitor pentru mine care nu pot să sufăr a fi silit să respir doar prin nas. Aproape c-aș prefera să respir prin urechi, așa că dă-ți și tu seama.

Leucoplast, domnii aceștia tre' că au un stoc întreg, dat fiind că l-au folosit din abundență pentru a-mi imobiliza brațele și picioarele. Între noi fie zis, în treacăt, îți recomand procedeul, iepurașule. Nimic mai eficace. Dintr-alte strânsori, de orice altă natură ar fi legătura, că-

* Termen poligrafic pentru formatul de hârtie 0,50 × 0,65 m.

** Aluzie ironică la frecventele ieșiri temporare din sistemul interconexiunilor monetare vest-europene, urmate de tot atâtea re-aderări. (n. tr.)

nepă împletită ori sârmă de fier, te mai poţi descotorosi folosind fie forţa, fie viclenia. Dar, din drăcia asta cleioasă, canci ! Adevărată cloacă drăgălaşă, din care e imposibil să ieşi singurăţel.

Se rulează cu mare viteză.

Aud pe cineva vorbind. Este Himker. Telefonează. Căci există un radiotelef la bordul bineînzestratei 600.

— Suntem pe drumul către Chartres, dă el de veste. Adineauri am ieşit din Rambouillet...

Tace ca să asculte. Nu disting vorbăria interlocutorului său. Stupituri repezi, dese, tinzând a se uni în gâlgâit.

— Perfect, făceţi cum e mai bine.

Întrerupe contactul.

Încerc să înţeleg ce mi s-a întâmplat. Nimic măreţitor... Vinovăţia revine bătrânului paralitic şi este deplină. Am fost fazan până-n oasele măduvei când l-am lăsat să vină el după mine. Trebuia să-l fi umflat, şi să-l fi luat pe Lhuilier cu mandea.

„Pana" lor : un şiretlic.

În care eu am căzut cu capul înainte, ca un biet vârfucuzor, gogoman, măsură mare !

Ei m-au atras către dânşii prin inacţiune, dacă pot spune astfel. M-am apropiat de nemişcarea lor, iată ce m-a pierdut.

Bastonul : o armă.

Un glonte să-mi fi descărcat el în piept ? Cerc să respir : mă doare, cu toate acestea merge cât de cât.

Adulmec : nici cea mai slabă urmă a prafului de puşcă în maşină. Or, ar fi fost cazul dacă îmi făceau bucata cu un cartuş. Mai degrabă cred că este vorba de o sarbacană * cu aer comprimat. Ea trage cu alice, pesemne. Himker mi-a ţintit diafragma. Forţa izbiturii a fost destul de mare încât să-mi pierd cunoştinţa. Căci este adevărat : dacă las deoparte faptul c-am încasat această crudă contuzaie ori vânătuzie (cum preferaţi), mă simt cu totul normal.

Ce-o să mi se facă ?

* Tub lung şi drept, cu ajutorul căruia se pot arunca proiectile de mici dimensiuni.

Nimica bun, presupun. Când un gagiu înșfacă un comisar în niște împrejurări ca acestea, își face socoteala, desigur, să-l scoată din „calitatea de martor", dacă vrei să-mi treci cu vederea eufemismul.

Și-atunci ? O lovitură atât de desperată ce să însemne ? Că Himker, simțindu-se la pământ, vrea să mizeze pe „ori totul, ori nimic" ? Operațiunea ultima carte ?

Se continuă rularea pentru încă o bucată de vreme, pe care eu o apreciez la o jumătate de oră. Apoi iuțeala scade. Se face un viraj în unghi drept și se circulă pe o cale prost talonată, căci vehicolul se lasă când pe-o parte, când pe cealaltă. Drum forestier ? Da, probabil. Lumina s-a împuținat, cum se întâmplă la intrarea în codru. Mi se pare a deslușì niște miresme vegetale. Și pe urmă, din când în când, niște crenguțe mângâie caroseria Mercedesului.

Himker a deschis radioul. O dulce muzică se rumenește la pro-țap în vătuitul, somptuosul vehicol.

Înaintăm încet, tot mai încet. După care stăm de-abinelea locului.

Șoferul părăsește mașina. Îl aud cum pășește împrejurul limuzinei din trosnetul rămuricilor strivite sub tălpi.

Himker nu se urnește. Radioul transmite o arie de toată frumusețea, cântată de un tenor școlit, crede-mă. Nu mai țin bine minte cum îi zice ariei. Da' sigur e că tipul de-acolo zice că pleacă, și că el pleacă, și iar că pleacă, tot pleacă. Partea proastă este că stă pe loc, asta-i. O femeie cumsecade, de origine și naționalitate soprană, intervine, povățuindu-l, așijderea, să-și ia omu' tălpășița. Io-te-i că se apucă de conjugarea verbului a pleca, care la imperativ, dacă mi-e permisă licența, care la prezentul infinitivului. Când Himker le taie macaroana, strașnicii palavragii pereche n-o luaseră încă din loc.

Ce-ți închipui tu, că, în jalnica-mi postură, m-au cuprins bâțâielile ? Aș, tăticu, aș ! Păi ești laș când te lași ; nu te lași — nu ești laș. Este ? Dacă este, dă-mi onoru', mânca-ți-l-aș ! Căci eu sunt gata oricând pentru manevrele de primăvară. Pus la șic.

Piuit de păsărele pe supt rămurișuri. Ciripiturile lor alcătuiesc o muzică mult mai atrăgătoare decât aceea a

operiștilor de adineauri. Ambianță bucolică. Zoé îmi revine în minte. Se iscă în mine o nostalgie, accentuată confuz de o poftă : s-o strâng în brațele mele și să-i ciripesc, și eu, triluri pline de armonie. În esență, eu chiar țin la această copiliță. Păcat că totul rămâne în esență.

În sfârșit, om vedea.

Optimist, nu ? Mă gândesc la viitor ca la un lucru cuvenit. Toți oamenii, frate-miu. Toți. Semnează toți cecuri în contul anilor ce vin, și habar nu au dacă, ei personal, mai au acoperire.

Deodată, o huruială. Bizară. Din înalturi. Nu am nevoie de radar : pricep că e vorba de un helicopter. Așadar, în apropierea colțului de pădure unde așteptăm noi se găsește o poiană.

Zbârnâitul devine vacarm. El continuă, dar rămâne stabil, ceea ce indică faptul că aparatul a coborât la sol.

Himker se dă jos. Niște oameni parlamentează. Nu le prind vorbelor înțelesul, fiindcă și le spun în șoaptă.

În fine, mi se deschide portiera. Doi inși, dintre care unul e îmbrăcat cu o salopetă *cream*, iar celălalt cu un șalvaron și o bluză ușoară, pun laba pe admirabilul salam(andru) constituit din subsemnatul și mă cară-n spate până la helicopter. Așa cum am prezis, acesta din urmă s-a lăsat într-un vast luminiș. Sunt aruncat pe podeaua de zinc. Himker, împreună cu mult ciudatul său șofer, iau loc pe cele două scaune dindărăt ale aeronavei.

În aer, în aer, toată lumea aviatoare ! precum obișnuia să cânte un glumeț ce lua în arendă un manej, la bâlciul din Trône.

Marea elice începe să se agite frenetic. Cu o ușoară legănare, ne ridicăm la verticală.

Direcția : Jesus's *house ?*

*

* *

Sucindu-mi dureros vertebrele cervicale, izbutesc să-mi zăresc cadranul ceasului cronometru, Piaget, pentru sport de performanță. Iată, trecură mai bine de două ore

de când zburăm. Încerc să operez un calcul mental. Îmi zic : Pasărea la bordul căreia te afli este o Alouette * II. Aparat care se deplasează cu o viteză de circa 160 kilometri pe oră. Judecând după poziția soarelui, ne îndreptăm direct către apus. Am parcurs, deci, cam 350 kilometri la vest de pădurea Rambouillet. În consecință, ne găsim fie deasupra Bretagnei, fie deasupra Mării Mânecii, căci estimarea mea, în privința orientării, poate avea o variație de câteva grade". Colo ori dincolo, ai să-mi spui tu, nu mai are nici o importanță, în cazul meu. La care eu am să-ți răspund că socoteli d'astea fac oricând să mai treacă vremea.

Sforăitul motorului (cel ce dă de furcă rotorului) le taie pasagerilor cheful de vorbă.

Se prea poate, deasemenea, că ei n-au nimic de seamă a-și spune.

Dacă este ceva ce-mi sâcâie cutia cu fosfor, asta e pricina acestui kidnapaj. De-ar fi fost pur și simplu vorba să fiu scos din joc, acești domni de treabă puteau tot atât de bine să mă lase într-un desiș de pădure, cu un supozitor din oțel calibrat în scufie, nu ?

Sunt deci în măsură a conchide că, dacă mă iau la bordul lor, e fiindcă speră să tragă un ce profit prin mandea. Deci : speranță. Câtă vreme le voi fi util, voi rămâne în viață.

Îi ghicesc cocoțați pe o grămadă de rahat cu o mizanscenă în stil mare, camarade. Situația li s-a degradat pe măsură ce orele treceau, din momentul apelului telefonic al lui Merdanflak, aseară. S-au pus pe felurite eschive. Treptat au recurs la măsuri radicale, dar descoperirea, de către mine, a cadavrului din cușcă le-a măturat suprema nădejde : aceea constând în păstrarea lui Himker, cu orice preț, la adăpost de bănuieli. Au decis că ultima lor manevră cu putință este scape-cine-poate.

Așa să fie ? Și dacă în calitate de ostatec m-au luat ei sub pază ? Pentru a servi, la nevoie, ca monedă de schimb ? Un comisar vestit, ce, e de colea, face bișțăraie — dă-ți seama —, când se ține pe picioare și își are dinții, toți treze'ș'doi, în gură.

* „Ciocârlia". Helicopter în dotarea aviației civile și utilitare.

Ostatecul, în zilele noastre mâncate de putregai, a devenit moneda internațională cea mare și tare. Etalonul-cap-de-slănină-afumată. Schimb femeie de serviciu portugheză contra mitralieră, un paroh catolic francez contra una furgonetă Mercedes metalizată culoarea prunei, un ambasador sudanez contra două monezi sudate, pe mătușă-mea din Honfleur * contra vacanță în insulele Baleare, boașele lui tata-mare contra una scară în spirală, cedez lojă francmasonică pentru o lojă la Operă, și pe directorul Operei din Paris în schimbul rețetei parizerului calitatea întâi. Vezi tu, copchii să fi avut, eu unul le constituiam un capital din ostateci. Civili și militari : fo câțiva judecători de instrucție, trei sau patru infirmiere, câțiva generali, trecători anonimi cât să umpli cu ei o căruță, asta nu-ți mănâncă pâine. Nu multă, oricum.

A, și-un mănunchi de atașați de ambasade, știi, ăștia-s buni ca s'atârne greu la cântar. Cu cinci sau șase cardiaci, pentru exigențele urgente...

Sfârșesc prin a adormi, în ciuda situației mele incomode și a bizareriei poziției, ultima expediindu-mi rafale de crampe în toți mușchii.

A dormi înseamnă a o șterge un pic.

Către un adevărat, intim cămin propriu, de o singură persoană, tip cosciug.

*

* *

O scuturătură ușoară, fluidă. Amortizoarele au funcționat de minune.

Zgomotul se curmă. Mai degrabă decât șocul, tăcerea este aceea care mă trezește.

Nu ține mult. Curând, sunetului de motan ce toarce, caracteristic motorului, îi succede o rumoare mai amplă, infinită. Este marea.

* Honfleur, mic port comercial la gura Senei.

Galopul valurilor care se încalecă asemenea unor cai la vremea montei. Se violează, se desprind unul de altul și iară, pe furiș, fac cale-ntoarsă...

Portierele, deschizându-se, îmi arată că nu m-am înșelat. Inspir o mirozmă puternică, de iod și de iarbă-de-mare. Un vânt aspru se prăvale asupra aparatului care freamătă sub asalturile repetate.

Un individ prea puțin curtenitor mă trage de picioare. Boul, nimic nu face ca să-mi îndulcească neașteptata cădere. Îmi sparg vitrina pe o suprafață dură. Am, în gură, un gust de sânge și de pământ. Stele verzi (nu verze stelare) se alungă rotit, ca spițele unei roți de tombolă în brutalizatul meu creier.

O să poți, de-aci-ncolo, să mă tratezi drept barabulă, căci sunt luat de-a spinarea și cărat, acuma, întocmai ca un sac plin de.

Același mârlan mă azvârle pe sol. Nasul meu rașchetează o țărână râioasă. În doi timpi, insul mă trânțește pe platforma de lemn a unei afurisite de camionetă care pute a pește stricat.

Și în trei mișcări (contact, debraiere, a-ntâia) se face uș cheala...

XIII

Un frâu să fi avut, l-aş fi ros, ca să-mi omor timpul. Vai, trebuie să mă mulţumesc cu dezgustătoarea duşumea a camionetei, un lemn zgrunţuros.

În lipsă de ceva mai bun, analizez situaţia.

Marea. Mirosul de peşte. Cele vreo patru sute de borne la vest de Rambouilloche. Sunt gata să pun rămăşag un picior de lemn contra unui bot din acelaşi metal că suntem în Bretagne.

Vetustul vehicol se zgâlţâie din toate încheieturile. Suflă un vânt de riscă să lase fără coarne pe toţi soţii rămaşi la Paris în timpul lunii august. Prelata maşinii tot în pleznete o ţine, ca un stindard fixat pe catargul sărăntoc al unei macarale de cinci tone, la gabie.

Unde naiba sunt cărat orbeşte (trebuia poate să fi scris or-peşte) ? Către ce fel de sinistre epopei ? În oare ce aventură deşănţată ? La care capăt al nopţii fără lună ?

Moş Stevenson a scris pe undeva nişte rânduri (şi s-ar fi cuvenit a le ţine cuibărite acolo, la căldurică). Le citez : „Plăcerea pe care o pot da aventurile este inexistentă sau puerilă". De-a dreptul sinucigaş pentru cel ce a redactat *Comoara din insulă* sau *Doctorul Jekill*, nu vi se pare ? Iată cine dă apa la moară adepţilor noului roman. Dă câştig de cauză frecangiilor stilului. Celor ce, cu mare pompă, desfundă haznalele, celor ce pedalează în vid. Celor cu udul molâu. Ejaculatorilor de perle. A căror pană palpită cât un mădular după golire.

Şi cât de puţin adevărat. Cât de nătângulos ca aserţiune ! Eu ţiu, cu semeţie, să pretind exact contrarul, dragul meu copil de trupă, de târfă sau de strană. Să afirm

sus şi tare că, fără aventuri, fie şi nefericite, precum necazul asului de cupă, păţaniile mele slujind de exemplu, orice scriere, afară doar de ceva scurt : pamflet ori scrisoare de dragoste (dar ce de aventuri fierbinţi forfotă şi pe-acolo !) orice scriere este peltică în lipsa acelei şire a spinării care e acţiunea. Nevertebrată. Gunoi de îngrăşat ţarinile. Plin de bulbuci. Fetid din pricină că e clocit. Stătut. Verzui. Mişunând de mormoloci osândiţi să n-ajungă niciodată broaşte. Înveliş de muşchi peste piatra nemişcătoare. Putregăit. Puturoaznic.

Acţiunea, scumpa acţiune cărăuşă. Missi dominici * ale celor mai nobile gândiri şi-ale celor mai deochiate mofturi. Aventura, această poezie-lokum **, această poezie-clătită, care are un gust de zahăr, ori de prăjeală, ori pe-amândouă la un loc. Aventura foarte scumpă, ca şi aceea tare ieftină, şi cea care ne risipeşte visele pe mai nimica. Astă subliniere vârstnică a abandonurilor noastre... Prostul de Stevenson ! Ilustru mare prostănac, ce îmi vâră sub ochi una ca asta, cu nouăzeci de ani mai 'nainte de a-i putea răspunde. Ce şansă ai avut să-ţi *aventurezi tu* proza ! S-o pui la murat în poveşti cu piraţi, cu iubiri, cu omoruri. S-o umpli de strigăte şi de zăngănitul spadelor. S-o faci a sclipi de comori la soare insulele pecetluite de taină. Fără de care, bătrâne Steven son dogit, ai fi avut dreptul la cimitirul — nici măcar marin —, rezervat mâzgălicilor sălcii, mânjitorilor culorii albe, smulgătorilor de pene. Un Robinson pierdut în arhipelagul negrei uitări, în veacul vecilor. Şi să-ţi mai spun una, Stevensonule-isteţ-ca-luna. Că, înaintea ta, al tău *big* Shakespeare ştia el ce ştia când îţi trântea ba otravă, ba pumnal, la fiecare paragraf. Şi că, mai încoace, Corneille al nostru te-ar sili să te holbezi ca un nătăfleţ după ciori *** dacă, dintru început, contele nu i-ar fi ars un dos de palmă bătrânului Don Diego şi dacă tovarăşul Cid, în schimb, nu i-ar fi întors batjocura pe dos, trăgându-l în proţap. Mereu, totdeauna, acţiune ! Aktion !

---

* Liturghiile duminicale (lat.)

** Specialitate levantină de zaharicale, cu migdale şi fistic.

*** *Bayer aux corneilles* = expresie semnificând a te uita ţintă, prosteşte, în gol. (n. tr.)

Foarte mult pentru chenţil legdeur *, ja-a wohl. Tacă nu : puşcat ! ! ! Herr Stevenzon, înghite-o ! Şi rapit, mai schnell, fezi pine !

Voiajul în camionetă nu durează prea mult. Simt că intrăm într-un hangar destul de încăpător, căci zgomotul motorului se repercutează acolo ca necuviinţa unui părţ într-o criptă.

Aici, zgomotele au o rezonanţă profundă. Caverneză, flăcăule.

În plus, te ia cu răcoare. Observă că acest lucru nu-i neplăcut, dată fiind arşiţa acestei veri.

Se lasă jos loitrele gloabei cu benzină.

Coboară, ţi se comandă ! Ce spui, Frantz ? ! Tronc ! O dată mai mult abominabilul manipulant al lui San-Antonio mă trânteşte pe un sol puţin primitor, insensibil la crudele exigenţe ale gravitaţiei.

Tre' că am mutra asemenea unui hamburger natur (desertul tartar). Încă trei escale în condiţiile astea şi o să am un travesti în chip de băltoacă.

Zăresc un hangar gigantic, plin cu butoiaşe şi curenţi de aer.

Un iz atroce de peşte mă scoate din minţi. Complicat prin mirozna stătută a saramurei.

După două instilaţii din acest parfum, scumpule, ajungi să dai ochii peste cap la simpla vedere a reproducerii unei feţe de masă cu peşti, dintr-un catalog publicitar, de reclame.

Camioneta îşi reia drumul.

Eu zac la odihnă într-un univers pestilenţial. Pentru moment, nimeni nu lasă impresia că e preocupat de mine. Geaba mă zgâiesc, sunt singur. Ţie ce-ţi sugerează astănici-ţipenie, ha ?

Bine înţeles, cunoscându-mă cum şi eu te cunosc, îţi spui că o să încerc să mă eliberez.

---

* Traducătorul acestor pagini mărturiseşte că, dacă n-ar fi fost ajutat de contextul paragrafului marcat de apăsate „pronunţii germanice" exagerate până la caricatură, nu ar fi sesizat că bizarele vocabule *chentil legdeur* se pot (şi trebuie) citite... *gentil lecteur*. (n. tr.)

Dar canci, și înc'o dată : canci ! Îți semnalasem eu, cu puțin mai înainte, ce va să zică acest sifilitic de leucoplast prin care am fost scos din circuit. Mai rău ca melasa ! Firul unui păianjen uriaș să mă fi înfășurat ca pe un cocon, n-ar fi reușit mai grozav. Trage, taică, poți să tragi, dă-te de ceasul morții. D'abia că mă încleiez. Hârtie moartea-muștelor ! Iacă-mă-s deghizat în chewing-gum.

Mirosul de pește mă seacă la inimă. Dacă vrei să-mi știi părerea, cred că mă aflu într-o hală de făcut conserve. Acolo unde se grămădesc și se sărează sardelele și harengii mai mult sau mai puțin afumați. Să se țească năvoadele pentru moruni și peștoaice * ! Da, se cară încoace morunime în cantități babane, reînoite. Morunii. Și mor, unii. Brrr !

Un curios zgomot de pași se produce. Umflat. Unul emis de un ins umblând cu niște cizmoaie. Clipocitul iubirii, de înmulțit cu douăsprezece mii și cinci sute. Împerecherea elefanților, dacă pricepi unde bat ?

Personajul îmi vine în față. În poziția în care mă găsesc, îl descopăr în ultima clipă. Este monumental, mai cu seamă văzut de jos. Perspectiva ascendentă e, cumva, zeificarea omenescului. Indivizii, dacă e vorba să-i glorifici, tre' să le pui flash-ul de jos în sus.

Noul venit e înzestrat cu o salopetă galbenă, cu țesătură unsuroasă. Încălțat în cizme verzui. Chipul — monstruos. S-ar zice o fotografie a suprafeței lunii, luată de aproape. Ca și luna, fața îi e rotundă, cenușie și constelată de cratere.

De-ai vedea maniera în care mă apucă ! Ca pe-un geamantan. Nici măcar : ca pe-o servietă-diplomat ! Mă înșfacă de curea și mă duce. Îl implor pe Domnul a-mi întări cureaua suficient pentru a o face conformă cu folosirea ei de acum, că de nu, iarăși o să-mi sparg portretul de ciment... După mine, intențiile acestui om vizavi de mine nu sunt perfect curate, și el îmi rezervă niște surprize dezagreabile.

* Ihtiologic, *morue* = morun. Popular, familiar și argotic = prostituată de cea mai joasă speță. Zone cu omonimie bogată. (n. tr.)

Iată-l apropiindu-se de o vastă cuvă, nu prea înaltă, dar extrem de largă. Cea mai rea dintre miasme de-acolo se ridică. De n-aş fi avut acest căluş încleiat sub nas, aş desfuleca, hhh, cu graţie şi voluptate.

Mastodontul îmi imprimă o legănare care nu-mi promite nimic bun. Şi p'ormă, hop ! mă trânteşte dincolo de marginea cuvei.

Oroare şi osândă !

Capăt al înecului ! Putreziciune atroce ! Imensul hârdău circular e plin de peşti proaspeţi. De când sunt n-am văzut un asemenea debit de peşte ! Producţia a trei pescadoare, pe cuvântul meu ! Mă ţiu deasupra acestei materii moi, respingătoare, lipicioase, fluide. Mă împute. Dacă mişc, mă cufund într-ânsa.

Simt că mă sufoc. Jandarmul din piept îmi trage la ghionţi ca un smintit. Trebuie să fi căpătat forma unui peşte, deja. De altfel, nu se află printre peşti şi unul în formă de inimă ?

Mă căznesc să stau neclintit. Dar, dacă eu nu mişc, massa care mă susţine, ea, se fâţâie, se vântură, n-are astâmpăr sub greutatea mea, o fibradezivă se iscă. Şi-acsea fâspute.

Peştişori anşoa ! Ştiam eu că şi pasta de anşoa la fel duhneşte. N-o s-o mai halesc câte zile oi mai avea de trăit. Nici măcar într-o salată de Nissa *. O asemenea cantitate, îţi dai seama ?

Cruzi, încă ! Devin şi eu peştişor, prin osmoză. Mă fac anşoa. Anşoaua regelui ! Sau regele anşoalelor ! Făceţi-vă anşoajocurile, doamnelor şi domnilor !

Găseşti, tu unul, că marea este cine ştie ce mândreţe ? Ia gândeşte-te la toate porcăriile de bestiole pe care le cuprinde. Şi „ăia" ce pretind că de-acolo ne tragem, noi, marile mamifere în două labe ! Să zicem că m-aş învoi. Niciodată nu-l voi mai eticheta pe aproapele meu bărbătuş drept *peşte*, nici pe aproapele meu femeiuşcă drept *ştiucă mârliţă*. Nu voi mai zice că virgulă contemporanii

* *Salate niçoise*, specialitate culinară conţinând un amestec de roşii, cartofi, ouă tari, măsline, anşoa etc., în ulei şi oţet. Se serveşte rece. (n. tr.

mei au niște boturi de calcan. Nici despre o muiere că e plată ca o plătică. O să-mi astup tambuchiurile când mi se va cânta *Păstrăvul* *. Proaspăt ca o babuşcă ? De interzis, podoabo ! Suplu ca un ţipar ? Aiureală ! Somnul ăl lin ? Da' ce-ţi veni ?! Chestii care se zic, ei şi ? S-a zis cu ele !

Iată că, într-un mod inexorabil, mă văd înghiţit de această spăimântătoare fleşcăraie. Naufragiez în peştişorime : Ajung aspic. Încerc să-mi fac o idee despre înălţimea cuvei. Nu poate măsura mai mult de doi metri. E imperios să fac în aşa fel încât să mă cufund cu picioarele înainte. Aşa, numai aşa o să ajung să-mi ţin gura departe de anşoa, este ? Dacă mă dezechilibrez din umeri (şi nici n-ar fi de mirare când ai un cap atât de greu) o să pier sufocat. Aşa că *achtung*. Pun în lucrare un soi de restabilire. Iată-mă zvâcnind, amice. Auzi ? Zvâcnesc. Imi fac picioarele săgeată, pentru optimizarea pătrunderii în cloacă. Massa mă absoarbe. Mă digeră. M-afund. Lent. Chinuitor. Massa se reînchide jur-împrejuru-mi. Felul ei de a mă întemniţa este dezgustător. Sunt cufundat în ea până la mijloc. Am peştişori în chiloţi, în buzunare, pe cărarea dintre buci (că rare ori i s-a recunoscut sfânta utilitate). Mi-e limpede, viaţa mi se *topeşte*. Rânjeşti, pramatie ? Mulţumescu-ţi pentru milă. Continui să mă dizolv în această mare de solzi. Iată-mă-s vârât pân'la chiept. Măiculiţă, numa de-aş atinge curând fundul ! O menghină moale, însă puternică, îmi strânge bojocii. Mi-e greu să respir. La cea mai mică înghiţitură de aer, doagele mele trebuie să împingă îndărăt o massă fantastică. Toată aprehensiunea de care poate omu' să dea dovadă (pentru ce să dea dovadă ? nu ştiu, aşa vine vorba) mi se află la extremitatea degetelor groase ale picioarelor. Vârfurile labelor mele încep să înnebunească. Curios, hai ? Şi adevărat, cârnăciorule ! Falangele dintâi ale membrelor mele inferioare se zgârcesc de groază.

* Unul dintre cele mai îndrăgite lied-uri de Franz Schubert (1797—1828).

Am nişte peştişori anşoa încâlciţi în părul valoroasei mele zone pectorale. Ca şi la subţiori. Curg de pretutindeni. Un anşoa se insinuează, se fofilează, se strecoară, trece, o la la, cu câtă perfidie ! A-i tăia lui calea şi a evita apa în care el se scaldă sunt două lucruri aproape la fel de irealizabile.

Cobor întruna. Încleierea mi-a ajuns până la gât. Îmi gâdilă bărbia. Chicioarele, întinse ca săgeata, aşteaptă izbăvitorul punct terminus. Cercetez marginea cuvei, joja înjosită ce sunt, dar măsurând şi gândind. O să se termine ? N-o să se termine ? Un prim anşoa îmi mângâie buza superioară. Miracol ! Piciorul meu drept a întâlnit o suprafaţă solidă. Stângul de asemeni, o fracţiune de secundă mai târziu. Mă las pe călcâie. Aici,liman al supravieţuirii — ioc (dacă pot să-l gasteropodesc * astfel). Când mă pun cu toată talpa pe fundul cuvei, nasul mi-e nu doar scufundat, ci şi anşoazat. Ca să respir, trebuie aşadar să mă ţiu pe vârfurile pantofilor. Ceea ce echivalează, ca să fiu precis, cu suspendarea piciorului, înlocuit prin degetul său gros — exclusiv.

Mă văd constrâns : fie la absenţa respiraţiei ca să mă pot odihni, fie la o întindere nemăsurată ca să pot respira. Dacă tu numeşti asta situaţie incomodă, podoaba mea, e fiindcă eşti exact dobitocul pe care îl vestiseră proorocii.

Un râs mai copios decât un sandviş cu jumări de râscă (pardon : gâscă) mă face să întorc capul. Îl zăresc pe cel ce m-a azvârlit, înveselit ca luna din cele dintâi desene animate. S-a căţărat pe un piedestal şi, proptit în coate pe marginea cuvei, urmăreşte operaţiunea supravieţuirii mele cu mult interes şi vădită plăcere.

— Puţin a lipsit, hai ? îmi zice el.

Căluşul meu, ataşat unei tone de anşoa calitatea întâia, îmi răpeşte plăcerea de a-i răspunde, ceea ce este, poţi să mă crezi, păcat pentru dialectica franţuzească şi pentru scutirea de taxe poştale.

---

* Etimologic, *gasteropod* provine din elinul *gaster* = burtă, şi *podos* = picior. (n. tr.)

După un substanțial răstimp de voluptate, neîndoielnic partea lui în vizavi-ul nostru, omul-lună se retrage declarând :

— Dă-i 'nainte, bibicule, mă duc să caut lumea.

Pasul său, în care n-am crezut eu vreodată, se pierde.

Așadar, iată-mă singur.

Cu zvonul necurmat al mării și cu mult agreabilii pești.

*

* *

La capătul unui sfert de oră de gimnastică dintr-asta, sunt epuizat, zdrobit de oboseală, în pragul pierderii cunoștinței.

Pune-te în locul meu (nu dè tot). Să nu poți respira decât pe nas, și asta cu prețul unei gimnastici extenuante, să respiri solzi odată cu oxigen fezandat, să fii strivit de-un aglomerat, de un agregat de clupeide *, ciudat purgatoriu, zău. Am cunoscut gagii care s-au pomenit deco(lo)rați cu Meritul Civil pentru mai puțin decât toate astea.

Pește proaspăt ! Mulțumesc făr'de plecăciune, rampă, că de tine mi-e dat să mă agăț !

În fine, lunarul mi-a anunțat o vizită, poate ea o să-mi aducă mântuirea ?

Aștept, încercând să redau funcțiilor mele organice un ritm regulat. Zgomot ! În-sfârșit, zgomot !

Sosește lume. Pași. Ai câtor inși ? Doi ? Trei ?

Trei ! Urechea mi-e fină precum aceea a unui elefant. Eu sunt tartorul auzului, s'aude ? Sunt marele Jumbo căruia nu-i scapă nici un decibel.

Niște lăzi sunt târâte la marginea cuvei.

---

* Familia *clupeidelor* include pești ca sardelele, heringii, sardinele, etc. (n. tr.)

Efectiv : trei busturi răsar, unul după altul, de parcă-ar fi ţinte într-o baracă de tir. Omul-lună, Himker, şi încă un măscărici care este, poate, cel ce m-a purtat de la helico pân'la hangar.

Cei şase ochi mă săgetează îndelung. Apoi Himker murmură :

— Trebuie să i se scoată căluşul.

Drăguţ din partea lui, nu ?

Dar nu şi uşor de făcut, căci ei nu mă pot ajunge cu mâna.

Măscăriciul cu ţoala ţunsuroasă nu se lasă descumpănit de probloc. Dotat cu un lasou, mă pescuieşte cu gâtul în laţ. Numai asta îmi lipsea ! Şi-aşa sunt eu asfixiat pe trei sferturi...

Mă trage la edec fără să-i pese de căile mele respiratorii. Mă sufoc. Ochi daţi peste cap printre milioanele de ochi ce mă-nconjoară. Ochit de ochii sardinelor, sar din epuizatele-mi simţuri. Nu vreau să le văz ochii. Ţepeni, îngheţaţi, însticlaţi, minerali. Nu-i mai văz. Totul se îmbârligurează. Creierul meu prost irigat se pune în rezerva Republicii. Bye bye, prietene...

Aici, scurtă porţiune de blanc.

Năvala oxigenului în moalele mingii mele mă reconectează la viaţă.

Mi-au smuls plasturele care îmi era botniţă. Fără menajamente, de am foc în obraji, precum o fecioară plină de virtute, care, în metrou, s-ar fi atârnat de priboiul unui sadic, luându-l drept bara centrală.

— Mă auzi, comisarule ?

Bâlbâi „da". Toată copilăria mea am crezut că „da" se scria „dap".

Pentru că eu pronunţam „dap".

Mă scutură un râs lăuntric. O să-mi obiectezi că momentul e rău ales, numai că, dacă omul n-ar face haz când este la ananghie, când s-ar mai strica el de râs ? Când totul îi merge bine ? La ce bun ? Râsul, în fond, e făcut pentru a ţine cumpăna nenorocirii, disperării.

Aceste gloabe răpciugoase mă zvârliseră produselor mării. Uite că ies din adâncuri.

Încetişor.

— Să vorbim limpede, atacă Himker, dacă nu răspunzi întrebării mele, noi...

Iarăşi !

Mereu aceeaşi schemă : tortură, chestionar... Vorbeşti sau nu vorbeşti ?

Buna, vechea „întrebare" de odinioară. *That is the question.* Eterna problemă. Aceea care se pune pe tapet sau pe ordinea de zi. Chestiunea de timp sau de încredere. Problema-cheie. Cheia oricărei confidenţe. Cheia celor mai puţin dulci mărturisiri.

Vorbeşte, că de nu...

Că de nu, orice. O să ţi se facă buba, mult de tot. O să ţi se jumulească prostata cu un cuţitaş de desfăcut stridii. O să ţi se înfigă bucăţi de fier incandescent în muşchiuleţul radial. Unghiile or să ţi se smulgă. Plăgile ţi s-or presăra cu sâmburei de ardei iuţe. Ţi s-or face spălături intestinale cu acid clorhidric... Şi mai săr peste altele.

Eterna presiune, eterna constrângere fizică....

Abia de ascult făgăduielile lui Himker. Grosso modo, moartea mea, asta e problema. Şi-atunci, ce vrei să mai adaugi ?

— Eşti gata ? sfârşeşte dânsul.

Iar eu, liniştit precum Botezătorul :

— N-aş fi în stare să susţin o convorbire serioasa în poziţia aceasta, bunul meu domn. N-o să răspund decât după ce voi fi făcut o baie zdravănă, caldă, şi pus pe mine nişte ţoale care să nu duhnească a peşte.

Tre' văzut ce poate aduce o asemenea atitudine.

Ei bine, rătoiule, urmează cel mai monumental fiasco. Eşecul net, cumplit.

— Cred, prieteni, că dom' comisar încă n-are condiţionarea necesară, face Himker. O să revenim mai târziu...

Şi gloabele astea se cărăbănesc.

* * *

Aşteptându-le reîntoarcerea, în pofida luptei mele sălbatice cu anşoa-ul invadator, îmi pun următoarea întrebare : „Ce-o fi ţinând Himker să afle de la tine ? Nu i-am spus oare, la Paris, tot ce ştiam despre afacere ? În acest caz, el ce speră ? Am greşit punându-i eu condiţii : pierd timp..."

Afară doar dacă...

O idee sălăşlueşte în mine, cum scria Prosper Mérimée în tratatul său despre rolul automobilului pe vremea faraonilor. *

Ideile bune fac parale atâta vreme cât parvii să le pui în practică.

Reîncep lunga şi zadarnica mea veghe în chinurile peştilenţiale. Asta mi-e din ce în ce mai greu, căci, de când mi-a fost scos căluşul, am gura în contact direct cu peştii anşoa şi, decum am neşansa să întredeschid cât de puţin buzele, un scârbos de pungaş mi se şi fofilează în g(a)ură.

În sfârşit, un răstimp se scurge, fatalmente, şi disting noi zgomote de paşi.

De îndată ce aceştia sună pe-aproape, inspir zdravăn şi mă dau afund în massa cleioasă. Ce senzaţie înspăimântătoare, nepoate ! Dar tre' rezistat... *It is* singura mea *little* şansă de scăpare, camarade.

În ciuda cataplasmei de anşoa care mă acoperă, înregistrez confuz nişte exclamaţii. Nişte interjecţii de toată frumuseţea. Nişte onomatopee şi mai dihai.

Aerul care îmi umple plămânii îmi iese lent prin nări. Atunci când gazul meu carbonic va fi evacuat, va trebui, ştiu, să aleg : asfixie sau renunţare. Doar dacă netrebnicii ăia ai mei n-or intra în viteză ca să mă recupereze.

* Când „calul de bătaie" san-antonian este un scriitor, în cazul de faţă romancierul francez Prosper Mérimée (1803—1870) i se serveşte uneori, în chip de ovăz, o listă bibliografică alcătuită din gogonele, gogoşi şi alte gogomănii gogonate. Opul scuză acele. (n. tr.)

— Scara, iute !

Sunt practic sigur c-am prins cuvintele astea. Cuva vibrează. Mă înăbuș... Judecata mi se clatină. O întunecare lăuntrică mă apucă, mă duce....

Și cu toate acestea, sagace ca un papă, eu știu ce-s ăia pe cale să facă-dreagă. Culcă o scară de lemn de-a latul cuvei. Bărbatul cu haina impermeabilă galbenă vine pe această pasarelă improvizată. Se apleacă, mâna i se înfundă în foșgăitorul anșoa, bâjbâie, mă înhață de guler.

Mă trage afară.

Era și timpul. Aspir, cu măsură, elementul indispensabil unei depline regenerări a sângelui meu. Asta, în vreme ce simulez leșinul integral. Îmi bulbuc cepele. Îmi răsucesc buzele dezvelindu-mi, agonic, dinții.

Sunt smuls din cloacă.

Sunt extras din infernala cuvă.

Trupul mi se alungește pe sol. Ori mai curând : mi se alipește de el.

Rămâne acolo, fiasc precum borșul abia părăsit. Casalotul de San-A. Nemișcat.

— E mort ?

— Nu știu.

— Verifică...

— Inima bate.

— Trebuie reanimat.

— Alcool ?

— Fă-i mai întâi respirație artificială.

— Are brațele legate.

— Ei, dezleagă-l, ce mama dracului !

Cu ajutorul unui cuțit mi se taie latele fâșii leucoplastice care mă țin în chingi...

Omul cu haină impermeabilă îmi apucă încheieturile mâinilor, îmi depărtează brațele, mi le readuce încrucișate la piept. Îmi suflă în gură, dobitocul ăsta. E un pupic de care m-aș lipsi. Nu mă prea omor după sărutările masculine, cele șaisprezece mii de mândre ce mi-au trecut prin brațe deprinzându-mă cu alinturi mai de soi.

Un, doi...

Uf, asta da, mă dezanchilozează. Bun exercițiu...

Un, doi...

Un pic mai târziu, îmi lasă brațele ca să-și pună amândouă mâinile pe coșul pieptului meu, să apese, să întrerupă apăsarea, și iară să... Pompează, scumpule, pompează bine ! Asta te va îmbujora. Mâna mea dreaptă, răschirată pe sol, simte un contact rece. Ghicesc, cuțitul cu care mi s-au tăiat benzile adezive.

Îl apuc cu precauțiile luate de un ceasornicar când repară ceasul unei doamne bolnave de tusă măgărească.

Ce urmează să fac nu-mi cade bine. Dar ce altceva ai vrea să fac, Bazu * ? În viață, tre' să știi a alege între alții și tine.

Aleg.

Aleg și locul unde o să-i vâr cei zece centimetri de oțel inoxidabil. Puțintel deasupra bazinului, unde se subțiază talia. Acolo, locul acela, ce este, doctore ? Pancreasul sau rotula ?

Cuprind mânerul eficientului ya ** în pumnul drept, cu lama îndreptată către partea dinspre trunchi a antebrațului. Haide, la treabă, fiule ! Cam urâcioasă, nu zic. Și mai cum ? Bună ?

Zbang ! Din toate puterile mele de balot uriaș. A intrat dintr-o lovitură. Într-atât, că latul mâinii mele și șoldul tipului devin una. El, încă o secundă sau două continuă să-și exercite presiunea.

Pe urmă scoate un strigăt și cade cât e de lung, ca o statuie răsturnată.

Ceilalți doi nu-și vin în fire.

Eu, da.

Nu uita, mă supă de tăiței, că am încă picioarele legate fedeleș. Din zbor, o izbitură amplă, cu tăișul... Crraaaac ! Ajunge ?

---

* Abreviere și „diminutiv" de la Bazooka, pușcă antitanc cu reacție. Pe de altă parte, „fanii" san-antonieni știu că una dintre poreclele lui Bérurier este Bazu I...

** Lumea interlopă acordă cu plăcere banalului cuțit un „pseudonim" cu sonoritate exotică. În speță, ya vine de la iataganul turcesc. (n. tr.)

Tovarășul lui Himker se aruncă asupră-mi. Pentru mine este un gest indicator : asta vrea a zice că n-are armă. Îi aplic o lovitură cu mânerul cuțitului, în tâmplă. Asta îl înmoaie. Îl împing. O serie de gloanțe țiuie. Trase de Himker. Toate în clipa când, cu o detentă sălbatecă, îmi respingeam agresorul. Care le degustă pe toate, întru a sa veșnică liniștire. Himker este atât de înmărmurit încât mâna ce-i ține revolverul începe s'atârne. Tre' spus că încărcătorul îi va fi fiind tot atât de gol ca un butic de gablonz-uri în deșertul Gobi.

Nu pierde vremea, scumpul meu San-Antonio. Ceasul meditațiunilor și acela al consideraţiunilor esoterice s-a dus. Vorba e cum să-ți pitești oasele în grămada de carne cramponată pe ele.

Gonesc ca un apucat către intrarea halei. La început, o șchiopenie cumplită traduce starea proastă a celor două franzele, prea mult legate cobză. Dar frica dă aripi. Ar fi de ajuns ca Himker să aibă prezența de spirit a înlocui încărcătorul gol cu un altul, plin, și tribulațiile mele și-ar găsi încheierea.

Prin urmare, fiindcă trebuie alergat, să alergăm.

E cel mai bun lucru pe care mi-l pot dedica, dată fiind gravitatea clipei. Vacanțele în insulele Canare, pulpițele de porc, pescuirea peștelui — sabie, rămân, toate, pentru altă dată.

Întind compasul, fugind tot mai iute. Dar această fabrică de conserve este imensă. Mă las indus în eroare o primă dată, atras de-o lumină. Picat în cursă ca un fluture de noapte. Scânteierea venea de la o seră mare, alecărei geamuri sunt fixe. Decriu prompto o savantă curcărei geamuri sunt fixe. Descriu prompto o savantă curbă... Noi gloanțe mă caută. Înconjur un butoiaș, apoi un altul.

Pang, pan, pan !

Ah, iată poarta, pe latura stângă. Rămâne de traversat o întindere mare. Șovăi. Himker nu mai trage. I se apropie pașii. Mă ghemuiesc la umbra unui butoiaș. Ce-i de făcut ? Dacă vine până aici o să mă ciuruie, căci mă aflu într-o fundătură. Să-mi încerc norocul cu un sprint către ieșire ?

Bun, de acord.

Dar, exact, în secunda când sunt gata să-i ard un demaraj-fulger, io-te-l pe șoferul bulgar ivindu-se cu o pușcă-mitralieră în mână. Detunăturile, pesemne, l-au alertat.

— Păzește ieșirea ! strigă Himker.

Cine-i acela al cărui leș constituie o pradă mult râvnită ? Micul viteaz San-A., amice. Prins între două focuri, e cazul s-o repet. Și-atunci ?

XIV

Atunci, nimic !

În asemenea cazuri aparte, îţi stăpâneşti, nervii, îţi asculţi instinctul şi îţi păstrezi încrederea în propria-ţi stea. „Stelele bune" nu funcţionează decât în favoarea celor ce cred în ele. Li-e silă de îndoieli, strengăriţelor ! Iar cei slabi de înger le fac să verse.

Mă simt împăcat, absolut relaxat, cu toate că duhnesc a anşoa. Mirozna asta, am eu impresia, s-a impregnat în mine şi-o s-o car pretutindeni până-n ultima-mi zi de trăit.

Nimic mai dezonorant, la un bărbat, decât un iz insuportabil. Dintre toate neajunusurile, beteşugurile, tarele sale, răul suprem acesta este : să puţă.

Doi oameni prevăzuţi cu arme de foc mă strâng în cleşte. Ca să mă apăr, nu am decât un cuţit.

Şi butoiaşele !

Şi doxă, deasemeni. Multă doxă, generale !

Îi văd pe Himker încercând să mă ia din spate. Îşi ridică pistolul. Nedând ascultare decât prezenţei mele de spirit, îmi lansez ascuţitul ya asupra lui. Niciodată n-am prezentat un astfel de număr într-un circ, dar nu-mi iese prea rău.

Cei ce îţi spun că un cuţit şuieră în timpul traiectoriei or fi suferind de bâzâituri în ureche. În realitate este o fiară dintre cele mai silenţioase. Lama se înfige în umărul lui Himker. Gloanţele sfârtecă pământul în cerc.

Nu pierd timp încercând să le număr. Arcuindu-mă din toate puterile pe buza unui poloboc cu moruni, izbutesc să-l răstorn şi, cu o magistrală lovitură de picior să-l

propulsez în direcţia porţii, în spaţiul căreia se află Krakzecs.

Mi-e rău la inimă, atât de tare mă doare glezna de pe urma şutului pe care l-am tras. Vrei să zici că mi-am scrântit-o ? Păi, în situaţia mea, e un lux (ori mai degrabă o luxaţie) pe care nu mi-l / nu mi-o pot oferi. Iată pentru ce, neţinând deloc cont de durere (că doară nu-s contabil) mă năpustesc pe urma butoiaşului. Lunganul (ori mai curând prăjina) execută un pas lateral ca să evite legănătorul poloboc. De acord, o să deschidă focul. La asta, ce-ai vrea să fac ? Altceva decât o figură care îmi trece prin scăfârlie şi la care subscriu din oficiu ? !

Chipuieşte-ţi, foarte scumpe frate ale meu, că îmi scoţ eu batista din pozunar şi că mă pun s-o fâlfâi, urlând :

— Tovarăşe ! Tovarăşe !

Asta, năpustindu-mă, cum ziceam, pe bulgar(niturâ).

Un bandit adevărat ar fi început prin a mă ciurui de la stânga la dreapta, apoi de jos în sus, mai 'nainte de a mă întreba cu ce rimează o panoramă ca asta. Ei bine, el nu, vezi. În adâncul lui este, mai ştii sireacu', f'un poet. L-o fi citind pe Apollinaire în original, ăă, tu ce crezi ? Arel el, aşa, o minunată pauză de nehotărâre, privind când la batista mea neprihănită ca zămislirea, când la obrazul meu zâmbăreţ (căci am sclipirea de geniu de-a o face pe glumeţul tot întonând acel „tovarăşe, tovarăşe"). Nu mai ştie ce şi cum, pricepi ? Nebunia derutează totdeauna. Pe-un om aşa-zis raţional, nebunia îl ia pe nepregătite.

Mie, această uşoară graţiere îmi este suficientă ca să mă apropiu îndestul şi să-i lansez o copită (tocmai a piciorului care mă doare, aşa că, vezi, nu-s un simulant) drept în sediul amorului său propriu. Să fie auzit tu ce ţipăt de cormoran a scos. Într-o bulgărească pură ! N-am habar cum s-o fi zbierând „văleu, coaiele !" într-a sa republică boltronică, însă mă bate gândul că tot cam aşa, ca pe la noi. Trebuie că se trage din aceeaşi rădăcină...

Se apucă de părțile vătămate și nu mai știe de nimic. Neglijând să-i prescriu comprese la ghiață, mă reped în exterior.

* * *

Primul lucru pe care-mi cad ochii nu-i un lucru, ci o persoană.

Ori, cel puțin, persoană a fost cândva.

Un moș, bătrân cât lumea, în veștminte de pescar breton. Într-atât de albit, șubrezit, împuținat de vârsta-i înaintată, că bunicii săi ar trebui a-i interzică să iasă din casă când suflă vântul dinspre vest.

Stă așezat pe prima treaptă a scării unui menhir *. Are și dreptul s-o facă, evident, ca unul de multă vreme căzut și în mintea copiilor, și în cârca dolmenului ** public.

— Salutare, taică Trăsnea, îl abordez, ai putea matale să-mi arăți încotro s-o iau către postul de jandari, dacă ești bun ?

Venerabilul își scarpină căpățâna și-mi răspunde cevași într-o limbă pe care n-am plăcerea s-o cunosc și care ar putea foarte bine să fie gaelica la depunerea jurământului ostășesc.

Geaba îmi reformulez întrebarea în engleză, ba încă articulând-o ca-n vechime, omul nu pricepe o boabă.

Zahariseală ? Surzenie ? Concursul de împrejurări s-a deschis. fii cu ochii-n patru să nu pici într-ânsul.

Renunțând la a mă face înțeles, îmi urmez drumul. Nimeni nu se ține după mine. Probabil că Himker și banda lui se resimt de pe urma scatoalcelor prin care mi-am dobândit scăparea. Trebuie că își pun niște peștișori ansoa în coșulețul de pic-nic și se pregătesc de ducă spre alte zări.

---

* Monument funerar megalitic, specific provinciei franceze Bretagne și sudului Angliei, format dintr-un bloc masiv de piatră necioplită, dispus vertical.

** Spre deosebire de menhir, dolmenul, întâlnit în aceleași locuri și cu aceleași funcții de cult, este alcătuit dintr-o lesp de orizontală pusă peste altele verticale. (n. tr.)

Acuma, să te pun la curent : locul unde mă aflu este o landă stearpă, violetă, mamelonată și agrementată prin stânci de un alb crud, deasupra cărora soarele își sparge razele.

Drumul, așternut cu pietriș, urcă. Scunde, căsuțele pe care le zăresc ici și colo, îmi par tot atât de părăsite ca salonul unui deputat ce n-a mai fost reales. Urzicile se cațără pe ziduri. Jaluzelele atârnă nesigure, ca pofta lăsării udului de către un academician, iar cele mai multe hornuri se prăbușesc peste acoperișul care le ținea (Moș Crăciun *verboten* * !).

Întorc capul mereu, de teama unei urmăriri. Dar nu, nimica. Panglica virgulă cenușie (o imagine de toată frumusețea) rămâne pustie. Nu zăresc decât acoperișul în forma dinților unui fierăstrău : fabrica de conserve. Și pata albăstruie a minusculului bătrânel rezemat de menhir. La dreapta, un mărunt port natural, unde câteva bărci mari, într-o stare întristătoare, se hâțână alandala. Îmi ofer un tur de orizont. O insulă, omule ! Nici atât : o insuliță. În centrul mai-sus-pomenitei, un grup de case care, acestea, par locuite, dat fiind fumul înălțat deasupră-le.

Grăbesc pasul.

*

* *

Duduitul unui motor mă face să-mi ațin — ghici ce ? Urechea ! Mă întorc și peste ce îmi cad privirile ? Camioneta hodorogită care m-a transportat la conservărie **. Pentru numele lui Dumnezeu : e plină de gagii ! Ei stau în față, în spate, până și pe scări. Himker, mai înainte de a mă vâna, și-a convocat trupa. A priceput omu' că nu trebuia s-o lungească în cârpeli cu mine, că eram un căpos cu oareșicari idei.

---

* *Verboten* = interzis (germ.)

** Un cititor mai conservator n-ar conserva decât *fabrică de conserve*, sintagmă greoaie, dar admisă. Ereziile lui San-A. sunt contagioase. (n. tr.)

Va să zică, urgența întâia.

Noroc că vehicolele pe benzină sunt rare pe insuliță și că urmăritorii mei nu dispun, gonind după mine, decât de această respectabilă relicvă.

Imprim un sprint deplasării mele în direcția primei case a cătunului. Bucurie ! E vorba de o școală. Modestă, dar cu atât mai emoționantă. Școală, e scris deasupra.

Scris în rosbif *. *School house.*

Glăscioare pițigăiate buchisesc niște chestiii pe englezește. Prin urmare, nu mai sunt în Franța, ci pe o insulă depinzând de Regatul Unit. Aici, școlarii învață că Jehanne d'Arc era o țicnită iar Napoléon un terchea-berchea.

Că Henry al VI-lea era indubitabil rege al Franței și că nu Pasteur, ci Fleming este cel ce a descoperit serul antirabic.

Urc patru trepte. Împing o ușă... O clasă minusculă ; cu numai cinci copii, și nu pierd vremea să le ridic șorțulețele spre a descoperi cărui sex aparțin dânșii. O învățătoare mignonă stă în picioare la tablă, pe negrul căreia e scris, în franceză : „Mon tailleur est riche ** (ceea ce nu-i deloc surprinzător când mă refer la prețurile pe care mi le stabilește).

Țâncii silabisesc. Fata este fermecătoarissimă. Ba chiar și mai mult *again.*

Sosirea mea o face să tresară.

— Ce doriți ? se informează prea frumoasa, una din soiul speciilor de roșcovane ce vorbesc cu stropi de salivă scânteind de soare pe mutrișoară și c-o privire al cărei albastru n-așteaptă decât o plimbare prin fâneață ca să vireze către verde.

— *Please !* îi șoptesc eu fierbinte, și rămân pe coridor.

Intrigată, ea vine mai încoace. Dar eu duhnesc atât de năpraznic a pește, încât stă locului, cu o tresărire de silă, la trei pași.

Arunc spre ea legitimațul de polițai.

---

* Derivat din *roast beef*, nu altceva decât carne de vită pentru fript. Hâtrul de San-Antonio înalță la rang de limbă un aliment mult apreciat de bucătăria englezească. (n. tr.)

** „Croitorul meu este bogat".

— Aparţin poliţiei franceze şi nişte indivizi certaţi cu legea sunt pe urmele mele, miss ; puteţi să mă ascundeţi, iar apoi să-i alertaţi pe colegii mei britanici ?

Ea îmi cercetează atent atestarea ; îşi învinge panica olfactivă şi se duce să deschidă o uşiţă scundă, la capătul coridorului.

— Vârâţi-vă aici.

Este o debara pentru mături, găleţi, combustibili, etc. Mă las înghiţit. Ea închide la loc, punând zăvorul.

În chichineaţa asta e mai multă beznă decât în fundul unui coşar. Mirosul cărbunilor se pune la concurenţă cu acela al ţoalelor mele, dar cel dintâi abandonează iute partida (în *english : the party*) din motive de insuficienţă. Dacă nemernicii care gonesc după mine se arată prin şcoală, e lucru sigur că mă vor dibui după iz. Tocmai, aud discutându-se într-un ungher. De nu s-ar pierde cu firea micuţa dăscăliţă...

După o clipă, zgomotul conversaţiei încetează. Voci juvenile declamă în cor aceste cinci silabe care, zău, îmi merg drept la inimă :

„Maon thailleûr he ritche."

Ufff ! Scăpat ?

Abia un sfert de oră că trece, o tropăială de saboţi trezeşte duşumeaua coridorului. Zăngănitul caracteristic al unei uşi cu ochiuri de sticlă care încep să joace în rame. Liota de prichindei se risipeşte afară. Pasul uşor al învăţătoarei ajunge până la mine şi serviabila domnişoară mă deszăvoreşte.

— Mulţumesc, îi spun eu cu multă căldură, probabil că dumneata mi-ai salvat viaţa. Banditii te-au întrebat despre mine ?

Ea încuviinţează.

— Le-am spus că aţi traversat curtea şi aţi sărit peste îngrăditura din spate.

— Bravo. Îi cunoşti pe acei oameni ?

— Da. Se află pe insulă de câtăva vreme. Sunt străini... Au răscumpărat conservăria părăsită.

Străini prin raportare la ce ?

— Ce insulă este aceasta, miss ?

Ea face loc, prin şuviţele părului, unei ferestruici.

— Nu ştiţi ?

— Am fost adus aici cu helicopterul.

— Într-adevăr, au unul. Ei bine, este insula Godmichey, la şaisprezece mile de comitatul Cornouailles. Un colţ pierdut de lume, adaugă ea surâzând.

— Un şerif, aici, există ?

— Oh, nu. La ce bun ? Abia dacă mai sunt două duzini de locuitori.

Încep să-mi dau seama că locul ăsta e seducător pentru nişte oameni dornici să dea un adăpost unui trafic clandestin.

— Telefonul ?

— La pastor. Şi la conservărie...

— Va trebui să iau contact cu pastorul, spun eu pe tonul evidenţei.

Mica şi delicioasa roşcovană reflectează.

— N-aţi vrea să faceţi o baie şi să vă schimbaţi veştmintele ? Sunteţi atât de plin de solzi şi-atât de tare mirosiţi că semănaţi cu un peşte mare.

— Bucuros, dulce inimioară, dar de unde să scot alte ţoale ?

— Există hainele tatălui meu care a murit, cred că vă vor fi un pic strâmte fiindcă sunteţi foarte atletic (o cunoscătoare !), dar de încercat, le puteţi încerca. Veniţi...

Mă conduce către o scară din piatră care miroase a jilăveală. O urmez la etajul întâi. Acolo, o locuinţă modestă dar relativ confortabilă. Intru într-o cameră mare, unde stau aliniate cinci pătucuri. O privesc pe tânăra fată cu un aer întrebător, căruia ea nu-i rezistă.

— Da, elevii mei sunt aici în pensiune, spune ea, am făcut o înţelegere cu părinţii. Femeile de pe-aici merg la pescuit de anşoa împreună cu soţii lor, aşa că aranjamentul acesta le ia copiii de pe cap... Poftim, iată baia. Nu prea luxoasă, dar apă caldă este, şi-o cadă mică, de asemenea. O să încerc acum să dau de haine.

Îi adresez marele *merci* ai lui d'Artagnan venit s-o treacă prin igliţă pe D-na Bonacieux şi mă închid în să-

liță. Nu găsești că asta se cheamă a avea baftă, tu ce zici ?

Uneori, îngerul meu păzitor e capricios, însă, în ansamblu, este un mic purtător de pene ce își cunoaște bine meseria.

Ce delectare, amice, apa caldă — într-un caz precum al meu ! Mă răzuiesc peste tot : între degetele picioarelor, între jumătățile de pepeni, deasupra tașcelor de încasat pomana, mă rog, și restul. Îi consum-topesc drăgălașei miss un săpunoi cât toate zilele. Plus o juma' de litrache apă de Cologne. Îmi fac unghiile, mă șamponez, mă loționez, fricționez, periez, clătesc gura, restabilesc frizura.

Când, în sfârșit, mă hazardez în afara băii, mi-am restabilit luciul ca un ban cu efigia Regelui-Soare, la vremea când moneda era floarea peceților (iar cel de pe ea, floarea naivității).

Niște haine sunt pregătite pe primul dintre cele cinci paturi. Șalvaroni de catifea, niște șosete groase din lână, un jerseu tare, de marinar, sandale de piele.

Izbutesc a mă insera în interiorul acestor variate recipiente. Mai crapă niţeluș pe la cusături, însă sunt primenit, iar acesta este esențialul.

— E voie ? întreabă drăgălașa voce a gazdei mele.

— Mai vorbă !

Apare ea. Și-a' îmbrăcat o bluză albastră cu guler alb și poartă un pantalon din pânză de in care îi mulează unduirile cam tot așa cum o foiță de ceapă mulează bulbul cepei, și un sweater-polo galben care îi exaltă, în același timp, pletele și cele două ulcele.

— Cum îți sună numele, miss ? Să pot invoca binecuvântarea cerească asupră-ți, fără să risc ca rugile mele să vină retur pe motiv de adresă incompletă ?

— Kasleen, îmi răspunde adorabila mântuitoare.

Care adaugă zâmbind :

— Cu toată vechimea acestor boarfe, vă prefer așa cum sunteți acum.

Mă știi ? Nu tre' ca o fiică a Evei să mă prefere prea fățiș, că altminteri, eu unul, îmi pierd iute controlul direcției.

Dacă îmi vrei părerea, cred că această junâ frumusețe crapă de urât ca o mie de șobolani morți pe prăpădita ei de insulă, în compania cârnăciorilor ei. Nu este omenesc să duci o asemenea viață. Mai bine Carmel-ul *. La Carmel ai, baremi, televizor și niște instalatori să repare țevile ce curg.

Tot ducând o existență retrasă, ea, Kasleen, se va procopsi cu niște complexe de neînlăturat. Ultra-vătămător lucru. Decid, pe loc, să fac ceva pentru dânsa. Dacă nu ne întrajutorăm, civilizația este compromisă, nu crezi ? Neacordarea asistenței unei persoane în pericol de dragoste este o culpă care te poate târî departe, până la chinurile remușcării în doi timpi.

În cinstea ei înalț rapid pavoazul mare al ocheadelor bleu-verzi pe fond de azur și ascunsul gând sub tâmple cur bate. Ai putea să juri că aceasta o tulburâ. Îmi lansez în direcția sa două brațe împlinite, de dansator modern pe șantierul războiului. Ea nu dă îndărât ; atunci înaintez eu. Este omenesc. Tu, în locul meu, ce-ai face ? Pentru început, sărulimba vânturată, hai ? Și apoi, mâinile pe ghidon, nu ? Destuparea șalvarescă, pentru a continua. După aceea, degajarea sălii de bal. Acționarea dispozitivului tău de jucat crochet cu boltă, nu-i așa ? Legat, prin montaj direct, de trombonul ascendent. Exact ca mine, viteazule. Amândoi avem cu certitudine aceleași marote, nu găsești ? O poftămăduiesc printr-un *plantigrade's story* ** la chiuvetă. Îți dau un sfat de cântar, cum zice unul dintre amicii mei jochei *** : atunci când izbești mărunt o gagică, ia-o de-a-npicioarelea, după pilda lui Clemenceau ****. E un mod de a-i vădi puterea ta, supleţea

---

* Referire la viața carmelitelor, credincioase ce fac parte dintr-un ordin monahal ale cărui prime statute datează din 1245, și al cărui nume provine de la muntele Carmel, pe care e situat orașul Haifa.

** Plantigrad = animal care calcă pe toată talpa. Story = poveste (engl.).

*** Înaintea curselor de galop este obligatorie cântărirea jocheilor.

**** Este riscant să contrazici o somitate ca San-Antonio, totuși se pare că Georges Clemenceau (1841—1929) a fost mai cunoscut ca bărbat de stat. (n. tr.)

ta. Potențialul învățăierilor de care dispui : o urci de-a călare pe punctul tău de sprijin, precum Atlas ridicând lumea, iar apoi o plimbi un picuș, pentru a-i demonstra că, și din mers, știi jocul. Ele, fetele, se dau în vânt după o asemenea performanță. Care le antrenează de minune în vederea mai gingașelor urmări. De arzi încolo (cum glăsuiește Béru) ești un mascul apreciat. Respectat. În ochii lor (și ce privire ageră au primitoarele culcușuri !) ți-ai dobândit bastonul de mareșal.

E-atât de strâns agățată de gâtul meu, sălbătăcioaica asta mică, încât îmi blochează vena jugulară.

Îi trec linia Maginot * într-un mod atât de frenetic, că riscă o perforare a plămânilor. Ea geme pe englezește, ceea ce, într-o conversație, face totdeauna bine. Oh, oh-urile sale, pronunțate ăău, ăăău ! îmi zăpăcesc mintea. Cu cât le cântă mai modulat, cu atât dorința mea crește, iar efectele care decurg le țin isonul. Se merge către apoteoze, scumpo. Către niște triumfuri rarissime. Este o treabă mai presus de orice categorisire. Artă concretă împinsă până la abstracțiune (și dincolo). Când o fi să mă retrag dintr-însa, mare gol în suflet o să-i las, crede-mă ce-ți spun. Va trebui să și-l umple cu paie. Pasiunea e sălbatică, trepidantă, urlândă. Din fericire, cei cinci prichindei fac, în curte, un tărăboi ca toți dracii, c'altminteri partida noastră ar țintui atenția satului pe noi. Urmăritorii mei ar pune iarăși laba pe mine.

Nicicând crosa mea de golf pentru orice teren nu s-a vădit mai trainică. De i-ai fi atârnat un sac cu făină, preț de vreo sută de kile, era în stare să-l salte, te-ncredințez. Kasleen se îndepărtează lin, acuma. Mă părăsește pentru a se face una cu o piatră kilometrică, și n-o să mai știi la ce distanță te găsești tu de Châteauroux. **

Bun, hai să trec peste asta...

Și, cum zice careva : la mai bune.

Readucându-mi contorul la zero, fără majorare de tarif, am dreptul la o gustare regeneratoare. Ceai, budincă de orez, cozonac, dulceață.

---

* Șir de fortificații la frontiera estică a Franței, construite în perioada inter-belică. André Maginot a fost ministru de război.

**. Literal : Castelul roșu.

Mă mănâncă din ochi, drăguța de ea. Va trebui s-o mai învăț și altcumva. N-aș vrea să-ți par un lăudăros, dar să știi că micuța e foarte recunoscătoare pentru regala-mi performanță. Impresionată, da.

Revine la preocupări mai puțin eterate și iat-o interesându-se de țărășenia mea. Îi prezint, grosso modo, schema. După care îi pun întrebări în privința oamenilor de la fabrica de conserve. Aflu de la ea că aceștia se țin deoparte de populație, oricum redusă. Conservăria mergea spre lichidare cu mulți ani în urmă, încă. Așa că tinerii preferau să plece căutându-și de lucru pe continent. Într-o zi, s-a auzit că libanezii răscumpăraseră afacerea, propunându-și s-o reorganizeze și s-o dezvolte. În realitate, s-au mulțumit să se descotorosească de ultimii angajați. Nu s-a mai lucrat nimica.

Închei cu hăpăirea dulciurilor și-i spun rapid-cuceritei-mele că aș dori să telefonez, cât mai grabnic cu putință, poliției. Micuța Kasleen mă sfătuiește să aștept noaptea, pentru a putea să circul fără a fi văzut. Până atunci, ea îl va preveni pe pastor că un polițist străin are nevoie de ajutorul său, și că o să-i facă o vizită astă-seară.

Îi aplic pe mucoase un supliment de sărulimbadânc și merg să mă întind în patul din camera ei, așteptându-mă ca acest pat să se lase.

XV

Pitoresc personaj, acest reverend Mickmack.

Le ştii, măştile alea alcătuite dintr-un nas, ochelari mari cu ramă de baga şi pometi de un roşu aprins ?

Ei bine, el este. Plus o bărbie ascuţită şi-o dantură care nu i se mai cuibăreşte odată în gură, căci a fost croită cu trei numere mai mare decât trebuia. Firul de păr e lung şi lipit bine, urechile par pescăruşi în zbor, şi prezbiteriana-i privire are nuanţele unei stridii avariate.

Kasleen mă prezintă. Pastorul îmi zâmbeşte, îmi spune cum-vă-simţiţi-foarte-bine-mulţumesc-dar-dumneavoastră-nu-rău-cu-atât-mai-bine-dar-luaţi-numai-un-loc.

Ceea ce este eminamente gentil, însă oare de ce „numai un loc" ? Ca şi cum curu' meu ar necesita două !

După care, mulţumindu-se cu un minimum de explicaţii, se apucă să acţioneze manivela unui telefon care trebuie c-a fost adus în insulă de către Guillaume le Conquérant *. Regret că aparatul nu este conectat la un dinam, căci cu tot atâta cazană cât pretinde porcăria asta de manivelă, demnul ecleziarh şi-ar putea furniza energia electrică pe-un an de zile.

După o aventură în care a cheltuit două kile de transpiraţie, sfârşeşte prin a obţine postul din Mireyedark, de la care solicită poliţia din Plymouth.

I se face legătura ca printr-o minune, deşi religia sa nu se interesează de Lourdes decât prin mijlocirea meciu-

* Guillaume (Wilhelm) Cuceritorul, ducele Normandiei, a debarcat în Anglia şi a supus-o în anul 1066.

rilor de rugby *. Îmi dă receptorul. Discut cu sobrietate și sunt pus în contact cu superintendent **-ul Fouketts, căruia îi declin matricola, calitatea (una dintre multele mele...) și coordonatele mele din Paris. Demnul slujbaș îmi răspunde că, marea fiind ca untdelemnul de calmă, ei se va îmbarca *immediately* pe o vedetă și că va fi aici în mai puțin de două ore. Îl sfătuiesc să ia lume cu dânsul și-i mulțumesc călduros. Zică-se orice s-ar dori despre „dânșii", dar în materie de serviciu, datorie și cooperare, „ei" sunt de mâna întâia, este ?

Așteptarea ar fi cam lunguță în compania pastorului, dacă fermecătoarea mea Kasleen n-ar lua parte la serată. Măi, șucară copilă... S-o fi văzut ocupându-se de cei cinci mucoși ai ei, cum îi scălda, cum îi hrănea, cum îi punea să facă nani... Un adevărat foto-roman, ca în *Veghea colibelor*.

Când am cuprins biberoanele cu care este înzestrată Kasleen, mi-am zis că, așa stând treaba, puicuța asta ar fi putut să-și țină creșa pe insula Sânului. Două pălării de i-ai atârna pe cupe, spectacolul n-ar fi câtuși de puțin suprarealist, căci și de cuier sunt bune.

— Ești căsătorit, inspectore ? mă întreabă reverendul Mickmack, servindu-mă cu două degete de „brandy".

Duș scoțian, cu toate că scena are loc în Cornouailles.

Căsătorit !

Imaginea părăsitei Zoé trece, asemenea unui înger tăcut. Îi captez trista privire. Expresia deziluziei încercate.

— Nu, răspund eu scurt.

Măgarul ăsta de cleric m-a umplut de gânduri negre. Eu lunecam atât de grozav pe gheața impec a optimismului, când, poftim, vine el cu o întrebare nătângă, de pus oriunde-oricând-oricui, superfluă... Totdeauna tre' ca niște neghiobi să te abată de la clipele-ți de fericire. Plină-i

* Lourdes, localitate pe versantul francez al Pirineilor, centrul unui constant pelerinaj religios, începând cu anul 1858. Pe de altă parte, *les lourdes* sunt categoriile grele în diverse sporturi, între care la loc de cinste jocul cu balonul oval. (n. tr.)

** Conducător (echivalent cu administrator-șef sau director) în diferite instituții britanice care supraveghează respectarea legii. (n. tr.)

lumea de zevzeci ce cred că-și împlinesc datoria fiindcă s'apucă ei să rezolve tema de-acasă a odraslelor lor.

Îmi vine greu să trec peste hopul derutei. Însă, mulțumită radiosului surâs al micuței mele învățătoare (care pe toate le învață) izbutesc de bine — de rău. Nu fără a-mi făgădui să uit, în brațele ei, cât de curând, mizeria clipei de acum.

Și așa, timpul se scurge și o ciocănitură sună în lemnul ușii.

Un bărbat foarte bine, cu tâmple argintate, mustață răsucită fin, îmbrăcat într-un costum prince of Wales și purtând mănuși de piele se ivește în pragul casei parohiale.

— Superintendent Fouketts se prezintă el.

Văzându-l pe tip, la miezul nopții, pe o insuliță bătută de valuri, l-ai crede ieșind de la el, de-acasă. N-are nimic din răvășeala unuia ce a suportat o traversare tumultuoasă. Ras proaspăt și binemirositor, presărat cu taic, cravata de lână neagră înnodată cu grijă, este perfectul gentleman, un pic țeapăn și infinit de curtenitor, produs de scumpa Marea Britanie. Un fel de sergent Thompson.

E poftit să intre.

— V-ați dat osteneala, domnule superintendent, declar eu. Spiritul dvs. de cooperare... Vura tura tura vura vevetutura...

Memoria mea scotocește prin dulapul cu tirade al Bătrânului. O operă măiastră, veneratul meu boss. Nu sunt, în tot Parisul, douăsprezece locuri unde să ți se schimbe compresa cu atâta artă, atâta grație sec. șapte'ș'pe.

El se înclină.

— Afacerea dvs. mă interesează cu atât mai mult, stimate coleg, cu cât inițial mi se dăduse însărcinarea să realizez o mică anchetă în legătură cu străinii ce au dobândit fabrica de conserve. Faptul că ei posedă un helicopter și că se dedau unui ciudat du-te-vino tulbură liniștita populație de pe insulă.

Bun, înțeleg de ce este atât de serviabil. I-a adus mandea apa la moară.

— Pot să vă rog, domnule comisar, să-mi relatați cu precizie afacerea în chestiune ? După care vă voi spune, la rându-mi, ce știu eu despre oamenii în chestiune.

Reverendul Mickmack ne oferă câte un pic de brandy și-i dau drumul. Tot ce îi povestesc colegului meu britiche este inutil să fie repercutat în trompele tale auditive, nu de alta dar am avut cinstea și slăbuțul avantaj de a ți-l repeta în multiple reprize pe fond muzical.

Omul poliției mă ascultă cu foarte mare gravitate (eu, vedeți, îmi confecționez niște sandvișuri din adverbe și, de pe urma lor, nu mă simt mai rău). Încuviințează cu un aer de-adreptul civil (de altminteri nici nu e în uniformă) când las câte o pauză de respirație ori îmi reglez debitul salivei.

Bun, așadar — am spus.

Tot.

După care, îmi golesc paharul, căci păcălimba mea are tendința de a se încălzi, sistemul ei de răcire prin aer vădindu-se insuficient.

— Este o poveste extrem de surprinzătoare, declară Fouketts.

Ai să mă crezi dacă ai să vrei, dar află că nu și-a scos mănușile, dragul de el. Să fie asta a mai fină dintre politeți la el acolo, în cătunul său de Plymouth ? Câte bordee, atâtea obicee, hai ? Există țări unde e indicat să slobozești, la masă, vânturi și pârțuri, și există altele unde faci figură de împuțit dacă nu te culci cu stăpâna casei (cum e deprinderea în Laponia și la Paris, de pildă).

Un afectat, superintendentul Fouketts. Îmi dă prin minte că va fi fiind, poate, f'un poponar, cum nu pare. Brațul drept și-l ține strâns lipit de trunchi, ca laba în odihnă a unui stârc. Asta îi dă un aer puțintel cam efeminat.

— Un lucru stupefiant între toate, visează el cu ochii deschiși, este dispariția acelui cadavru de bărbat. Bănuiesc că, de fapt, cel ce l-a pus la loc sigur esti dumneata, scumpe confrate, nu-i așa ?

Ideea lui mă șochează !

Dar ce-și închipuie ? Că îl amăgesc așa, de plăcere ? Să-l păcălesc eu pe acest brav fiu al Albionului ?!

— Doamne sfinte, domnule superb intendent, îi replic, reflecția dvs. mă descumpănește. Din ce rațiuni aș

putea eu pretinde că mi s-a furat acest cadavru, dacă altfel ar fi fost adevărul ?

— Poate pentru că rămăşiţele acelui om prezentau un interes arzător, nu ? Haide, stimate coleg, nu-mi umbla cu ascunzişuri, că nu-i frumos deloc. Colaborarea dintre noi, ca să fie eficace, trebuie pecetluită printr-o sinceritate deplină.

Io-te cum deodată, acest Fouketts începe să-mi numere şi dinţii din gură, cu alura unui pedestraş în permisie. Nu pot să sufăr ca spuselor mele să nu li se dea crezare. Mai ales când nu mint. Majoritatea oamenilor, vei fi băgat de seamă, sar în sus când minciunile nu li-s crezute. Ei bine, eu, Sămânţă de Dovleac, explodez când adevărurile îmi sunt luate drept făcături.

— Ascultă, Fouketts, nu-s obişnuit ca vreun cuvânt de-al meu să fie pus la îndoială. Îţi declar că tipii din banda Himker sunt cei ce mi-au şutit trupul lui Merdanflak, şi cu asta, gata !

Poliţistul clatină din cap.

— E incorigibil, suspină dânsul.

Şi ce crezi tu că face ? Nu, n-o să te las să ghiceşti : am sta aşa până poimarţi, or, eu trebuie să mă duc la dentist.

Apucă din buzunăraşul vestei un mic obiect metalic, nichelat sau cromat poate, da' ca lumea, şi-l duce la gură. E un ţignal. Emite un sunet unic, însă teribil de ascuţit. Cad pe mine bucăţi de tencuială de pe urma lui.

Aproape în aceeaşi clipă, uşa reverendului, izbită de perete, se deschide şi trei zmei înarmaţi năvălesc în odaie. Printre dânşii, dar vezi ţine-te bine c'altminteri pici jos, mârşavul Krakzecs, bulgar de felul său şi şofer-mitralior prin pofta de şoric.

Ascultă aici, neică : ca să caut nişte sinonime la „a încremeni" am luat la buchisit Robert-ul *. N-am găsit decât „a consterna" şi „a stupefia", termeni de o slăbiciune crasă dacă sunt puşi să exprime intensitatea stării prin

* Paul Charles Jules Robert, lexicograf şi editor francez (1910—1980), autorul Dicţionarului alfabetic şi analogic al limbii franceze, precum şi al foarte răspânditului dicţionar enciclopedic *Petit Robert*.

care trec. Ce-i asta ? Limonada vocabularului ! Sirop în silabe ! Am nevoie, prin urmare, să născocesc un termen susceptibil de a-mi satisface încremenitoarea și consternanta stupoare. În clipa aceasta, ce-s eu ? Ei bine, uite, eu sunt „krausț". M-auzi, mă-nțelegi, mă încurcă-lume ce-mi ești ? Sunt „krausț".

Iar eu îmi măsor cuvintele

*

* *

Oh, naturliche, n-am nevoie de ani ca să pricep că sunt obiectul unei mașinațiuni, cum se zice în proza pusă sub celofan.

Străpuns cât e țeapa de lungă. Păcălit cât cuprinde. Dus de nas din cale afară. Fraierit. Belit. Jumulit. Hărțănit și cărnosit. Și mai ce ? Vrei și altele, încă ? Oho, baliga dracului, da' n-ai decât să le cauți tu însuți, cu creierașul tău făcut armonică !

De sub haina-i largă, reverendul a scos la iveală un Lüger *. Ca o țicnită, Kasleen se strică de râs. Superintendentul își ține pe mai departe brațul drept lipit de bust, de parcă ar susține tașca de piele a unui încasator. Fiindcă veni vorba, îți dai tu seama că n-a trecut mult de când taxatorii se fâțâiau pe străzi, în uniformă, cu geanta spânzurată de braț ? Da' până la urmă le-a dat prin cap că în zilele noastre n-ajungi prea departe cu zece ori douăzeci de teancuri bani devalorizați. Atunci s-au deghizat în niște desăvârșiți anonimi, ceea ce le-a făcut bine la portofel și la sănătate.

În felul acesta, unii au reușit să ajungă până la pensie.

Ori baremi până la colțul străzii.

Prin urmare (fac eu legătura) m-am prins ce-i cu oamenii ăștia. Pricep o grămadă de lucruri importante : de pildă că toată insuliță e ocupată de bandă. Realizez de

* Armă de foc cu tragere semi-automată.

asemenea că nu ei mi-au șterpelit corpul lui Merdanflak. Înțeleg că ei țin ABSOLUT la recuperarea lui. Ei sunt convinși că acela ce l-a pitit pe undeva aș fi eu, iar dacă mi-au jucat această fermecătoare saynetă * bufă a fost în încercarea de a-mi smulge, prin vicleșug, adevărul. Îmi dau perfect de bine seama că viitorul în pregătire este încă mai împuțit decât latrinele unei gări de afluire în zilele mobilizării generale. Căci, din clipa când ideea asta, a unui San-Antonio tăinuitor de adjuncți li s-a înfipt în creierașul mic, ei vor recurge din nou la mijloacele de categorie grea, precum recenta cuvă doldora de peștișori anșoa.

Riști să le simți iar fojgăiala, baby.

Păzea !

* Piesă comică, de dimensiuni reduse, din teatrul spaniol.

XVI

Nu este pentru prima oară că mă pomenesc înşelat de-o fufiştină. Lecţie de modestie, frăţâne. De smerenie. O chestie d'asta îţi readuce orgoliul la zero. Şi p'ormă, de ce să-ţi fac mărturisirea ? Îmi spun că aşa o să învăţ cum să ţin piept Zoiei. *In petto,* cum le place angloitalienilor să tăifăsuiască, văd în trădarea săvârşită de Kasleen un fel de răscumpărare. Vom avea un viitor grozav, Zoé şi cu mine. Fericirea ce ne aşteaptă. Cu mulţi copilaşi. Bine, perfect, să zicem şase, cu drept de suplimentări. Numai că, pentru a putea savura viitorul, e necesar să mă descotoresesc de prezent, iar asta lesnicios nu va fi.

Pădurea de mitraliere care mă împresoară nu-mi dă fiori peste măsură. Cred că tipii ăştia ce se strâmbă de râs sunt atât de siguri că eu le ascund cadavrul, şi ţin atât de tare să le „vând" ascunzătoarea încât, pentru moment, se vor feri să mă dea gata.

Vezi tu, nodul gordian (cum se zice vulgar) al acestei afaceri se află în nebunescul ceas când am avut ideea, pe pe cât de tâmpită pe-atât de bogată în semincioare, să încarc neînsufleţitul trup în propria-mi hodoroagă, alaltăieri noapte. Urmează-le raţionamentul : acest cadavru le este indispensabil. Eu li-l iau. Pe urmă, mă fac că-i şantajez. Pricepe că, după una ca asta, ei n-au nici o umbră de îndoială în privinţa vinovăţiei mele. Mai încolo, geaba jur eu pe onoarea mea de poliţist-Bayard *, fără teamă şi

* Pierre Terrail, seigneur de Bayard (aprox. 1473—1524) ; căpitan francez sub regii Carol al VIII-lea, Ludovic al XII-lea şi Francisc I-ul. Bravura deosebită pe câmpul de luptă şi nedezmintita integritate morală au ataşat numele său, în posteritate, de expresia admirativă „Chevalier sans peur et sans reproche". (n. tr.)

fără prea multă prihană, că am acționat astfel doar ca să-i demasc, vitejii ăștia rămân de neclintit. Cum i-ai face să admită că eu *din instinct* am acționat exact ca un om *informat* ? Iată miracolul san-antonian. Demonstrarea absolută a harului său de copoi, prin absurd.

Am înhățat un leș și, în loc să-i înfund pe ucigași, eu, marele polițist, am declanșat o operațiune-șantaj. Brusc, direcția se schimbă. Cadavrul dispare. Eu cred că a fost recuperat de dânșii, se pare însă că nu este așa. Dinspre partea lor, ei nu se îndoiesc nici o clipă că eu sunt ăla care a pus mortul la rece (de nevoie). Dă-ți seama ce mai talmeș-balmeș !

Acestea fiind zise, ce reprezintă, odată mort, acest Merdanflak ? Ciordise el giuvaericalele coroanei Engliterei mai'nainte de-a crăpa ? Ori i se va fi tatuat pe buca stângă formula unei noi și absolute rachete pământ — pământ sau sol — știțiu ? Iată ce ar fi interesant de descoperit. Amuzantă, enigma, nu ? Un bistrogiu de periferie, cunoscut ca ins onorabil devreme ce este prim adjunct de primar al suburbiei respective, își petrece timpul liber cu topirea unor stârvuri de arabi. Oamenii din organizația lui (sau alții, mai știi ?) încearcă pe o cale ocolită a-l face să dispară. Planul le dă greș. Aflând că a fost ținta unei tentative de lichidare, bistrogiul vine să-și strige mânia împotriva bandei. I se ia, cu brutalitate, viața, pe urmă i se transportă corpul. De ce a fost asumat un asemenea risc ? Socotind din acest moment, numitul San-Antonio se-apucă să le încurce cărțile de joc, ca să se joace ; și de aici înspăimântarea bandei, fuga pe principiul scapecine-poate, structurile de bază care își ies din minți... Cadavrul piere din automobilul mult-iubitului comisar. Cine l-a furat ? Pentru a-l duce la care morgă ? Nimeni nu mai știe nimic, nici dintr-o parte, nici din cealaltă, toată lumea se suspectează. Toată lumea se ține de cioc ! Sminteală, nu ?

In ce mă privește, poziția mea este ambiguă, dacă îmi îngădui un termen savant. Deoarece, bunul meu camembert-cu-picioare, din două, luna : sau las îndoiala să pla-

neze, iar ei mă vor tortura fără a mă ucide, sau izbutesc a-i convinge că n-am nici o legătură cu cea de-a doua răpire a hoitului, şi-atunci se vor descotorosi de mine rapidos, căci niciodată nu-i un lucru bun a lăsa să respire mult un ofiţer de poliţie judiciară pe care l-ai făcut să sufere maltratări şi alte marinate în anşoa sărat.

Iată deci, iată cam ce ţin să-ţi spun eu...

Şi-aici (sau, pentru cei de la antipod, şi-acolo) doi arcaşi utilaţi îmi pun frumuşel cătuşe la mâini şi la picioare (nimic nu mă sâcâie mai rău decât să fiu priponit cu propriile-mi instrumente de lucru) şi mă scot din încăpere.

Nu mergem departe.

Până la intrândul biserici, la dreapta stranei. Acolo, două funii tari atârnă din boltă : cele ale clopotelor. Vederea lor, dacă-mi dai voie, îmi iscă bălăgăneala unor gânduri negre ! Presimt o machiavelă, non-apostolică balanţă cu cârlig şi greutate mobilă în aventura aflată în gestaţie In gestapo, mai curând. Căci încep să-i cunosc.

Mă întreb ce clocesc, boii ăştia.

Aflu destul de rapid.

Ai să vezi că-i simplu, doar că trebuia să-ţi baţi puţin capul. Eu, să fiu în locul lor, aş obţine brevetarea sistemului, deoarece e mai bun decât „D".

Pentru început, mi se scoate brăţăruica de pe mâna stângă, pricepi ? Pe urmă, se petrece capătul liber prin lănţugul situat la nivelul gleznelor mele, urmăreşti ? Iată-mă deci îndoit în faţă, întocmai ca un domn căruia moravurile sale îi permit să facă în sine-şi loc unui alt domn.

După care, mişcii fac un nod cu laţ la funia unuia dintre clopote şi-l lasă să lunece peste gâtul meu. Strâng, însă numai atât cât îi trebuie cânepei să mă şbilţuiască bine, nu să mă şi sufoce. Un domn silitor îmi ridică mâna stângă şi mă sileşte s-o duc deasupra capului. Mă invită să apuc funia. S-ar zice că totul este pregătit. Cineva se

duce după falsul superintendent Foukett's *, cel ce pare a-şi asuma conducerea bandei. Să-l fi rănit eu grav pe Himker vârând într-ânsul arma albă, de i-a lăsat mână liberă unui supleant ?

Foukett's se apropie, examinează instalaţia, mormăie, într-o bună franţuzească, „perfect, e perfect", şi îmi zice :

— Presupun că ai înţeles regula acestui mic joc, comisarule ? Închipuieşte-ţi, fostul proprietar al fabricii de conserve a electrificat clopotele, drept urmare a vreunui legământ de-al său, fără îndoială. O să declanşăm dangătele. Nici o problemă, rarii locuitori ai insulei sunt de-ai noştri şi nu i-ar prinde mirarea auzind acest tocsin nocturn. La orice mişcare a colopotului, funia — care a mai fost lăsată acolo pentru a se face faţă frecventelor întreruperi de curent —, urcă mai sus cu un metru. Ţine-te bine cu mâna liberă ca să amortizezi tracţiunea bruscă, altminteri vertebrele gâtului dumitale vor pocni ca nişte spaghete uscate. Ai realizat pe deplin sistemul ?

— Foarte plăcut, spun eu.

Şi dau drumul funiei.

Ce altceva ai vrea să fac ? S-o fac pe marioneta-paiaţă, suspendată de firul ei ? Lui San-A. nu-i plac rolurile de ţăndărică.

Foukett's are o tresărire pe care n-o captez decât din emisfera de sud, dată fiind poziţia mea înclinată, dar tot am o mărturie asupra uluirii lui.

— Ce faci ? ! răcneşte el.

— Ce trebuie, răspund eu. Auzi, tăticu, ia să nu ne mai jucăm de-a tâmpiţii, dumneata şi cu mine. Astea-s nişte distracţii pentru mucoşii de boy-scouts ** în delir. Dacă ai chef ca eu să mor, branşează dăngănitul ăla şi gata ;

---

* Nouă şi bizară grafie a numelui acestui personaj, probabil asimilat cu un „meseriaş" al torturii. Sentimentele prizonierului faţă de temnicerul-călău s-ar mai desluşi, la fel de obscur, în apropierea de vocabula englezească *to fuck*, dacă pronunţia nu ar fi cu totul diferită. (n. tr.)

** Cercetaşi. (engl.)

jigodia de moarte mi-a tras clopotele cu atâta insistență, doar-doar o să-i cad în brațe, încât să pier de pe urma unui clopot mi se pare un sfârșit cvasi logic. Dacă, dimpotrivă, ai chef să stăm de vorbă, dezleagă-mă și oferă-mi un scotch și o țigară. Mă iei drept o liră de Brie* stricat, pe cuvânt ! Crezi că-mi fac iluzii ! Sau că nu știu cu maximă certitudine că, după ce-o să vorbesc, voi fi curățat ? Dacă într-adevăr ai asemenea gânduri, înseamnă că, dintre noi doi, dumneata ești cel idiot, tăticu..

Și râd.

Nu un râs mefistoflecar, o, nu. Nimic cu adevărat provocator. Pur și simplu râsul glumeț al tipului ce se amuză de o idee trăsnită.

Îmi iau răgazul s-o zic bine, în pofida gravității momentului.

O remarc pe mica învățătoare roșcovană, care, la câțiva metri, pardon, la câteva picioare mai încolo, urmărește scena cu interes. Câteva picioare, i-auzi** ! Când îi sunt date de o parte, are ea un mod de a se crampona, o frumusețe. Cum îmi zicea odată un amic : „Ferestrele casei sale erau ieșite în afară, asta voia să zică totul !" E uimitor cât de mult și-au dezvoltat femeiuștile capacitatea uitării, a renegării. Un tip, întâmplă-i-se ce i s-o întâmpla (chiar de este Quepourra***), păstrează în memorie clipele de fericire pe care o lele i le-a dăruit. Îi persistă adică, mai jos de pântec, o emoție de neșters. Pe când franzeluțele : poftim, smoke**** ! Pe aripile bideului! Bărbații sunt tâmpiți de nici în picioare nu pot sta. Într-o bună zi, au să meargă iar în patru labe, făgăduiesc (eu). Vor redeveni pești, în muierești hăuri. Prea mari, prea generoși... Ei știu că n-ajunge să faci binele, ci că trebuie îndeosebi să-l faci bine. Răul — idem, de altfel. Astea toate țin de conștiință...

* Specialitate de brânză fermentată, produsă în zona bogată în pășuni dintre Marne și Seine. (n. tr.)

** Până la relativ recenta adoptare a sistemului metric de către Marea Britanie, unitățile de măsură erau, acolo, tradiționale și specifice. *1 foot* (picior) = 30,5 cm.

*** „Ce va putea". Precum și, de ce nu, o trimitere la refrenul cantilenei anglo-saxone cu stick word latin, de mare succes, „Que sera, sera !".

**** Fum. (engl.)

Măreția sufletului, așa cum transpare în discursul ținut, nu are nici o atingere cu filosofia unui pseudo Foukett's. Ce, crezi că dânsul îmi zice : „Vorbești ca un înțelept, dragul meu, hai să punem de-o supă cu ceapă" ? Ciuciu ! Ce apă, care apă ? O fiertură de cuișoare, da, se poate. Fiert, plus ură. Iar cuișoarele — numai de cizmărie. Își subțiază buzele și rostește, simplu, următoarele lucruri de toată frumusețea, cum vei recunoaște numaidecât :

— Cum ți-i placul, comisarule. O să declanșez contactorul care este fixat în acest panou de lemn, pe zid. Primul clopot ce urmează a se pune în mișcare este celălalt, căci cele două sunt îngemănate în scopul cadențării. Cred că, din momentul când are să bată cel dintâi, îți vor rămâne la dispoziție câteva secunde ca să apuci funia ăstuilalt, și să nu fi sugrumat. Dacă te decizi să vorbești, zi-i iute, deoarece clopotul continuă să se legene un timp oarecare și după întreruperea curentului electric. Acestea fiind spuse, îți declar că, dacă ne dezvălui ce s-a petrecut cu leșul lui Merdanflak, te vom lăsa în viață.

El se apropie de panoul fatal (bună expresie, hai ?) și își plasează degetul arătător, mereu înmănușat, pe un țumburuc gros cât o caramea.

— Gata, comisarule ?

Gata să-i pocesc mutra, numa' de-ar binevoi să-mi ia nițel cătușele, scârba ! Gata să scuip ce gândesc în obrazul tuturor acestor răufăcători înarmați

Clic !

Declic !

Și s-a pornit. O vibrație profundă cade din înălțimi... Un uruit de orgă umflându-și țevile... Simt cum tremură nodul picnimicitor din jurul gâtului meu. Funia vecină coboară, coboară, șerpuiește pe vechiul dalaj de piatră, apoi, aspirată brutal, se strânge la loc și țâșnește în aer, rectilinie, ca șarpele ce vroia să înhațe sânul Evei la sfatul mărului (de Georges Magritte *, desigur).

* Să facem mențiunea (onorabilă oare?) că marele pictor belgian Magritte (1898—1967) numără printre prenumele sale un René, un François, chiar un Ghislain, dar nici un Georges. Nasii trebuiau pedepsiți. Acum sunt. (n. tr.)

Șase ! Urmez eu.

Prost nu e, Foukett's. El știe că instinctul de conservare, la bărbat, este mai puternic decât acela al conversației — la femeie. Mâna mi se repede cu disperare deasupra trunchiului. Instantaneu se apucă de frânghia tare și netedă, înmlădiată, în ciuda grosimii ei, de către generații întregi de clopotari.

„Ding... dong... Diling... Dilong... Dilong... Diling... Dong... ding." Ca început, mă aflu cu burta pe solul înghețat.

O forță viguroasă mă ia de jos, mă repune smucit în picioare, mă smulge gravitației. Iată-mă-s trântit în aer. Domin simpatica asistență (vinovată de a nu acorda asistență unei persoane în pericol de morse : ding, dong dong dong, ding !) Pe loc, palma mâinii mă arde. Pe degete, transpirația îmi sue ca Eugen *.

Resimt un fel de dislocare la nivelul umărului.

Și apoi, coborârea. Contact brutal cu piatra rece care pute a mormânt prost întreținut ! Încandescență în genunchi. Pluff ! Un timp de oprire. Speranță. Să se fi sfârșit ? Ba nu. Nouă smucire. Neteda cânepă îmi mușcă mâna până la sânge.

Durerea mă face să gem. Câne de cânepă ! Armonii hingherești.

Energia îmi stă, băț (dă-ți seama !) Cu disperare mă agăț de sfoară. Am o viață legată de-o ață : aceasta ! Mă ia cu frig pe dedesupt, ca atunci când te așezi pe closetul din trenul în mers. Urc, mă zdrobesc, reurc. Mă smulg din mine. Ruperea în bucăți. Bietul Damiens ** ! Niște fețe mă înconjoară. Zâmbărețe. Pentru ce suferința unui om îi bucură pe cei ce-o provoacă ? Alt spectacol mai frumos, mai tare, n-au.

---

* Omagiu san-antonian lui Eugène Sue, prolificul maestru al epicului melodramatic în foileton, autorul „Misterelor Parisului". (1804—1857).

** După un atentat neizbutit asupra regelui Ludovic al XV-lea, Robert François D'amiens a fost osândit la moarte prin ruperea membrelor. (1757) (n. tr.)

O furie nebunească mă străbate, întreg, de la creştetul lui A pân'la talpa lui Z. Aş vrea să-i pot masacra pe înşii ăştia delectaţi de durerile mele, îngrăşaţi din ele, îndopaţi cu ele. Să-i strivesc, să-i sfârtec, să-i scopesc. Să-i mestec, poftim, ţi-am mai spus...

Urc din ce în ce mai sus, prin urmare mă şi prăvălesc din ce în ce mai dur.

Un clopot în clopotniţă, în tocsin, în sus-balang, jos-balang, asta-i curat vânturătoare. Mă hăpăie, mă varsă. Un yo-yo viu. Uneori, rămân în aer un timp interminabil, precum şi pe pământ există timpi morţi care, de fiece dată, mă păcălesc, în batjocură lăsându-mă să sper că e, în sfârşit, finito. Câtă vreme mai pot s-o ţiu aşa ? Dinggggggg, dongggg ! Mă disloc. Şi nemernicele de râsete, hlizelile acestor măşti crude ! Ticăloşii ! Neoamenii !

Gândirea mi se răceşte. Furia îmi iese din suflet. O clipă de extremă luciditate îmi aţipeşte cazna. Mă convoc la o consfătuire de cea mai înaltă însemnătate.

Se deschide şedinţa, se propune o hotărâre pe care o votez în unanimitate plus opinia mea.

Mă prezint.

Totul-sau-nimic. Viaţa toată la cap-sau-pajură. De-a alba-neagra. Oasele, foloasele, cum cad babaroasele.

Calculez că timpul petrecut la sol este cam de trei sau patru secunde. E puţin, dacă vrei să pricepi ca lumea că, la fiecare impact, mă aleg cu o uşoară cufundare în ceaţă. Piciorul meu stâng (cel mai reuşit) mă face să sufăr îngrozitor. Un chin asemănător unei violente dureri de măsele. Mă doare până-n inimă. Cu atât mai rău, o să trec peste asta. Trebuie acţionat. Numai atât, acţionat. Toate sâcâielile fizice uitate pe durata a trei secunde.

Dinggggggg dongggg". Mă zbucium deasupra adunării. Îi cuprind pe toţi. Sunt cinci cu totul. Krakzecs este cel mai aproape, poate pentru că e cel mai miop. Îşi ţine mitraliera pe braţe, ca pe-un copil adormit. Ceilalţi şi-au proptit armele de zid, ori şi-au vârât pistoalele la loc în centiroane. Da, ăsta-i momentul.

Acum ori niciodată.

Cobor atârnat de capătul firului meu, păianjen greoi a cărui bobină dementă s-ar derula cu bruscheţe. Fleoşc, pe pietrele tari. Afurisitele de pietre duhnind a mucede veacuri.

Dau drumul funiei. De nu izbutesc să desfac laţul petrecut în jurul gâtului şi să mi-l scot, frânghia va rezvâcni către boltă şi voi fi mort. Nu-mi rămân, poate, decât trei secunde de trăit. Ortul !

Doamne, Ceresc Părinte, funcţionez în ralenti. Da' un ralenti relativ. Toată viaţa îmi trece pe dinainte : m' mica mea, copilăria-mi, plimbările la ţară, puicuţele răsfăţurilor mele...

Ce încete îmi sunt degetele, dar şi cât de precise mi-s ! Pun mâna pe nodul funiei. Trag cu grijă dar ferm. Se lărgeşte. Scot laţul aşa cum aş da jos un pull-over. Adică îl părăsesc. Încă mai am timp să mă prind iar de frânghie. Şi-mi mai rămâne un excedent de aşteptare, închipuieşte-ţi ! Operaţiunea ce mi se păruse interminabilă n-a durat, de fapt, mai mult de două clipite. Uimitoarea relativitate a timpului. Câţi îşi vor fi trăit viaţa într-o strânsoare de minute ? Tot restul fiind inutil ? Superfluu. O ciornă informă.

Pornesc din nou, hopa. Cel mai halucinant, bătrâne cutărică, e că ăilalţi n-au reacţionat încă, într-atâta fulgerătoarea mea acţiune le-a tulburat acuitatea vizuală. Înţelege : ei mă tot privesc cum urc, cum cobor, cum mă bălăngăn... un spectacol ritmat, ceva ce, prin repetiţie, se monotonizează în judecata spectatorului. N-am făcut decât un singur gest în plus dintr-un ritual bine reglat. Le ia timp ca să-l înregistreze şi să-l admită. Dar San-Antonio, viteazul, puternicul, invincibilul, nu le dă timpul cerut de acel timp.

Abia ajuns la înălţimea maximală, el se lasă să pice, cu toată greutatea sa, asupra tovarăşului Krakzecs. Care trosneşte sec. După zgomot, repercutat de bolţile bisericii, ştiu că vertebrele cervicale i-au cedat. Fiecare îl ajută pe celălalt cum poate, nu-i aşa ?

Dar nu pierd vremea să reclam un stetoscop pentru a-l asculta. Cu o iuțeală la fel de susținută, îi înșfac mitraliera. Că, vezi tu, bătrâne clistir, ceea ce îi deosebește pe eroi de ceilalți oameni, e că ăi dintâi ajung să săvârșească niște lucruri cu o iuțeală pe care ăilalți nici n-o pot gândi. Ei au *acțiunea firească*, așa precum unii au ortografia firească.

Dintr-o răsucire îmi sprijin arma de șold. Nici o nevoie de stat pe gânduri, îți zic. Degetul arătător mi-e deja petrecut prin bucla de oțel ce protejează trăgaciul. Apasă. Din acul seringii, ciorba țâșnește în trombă. Și dă-i, și dă-i ! O nebunie de tir. Rafala mătură totul, sparge totul. Statuile bisericii își pierd piedestalul, picioarele stranelor se fac țăndări. Pe nătărăii ăștia îi văd cum, sub nasul meu, o mierlesc cu niște mutre perplexe. Marea lichidare din iulie, tovarășe. Mă simt aţâţat : moartea, vezi tu, are propriul ei rut, cum l-aș ocoli ? Excitația măcelărească. Las lista hecatombei deschisă. Taca-țaca-taca-taca-tac... Cei dintâi sosiți (în cer) vor fi cei dintâi serviți (cu nimburi).

Salt țeava armei, exact în clipa extremă când redutabila mea păcănitoare e pe punctul să încheie socotelile cu virgulă Kasleen, frenetica virgulă Kasleen. O roșcovană atât de nurlie, ar fi și păcat, cu toate că e cea mai rea dintre fufiștinele rele. Unde va mai fi loc pentru galanterie, taică ?

Bun. Deci, sar peste învățătoare (pentru a doua oară) și fac stânga-mprejur pentru a mă găsi față-n față cu Fouketț's. Falsul superintendent are o viziune completă și panoramică asupra stării mele de spirit. Știe că o să-i acord o plumbuită însemnătate. Implementându-i, în centrele vitale, două sute de grame netto. Perforându-i tictacnicul, ficatul, câțiva plămâni, și imobilizându-i, fără majorare de deviz, zece metri de mățăraie.

Atunci el urlă :

— Nu, stai !

Și stau.

Nu fiindcă mi-ar sta în obicei s'ascult de porunca unui răufăcător, ohoho, ce spui, da' nici pomeneală !

Ci fiindcă vocea sa, sunetul vocii sale — mă blochează. Nu mai este același. Foukett's mi-a vorbit cu un glas de femeie.

Mai înainte ca să-mi fi revenit din stupoare (și nu-i de colea), el își duce amândouă mâinile la obraz.

N-ai de unde să cunoști efectul unui asemenea tur de forță. Este prestigios. Prestidigitatorios. Neomenesc de izbutit. S-ar zice că își smulge figura. Amândouă mâinile îi recad. Bonjour, Dora !

În materie de mare artistă, ești o mare artistă.

XVII

În viață, se cade să te arăți mereu fair-play. Să aplauzi performanțele. Să ovaționezi marile isprăvi. Invidioșii sunt perdanți, nu uita. Te afirmi lăudându-ți confrații, nu denigrându-i. Luându-mă ca exemplu, pe mine, fiul multiubitei Félicie, n-o să m-auzi vreodată aruncând zeflemeaua asupra colegilor mai mărunței. Dimpotrivă, obișnuiesc să-i recomand cu atâta înfocare încât cel ce își asumă sarcina demolării nu eu sunt, ci interlocutorul. Nu-mi rămâne decât să mă zăpăcesc, să bat în retragere, să zic : „Sunt de acord cu dvs. că n-a făcut mare brânză, dar totuși..“ Ori : „Pe plan uman într-adevăr nu e cine știe ce de capul lui, deși a dat niște chestii valabile, *la început*.“ Glumesc : nu-i adevărat, eu unul îmi apăr breasla. Mordicus*. Prea puțin mint eu în viață pentru a nu pune minciunile mele în serviciul binelui. Am darurile unuia care îmbălsămează. Știu să ung. Mai întâi că e voluptuos, și p'ormă că e folositor. Lubrificarea este cheia oricărei funcționări. Vrei să gripezi un mecanism oarecare ? Lasă-l fără ulei.

Așa că îmi scot pălăria, salutând cu atât mai adânc cu cât, prin aceste târfe șturlubatice, mă pomenesc în situația lui Charles Dullin la interpretarea *„Avarului“***. Bravo. Bravissimo. Nu-l văzusem, nici măcar n-auzisem martori oculari reînviindu-l la vreun taifas, dar îl citisem. Al mai *most* celebru număr transformaționist *in the*

* Mordicus = cu tenacitate (adverb latin).

** Actor și director de companii teatrale, Charles Dullin (1885—1949), fondatorul teatrului Atelier, a reînoit interpretarea repertoriului clasic francez. (n. tr.)

world. Tu crezi că eu sunt eu, da' nu mai sunt eu, e Cutare. Nu, nu-i Cutare, e Trucare. Trucaj ! Truculutrucu. Nemaipomenit. Bye, bye, superintendent Foukett's. Uite-o pe Dora ! Cu-cu, Dora ! Și dacă Dora n-ar fi Dora ? Și dacă nimicul n-ar fi cineva ? Neființa de-a v-ați ascunselea. Himera. Dar și această psihologie, scuzați ! Ea a înțeles că, pentru a mă împiedica să deschid focul asupră-i, era nevoie de un șoc vizând intelectul. De alta, nu mai avea timp.

— Ei bine, m-ai lăsat paf ! fac eu pe-un ton șugubăț, pentru a-mi masca un pic uluiala extremă. De când sunt n-am asistat la o asemenea performanță.

Ea răspunde :

— Într-un gen diferit, nici a dumitale n-a fost rea...

— Vrei să faci bine a mă libera 'nainte ca niște catastrofe să-ți cadă pe cap ?

— Desigur.

Ea face un pas spre mine.

— Stop ! ordon eu. Nu dumneata ! Azvârle cheile acestor accesorii la picioarele mele ; drăguța de Kasleen o să se ocupe de încuietori. Și mai ales, frumoasă Frigoliană*, nu clinti nici o geană, ai grijă, că de nu, o să-ți asigur eu ultima transformare, deghizându-te într-o jună defunctă.

Ea se supune.

Ele se supun.

Iată-mă eliberat. Plin de dureri, contuzionat puternic pe toate părțile, dar disponibil pentru evenimentele care urmează. Păcătoșii domni condimentați cu piper nichelat sunt, la perfecție, morți. Deci de o liniște riguroasă. Pun mâna pe armele lor rezemate de zid. „Pentru colecția mea particulară", anunț eu în auzul acestor doamne. Și-acuma, că tot ne-am încheiat pioasele îndatoriri din

* Frigga, divinitate scandinavă, trece drept soția lui Odin, principiul polivalenței. Pe de altă parte, în contextul de față, San-Antonio poate face aluzie, la fel de bine, și la utilajele frigorifice. (n. tr.)

sfântul lăcaș, ce-ar fi să mergem la o cafea, într-un loc mai puțin auster ?

Și, la asta, opresc vacarmul cadențat al celor două clopote în delir, timpanele mele fiind mai obosite decât ale lor.*

* *

Casa e grosolană. Aspră ca și restul cătunului. Din granit întunecat, dacă ții să le știi pe toate. Clădită pe o ridicătură a landei, ea se pleacă peste fabrica de conserve. Cam aduce a furcă, precum se zicea la Boussac** mai veacul trecut, însă având acea noblețe a trufașelor reședințe care nu se resemnează să aibă confort. Titlul lor de glorie mai trainic între toate este să asigure frigul și penumbra temerarilor ce le locuiesc.

Ne facem intrarea.

Un slujitor arab somnolează în fața unui foc de șemineu cu desăvârșire zadarnic, deși ne aflăm în plină vară. Stă încolăcit peste un covor păros și seamănă cu o fosilă uriașă a unei moluște din era Metică ***. La sosirea noastră se ridică, așa cum ar face-o un șarpe trezit de niște crampe la stomac. Nu știu la ce visa mister Ali, dar e împodobit clasa-ntâi. Șalvaronii săi sunt aidoma copertinei circului Jean Richard când acesta se înjgheabă pe pantele de pe Vĕntoux.

Omul are un aer de cretin sau de hepatic trezit cu anasâna.

---

* Omonimie : *timpanul* în tehnică (pinionul dințat, roata hidraulică, etc.), în muzică (instrument de percuție) în arhitectură (la edificii de cult) și, în fine, evident, în anatomie. (n. tr.)

** Localitate în departamentul Creuse, din centrul Franței.

*** Toți cei ce au vreo idee despre „l'ère Métique" sunt stăruitor rugați să ia contact cu cel mai apropiat Comitet Geologic, cu excepția persoanelor care pun noțiunea în legătură cu verbul se mettre = a se pune sau cu substantivul métèque = venetic. (n. tr.)

Ne primește, înregistrează arsenalul meu, nu mișcă.

— Sultanul ăsta gigea nu ne-ar putea pregăti o cacao ? mă interesez eu.

Dora îmi retransmite dorința gode*-boy-ului ei.

— Cafea, Moktar !

Celălalt dă ușor din cap și se îndreaptă către ușă.

— O clipă ! Îl întovărășim. Este ora când e plăcut să trăncănești în bucătărie, puicuțele mele.

Ești cu atât mai în largul tău în bucătărie, cu cât e mare ca palatul Mutualité. O găsim a naibii de întoarsă cu fundul în sus, însă, cum nu urmăresc să cumpăr localul, nu mă formalizez de starea incintei.

Mă așez, în chip de croitor, pe masa monumentală. Le poruncesc celor două fete să se instaleze pe jos, cu spatele la ușă, și îl las pe arab să-și vadă de treabă în dreptul unui reșou, tip camping, nou-nouț.

— Brațele în aer, Dora, și iute !

Am lătrat, literalmente. Închipuiește-ți că, pentru a se așeza, ea face un bâlci întreg, începând cu îngenuncheatul, cu spatele la mine, pentru ca mai pe urmă să pivoteze, câte un pic, pe călcâie.

Frumoasa creatură înțepenește.

Ridică un braț. Unul singur.

— Și celălalt ! îi comand.

O aud murmurând, plouată :

— Nu pot, mi-am rupt clavicula.

Așa vezi, de aia, sub înfățișarea lui Foukett's, își ține a ea brațul întruna lipit de șold ? Și p'ormă, tu știi cum se produce așa ceva, dintr-una într-alta, lucru lunecos ca țiparul (ori îți pare ?) cam necurat. Gândirea descrie o traiectorie. Somptuos arc de cerc. Învolbură, urcă, se desfășoară.

Mă apropiu de micuță, depărtez cu țeava tacatacatierei mele reverele sacoului ei bărbătesc. Ea poartă, efectiv, un pansament la umăr ; dar acest pansament e împodobit cu o pată de sânge.

* Gode, un simulacru de falus. (arg.)

— Fractură deschisă ? interoghează strălucitul comisar.

Ea are un surâs imperceptibil.

Surâsul-mărturisire, îl cunoşti ? Nu ? Ei bine, el e hiperscurt : uşor, ştrengar. Ochii, mai curând decât buzele, îl poartă.

— Pe toţi sfinţii, necuratul ţi-e frate geamăn !

— Crezi ?

— Aşa va să zică, bătrânul Himker erai dumneata ?

Ea repetă, pe acelaşi ton :

— Crezi ?

Himker... Dora l-a jucat pe Himker. Ori, mai exact, ne-a jucat în acest rol nesăbuit. Pe toţi : pe Bătrânu, pe Pinuche, pe Lhuilier şi pe mine. Dora bătrâneţea impotentă. Dora între bastoanele sale cromate, bastoanele sale trucate... Dora, fabuloasa Dora.

— Pricep totul : cadavrul din cuşcă este cel al lui Himker ?

— Câştigat ! răspunde dulcea copiliţă.

Magistral. O văd, o contemplu, o admir şi-o râvnesc sub trăsăturile-i fermecătoare, cele de la braseria *Lipp*. Ea aleargă să se travestească şi o zbughеşte îndărăt la Casa Poliţiei, unde ni-l interpretează pe vârstnicul şi demnul şi maniosul ei soţ, totul cu o măiestrie de să-ţi stea pisicu-n coadă.

— Ti aruncat mitralia sau ti descarcat focul in capul ! îmi zice vocea slujitorului nordafrican.

Izbucnire de râs prelungit la cele două fete. Iată de ce Dora, pe furiş, surâdea. M-am lăsat îmbrobodit de arab. Adormit de somnolenţa sa mâloasă. Iar Pungăşilă a profitat din plin apucând o armă, al cărei capăt de ţeavă l-a sprijinit în căuşul drăguţei mele cefe, receptacol al atâtor şi-atâtor sărutări febrile, umede, înnebunite, îndrăgostite, promiţătoare.

Nu tocmai încântat, fac vânt flintei.

— Foarte bine, Maktar, apreciază stăpână-sa.

— Tce se fac cu dinsul ? întreabă acest zelos.

— Începi prin a-l îndepărta de noi.

— Inapui ! îmi porunceşte ţintaşul.

Mă dau înapoi cu doi paşi.

— Inke ! pretinde Moktar.

Conced alţi doi paşi. Ceea ce mă plasează în dreptul reşoului unde apa pusă la încălzit începe să fiarbă în ibricul ei.

Ibric a cărui coadă o apuc prompt, zvârlind conţinutul vasului pe deasupra propriului meu umăr.

Urlet.

Prelungit.

M-am şi întors. Celălalt a lăsat totul să cadă şi a dus amândoi pumnii la obraz. Ceea ce îmi lasă deplina latitudine, ba chiar longitudine, să-i aplic favoritul meu vârf de lance la ouşoare. Nu cunoşti eficacitatea unui asemenea şut. Nici un insucces n-am avut din parte-i, în nu'ş' câţi ani de carieră. Magic ! Nimeni încă, dacă a avut un pic de bărbăţie p'acolo (iar dacă a avut din belşug, cu atât mai puţin) n-a izbutit să-i reziste. Se asfixiază prin boaşe. Îşi scuipă pancreasul. Îşi lasă ficatul pe tirbuşon şi îşi pune stomacul în port-vizit. Lovitura mi-a fost şi mai bine chitită decât cea pentru regretatul Krakzecs, d'adineauri. Pumn de knock-out, milostive doamne ! Nici o nevoie să-i mai acord o dublă. Ar fi o cheltuială musculară de prisos.

Îmi ridic arma.

O îndrept către fete. Totul în nici două secunde şi nouă zecimi.

— Şi unde rămăsesem ? fac eu către ele, angelic.

Atunci ele încep într-adevăr să priceapă că, pe lângă mine, Ivan cel Groaznic n-a fost decât un Donald răţoiul.

* * *

Inventarul încheiat, se vădeşte faptul că această casă nu e altceva decât o bază operaţională pentru bandă.

Doar că : despre ce operaţii e vorba ? Câteva odăi rudimentare. Un birou prevăzut cu un post de radio, cu

alimentator de prelungire/susținere permițând o *very* mult vastă rază de acțiune. Lângă post, un carnet cu mesaje ale căror false surse păzesc caracterul dublu al emisiilor. Aici treaba este organizată. Comunicațiile se contabilizează. Frunzăresc carnetul și cad (fără să mă doară) peste următoarele texte, care datează de mai bine de trei săptămâni :

„Proiect aprobat."

Mai vrei, așa ceva te bucură ?

„Sosire prin Dublin nou internat."

Să-ți ofer again, omuleț ?

Atunci, încă unul :

„De trimis prin canal B internatul 3."

Adevărat nectar, caietul ăsta, amice. Pesemne că inșii buni la toate de aici munceau ca niște sfârleze, pe post, în timpul serii, rostuindu-mă pe mine ; și iată de ce au lăsat materialul în stare de funcționare.

De altminteri, ca dovadă a celor spuse mai sus, ultima foaie, cu data de astăzi, poartă următoarea mențiune : *„Suntem în preajma clădirii. Sperăm obținut rapid documentarea."* Ceea ce trebuie să însemne : „Îl ținem pe San-A. strâns în mână și va fi făcut să scuipe informația privitoare la cadavru".

Reviu în bucătărie la cele două doamne, carele sunt legate și încătușate așa cum se cuvine ; la sluga lor, asemenea.

Noaptea înaintează. Adică se retrage. Proiecte de ziuă depun un început de scânteiere în pătratele ferestrei. La mai puțin de două sute doisprezece virgulă cinci metri, oceanul își mână turmele cu spinări de spumă.

Strâng din măsele. Mi-ar trebui o cafea. Dar am eu vreme să-mi potrivesc una ? Acest sfârșit de noapte trebuie să fie decisiv. În antecamera zorilor, atunci se frâng voințele, atunci, în fine conștiente de imensa lor fragilitate, ființele cele mai bătucite se supun unor voințe mai imperioase decât a lor. Deci, San-Antonio trebuie să acționeze. Bine și repede. Obținând adevărul odată cu penele de pe dosul acestor orătănii. Îndată se va face ziuă,

va răsări soarele şi, odată cu el, speranţa. Totul se va îngreuna.

Triplu interogatoriu.

Interogatoriu gen păpuşi matrioşa (una în burta alteia) ori gen măsuţe suprapuse (economicoase ca loc).

Mai întâi, arabul.

Ceea ce voi afla de la el îmi va îngădui s-o încolţesc pe Kasleen. După aceea, mulţumită spuselor lui Kasleen, voi putea neîndoielnic s-o înfund pe frumoasa D-nă Himker. Drăguţ program. Croit de un bărbat energic, dintr-o plămadă optimistă, un om cu credinţă în forţa sa şi-n slăbiciunea contemporanilor săi. Şi-acum, la treabă, fiule. Şo ! Şo pe ei ! Şo ! Le-a venit vremea să şoptească !

Moktar (în legătură cu dânsul mă voi convinge de îndată cum stau cu răbdarea, nădăjduind totuşi „să nu-mi sară moktarul", fiindcă, gluma la o parte, e nevoie de lucru temeinic).

Moktar, deci, e la rând.

Încă verzui de pe urma loviturii încasate la ţările de jos. Lăsând impresia că se plictiseşte tare şi că se întreabă de ce şi-a făcut-o cu mâna lui venind într-un ţinut neprimitor, atât de diferit de natalu-i pământ bogat în citrice.

În ce-l priveşte, sala de *bath* va fi de ajuns. În decursul tribulaţiilor mele tribulante, am băgat de seamă, căci nimic nu-mi scapă, că prietenii noştri arabi nu se dau în vânt după apă. Ca probă : păsărica şi-o spală cu ajutorul unei simple buiote şi se schimbă de slip cu lampa de sudură.

Umplu deci bine, cu apă rece, încăpătoarea cadă în care-l las să cadă pe recentul meu agresor. Legat fedeleş fiind, se duce drept la fund. Şi pare, numaidecât, a se converti la religia romano-catolică, deoarece începe să emită bule. Număr încet până la şaizeci, ceea ce este un răstimp rezonabil, apoi îl extrag din recipient. Se suffolk*(ă) (nu uita că ne aflăm în Regatul Unit), scuipă,

* Suffolk, comitat din estul Angliei.

fornăie (ye, ye !), iar surmenații săi plămâni produc zgomotul unei motociclete vechi care nu mai izbutește să-și vadă de drum.

Așezat pe un taburet metalic, cu picioarele strânse cruciș, îmi aranjez părul cu ajutorul unei perii descoperite pe teren.

Freza fiind pusă la punct, mă aplec asupra bravului Mokturn.

— Proastă afacere, hai ? îi zic de-a dreptul. Uite-o să-ți fac o propunere, iepurașule. Sau îmi răspunzi la întrebări cu sinceritatea a mai mare, sau nu. Dacă îmi răspunzi, ai să devii, cu prioritate, prietenul meu din copilărie. Dacă nu-mi răspunzi, te vâr iar în cadă, doar că în loc să te las un minut, o să te las nouăzeci de secunde. Fă-ți socotelile și vestește-mi ce ai de gând.

Sărmanul iubițel, ce ochi de iepure siberian expune ! Injectați de sânge. Montați pe rulmenți cu bile.

— Ti tce vrut să ti spune ? fâsâie el.

De unde trag concluzia că a optat pentru prima soluție și că îmi va aduce o cooperare sinceră și tehnicoasă.

— De felul tău de unde ești, Moktar ?

— Maroc. Casablanca.

— Ce faci tu aici ?

Clătină din cap, devine vagamente perplex. Nu face mofturi, doar că se încaieră cu vocabularul. Ar râvni să găsească niște cuvinte expresive și totodată reduse la minimum. De teamă că o șovăire prelungită prea mult i-ar fi tălmăcită drept un refuz. amabilul maghrebian îi dă drumul :

— On pic din tote.

— Adică ?

— Iu fatce bucataria.

— Și apoi ?

— Menazul.

— Și mai ce ?

Respiră adânc, expectorând o ultimă bulă care se umflă, se duce și se va sparge în largul Brestului, unde nu se va da de urma restului.

— I azut.

— Pe cine ?

— Pe tcelalsi.

— Îi ajuți la ce, iepuroiule ? Ce să facă ?

— Lukrurle, mai colo, mai coatce, asa, nu asa...

— Ce fel de lucruri ? Spune-le iute, până nu te vâr iar în apă.

— Ambalazle, tce.

Glasul i-a derapat. Presimt ceva strașnic.

— Ambalajele de la ce, frumosul meu trandafir al nisipurilor ?

Se zmacină, se smiorcăie. O beșică de muci i se rotunjește la extremitatea nasului și face pâc, pierind în floarea vârstei.

— De la ansoa, patron.

Un scurt timp mort se acordă genialului San-A. pentru a-i permite să efectueze un schimb de idei în gamela sa cu fosfor.

Această promptă operațiune odată încheiată, jocul se reia, cu mai multă intensitate.

— Ei, și ce-i cu peștișorii anșoa, frumosul meu fennec (plus ultra) *?

Brânză bună în burduf de câine, Moktar ăsta. A apucat-o pe căi greșite, sigur, dar i-a rămas un suflet de copil. Și tu știi că asta contează în viață : sufletul de copil.

Io-te-l că surâde. Că râde larg, că râde cu toți dinții. Îmi face cu ochiul și mă întreabă, cu o voce binevoitor deșucheată. :

— Ti stiut, patron, sau ti nu stiut ?

Mă înfășor în norul artificial al prudenței :

— Ne facem că nu știu, Moktar, așa că — spune !

— Bine, atunci iu spune...

Se mai codește nițeluș, dar fie...

---

*Fennec este numele unei specii de vulpe, de talie mică, trăitoare în zona sahariană. *Nec plus ultra*, locuțiune latină cu sensul unei valori care n-a fost încă și nici nu ar putea fi depășită. (n. tr.)

— I pune la mortsi, patron.

— Care morți ?

Și această dezarmantă explicație :

— Pei, tcei fakutsi aitci.

Conservăria ar fi numai o sucursală, sediul central fiind aiurea ? *Cei făcuți aici !* Ecarisajul industrial. Expedieri în toate țările, inclusiv Muntenegrul și Cantalul.

— Și-i... faceți pe mulți ?

Clatină din cap :

— Asa si asa, patron. Dar nu iu-i fatce. Iu azut numa se i pune în botoie cu ansoa.

— Și pe urmă, cu butoaiele, ce se face ?

— Li dutce cu vapor, fiecare luna.

Nostimă încărcătură, nu găsești ?

— Și, ia spune-mi, oamenii ăia pe care îi anșoază, când sosesc aici, cum sosesc ?

— Iakt de la Sotcetat.

— Sunt numeroși ?

— He, un dat unul, un dat altul... Ca asta, ca ala...

— Totdeauna câte unul ? Niciodată mai mulți dintr-o dată ?

— Nitciodat, patron, nitciodat.

— Sunt păstrați multă vreme până a fi uciși ?

— Asta depind, doi, trei dzile...

— Și în ce fel îi... suprimă ?

— Iu nu știe, dar crede pilul. Sigur pilul. Ti-i găsesti în pat la ei, tot kaput.

— Și vaporul îi duce — unde ?

— Hei, iu nu pote se ti dzitce, patron. Vapor venit, plecat, colo, coatce. Dake ti crezut tcineva informat mine !

— A ce seamănă, cei internați ?

— Barbatsi, toduna s'barbatsi, patron.

— Cu ce naționalitate ?

— Tce vrei se ti spune ? Iu nu vorbeste limba...

— Albi, negri, cenușii, galbeni ?

— Oh, albii. Albii albii. Multi ori perul galbin.

— Iacht-ul societății, cel despre care vorbești, arborează drapel francez sau englez ?

Întrebarea mea îl derutează. Nehotărât, schițează o strâmbătură.

— Dinsul nu arbore, dinsul vapor, răspunde acest subaltern bun la toate. Vapor inoate.

— Vreau să zic : drapelul lui, steagul lui, al cărei țări este ?

— Iu nu stie nic. Steagurile, si in fatsa, si in spatele.

— Ce nume poartă ?

— He, iu nu stie tcitit, patron.

În mod sensibil mi se impune concluzia că derapăm către un sketch de cabaret. Încerc eu să aflu mai multe, dar se alunecă. Esențialul a ceea ce avea el a-mi spune, mi-a fost spus. De-acu, poți să-l operezi cu forcepsul, ori cu un serum al adevărului, mai scoți — ciuciu ! Și-a sleit capitalul aprinderii ca un chibrit cu gămălia răsluită, căruia nu i-a mai rămas decât lemnul gol, incapabil să dea foc prafului de flintă.

— Sunt mulți, oamenii insulei ?

— Nu preas, patron. O se ti spune : abia kitsiva betrin betrin. Și apui noi tcealalsi, de la Sotcetat.

— Câți sunteți ?

El se pierde în calcule pe care le presupun simple, însă care, totuși, încălcesc meningele sale făcute, oricum, bucăți.

— Patron, i asa : iu, apui miss Kasleen, și apui Marele Jo, și apui Mister Robson, si apui Jef...

(Presupun că este vorba de gagiii pe care i-am aliniat în capelă.)

Îndatoritorul meu tovarăș continuă :

— Afar numa kind vine iakt sau kolopterul.

— Pe dl. Himker, tu îl cunoști ?

— Iu nu stie. Iu nu stie cum se keme tcealalsi. Iu nu stie nic, patron. O dzi vine unul, tcealalt dzi plece mult. Și Moktar, colo, tce fakut ? Bucatria, patron. Popota.

— Și... punerea între cele patru scânduri ?

— Iu frekat scunduri, spalat djamuri, servit vin, bere servit, tot fakut, patron...

Cu un bobârnac, acționez vrana de golire a cadei. Apa, gâlgâind, se scurge. Aștept ca sughițurile cataractei să ia sfârșit, după care îl aștern pe viteazul amic în cada goală.

— Rămâi aici și stai cuminte așteptând zile mai bune, băiețică. Nu-i loc moale, dar oricum e mai bun decât un coșciug sau un butoiaș de anșoa.

Haide, *ciao*, tre' să mă duc acuma ca să mă ocup și de raionul femei.

Cu aceste viguroase cuvinte, San-Antonio se întoarce în bucătărie. Unde un spectacol cu totul și cu totul aparte îl așteaptă.

Ai să-l vezi.

XVIII

Văzut-ai până azi femei înlănțuindu-se ?

E un spectacol încântător, foarte grațios, lasciv foarte, față de care orice bărbat normal echipat (cum ar sublinia Béru) n-ar putea rămâne indiferent.

În consecință, nu mică mi-a fost surpriza, ușor atinsă de perplexitate, de a descoperi, la intrarea-mi în bucătărie, că aceste încântătoare femei stau una peste alta.

Să-ți spun povestea, prilej de oarecare amuzament. Roșcovioaia Kasleen este întinsă pe dale (și pe spate, ceea ce nu constituie o contradicție), în vreme ce acest fenomen de Dora stă culcată pe burtă peste dânsa. Nu de-a lungul, acel sens ce întâlnește și langurosul, ci de-a latul.

Stranie poziție, sau suprapunere.

Ea își ține pântecul peste obrazul drăguței sale. Nu uita că aceste doamne sunt, în continuare, legate. A trebuit, deci, ca doamna Himker să se cațere și să se contorsioneze pentru a izbuti s-o încalece pe tânăra învățătoare.

Contemplu scena fără să pricep mare lucru. La început e lubrică, dar, mai pe urmă, e mai degrabă sinistră. Reiese că nu de o împerechere ne-firească este vorba, ci de o luptă ne-obișnuită. Luptă între insecte, stângace, nemiloasă, crudă dincolo de limitele tolerabilului.

Nici una, nici alta nu mișcă.

Mă precipit, o răstorn pe Dora.

Kasleen e moartă.

Sufocată.

Dora a suprimat-o ca s-o facă să tacă. Leacul cel mare împotriva unui rău ce trebuia să-i fi părut încă și mai mare.

Îmi întorc privirile de la acest frumos chip tumefiat, violaceu, sluțit prin moarte. Un deprimant sentiment de neputință mă îndeamnă să mă așez. Să mă așez nu contează unde, nici pe ce : o babă de pe cheiuri, convenienţe, genunchii ţigăncii, o greblă cu dinții în sus.

Dă-ți seama că, dacă Dora a suprimat viața complicei Kasleen pentru a o reduce la tăcere, ea însăși n-o să scoată o vorbă. Niciodată. Că bine îmi mai stă, biet Robinson Crusoe pe insulița mea, să trec cu pași mari peste leșuri.

Privirea-mi de îmblânzitor cade asupra ucigașei. Ea pare liniștită. Ușurată. Nicicând n-a fost atât de atrăgătoare. Legăturile în care am strâns-o îi subliniază formele. Îmbrăcămintea-i masculină mă irită. Mă simt cu totul bizaroid. N-am stare. Ba am, stare de asediu. Starea sătulului de stat. Statul ești tu ? Tu ești „un", tu ești „o" ? Tulește-o ? Stai ?

S'nant'nio, automat în plină concentrare. Extrem de centrat pe o idee fixă, așadar zvâcnind întruna.

Mă aplec, îmi încordez ca un cerb puterile disponibile, o ridic pe sufocatoare, o salt pe umărul meu și părăsesc încăperea.

Direcția : o cameră.

De culcare. Sau de dormit în picioare.

Ajuns acolo, trântesc poama peste un pat de fier, tot atât de puțin confortabil pe cât e-un câmp de cartofi. Încui cu cheia, vâr acest obiect într-al meu *pocket* *.

Urmarea ?

E, nu prea știu, finule. Om vedea.

Pentru început, mă instalez la piciorul patului, unde, ca un meseriaș, stau pe vine.

Meșteresc la o lulea de piatră, oare, ori altceva îmi vine ?

---

* Pocket = buzunar. (engl.)

Mă uit lung la femeia asta de necrezut. Care știe să se prefacă în propriul ei soț, în polițai englez sau în indiferent cine, de indiferent ce vârstă, de indiferent ce sex. Capabilă de orice. Și de a ucide.

Iată că ea îmi inspiră o dorință calitativ nouă. O dorință atât cerebrală cât și fizică. Așteaptă : o dorință machiavelică. Știi în ce măsură o noapte albă, o noapte epuizantă ne ascute trupeasca poftă ? Oboseala este o slugă supusă juisării, tot așa cum o noapte de odihnă este un sfetnic bun.

Să tânjesc, fie.

Mă ațâț. Suflu asupra poftei mele ca asupra unui foc de vreascuri, pentru a-i stârni văpaia, dezlănțuind marile vâlvătăi.

Ia zi-mi, glasul meu să fie acest zgomot vâscos, răgușit, gâfâitor, ce se înalță deodată din tăcere ? Chiar glasul meu ? ! Ești sigur ?

— Ești o stricată, Dora. O criminală. O ticăloasă desăvârșită, dar cred că niciodată n-am mai râvnit o femeie cum te râvnesc, în această clipă, pe tine.

Privirea ei — gravă. Pare să mă asculte cu destulă amabilitate. Desigur, se poate desluși o fărâmă de surpriză în ochii ei, dar, încă mai clar, una de interes.

Nu este întâia netrebnică la care mă surprind că, în momentul cel mai spinos al relațiilor dintre noi, tânjesc. Însă e cea dintâi care mă răvășește în halu' ăsta. Ceva de o rară bestialitate mă bântuie, de parcă mi-ar sufla pe sub piele. Sadismul, cu așa ceva tre' să seamănă. Întâi și-ntâi, ce-i altceva de nu o necuviincioasă poftă ? O poftă picând prost, și cu atât mai impetuoasă cu cât se știe mai inoportună ?

Recent încă, în costumul ei bărbătesc, ea avea aerul unui tip bine ; acuma, că singură și-a scos masca, ea seamănă unei fete travestite prost, ce a ținut morțiș a face garagațe deghizându-se, și pe care numai frumusețea ei o salvează de la grotesc.

— Imi placi, Dora... Ce fiară minunată !

Mâinile mi se întind. Lama cuțitului îmi țâșnește din teacă. Tai legăturile care-i strâng picioarele. Apoi reduta-bilul ya este închis la loc. Dezamăgirea ei este vizibilă, căci își închipuise că urma s-o dezleg în întregime, să-i scot călușul, pe scurt, să-i dau drumul...

Degetele mi se duc, înnebunite, către pantalonii ei masculini. Am vaga impresie că mă abandonez unor relații amoroase împotriva firii. Dora se lasă manevrată, pasivă cu totul. O despoi de nădragi. Pe sub aceștia, ea poartă un colant care nu-mi poate nici măcar frâna elanurile, necum să le stea în cale.

I-l smulg cu frenezie.

E rândul slipului acum. Află că o să explodez de nu-mi potolesc pofta uite-acu, pe loc ! Adevărată bestie acest Sana al tău ! Taurul năvalnic. Armăsarul model. Lancea lui Montgomery făcând să crape bulina de loto a lui Henri al II-lea *.

Al meu ești, drăgălașule slip, acoperământ al celui mai tainic, al celui mai mișcător dintre sipetele cu pietre scumpe !

Fă-te'ncoa, văl străveziu ca pânza de păianjen, ce stânjenești, cu danteluțele tale, cea mai sublimă dintre viziuni. Hal, mingiucă de scamator, la o parte, iată rubarba ! Îi scot Dorei sistemul ei anti-viol.

Zbârci !

Elasticul brutalizat cedează.

Slipul se lasă.

Racheta mea cu ogivă iscoditoare, deasemenea. Și aproape la fel de iute.

Imaginează-ți că Dora posedă, între picioare, o excelentă pricină de a izbuti în rolurile sale de bărbați.

Face parte dintre ei.

---

* În timpul unui turnir disputat în anul 1559, lancea aruncată de Gabriel Montgomery, căpitanul gărzii scoțiene din solda regilor Franței l-a lovit în ochi pe Henri al II-lea, din dinastia Valois. Suveranul a sucombat în urma acestei răniri accidentale. (n. tr.)

* * *

Bun, destinde-te. Respiră. Execută câteva mișcări de îmlădiere, ca să-ți înlături tartrul de pe bătături, să-ți răsfeți musculanța. A nu te crispa în asemenea cazuri. Se recomandă un maximum de suplețe. Că, de unde nu, riști să îți pârâie vreuna din balamale.

Te-ai prins ? Atunci, cară-te, haide ! Șterge-o !

Mă zgâiesc o dată și în repetate rânduri la „ceea ce" ar fi crescut până la prefacerea într-un superintendent, în această noapte. Nici o eroare nu-i cu putință ; deși păstârnacul menționat e unul dintre cei mai modești, el este sincer, are împielițarea unei s(c)ule veritabile, și se ține temeinic de restul individului, ca Franța de gloriosul său trecut.

Da' ca lovitură, e-o lovitură și jumătate, n-o să ai curajul a pretinde contrariul !

M-a avut !

„Ea", Dora, râde cu ochii.

Cu pupilele pe care le vezi !

Fără a sufla o vorbă (dă-ți seama) îi repun o legătură la chicioare. Apoi, cu un gest a cărui pudoare o vei aprecia, așez pantalonii peste sediul umilitorului meu pocinog. Căci dacă Nu POCInog, n-am alt cuvânt sub care să-mi înveselesc eșecul.

— Ești, cu adevărat, un personaj ! îi zic.

Să-l iau la întrebări ?

La ce bun... Aș fi silit să merg, cu violența, până în pânzele albe. În cazuri dintr-astea te înverșunezi. Escaladarea e rapidă, degradantă pentru toată lumea. Butoiul cu anșoa, clopotul electric nu-s pe gustul meu. În ce mă privește, eu unul prefer presiunile morale.

— Ești prea tare pentru mine, camarade, te las naibei, spun eu simplu. Prefer să mă consacru navigației de coastă, că, de insula ta, mi s-a urât. Salutare !

Și îmi iau tălpășița.

Nădăjduiesc că nu crezi într-o părăsire definitivă din partea mea ?

Ai priceput că era vorba de un șiretlic ? Nu mă minți ? Juri ? Bine.

Căci eu, da, efectiv, plec trântind ușa. Însă, în loc să-mi croiesc drum prin răcoarea zorilor, mă duc tiptil în odaia unde se află postul emițător de radio. Camera asta are, ca mobilier, între altele, o canapea scâlciată și un vast șifonier gol. Ezit în privința ascunzătorii mele. Șifonierul este mai confortabil, dar voi fi mai bine adăpostit sub canapea.

A aștepta și a vedea, cum zic spaniolii vorbind englezește. A aștepta — ce ?

Nu ce, omule : pe cine. A-l aștepta pe falsul Dora, așa cum bine gândești. Pentru ce să-l aștepți ? Pentru că el va veni să le susure șefilor săi toată tărășenia. Ce alta mai cu cap ar putea el face, acum că toată lumea insulei e răpusă ?

Cum poate el veni, legat fiind ? Asta te frământă ? Atunci, neamule, află că dinadins am uitat, într-o cută a cuverturii de pat, cuțitul de care mă servisem când am tăiat sforile înnodate pe labele lui.

Spui că se va sluji de cuțit ca să se libereze.

Deci, se va ivi aici și, fără știrea lui, îmi va furniza informații.

Tu nu găsești că am sclipiri de geniu și altele de imbecilitate, rând pe rând ?

Zăbovesc în obscuritatea relativă, căci ziua se arată, deja răspândind o pâclă cenușie, sepulcrală, împrejurul meu.

Veghez, cu atenția încordată ca un arc.

O să fie el arc de triumf ?

Veghea aprigă a auzului. Are o asemenea acuitate încât îmi simt urechile lărgindu-mi-se. Până într-o oră voi semăna cu Babar *, având încă de pe acum un anumit punct comun cu dânsul...

* Babar, una dintre sutele de porecle ale lui Alexandre-Benoît (n. tr.)

Un scârțâit, deasupra devlei mele.

Treptele trosnesc sub niște pași prudenți. Planul meu pare a se desfășura normal. Un pas furișat pe coridor. Simt atingerea clanței de o mână ușoară. Ușa se cască încet. Văd doi pantofi intrând. Străbătând încăperea cu precauție, de parcă ar traversa o stradă inundată. Oprindu-se nu în dreptul postului de radio, ci la câțiva centimetri de șifonier. Și atunci se petrece un lucru. Ca fulgerul, ca trăznetul, pe neașteptate.

Izbucnește o salvă. Aerul, într-o clipă, duhnește a praf de pușcă. Așchii de lemn sfârtecat împroașcă locul. Tuburi de cartușe golite cad precum mărgelele dintr-un colier cu firul rupt.

Foarte succint îmi adresez cuvântul astfel : „Dragul meu San-Antonio, te-ai crezut tu istețul pământului, numai că tovarășul Dora e unul și mai și, devreme ce a mirosit cursa. A profitat de ingeniozitatea ta ca să se dezlege (ce fărădelege), iar acușica dumnealui te lichidează. A început cu șifonierul fiindcă efectiv, garderobul era ascunzătoarea cea mai aptă să-ți dea adăpost, dar, peste un infim număr de secunde, o să-și îndrepte morișca bogată-n plumbi asupra canapelei, iar din clipa aceea coceanul tău va putea fi folosit drept flaut (multe doamne s-au și străduit în acest sens, de altfel, însă fără a izbuti vreodată să-i smulgă vreun sunet).

Atunci eu, în fața surei iminențe a pericolului, joc, dă-ți seama, jocul cel mare. Mobilizându-mi toate forțele, tot curajul, plus alte două-trei flecuștețe de acest soi, mă încordez și împing. Canapeaua este o mobilă veche, de familie. De familie englezească, pe deasupra. Dacă nu trage ea la cântar două sute de livre, pardon : două sute de pounds *, atunci eu mi-s patriarhul Antiohiei ! Dar ar cântări și-o mie, aceeași canapea, dacă, în baza instinctului de conservare, aș năpusti-o tot atât de iute în dosul falsei pin-up **.

* 200 pounds echivalează cu circa 91 kilograme.
** Femeie atrăgătoare, nurlie. (engl.)

Dora (continui să-i zic astfel neavând la îndemână alt nume prin care să identific gagiul căruia îi corespunde) a comis prostia de a se plasa prea aproape de şifonier. Din preajma lui, mai că lipit de el, a tras în rafale. Când se întoarce, eh, ce vrei, e prea târziu pentru dânsul. Tot ce reuşeşte este să încaseze, la stomac, rezemătoarea de lemn a canapelei. Lemn masiv, mahon, amice, lemn tăiat dintr-o bucată. Izbitura produce un zgomot nasol, află d'la mine. Idem, la măcelar, când bucearda unui satâr de oţel îţi bate un escalop (bată-te peste gură !) Micul meu tovarăş n-are nici când să mai scoată un ţipăt. I-ai forfecat respiraţia, i-ai luat şi piuitul. Iată-l, se răstoarnă în faţă şi vine cu pieptul pe canapea. Greutatea lui mă face să-mi încovoi spinarea. Rămân un moment pe parchet, alungit, doborât de efort. Apoi mă târăsc în afara carapacei mele şi mă ridic.

Amicul Dora (da' ce-ar fi să-i spun Doro, pentru a-l trece la masculin ?) a simţit-o venind, crede-mă. Doamne Dumnezeule, vorbeşti de o calamitate. Dacă şi-o mai veni în fire, va fi hemiplegic, pe puţin, dat fiind că, foarte vizibil, curbura centrală a şirei i-a cedat. E deajuns să vezi poziţia ca să pricepi dezastrul băiatului. Dau canapeaua deoparte. Dora vine moale jos, ca teaca unei umbrele când o retragi pe-a doua din cea dintâi. Ca unsă ! Număr de succes... Îi ating pieptul. Mişcă încă, dar picioarele sunt altă poveste. Niciodată Eddy Mercks * n-ar câştiga Turul Franţei cu o marionetă adusă în acest hal.

Ei bi, uite ceva ce nu mă prea încântă. Dă' în sfârşit, e mai avantajos ca Doro să aibă şalele zdrobite decât eu o anumită cantitate de praline în cevaşi, nu ?

Ziua se instalează cu hotărâre. Te pot vesti chiar că astăzi va fi soare.

Îmi ofer o defilare generală a reflecţiunilor. Am venit, am învins. Decimând banda, este cert, dar fără a parveni la străpungerea misterului. Nici acum nu cunosc dedesub-

* Faimos ciclist belgian, multiplu campion pe circuituri franceze, italiene şi mondiale între anii 1968 şi1984.
(n. tr.)

tul activităţilor ei ucigaşe. De ce erau aduşi aci nişte oameni ? Erau omorâţi ? Erau reexpediaţi în butoaiele de anşoa ? De ce a dispărut cadavrul lui Merdanflak ? Şi de ce indivizii aceştia ţineau atât de mult să-l recupereze ? Notează că, în cele din urmă, se va ajunge şi la dedesubturi. Toţi copoii Franţei, Angliei şi alţii, de pe aiurea, vor intra în horă şi vor smulge adevărul, fir cu fir. Doar că mi-ar fi plăcut să aduc soluţia pe tavă eu, San-A. Partea superman din mine. Big crack *. Poliţist de excepţie.

Insula... Nu mai e nimeni ? Ba da : nişte moşnegi, pare-se, în genul fosilei zărite în ajun. Vetuşti pescăruşi rămaşi pe colţul lor de stâncă pentru că aripile ostenite nu le mai îngăduie să-şi ia zborul... Dar ce mi-ar zice ei ? Că au văzut nişte oameni necunoscuţi dând buzna peste dânşii. Venind, plecând. Circulând cu helicopterul, cu iacht-ul... A, fiindcă veni vorba, helicopterul a dispărut. Landa este pusie, de un verde coclit. Jupuită, răpciugoasă.

Nu mai am nici măcar puterea să identific aparatul.

Nimeni.

Reacţionez. În clipa când mă pomenesc cu mintea într-un impas, întotdeauna o uşiţă laterală se deschide. Iată-mă plecând în goana mare.

Brrr ! Afară e frumos, dar frig. Adevărată vreme de toamnă zgribulită. Vântul din larg (or, în jurul unei insule, largul e peste tot) suflă năpraznic. O apuc pe-o uliţă nepavată, unde o mâţă costelivă devorează un peşte stricat. O iau la dreapta (sau la stânga, dacă opiniile tale într-acolo înclină), împing. Uşa nu-i închisă cu cheia. Traversez coridorul mirosind a lemn vechi. Urc scara, iar scara geme şi scânceşte în felul ei.

În dormitorul prichindeilor, toată lumea moţăie. Cei cinci copii sunt acolo, îngeraşi roz cu şuviţe blonde, cuiburi de suflet, cum spunea Hugo. Îi trec în revistă, înduioşat de răsuflările lor liniştite. Unul dintre ei trebuie că

* Mare campion. (art. San-A.)

are vegetație, căci respiră pe gură. Îl caut pe cel mai mărișor. E o fetiță. Poate să aibă șase ani. Părul — de un bălai nordic. Aproape alb. Îi mângâi obrazul și ea deschide ochii. Parcă-s de porțelan, fiule. Tresare, o vagă înfiorare îi strâmbă mutricica adorabilă.

— Bună dimineața, scumpo, îi zic eu în englezește, mă recunoști ? Sunt domnul care a venit ieri s-o vadă pe miss Kasleen, nu-i așa ?

Păpușica se trezește de tot și încuviințează.

— Miss Kasleen a fost nevoită să lipsească, fiindcă s-a dus la mătușa ei bătrână, pe care o dor dinții. Eu o să vă pregătesc breakfast-ul Vino să-mi arăți unde se țin farfuriile și tigăile, vrei ?

E încântată. Iat-o numai zâmbet. Mândră ca un puric. Îi dau capotelul așezat la căpătâiul patului ei.

Ajungem în bucătăria vecină ținându-ne de mână. Numele ei mic e Cathy. O drăguță cotofană, moară stricată de felul ei, gureșă ca o fată mare. Începem prin a pune la încălzit apa pentru ceai.

— Tu nu ești din insula Godmichey ? întreb.

Își scutură capul.

— Oh, nu.

— De unde ești ?

— Londra.

— Tăticul tău ce face ?

Reflectează. Tăticul ei... Trebuie să se producă un efort cerebral pentru a i-l readuce în minte.

— Lucrează la uzina lui.

— Ce uzină ?

— Nu știu.

— E lucrător ?

— Nu știu.

— Are mașină ?

— Oh, da, ca și mama, ca și șoferu', și Mary de asemenea.

— Cine e Mary ?

— Bucătăreasa.

— E mult de când ai părăsit-o pe mama ?

— Nu știu.

— Părinții tăi te-au adus aici ?

— Nu, o doamnă.

— Drăguță ?

— Nu. Mi-a pus mâna pe gură, în grădină, fiindcă strigam ca s-o chem pe domnișoara.

Care va să zică, Rânjilă, ar fi vorba de un fel de kidnappinge, din întâmplare ?

Ideea mi s-a ivit în casa lui Doro. Meditam la locuitorii insulei. Atunci mi-au venit în minte acești mucoși, așa-zișii copii de pescari... Și, deodată, mi-a căzut fisa. Uite că povestea continuă să se închege, hai ?

Cât privește sprinteneala săriturii, eu, când îmi dau osteneala, întrec mingea de tenis.

— Și micii tăi colegi, tot din Londra sunt ?

— Nu, ei vin de la țară.

— De la țară ? Care, adică ?

— Nu știu. Jérémy e din Boston, Phili din New York, Dorothy din Johannesburg și Michel nu mai mi-aduc aminte...

— Numele tău care e ?

— Cathy.

— Dar Cathy și mai cum ?

— Baum.

— Cathy Baum ?

— Da.

— Și pe tăticu' tău cum îl cheamă ?

— Ca pe mine.

— Vreau să spun, numele lui mic ?

— Adrian.

Mi-l repet : Adrian Baum.

Și poți să crezi că am sărit în sus, măi puțintelule. Sus, sus, până-n floarea de susai ! Deoarece Adrian Baum, ți-o semnalez dat fiind ramolismentul care ți-a atins căpățâna, este, nici mai mult nici mai puțin (și *very* mai mult) decât chimistul britanic *number one*. Și știi tu ce fel de chimie practică ?

Haide, ghicește, o dată ghicește și tu. Dă-ți osteneală, arată ce poți. Ți-ai găsit ! Ei bine, află, nătărău atestat ce-mi ești, că acest savant este marele specialist european al petrochimiei. Când îți ziceam eu că afacerea putea a țiței până în canistra vecinului !

— Ce mâncați voi la breakfast, îngerașii mei ? Coarne fleșcăite *, ouă pe costițe, marmeladă ?

Tătic hrănitor... (cum ar zice François)**.

Plin de antren, iată-mă apucându-mă de pregătit un mic-dejun, substanțial, liotei mele de țânci. Când prichindeiii vor plescăi sătui, am să mă întorc la casa parohială ca să mă asigur dacă telefonul falsului pastor, însărcinat cu chemarea falșilor lucrători de poliție, este la rândul său un fals țârțârton.

Sau o fi unul adevărat ?

---

* Fulgii de ovăz (sau de alte cereale) prăjiți constituie un aliment nelipsit și extrem de apreciat la micul-dejun al oricărui britanic ce se respectă. Comisarul San-Antonio, purtând probabil pică insulei pentru cele suferite acolo, comite intenționat o substituire de termeni și, pe lista bucatelor propuse micilor săi protejați, în loc de *corn flakes* apar *cornes flasques*... (n. tr.)

** Șarjă amicală pe adresa scriitorului francez François Nourissier. (n. tr.)

XIX

Învârtesc, învârtesc energic. O veveriță, pedalând în cușca ei rotitoare, tot cu atât se alege. Nici cel mai mic sunet. Dă-i, dă-i înainte. Flașnetă. Râșniță. Morișca „declarațiilor" umflate. Nimica.

Mă enervez ca bietul taică-meu, pe vremuri, când demara, la manivelă, bătrânul său Citroën. Atât doar că el sfârșea prin a obține un rezultat. După ce-l vedea slăbind cu un kil întreg, hodoroaga scotea un strănut. Se năștea speranța. Se chinuia dânsul și mai vârtos, înteța alura, gata-gata să crape venele în el, și, pe urmă, se producea în sfârșit adevărata minune : motorul trepida, afișând un timbru ascuțit și sec mai rău decât acela al unor parizieni snobi, până ce ajungea să abiă un „tors" aproape regulat.

— În mașină ! striga tăticu.

Extenuat, pun receptorul jos. În aceeași clipă, o, miracol, soneria scoate un „ţţţrrrrr" piţigăiat, la auzul căruia tresar. Iutexpres, reiau aparatul.

— Cine sună ? întreabă un glas de bărbat.

— Casa parohială de pe insula Godmichey.

— Cine sunteți ?

— Poliția !

E frumoaznic cuvântul ăsta, în mod practic internațional, la fel ca hotel, taxi și caviar, nu ?

— Ce doriți ?

— Postul de poliție cel mai apropiat.

— Un moment.

Ajunge până la mine un fel de tic-tac.

— Alo, face același glas de slujbaș poștal, o să vă rechem, linia postului de poliție este ocupată.

— E presant ! avertizez eu.

— Sir, nu pot forța o linie ocupată, mi-o întoarce prepusul. De cum va fi liberă, vă dau firul.

Așez iar receptorul în furcă.

Când aștepți, ai tot ce-ți trebuie ca să reflectezi. Nu costă nimic și necesită un minimum de material. Câte capodopere nu s-au creat pe această cale, habar n-ai tu...

Merg să arunc o privire în biserică. Trupurile zac mai departe pe dale, în preajma funiilor de clopot. Țepene tare, abominabile foarte, pătrunse bine de moarte.

Petrol ! Petrol ! Ce de crime se vor fi comis în numele tău ! *

Prichindeii, răpiți petrochimiștilor — monedă de schimb, probabil.

Afacerea asta mergea cu benzină. Eu am simțit-o numaidecât (și aș putea spune cu îndreptățire : am simțit-o numai de gât). Himker : petrol ! Krakzesc : petrol ! Arabii : petrol ! Să ne energetizăm, cât de curând, cu apă de la robinet, frățioare. Poate c'atunci vom cunoaște și noi câțiva ani de liniște. Telefonul tot nu vrea să sune. Exasperat, mă opun pe o a doua repriză de manivelat în demență. Nimic. Reiterez. Re-nimic.

Și p'ormă, io-te că aud niște zurgălăi, o muzică, parc' am mai zis, celestă. Las mașinăria și cad în genunchi. Am în castronaș acel celebru ventilator cu motor stricat care se declanșează automat de câte ori încasez o lovitură de bâtă la moacă.

* Parafrazarea unei exclamații care a făcut carieră în filosofia istoriei : „O, libertate, câte crime se comit în numele tău !" A fost emisă de o femeie, Manon Roland de la Platière, amfitrioana unui salon literar și politic din timpul Marei Revoluții Franceze. Soție a ministrului de interne cu orientare girondină, doamna Roland (1754—1793) și-a sfârșit viața ca victimă a Teroarei, pe eșafod. (n. tr.)

Cad în față. Zidul îmi oprește umărul. De bine-de rău, arunc o privire într-o parte. Printr-o pâclă groasă ca vinul, văd mutra surâzândă a tovarășului Moktar. Ține nu' ș'ce gros și lemnos în mână.

— Doare la tine tce iu fakut, patron ? jubilează dânsul.

Face haz cu un bot de slugoi, cum zice Bérurier.

Lângă el, stă un vlăjgan blond și sever, a cărui înfățișare numai veselă nu-i. De îndată ce vederea mi se va limpezi, sunt sigur că-l voi găsi antipatic. Seamănă cuiva întâlnit nu de mult. Asta mi-o spun cât se poate de confuz, din adâncul șanț al negurii mele cerebrale.

Hlizit, Moktar continuă să se curbeze, ca un arc răsucit cu cheia.

— Ti este redgele timpitsiluor, patron. Asta tilifon dutce incoatce la casa. Mai înainte m'siu Schuppen dat respuns la tine.

Dl. Schuppen. Așteaptă să-mi revin din crema mea frământată (mai curând bătută). Numele ăsta mișcă oarece în cala ticsită cu baloturi a memoriei mele. Schuppen, nu Von Schuppen ! Ah, da, ah, asta e ! Von Schuppen, nu întrerupeți, cred că îmi amintesc, prin urmare mi-am amintit : secretarul. Nu seamănă cuiva văzut : el este cel văzut. L-am văzut, în seara când încheiase socotelile cu Merdanflak. Foarte puțin, foarte rău, foarte sumar, dar când ai ochiul câmpului, ochiul unui sanantonio, uliuliu. Vrea să zic, ochiul unui uliu, nu al unui ins bun de compătimit...

— Hai, plecarea ! spune domnul acela.

Mi se pun legături. Mereu același sos...

În felul acesta, la orice deplasare, devine obligatoriu să fiu cărat de altul. E-n beneficiul deplin al dovleacului tău. Economie de energie. Energie petrolieră. Benzina, scumpa sursă. Ultima cursă cu mine, cel dus. Simțurile le am ori mă au. Huilă (albă) mi-e capul. Cei din Corneville, săriți ! Ding, dang ! Bateți clopotele de utrenie !

Balansarea pricinuită de mișcarea noastră accentuează senzația de tocsin care mă bântuie. A dracului, mă bântui ?! 'tu-i ecoul grețos, dangading, dangadong !

Alai sărăcuț. Defilare prin landă. Urlăvântoasa de Sus și Urlăvântoasa de Jos. Waterlot, parcelă dezolantă. Încotro se merge ? Vântul de larg slăbește. Niște pescărușii fac arabescuri scoțând strigătele unui mic comerciant ce tocmai și-a primit foaia de impozitare.

Io-te că marțafoii ăștia mă descarcă pe aceeași *very old* camionetă care a mai servit la trambalarea mea, în momentul sosirii noastre. Pe ea nu sunt singur : deja e acolo Doro, întins pe o saltea. Și-a recăpătat cunoștința și profită de ea ca să sufere mai tare.

Zărindu-mă, izbutește să articuleze, foarte exact, următoarele :

— Mi-ai zdrobit tu șalele, pramatie, da' îți vin eu de hac, pe veci.

Sudoarea îi face broboane pe figura răvășită de durere. Îmi promite :

— Încet, la foc mic, fără grabă. Vreau să ți se smulgă carnea bucată cu bucată. Pe urmă, limba. Pe urmă, ochii...

Mai precizează încă o parte de care ține să mă vadă lipsit și, crede-mă zglobiule, numai înveselitor nu-mi sună. Oho, nici pomeneală !

Mașina se zgâlțâie.

Moktar cântă, cât îl ține gura, o arie din țara lui, care arie sună cam așa : „Aaaaahr Aaaaaaahr Mennnnhhaaaaa". Ce individ ! Măcar că mi-a fricționat ceafa cu un retevei de stejar, îți jur că mie îmi convine unul ca el.

Cum eu, în camionetă, sunt așezat de-a latul platformei, poziția îmi îngăduie o vizionare a falsei cucoane.

— Adânc mâhnit de a-ți fi rupt șira spinării, amice, îi zic eu atunci când se mai oprește și el din violentele sale ocări ca să poată geme în liniște. N-a fost decât un gest de self-défence, cum spun elefanții. Te rog să remarci că tu, în momentul accidentului aveai de gând să-mi golești un încărcător în mațe... Da' nu te neliniști, ia-o ușu-

rel, o să ți se facă grefa la fața locului și-o să fii dichisit, ba chiar ferchеș în frumosul tău corset din oțel, duminica. Evident, vei avea mai puține ocazii să te transformi în nu importă cine. Ca variație, o să te deghizezi în câte ceva : în mașină de spălat, în pompă de benzină, în distribuitor de cafea, în juke-box *. O a doua carieră îți stă înainte, drăgălașule...

Sarcasmele mele îi atâță mia de draci.

— O să ți se deschidă burta, o să-ți fie umplută, toată, cu piper, o să ți se smulgă ficatul, îmi promite eul său, Prometeul.

Odată cu aceste calde cuvinte altruiste, ajungem la debarcaderul existent pe Godmichey.

Von Schuppen se dă jos, urmat de credinciosul Moktar (participantul tip). Atunci, pe neașteptate, spiritul meu găsindu-se reînsuflețit de tăria aerului marin, mai curând decât de dulceața angevină **, înțeleg o chestie.

Efectiv, secretarul lui Himker seamănă bine cuiva. Dar să te încurci între chipuri, nu alta.

O să-ți zic cui îi seamănă.

Ce tot spui ? N-ai bani la tine ? Nu face nimic, o să-mi plătești mai târziu, ți-l dezvălui totuși. Von Schuppen seamănă cu Dora. Pardon : cu Doro.

Știi cum ?

Ca un frate, puișorule. Mai bine n-am cum zice. Ca un frate.

Atâta doar că el este blond, iar „ea", brună. Dar este el oare cu adevărat blond ? Ți-aș spune că adineauri nici asta n-am băgat de seamă, într-atât de puternică mi-a fost surpriza.

* * *

O șalupă se leagănă pe talazuri.

Albă, cochetă, arborând pavilion francez, ceea ce cu nimic nu-i strică.

---

* Tonomat (engl.)

** Ținut corespunzător istoricului ducat de Anjou, alipit definitiv Franței în a doua jumătate a secolului al XV-lea, și a cărui reședință, Angers, stă la baza formării adjectivului *angevin*. (n. tr.)

În vreme ce răpitorii mei (nu că m-au răpit/vrăjit/fermecat, dar e nevoie să identifici oamenii conform funcției lor când de numele lor nu ești sigur) îl transferă pe Doro la bord, eu examinez ambarcațiunea. Doi matrozi, în maiouri dungate, alcătuiesc echipajul. Unul e mare, oacheș, cu umeri de atlet. Celălalt este enorm și poartă o barbă patriarhală. Șapca, pe care e brodată o ancoră, e strengărește lăsată pe-o parte, iar luleaua din colțul gurii poluează atmosfera mai dihai decât un milion de eșapamente, pe o șosea magistrală, la o întoarcere din vacanță.

Schuppen și Moktar se întorc să mă ia.

— Credeam că vă este iubită, pe când în realitate vi-e frate ? îl întreb eu, cât pot de amabil, pe von Truc.

Ochiul său de gheață îmi expediază niște făgăduinți tot atât de nocive ca și cele pe care mi le-a juruit falsa lui surioară. Să fiu foarte sincer, cred că se-ngroașă gluma în privința ventricolului meu. Cât despre matricul, nici să nu pomenim !

* * *

Zac pe podeaua șalupei.

Doro, dus în ruf *, continuă să geamă și să treacă prin toate năduşelile martiriului. Moktar, lângă mine, ronțăie bomboane, privind cum insula Godmichey se îndepărtează.

Camaradul von Schuppen parlamentează cu voinicul matelot oacheș, cel aflat la cârmă. Vremea este una de zile mari, absolut superbă, numai miere, albastrul vacanțelor. Pescărușii convin să ne acorde o mică escortă.

* *Ruf* = partea de suprastructură a unei nave, destinată cabinei echipajului și lăsând liberă o parte a punții.

Îţi dau cuvântul că, de nu m-aş găsi în situaţia neplăcută pe care o ştii, m-aş crede într-o croazieră. Asta trebuie că vine de la schiurile nautice îndesate în ruf. Pe uşa acestuia, o tăbliţă de lemn anunţă : *„Tariful lecţiilor"*. Un megafon e fixat deasupra cârmei. Vrei să pui rămăşag cu mine că von Cutare a închiriat o ambarcaţie de schi-şcoală ca să vină pe insuliţă ?

Iată-l că se îndreaptă spre mine, tocmai. Ia loc pe bancheta acoperită cu pânză verde şi se apleacă :

— Moktar ! cheamă el.

— Tce este, patron ? întreabă versatila slugă, cu gura plină şi buzele încleiate-n zahăr.

— Adu cele două bucăţi mari de fontă date jos din camionetă şi prinde-i-le domnului comisar, de picioare !

— Numadekut, patron !

Un val de fiere afurisită îmi umple grua. De ce am eu certitudinea că ăsta nu-i defel un bluff ? Ci un extract din tot ce poate fi mai serios ?

Frăţânele cel dat naibei vrea să se descotorosească de mine. În largul mării. Kilograme de fierărie la fiecare labă şi bonsoir, comisarule, du-te în adâncurile oceanice şi vezi dacă dai peste comandantul Cousteau pe-acolo ! Voi fi Cousteau-ul dat de mâncare lighioanelor mării. Biată zdreanţă acvatică, iute-iute hăcuită de peşti. Eu, care-i iubesc atât de mult pe aceşti drăguţi şi scumpi, cu câte o felie de lămâie, după ce pescarul i-a convins să mâie pe uscat. Mi-a făgăduit-o el, Doro, că voi fi făcut bucăţi-bucăţi, cu totul din toate părţile, dinafară, dinlăuntru, de primprejur...

A, nu, mă ridic împotrivă, eu unul.

Fugi, dom'ne, d'aci !

Şi Félicie, zi-mi ? Ţi-o închipui aşteptându-şi fiul, până la sfârşitul zilelor ei, întrebându-se ce s-o fi ales dintr-ânsul ? Şi Zoé cea tandră ? Fi-va ea constrânsă a se mărita cu un altul ?

— Zău, Schuppen, s-ar cuveni să stăm un pic de vorbă mai înainte de a se comite ireparabilul.

— N-am nimic să vă spun, ripostează demnul bărbat pe acel thon care te târpește.

Eu sunt convins de contrariul, fii fără îndoială, dar nu de dragul polemicii mă poleiesc, contrazicându-l.

— Dar eu poate că da, am, îi răspund. Toți vitejii de pe insulă, în cap cu frate-tu / soru-ta, țineau morțiș să mă silească a le spune ce-am făcut cu cadavrul unui anume Merdanflak. Până acu mi-am ținut gura, dar se prea poate ca, în schimbul pielii mele, să ciripesc...

În meseria noastră, mocofane, dai peste tot soiul de surprize. Iar unele sunt severissime.

Iaca eu, suflet dulce, candid și mărinimos, cred că el are să muște momeala, va înghiți gălușca și o să-și schimbe atitudinea, măcar pentru o clipă.

Ei bine, ciuciu ! Ispita pasiunilor ! Nada ? Nu dă nimic din ce vrau eu. Na, fșșșș ! cum ar zice micul Manneken Piss *. Schuppen îmi oferă un zâmbet de care, împiedicându-se, s-ar rupe cuțitul de plug.

— Nu umbla cu cioara vopsită, bătrâne ; *eu sunt cel ce l-a recuperat pe Merdanflak din port-bagajul mașinii dumitale și am făcut ce trebuia cu dânsul !*

Paf ! Drept la moacă. În picaj — ultimele rămășițe din moralul meu. Tonusul îmi cade precum frunza de viță (din marmură) de pe cocoșelul unei statui grecești. Păi atunci, ce mai ! Să nu ne mai încurcăm de pomană ! Finita la commedia ! Numai și numai moartea mea fără de urme îl interesează pe nemernicul ăsta crocant. Aș putea să-i propun orice : economiile mele, periuța mea de dinți, racheta mea de tenis, mândrețea mea de penis, o fufă din Elveția, o tufă de Veneția, ori chiar să-l învăț cum se măsluiesc cărțile — totul în schimbul salvării vieții mele ; dar tot ce aș obține ar fi mâlosul lui surâs.

Sunt terminat.

Aș spune chiar mai mult : pierdut.

Învelișul mi se va schimba în alge unduitoare. Voi servi ca desert peștilor carnivori. Căci asta e drama : peștii, ei,

* Omulețul-care-face-pipi, cunoscută statuetă din bronz, conectată la un jet continuu peste un bazinet. Atracție turistică în centrul orașului Bruxelles. (n. tr.)

mâncare de vineri, de post, sunt carnivori, iubite prietene. Pe câtă vreme elefantul, Dânsul, este ierbivor.

Moktar, lingăul, acuma e pe cale de a-mi ataşa picioarelor lingourile de fontă, cu ajutorul unor sârme, asta ca măsură de prevedere, fiindcă în apă frânghiile ar putea slăbi cumva, cine ştie.

Ambarcaţiunea lunecă bine, ca trasă de un cabestan, imagine insolită deoarece nu-l pomeneşte şi pe Bran. Saltă peste creste cărora le-ar mai lipsi ceva spumă şi-n care mă voi curbagita şi eu, în următoarele câteva minute.

Câţiva nouraşi suavi plutesc lent în azurul de care soarele se îmbată. Adio, cer frumos, adio, m'mico, Zoé, Antonele, prieteni, valuri şi valsuri, poltroni, muieruşte, putinici. Adio, zbor din floare-n floare, şi vouă, porcărele, mârlite-n c... Adio vouă, amestecăturilor încăpătoare. Tuturor, adio !

— Apucă-l de picioare, Moktar !

Dă-ţi seama : nu-i tâmpit. Treaba cea mai grea se lasă totdeauna în seama rândaşului. Ce-ţi închipui tu, că domnului executor al sentinţelor capitale îi revine sarcina să asambleze ghilotina ? Nici pomeneală ! Dânsul apasă pe buton, asta-i tot. El este un om ce, prin vocaţie, s-a pus la index...

Iată-mă ridicat. Moktar se sprijină de plat-bord *, cum zic cei din marină. Se încordează. Geme sub efort. Şi apoi răsună o detunătură, iar el scoate un strigăt. Se răstoarnă *out*, în timp ce eu mă prăbuşesc *in*.

— Jucatu-v-aţi suficient de-a tâmpiţii ! bubuie un glas iubit, pe cât de tonic, pe-atâta de tunător. Labele în aer, tu, bălăiorule ! Şi mătăluţă, ăla de la cârmuire, ia-i maul zbârnâiciului ca să ne-auzim la vorbire !

Întorc capul către nobila gură.

Îl zăresc pe matrozul bărbos, cu un puşcoci cât toate zilele în mână. Acela mai fumegă încă, precum un găinaţ proaspăt slobozit pe roua dimineţii. Cu mâna stângă, dungatul îşi smulge bărboiul. Béru !

* Bordura unui vas.

După glas l-ai cunoscut, după glăscioru-i expres(iv).

Are un burduhan ca de luna a noua, Matahala, sub maioul în dungi, iar asta îl face să semene cu un poloboc. Şi se hlizeşte. Mulţumit de el. Cum sunt şi eu !

— Ai grijă ! îi strig.

Căci trebuie să-ţi spun că poziţia lui e şubredă. Aflându-se între pilot şi Schuppen, îi e cu neputinţă să-i „cuprindă" simultan şi pe unul, şi pe celălalt. Dă preferinţă călăului meu. Şi rău face, căci îl văd pe marele oacheş cum scoate din buzunar, pe furiş, un revolver cu butoiaş şi cum, în acelaşi timp, schimbă brutal direcţia şalupei, în tentativa de a-mi dezechilibra amicul.

Am ginit tot, m-am prins la tot, fugerăto(r)t.

Este o mare greşeală să crezi că graşii graşi sunt nişte neîndemânatici. Uitaţi-vă la J...C..., de exemplu *. Pe scenă, gazelă, nu alta. El este atât de aerian încât, prin comparaţie, Yvette Chauviré **, când dansează, are aerul că joacă scena cea mare din *Salariul groazei* ***, aia cu terciul noroios.

Ei bine, Grăsanu este mai mult decât un obezelos al acţiunii. La nevoie, obezboară.

Făcut grămadă la brusca deviere în direcţia de mers a vasului, îşi descarcă mizeria asupra marelui dur, carele scapă totul, şi armă, şi cârmă, prăbuşindu-se. Ghinion (pentru noi) : cade peste maneta de alimentare. Vedeta, năpustindu-se ca ieşită din minţi, începe a se învârti în jurul propriei axe. Un urlet. Bérurier s-a răsturnat. Nu ! Se ridică. Se dă de-a'ndăratelea către cârmă, fără a-l pierde o clipă din bătaia ţevii pe bălaiul nostru co-pasager von croazieră. Cu piciorul, împinge cadavrul celuilalt ma-

*, **, *** Cu dreptul „adaptărilor", drept la care de altminteri a recurs cu parcimonie pe parcursul celor 230 de pagini, traducătorul propune cititorului român în vârstă de 40 de ani şi peste, următoarea lectură a paragrafului cu trei asteriscuri : „Este o mare greşeală să crezi că graşii graşi sunt nişte neîndemânatici. Amintiţi-vă de Ovid Teodorescu, de exemplu. Pe scenă, gazelă, nu alta. El era atât de aerian, încât..." etc. Desigur, numele ilustrei balerine şi coreografe Yvette Chauviré, precum şi referinţa la filmul lui H.G. Clouzot, distins cu Marele Premiu la Cannes 1953, având în context funcţiuni pur stilistice, nu cotări de valoare, pot rămâne foarte bine la locul fixat de San-Antonio. (n. tr.)

telot, şi tot aşa ridică levierul de admisie a combustibilului. Coaja de nucă se calmează. Motorul ei pârâie o dată zdravăn, mai scapă două sau trei pârţuri — şi se opreşte. Ambarcaţiunea începe atunci a se legăna pe albastra apă. Valurile vin s-o lingă pe flancuri. La preţul ăsta, mai bine s-ar lăsa păgubaşe, ca să nu ameţim.

În ciuda vuietului mării şi-al impactului ritmic asupra carcasei, am impresia că mă scald într-o tăcere binefăcătoare.

— Tu aici, baroane ! mi-l salut eu pe Grăsan, dar cum, prin ce miraculos hazard ?

— Hazardul darurilor mele de pui, ăsta, de cârnat.

Cam nesigur pe picioare, se trage mai încoace.

— Pune-ţi mâinile la spate, von Supă ! i-o zice el aproape-asasinului meu, şi nu cerca s-o faci pe Tarzan, c-atunci ţi-i fac şi io pe tunarii din Metz.

Pesemne băgând la cap că Grăsanu nu ştie de glumă, secretarul aici de faţă se supune. Béru îi pune rapid cătuşele, apoi îl culcă pe banchetă, cu o scatoalcă de pe urma căreia un bizon ar rămâne orfan de coarne.

— Că doar nu-i primaşi dată cân ajung la timp în destin, hai' ? exultă prietenul meu.

— Recunosc, Alexandre-Benoît. Recunosc... Cum, aşadar, ţi-ai utilizat nepreţuitele-ţi daruri pentru a te găsi taman aici, viteazul meu camarad ! Acolo unde trebuia, în clipa când trebuia ?

În vreme ce se apucă să mă dezlege, îi dă drumul şi istorisirii :

— Ştii care a fost prima mea impresie, ieri dimineaţa, cân mi-ai povestit întâmplarea cu hoitul dispărut din motoroanţa ta ?

— Ai socotit că adversarii mei mă vor fi urmărit, încă de la braseria *Lipp*, şi că au operat în curtea spitalului.

Îşi drege gâtiţa.

— N-ai tu multă glagorie, da' tot e bine c-ai memorie, uomule. Litramente, uite c-aşa m-am avut io cu sentimentele care m-au asaltatără. Si d'aia, părăsindu-te, m-am dus la spitalicescu' aşezământ. Odată la baza lucrării, m-am

pus să-i frec pe mahalgagiii de p'acolo : portar, brancardieri, grădinari, e'te cetera, e'te cetera. Un adevărat înverşunatec, misterul Béru, cân s-o pune el pe-o treabă. Şi-atâta mi-am băgat temperamentul în priză, c-am ajuns să descopăr cum că pre-simţămintele mele nu m-au înşelatără, cinstite cum le ştii. Un dric d'ăla lung, american, negru, a fost venit să estaţioneze în spatele hodoroagei tale decum ţi-o lăsaseşi. Şi a manevrat aşa că s-a aşezat fund la fund cu a ta, pricepi cum devine ?

— Bravo !

— Grădinarul mi-a vândut pontul. Da' bafta, a mai strașnică baftă, e că şi-a amintit cum se minunase el de numărul ştanţat al maşinii în chestie. Ştii de ce ? Fiindcă fără hazard, da' poţi să-i zici hăzărdoi, în veci bătrânul grădinaţ n-ar fi luat seama la vehicol.

— Numărul lui de-acasă ? sugerez eu.

— Nu. Primo, vârsta nevesti-sii : 72 ; apoi, iniţialele Y L (că pe el îl cheamă Yves Le Troupassec) ; înfine, anii lui : 75. Minunea minunilor, păi nu ?

— Ba bine că nu ! răspund eu îndeajuns de meschin, dar asta e, nu oricând te poţi exprima în alexandrini de douăsprezece picioare, din când în când mai tre' să faci apel şi la mobilierul naţional.

— Io, de îndată, caut la Prefectură — al cui e numărul. Nu mai am astâmpăr aflând că dricul e o maşină de închiriat şi că aparţine unei societăţi Avis. Dau buzna la sediul soci-abil al suszisei agenţii, unde mi se spune cam că maşina în chestie a fost închiriată, numai pe-o zi, de către un anume von Schuppen. Mulţumit, flăcăule ?

— Încântat, Béru dragă. Super-fermecat. Şi p'ormă ?

— Imediat, lansez către toate agenţiile Avis din Franţa următorul aviz. De îndată ce o persoană având închiriată maşina 72 YL 75 va veni s-o depună, preveniţi-l pe O.P. * Bérurier şi reţineţi amintita persoană supt protecstul că verificaţi vehicolul, până ce O.P. Bérurier soseşte. Aşa s-a şi făcut. Pe la orele şaişpce, ieri, agenţia Avis din cartie-

* O.P. = ofiţer de poliţie.

rul Saint-Lazare * îmi aducea la cunoștința că limuzina închiriată la Orly tocmai le-a fost predată. Am țâșnit într-acolo. Ticălosul ăsta se fâțâia de colo-colo într-o birocnă, ca unul ce are de prins un tren. Și l-a și prins, de altfel, io fiind în compartimentul de alăturea. Destinația — Dieppe. M-am ținut după dânsul pe străzile din port, odată ce-am ajuns. Avea întâlnire într-un bar cu pilotul al cărui leș e colea. Io, instalat la o masă vecină. Pilotul zicea că s-a aranjat să i se împrumute o șalupă de către un amic de-al lui, și că urma, mai pe seară, să i se trimită un matroz, la capătul digului, ca să-l secondeze. Un bărbos, i se făcuse precizarea. Restul, îl ghicești, nu ? Am profiterolat de răgazul de timp ce rămânea ca să-mi fac rost de-o barbă și de ținuta unui lup de mare. Asistat de inspectorii comisariatului din Dieppe, am pândit sosirea ajutorului de matelot așteptat. Colegii mi ți l-au îmbarcat drăgălaș, în timp ce mandea îi lua locul. Dar nici pe departe nu mă bătea gândul c-o să luăm marea în piept, toată noaptea. Și cu atât mai puțin, șefule scumpule, că urma să te găsesc acilea și să-ți scap pielea...

Iată-mă liber în mișcări.

Pe cele dintâi le folosesc pentru a-l lua în brațe, cu înflăcărare, pe acest viguros, acest mândru, acest nobil și neclintit camarad.

Acolitul îmi îndură acolada. Întunecarea lacrimilor face să-i pălească, pentru o clipă, rubinul scânteietor al privirii.

— Și încă nu-i totul, îmi zice el. Mai e o chestie pe care mi-ar plăcea s-o verifici, anume conținutul valijoarei, din piele de croco, pe care o căra von Supă. În timpul ședерii lui pe insulă, și câtă vreme pilotul făcea plinul rezervorului, io, ce să fac ? Mi-am plimbat periscopul prin gheozdănel, și-a fost o treabă de zece. Și cân zic zece, nu e doar un fel de a vorbi.

Îmi arată o servietă-diplomat, pusă într-un colț al cabinei.

— Ce conține valiza asta, Bibendum ?

— Îți rezerv surpriza.

* Gara pariziană cu același nume deservește rețeaua feroviară de nord-vest.

Supus, sar peste Doro (leşinat din pricina clătinărilor şalupei) şi apuc valijoara cea plată.

Care îmi pare destul de grea.

Acţionez somptuoasele închizători de tipul celor lucrate de şelari.

Las totul decum ridic capacul.

Conţinutul e de zece, într-adevăr.

Cele zece degete a două mâini tăiate care se află în interior !

XX

— Eşti sigur că direcţia e sud-est, uomule ? se neliniştește comandantul Bérurier, în picioare la cârmă.

— Sigur, Grăsane.

— Nu ne-ar fi de f'un folos să ne-abatem pân America ori pân India, ia spune-mi ? N-ar fi cumva mai p'aproape? Că-i drum să ajungi în Franţa, căcălău, să ştii.

Cuget niţeluş. Să ne apropiem de coasta britanică ? Da, desigur, numai că asta ar stârni nişte fasoane de n-ai mai şti cum să le pui capăt. Anchetă, re-anchetă, şah şi Yard ! Mie îmi place jocul tot atâta cât şi celor din clanul Tabarly *, aducând acasă rufele noastre murdare ca să le spălăm în familie.

— Ţine sud-est, Grăsane, şi păstrează-ţi încrederea.

Bombăne că îi e foame, ca unul ce nu şi-a halit micul dejun. Să fi ştiut, s-ar fi prevăzut cu o gustare, Alexandrovici-Benito. Nu contează ce : un pui rece, slănină şi vreo două-trei bucăţi de camembert, totul stropit cu vinul ăl roşu, o sănătate. Aerul oceanului, mai mult decât să-ţi sugă stomacul, ţi-l excavează. Ajunge să deviezi o lecuţ-leculuţă, că te trezeşti în pană de gazolină, în plină mare. *Happy birthday to you !* Nu e potrivit, Dodu **, la înfulecat plancton. Că e un fel prea lipsit de proteine ca lumea.

Îl las să-şi descarce sufletul de zeama sargaselor *** pe marea Sarcasmelor, pentru a mă ocupa de von Schuppen.

* Eric Tabarly, ofiţer de marină şi navigator francez, victorios (1964 şi 1976) în cursele de traversare solitară a Oceanului Atlantic. Fiul său, i-a preluat ştafeta în acelaşi aventuros sport.

** Dodu, altă poreclă drăgăstoasă pentru Bérurier.

*** Sargase = alge de culoare brună.

Deoarece, ca să-ți spun totul, ca să-ți spun adevărul, tocmai am luat o decizie solemnă, măgărușule : aceea de a cunoaște ultimul cuvânt al acestei abracadabrante povești mai înaintea primilor pași pe uscat. Vreau să mă întorc ca un triumf complet : Columb aducându-i Isabellei, în magazia caravelei sale, un trofeu numit America !

Pentru a parveni la această izbândă, o singură cale e posibilă : von Schuppen.

Trebuie să vorbească.

El este ultima verigă a lanțului.

Cu colțul ochiului, îl măsor. Atitudinea lui nu denotă ceva vrednic de semnalat. Îl simți obstinat, resemnat pentru cea mai rea dintre perspective. Sălbăticiții de teapa lui, fie că îi supui regimului bâtei, fie că îi constrângi cu bâta regimului, nu se clintesc. Încăpățânarea le merge mai departe decât durerea.

Cu toate acestea, se găsește ic pentru fiecare armură, nu ? Orice Ahile cu călcâiul său, e-adevărat au ba ? Cum cu atâta dreptate îi spunea Claudel * portăresei sale : „Rămâne oricând un loc de stat jos în autobuz pentru unul fără de picioare".

Tre' să știi de care capăt să-l apuci.

Dar, mai cu seamă, să găsești fenta în care să înfigi țeapa.

Dacă poftești și alte metafore, comandă cutia de schimb editorului meu, deoarece, dă-ți seama, cu creșterea prețului hârtiei și a tarifelor de imprimare, fiecine e silit să mai ciupească din tartina inițială.

— Prin urmare, fratele tău se căsătorise cu Himker ? spun eu, instalându-mă alături. Iată ceva ciudat. Falsa identitate, fie. Dar, oricât de impotent va fi fost, Himker putea foarte bine să... Afară doar de eventualitatea că lucra cu șezutul ? Era amator de rochie largă, Léopold Himker ?

---

* Cine ia foarte în serios citatele ghilimetate atribuite elitei intelectuale, mai ales aceea încărcată de onoruri oficiale, o face pe riscul său. Paul Claudel, poet, eseist, dramaturg, academician și diplomat francez (1868—1955). (n. tr.)

Nothing * !

Nici măcar nu se uită la mine. Când îţi spun că nimic n-o să scot de la unul ca dânsul.

Şalupa saltă pe spinarea valurilor. Acum suntem în plină mare. Degeaba întorci capul, nu mai zăreşti nici urma vreunei orizontalităţi la capătul orizontului.

Resimt, în căpăţână, efectul unei năucitoare lovituri. O pală de foc. Roş-aprins.

— Ştii că, dacă nu vorbeşti, ţi-l răstorn pe frătânetău în apă ?

El murmură :

— I-aţi face un serviciu, căci s-a sfârşit cu el, acuma.

Ce zici, ce reacţie ?

Un calm suveran. E tot atât de dur ca şi frat-su. Ce tandem !

— Vrei să pui rămăşag cu mine că ţi-l arunc în mare, Schuppen ?

— Făceţi-o, în loc să vă ţineţi de fanfaronade !

Bun. Cu asta suntem iar de unde-am pornit.

Mă ridic ca să-mi ţin obrazul osteniţ în bătaia vântului, cât o dura goana noastră cu salturi. Ce mai călătorie : peştişorii anşoa, clopotele, maltratările. Şi-s legat fedeleş, şi izbutesc să mă eliberez şi mi se dă la cap iarăşi.

Gândul mă duce la cei cinci copii răpiţi, iar asta îmi înşurubează mecanismul atât de strâns, că mai-mai să-i facă resortul praf. Eu unul nu pot suporta ideea raptului de ţânci. De cum e atins un mucos, mie îmi cresc nişte colţi de lup şi nişte ghiare de tigru, mai rău ca lui Dracula.

Mă apropiu de Béru.

Căpitanul cu rang dobândit la cursul scurt îmi azvârle o ocheadă caustică.

— Ai o mutră ca o gărgăriţă de maşină fără frâne, uomule ! observă emeritul meu coechipier. Ar fi trebui să fii voyos, totuşi.

Ce-i drept, ar trebui. Personal, am scăpat cu bine. Împreună, am neutralizat cea mai mare parte (sper, cel

* Nimic (engl.).

puțin) a bandei, am descoperit niște copii răpiți, am nimicit probabil un trafic — ilicit ! — de cadavre. Aș putea înălța marele pavoaz. Și să-mi cocoț triunghiurile colorate până-n vârful catargului lăudăroșeniei. Ei bine, 'nț ! dimpotrivă, mă îmbăt de furie, mă umplu de turbare, mă ciu-mă bubonică ! Vreau mai mult *always*. Mereu *more* ! A birui într-o apoteoză.

Trăiască San-A. !

Îi lămuresc lui Béru motivul descumpănirii mele, prin absența adevărului absolut. Desperarea, prin semnele de întrebare inexpugnabile.

— Ia cârmuirea, că-l iau io în primire, îmi zice el.

— Nu, Grăsane, nu vreau să-l masacrezi. Numai pe el îl mai avem la dispoziție.

Râde tare, un hohot mai silențios decât căscatul unui crocodil la lectura Monitorului Oficial.

— Nici tichia n-o să i-o mișc. Ca să-i pui cu botu' pe labe pe d'ald'ăștia, durii între duri, secretu' e să-și facă cinemaul ei singuri. Am un mijloc care să-i dea de gândit fără nici o osteneală.

— Care-i ?

— Inhață timona și las' pe mine.

Îi iau locul. El pătrunde în ruf. Trebăluiește pe acolo producând tot atâta zgomot cât este într-un hotel închiriat cu ora în preajma unei cazărmi ; îl aud cum fojgăie, bombăne, înjură, pufnește.

Tot felul de obiecte țâșnesc afară din habitaclu : o pereche de schi, frânghii, o centură de siguranță, un cablu...

El reapare, ținând în mână un micro rotund, cum au tarabagiii de bâlci când îndeamnă lumea.

L-ai luat drept Sosthène D., micuțul inventator, în clipa când a descoperit robinetul de apă caldă.

Exultă, Bérurache. Cotcodăcește de bucurie.

Îngenunchează pe dușumeaua ambarcației și se apucă de dezbrăcarea lui von Schuppen. Are aceleași gesturi bruște ca mine, noaptea trecută, cu persoana pe care o crezusem o văduvă, dar care nu era decât văduvul soțului său asasinat ! Ce nu se lasă scos îndeajuns de repede, smulge. Mâinile lui de mare furnicar (dar breton,

nu sud-american *) sfâşie cu unghiile ţoalele secretarului.

Direcţia pe care o păstrez — sud-est. Marea, soarele, marea... Cerul albastru, marea albastră şi albă, cerul cu nouri albi...

— He, San-A. !

Mă întorc.

— Zgâieşte-te un pic la ce-am găsit !

Ştii ce îmi arată ? Pântecul lui von Schuppen. Un pântec foarte plat, foarte neted, garnisit de un adorabil triunghi întunecat.

— Nu-i un adevărat blond, ci o brunetă adevărată ! ţipă, cât îl ţine gura, fabulosul meu prieten.

Brunetă, şi încă una de toată frumuseţea !

Ah, amice, dragul şi nobilul şi tandrul meu amic, ce de lovituri de teatru înCURcate şi din cale afară de curioase în această teribilă aventură. Există momente când, vezi bine, îmi zic atât pe faţă cât şi în sine-mi, astfel : „Niciodată acel netot n-o să mă creadă ! O să pretindă că pun de la mine. Că delirez, derapez, deraiez incredibil". Şi, totuşi, ştii pe cineva mai fidel şi mai scrupulos decât pe mine, pe San-Antonio ? Ce alt autor cunoşti, posedând un sens mai riguros al datoriei lui, al misiei sale ?!

Iată de ce, căcănarule dulce, trebuie să-mi iei drept bune afirmaţiile. Ştii prea bine că nu m-aş pricepe să te mint. Când eu îţi spun că von Schuppen este, fără doar şi poate, femeie, tu trebuie să accepţi treaba, tot aşa precum eu am acceptat ca frate-său, Dora, să fie bărbat în locul mândrei la care jinduisem, şi chiar mă pregătisem să-i dau lustru.

Scot un şuier prelung şi măiastru, captabil de către urechile omeneşti pe deasupra zbârnâitului motorului şi mai durabil — în privinţa emisiei — decât renta Pinay **.

— Din ce în ce mai bine, zic. *Încurcă-i drace !* Soru-ta nu ţi-e soră, e frate-tău, iar tu nu eşti frate-su, ci soru-sa.

---

* Myrmecophaga jubato (în franceză Tamanoir), mamifer de până la 2,5 m. cu coadă stufoasă şi cap plat, fără dinţi, insectivor; îşi capturează hrana — furnicile — cu limba sa lungă şi cleioasă.

** Antoine Pinay, om politic, specialist în domeniul finanţelor, iniţiatorul unor importante măsuri pentru stabilizarea economiei franceze post-belice (n. tr.)

Dar Bérurier este un flăcău vigilău ce nu se lasă oprit din prea sumbrele-i intenţiuni de nişte consideraţiuni frivole.

— Muiere sau ne-muiere, o să ne zică ea ce ştie, făgăduieşte dânsul.

Şi-i dă înainte, efectuând o seamă de pregătiri pe care ţi le voi da în rezumat, fără a înceta nici să pilotez, nici să mă chiorăsc la nurii (piezişi) de care dispune von Butonieră.

Îi încalţă schiurile. Îi fixează centura de siguranţă. Îi aduce mâinile în faţă şi i le repune în cătuşe, de astădată unite la piept, nu la spate. Ataşează microfonul la vesta portocalie zisă de salvare. Conexează la el un cablu electric. Pe acesta îl înfăşoară în jurul corzii de tracţiune prevăzută pentru schiorul nautic. Branşează cealaltă extremitate a cablului la un soi de portavoce cu ecran, găsită în ruf. Suflă în micro, râgâie într-ânsul, portavocea restituie aceste variate sunete, amplificându-le.

— Merită să-ţi faci rost de nişte notaţiuni d'electricitate, mă încredinţează el cu mândrie. Pântre ai mei, io îs ăla ce repară lanternele, scurt-circul, televida, ba până şi ţâr-ţâr-ţonul. În zilele noastre, de nu te-a fătat mă-ta cu mâini îndemânatice, eşti un om sfârşit, dat fiind că serviciile de depanare apar după ce imobilu' ţi-a fost pus cu succes la pământ.

Mă abţin să-l întreb ce pune la cale. Dar preparativele astea mă tulbură mult.

Grăsanul se întoarce în habitaclu. Iar de data asta, ştii cu ce se revine de acolo ?

Ei bine, da, drăguţule : cu frăţânul cel rupt din şale.

— Scumpa mea, îi zice Béru domnişoarei von Schuppen, sper că ştii să nautoschiezi, c'altmintrelea rişti să-ţi răsluieşti sânişorii de valuri.

Şi bănui tu cu ce se mai ocupă, exact în acest moment, fix, Alexandre-Benoît al nostru ? Îi priponeşte fratele rănit, zăcăreţul ei frate, de spate.

— Eşti un... un monstru ! gângăveşte fata.

— După tine, scumpo ! Cân descoperi ce-am descoperit io, abatorul acela, ajungi să te crezi o inimă de ni-

chel cromat cu supradoză. Bun, şi-acu, iaca operaţiunea. O să vă zvârl în apă, p'amândoi. Dacă izbuteşti să schiezi cu Şoşonel la spinare, cu atât mai bine pentru tine. Dacă nu, cu atât mai rău pentru amândoi. Dom'comisar San-Antonio, aici de faţă, care s-a înălbit la obraz ca o femeiuşcă, da las'că are un suflet de cristal, o să-ţi pună întrebările pe care le-o crede de cuviinţă, pân portavocea care serveşte la dat indicaţii ucenicilor schiori. Tu, m-auzi, tu ai să-i răspunzi tot aşa, adicătelea cum se cuvine. Cân vei zice tot şi bine, v-aducem înapoi la bord. Dacă te hopstinezi s-o faci pe muta, ei bi, puica taichii, pregăteşte-te să reintri în Franţa după noi, ş'anume trasă de picioare.

În ciuda blestemelor tinerei femei şi-a ţipetelor de suferinţă scoase de fratele acesteia, Béru vâră cuplul în apă, după ce îmi prescrisese să opresc.

— Ascultă, Béru, spun eu deodată, doar nu ne putem coborî noi până într-acolo...

— Tacă-ţi gura ! latră indisciplinatul meu colaborator. N-au decât să vorbească, nu ? Io-te nişte gagii care au pe conştiinţă tot atâţia morţi cât un general d'armată, şi tu umbli la sentiment ?! Atunci, moaşă-ta pe gheaţă, lasă-te naibei de poliţie şi lansează-te în garnituri de scutece, măi nene !

Pocneşte din degete.

— Haida, ambreiază şi dă-i uşurel înainte, pân'ce funia se întinde. Tu ai mai nautoschiat, bănuiesc, esportiv cum eşti ?

Dau la „Înainte" în ralenti. Coarda şi cablul electric se derulează pe suprafaţa undei ca doi şerpi ce se desprind. Dintr-o ochire, înţeleg că fata ştie să schieze, după felul cum îşi îndepărtează schiurile şi parvine a-şi păstra echilibrul în apă, în ciuda poverii.

— E fain, acu dă-i bice, uomule ! răcneşte şefu' *serviciului meu de deformaţii.*

Apăs până la fund maneta pe „Înainte". Şalupa face un salt. Este atât de puternică încât, fără pic de dificultate, smulge remorca vie. Acolo, jos, von Schuppen şi bietul frăţâne-său sunt scoşi din mare. Ei ne urmează, într-un impecabil siaj caligrafiat cu argint. Difuzorul îmi

înapoiază răsuflarea opintită a schioarei. Ea gâfâie sub efort. Remarc țipetele groaznice ale fratelui. Reduc un pic din viteză, ca să nu sporesc nemăsurat dificultățile fetei. Oho, de-ai vedea spectacolul ! Unic *in the world*, camarade. Fata asta goală, cu un rănit legat de spatele ei, încordată pe schiurile ei, spintecând apa albastră... Lucrul cel mai halucinant este zgomotul de cascadă al respirației ei, atât de prezentă aici, în preajmă, atunci când, de fapt, ea însăși se află la douăzeci de metri de noi...

— Se apără bine tipa, notează calm Calcă-Reguli. Se simte muierea călită pân toate sporturile, hai ? Mă temeam că n-o fi fost în stare să facă față. Da' tot ar trebui să dai drumu' la chestionar, flăcăule, că dacă ea s-o tâmpi de prea multă vânzoleală în apăraie, pas de mai fă conversație.

Siguranța lui, liniștea lui mă dopează. Are dreptate Grăsanul. Ceea ce contează e rezultatul final. N-are a-face: ce meserie, zău... Ar trebui să las totul baltă și, din economințile mele, să cumpăr o librărie.

— Doamnă Himker, sunteți dispusă să-mi răspundeți?

— Nu !

Marea labă păroasă a lui mister Huidumă îmi acoperă mâna stângă, aceea care ține maneta de gaze, și-i imprimă o apăsare. Șalupa țâșnește. Un strigăt înăbușit răsună în difuzor. Mă întorc. Această creștere bruscă a vitezei trebuie s-o fi dezechilibrat pe schioară. Plânge. O auzi ? Plânge.

— E semn bun, atrage atenția Grăsanul. În fine o reacție feminină ! Nu observi nimic ? Nu se mai aude cellalt, frat-su. Pui rămășag c-a mierlit ? Mai tre' ca ea să-și dea zeama de asta. După care, i s-o mai tăia din nas. Să simtă un hoit pe spinare, asta n-o s-o poată îndura, au s-o lase nervii.

Și, unind strigătul cu fapta, Bérurier înșfacă portavocea pentru a tuna către nemărginirile oceanice :

— Cred că frate-tău s-a curățat, fetițo. Sper, pentru tine, că mort nu trage mai greu decât viu.

O liniște relativă, doar respirația femeii... Și, apoi, un vaer :

— Da, da, opriți, vă implor, a murit. E mort, îl simt înmuiat cu totul... Nu mai respiră. L-ați omorât. Opriți !

Începe să urle, dementă, beată de spaimă şi de chin :

— Opriţi ! Opriiiiiiţi !

— Calm, mititico ! ordonă Bérurier. O să răspunzi la cele ce o s'auzi şi o să te re-pescuim. Are cuvântul comisarul. Să n-o faci pe proasta. Cân totul s-a isprăvit, tre' să ştii să te dai bătut.

— Doamnă Himker, chem eu. Faimosul dumitale număr de music-hall, cel dinaintea căsătoriei dumitale, îl executai împreună cu fratele, nu-i aşa ? Fratele dumitale geamăn ?

— Da !

Bérurier îmi arde una cu cotul în doagele pieptului :

— Moara s-a pus pe măcinat. De-acu vine şi restul.

XXI

Precipitat, Bătrânu trânteşte capacul servietei.

Privirea pe care a strecurat-o în interiorul valijoarei a fost marcată de o tresărire atât de violentă că puţin a lipsit ca demnitatea să i se împrăştie pe suprafaţa biroului.

— Luaţi-le, luaţi-le de-aici ! îngână dânsul, aceste rămăşiţe sunt respingătoare.

— Cele două mâini ale lui musiu Merdanflak, spun eu.

— Dar pentru ce această mutilare post-mortem ?

Totdeauna Tataie trebuie să folosească termeni solemni. În fond, s-ar fi cuvenit să se facă notar.

— Pentru că, domnule director, Dora Himker voia a fi în măsură să dovedească identitatea veritabilă a acestui om.

— Prin urmare, nici gând să se cheme Merdanflak ?

— Aşa cum nici blond nu era, patroane. Aţi auzit vorbindu-se de emiratul Kivivrâvérâh ?

— Fireşte ! protestează acest erudit, nemulţumit că i se pun la îndoială cunoştinţele geografice *.

— În acest caz, trebuie că vă amintiţi de revoluţia izbucnită acolo acum optsprezece ani ? Revoluţie în cursul

* La nivelul onomasticii sau în plan toponimic, invenţiunile san-antoniene, cu cât sunt mai complicate (prin artificii grafice) cu atât se lasă dezlegate mai uşor. De ex : Kivivrâvérâh = Qui vivra, verra. Mijloc de evitare a complicaţiilor (geo) politice serioase sau simplu joc „rebusistic", esenţialul e apărat cu ghearele şi cu dinţii : VERVA ! (n. tr.)

căreia monarhul aflat la domnie, emirul Ben Baaskulante a dispărut când cu masacrul de la palat ?

— Faptele acelea îmi sunt încă gravate în memorie, dă asigurări Șeful. Iar cel ce s-a suit pe tron a fost vărul său, emirul Mithôn, nu-i așa ?

— Douăzeci de puncte din douăzeci, domnule director. Or, închipuiți-vă că virgulă contrar celor presupuse la acea vreme, Ben Baaskulante n-a fost ucis și că a putut fugi printr-o ușă secretă a palatului. A ajuns în Europa, unde un prieten sigur l-a ajutat, l-a ascuns și i-a îngăduit să-și refacă viața. Acel prieten a fost Léopold Himker, una dintre cele mai mari autorități mondiale în probleme petroliere.

Bătrânu își netezește tâmplele goale precum un bebeluș își masează bucile roze.

— Stai puțin, San-Antonio. N-o să-mi spui că emirul acela ar fi fost Merdanflak ?

— N-o să vi-o spun deoarece ați ghicit-o, domnule director, m'apuc eu să-l ling. Trebuie zis că emirul Ben Baaskulante cunoștea la perfecție țara noastră, unde își făcuse studiile și unde își petrecea o bună parte din fiecare an ! Ce e surprinzător, aici sunt de acord cu dvs., e că el s-a reciclat pe domeniul hotelier, și încă de periferie, dar poate că la asta visa omul de când era monarh ? S-a prins atât de tare în joc încât s-a interesat de treburile suburbiei de acolo și a devenit consilier municipal.

Izbucnesc într-un râs sincer :

— Primul emir și, după cunoștințele mele, singurul, ajuns adjunct de primar pe Ile-de-France * !

Șeful este de aceeași părere.

— Zi-i mai departe, micuțule, mă imploră dânsul.

Îl ador pe Moșorog când e, ca acuma, vioi. Tandru cum nici că se poate, de-o amabilitate de-a dreptul săltăreață. Eu sunt „micuțul" său, puiul său, preferatul său.

---

* Regiune administrativă formată din opt departamente, inclusiv Parisul.

Mă mănâncă din ochi, ca o mamă care își vede, pentru întâia oară, băiatul în ținută de saint-cyrien. *

— Himker și emirul întemeiară atunci un fel de asociație care trebuia, mai pe urmă, să capete o dezvoltare amplă.

— Ce gen de asociație ? se interesează Venerabilul cu melodioasă abilitate.

— Avea în vedere petrolul. Nu vă este străin faptul că emiratul Kivivrâvérâh e unul dintre cei mai importanți producători din Orientul Mijlociu ?

— Cert.

Drăguță întorsătură de frază și acest „Cert". E scurt, e și distins ca un semicerc desenat cu piciorul în aer, ori ca o semilună zugrăvită pe cer, bașca faptul că eviți, rostindu-l, o grămadă de comentarii fără rost. Ar trebui să-l folosesc mai frecvent.

— Ben Baaskulante, în calitatea sa de fost monarh peste o țară posedând zăcăminte imense, era inițiat în toate tainele legate de petrolul arab. Îi erau cunoscute implicațiile celor mai oculte piețe, amănuntele celor mai bine ascunse tranzacții, dedesubturile tuturor acordurilor efectuate sau în pregătire. Dumneavoastră o știți mai bine decât oricine, domnule director : secretele sunt niște arme redutabile în mâna cui se pricepe să le mânuiască. Iar Himker s-a priceput să le utilizeze admirabil pe cele ale emirului Ben Baaskulante.

— Șantaj ?

— Șantajul fu progresiv, mai cu seamă după ce un cuplu straniu pătrunse în viața bătrânului tip. Dora și Aldo von Schuppen, gemenii diavolului, cei ce puseseră la punct un număr de music-hall uimitor. Himker se îndrăgosti de Dora și aceasta izbuti să fie, prompt, luată în căsătorie. Curând, ea unelti ca bogatu-i soț să-i facă o situație fratelui aflat în șomaj. Himker consimți să-l ia pe Aldo pe lângă el. Tânărul deveni secretarul său

* Cursant la Saint-Cyr. (Vezi nota ** de la pag. 119).

privat, privat de nimic, și dobândi o mare competență în misiunile cu care îl însărcina cumnatul. Până într-acolo încât, odată inițiat în afaceri, el luă, cu ajutorul Dorei, hățurile din mâna bătrânului. În câțiva ani, Léopold Himker, zdravăn îndopat cu medicamente și jucând după cum i se cânta, nu mai fu altceva decât un nume, o etichetă socială la adăpostul căreia Dora și Aldo dădură frâu liber formidabilei lor pofte de bani. El fu constrâns să rămână în odaia lui până în noaptea când l-au asasinat de-abinelea, printr-o supradoză din calmantele pe care „apropiații" săi i le administrau zilnic.

— Văd, zice Bătrânu.

O, dar și asta este o expresie fină de calitate superioară. Plasată cu delicatețe în monologul unei persoane oarecari, ea îi dă ritm, ba și impuls. Din moment ce „el vede", eu pot continua. Însă nu-mi dă răgazul. Foamea de a afla grabnic, de a ști totul, îl cuprinde :

— Grămada de stârvuri, San-Antonio, ce-i cu grămada ?

— La zvonul că emirul Ben Baaskulante nu ar fi murit, niște organizații arabe secrete se puseră pe urmele lui. Musiu Merdanflak, ce ținea cu sălbăticie la liniștea sa, ca și la — să nu ne temem de cuvinte — propria-i piele, află de lucrul acesta și îi suprimă, pur și simplu, pe toți arabii veniți să scotocească prin spațiul său vital. Ceva înrudit cu mania persecuției. De cum un arab debarca la el și îi părea suspect, îl făcea harcea-parcea și-l azvârlea în puț. Procedeu cam sumar, admit, aceste moravuri barbare fiind, neîndoielnic, o moștenire dinastică. El a constituit astfel, de-alungul anilor, acel drăgălaș depozit de stârvuri din care nici unul dintre „membrii pasivi" nu-i vroise, poate, nici cel mai mic rău.

— Doamne sfinte ! exclamă, cu eleganță, Tunsul.

Și, mereu hulpav, trece de la un măcel la altul :

— Insula Godmichey, San-Antonio, cum a fost cu insula Godmichey ?

— Asta e-o altă poveste, domnule director ; v-am spus mai înainte, dacă vreți a vă da osteneala să mă recitiți începând cu capitolul douăzeci și unu, că asociatia Himker — Merdanflak urma să cunoască o amplă dezvoltare. I-au adus-o gemenii, devenind membri influenți ai grupului T.E.B.E.L.I.M., asociere secretă, un fel de *remake** după Mafia, care grupează pe cei ce-ar putea fi numiți regii petrolului. O francmasonerie supra-puternică, domnule director. Care a fost confruntată, în ultima vreme, cu o problemă gravă, ale cărei consecințe puteau fi, pentru ea, dramatice.

— Într-adevăr ! își lansează Directrul interjecția.

— Judecați și dumneavoastră, domnule director : s-a ajuns la o descoperire, dar una de însemnătate mondială : este posibilă fabricarea petrolului sintetic pornindu-se de la apa de mare !

— Ce face ?!?

— Cum vă spun.

— E, nu ?

— Ba da.

— Sigur ?

— Precis.

— Imposibil !

— Dacă vă spun...

— Așa va să zică !

— Așa, așa.

— Te-ai crede în vis !

— Dar nu ești.

— M-a dat...

— Și pe mine m-a dat gata.

— Păi, atunci... ?

— Întocmai !

— Viitorul...

---

* *Remake* este versiunea sau „ediția" nouă a unui film a cărui poveste garantează succesul la public. (engl.)

— Da.
— Tot ce...
— Totul !
— E-o nebunie !
— Nebunie.
— Eu...
— Asemenea !
— Bine, şi-atunci ?
— Atunci, iată...

Atunci, vezi tu, îi povestesc că T.E.B.E.L.I.M., fiind pusă la curent cu această descoperire, a luat numaidecât măsurile serioase care se impuneau. Deoarece, poţi să-ţi închipui că, dacă se pune lumea pe fabricat petrol din nişte apă sărată, nu mai merită să-ţi baţi capul cu săpări de puţuri şi înălţări de sonde.

Mai ales într-un moment când „aurul negru" este mai scump decât aurul-aur, galben !

Finito voiosul comerţ cu bariluri, finito baletul oceanic al marilor petroliere, finito conductele fumătorului de pipe Line, finite acţiunile la bursă. Urmează ruina, netă, ireproşabilă, instantanee.

Numai asta nu, Groazninetto ! Oh, nu ! Oh, nu, nu, nu ! Mobilizare generală ! *Achtung !* Toată lumea pe punte ! Deschideţi focul !

Înainte de orice, a se pune mâna pe un locşor pierdut, potrivit cu desăvârşirea celor mai dubioase lucruri : insuliţa Godmichey. A mers, unt ! Este cărat acolo orice inamic putând fi adus de bunăvoie, sub pretexte variate sau avariate. Odată insular, ucigaşul petrolului adevărat devine un om mort. Stârvul său este ulterior ambalat şi expediat, cu titlu de *exemplu.* Căci nimic nu este mai deprimant decât a primi cadavrul unui confrate, atunci când ţi se cere să te laşi de meserie. Celor ce n-au putut fi înhăţaţi, li se răpeşte copilul, ca taţii să se ţină deo-

parte, cuminți. Grea muncă, precum poți băga de seamă. Radicală. De anvergură. Asociația T.E.B.E.L.I.M. procedează la o curățenie monumentală. Îi neutralizează pe cercetători, îi descurajează pe sponsori, pune laba pe formule, aruncă în aer laboratoarele.

— Ai nume ? întreabă Bătrânu.

— Am, patroane. Vă vor surprinde. N-o să vă vină a crede ochilor când veți vedea cine aparține T.E.B.E.-L.I.M.-ei.

Îi iau carnetul de notițe, precum și frumosul creion cu mină, atât de majestuos că l-ai crede baston al domnului agent-de-circulație. Scriu niște nume. Prefer formula asta. Au ele o greutate atât de enormă că mi-e și teamă să le pronunț, îți dai tu seama ?

Big boss, pe măsură ce le citește și, mai exact, le măsoară :

— Nu !

— Ba da !

— Imposibil !

— Dar adevărat !

— Ăsta, nu !

— Chiar el !

— Aici te înșeli !

— Vai, nu !

— Și-atunci ?

— Vai !

— Nebunie !

— Vai !

— Nu se va putea face nimic.

— Vai !

Urmează o tăcere grea de amare reflecții, și-o să fie nevoie de noi amândoi ca s-o putem urni din loc și muta aiurea.

În sfârșit, foarte onorabilul (sau numai abilul) meu șef își drege glasul. După o ultimă privire, rupe hârtia în bucăți.

Reîncepe să vorbească.

Despre altceva.

Cu vocea unuia aflat la un priveghiu de mort, și care își întreabă co-îndoliații ce se mai aude cu nenea Gaston, dacă-l mai supără hemoroizii.

— Spune-mi, dragul meu...

— Da ?

— Ce vroiam eu să-ți zic ? Ei, drace... Ah, da ! La ce te mai chinuiau oamenii aceia pentru ca să le spui ce făcuseși cu acel cadavru ? Deoarece, în definitiv, la ei era ?

— Cei de pe insulă ignorau că Dora îl recuperase. Să reluăm cronologia evenimentelor din acea dimineață, domnule director. Foarte devreme, Aldo se duce la Orly ca să ia avionul conform programului stabilit, dar, în realitate, soru-sa și cu el își modificaseră planul în funcție de telefonul pe care l-am dat eu în cursul nopții. Ajuns la aeroport, Aldo spune la revedere lui Krakzecs (alt mebru al T.E.B.E.L.I.M.-ei și care, departe de a fi un transfug, își reprezenta țara în sânul organizației) și se duce la Avis, să închirieze o mașină.

Revine la Paris și parchează lângă *Lipp*. Și-a fixat un rendez-vous cu soru-sa ca să afle, după întrevederea dintre mine și ea, cum stau lucrurile. Ea sosește, îi rezumă cuvintele mele și amândoi decid să acționeze. Ea mă va urmări, în felul ăsta vor ști mai clar ce pun eu la cale, în vreme ce dânsul o să-și confecționeze mutra lui Himker (de care se decotorosiseră definitiv în cursul nopții) și o să-și joace rolul de domn cinstit, în etate și indignat. Aldo își lasă mașina Dorei, ca ea să se țină după mine.

Începând de aici totul se precipită.

La spital, în timp ce eu o vizitez pe Zoé, Dora aruncă, la întâmplare, o privire în port-bagajul meu. Descoperă cadavrul. Și-l însușește cu aviditatea pe care o bănuiți. Unde l-a dus ? Mister, am uitat s-o întreb. Presupun că

trebuia (fie ea, fie fratele ei) să aibă vreo locuință de trecere, discretă, prin Paris. Și a trecut pe acolo, deoarece, când a sosit ea pe insulă, arbora o aparență masculină. Această ținută îi conferea, neîndoielnic, mai multă autoritate în acțiune. În vreme ce ea se ocupa de răposatul Merdanflak, falsul Himker, strâns cu ușa din pricina descoperirii celui veritabil, îmi întindea o capcană și cobora fuga-fuguța pe insulă, nu fără a-i lăsa sorei lui un mesaj, pentru a o informa asupra evenimentelor.

Toate astea le vom preciza mai încolo, căci Dora este la dispoziția noastră, din fericire...

Nouă tăcere.

— De ce vroiau dânșii moartea lui Merdanflak ? lasă bobossul să cadă (bine că nu s-a spart) întrebarea.

Eu surâd cu finețe (nu încerca și tu, nu ești în stare de așa ceva).

— Ei n-aveau nici o legătură cu atentatul. Agenții secreți ai emiratului Kivivivrâhvérâh sunt cei ce, la ordinul monarhului actual, au acționat, după ce sfârșiseră prin a-l regăsi pe fostul emir, smulgând masca de pe Merdanflak. Pe scurt, catastrofa lui s-a declanșat astfel. După ce am vorbit eu cu dânsul, lui Merdanflak i s-a făcut frică. I-a cerut ajutorul lui von Schuppen. De aceea l-a și urmat de bunăvoie. El știa din ce parte venise atentatul și credea că de Schuppen n-are a se teme. Numai că lui Schuppen nu i-a plăcut că poliția se interesează de fostul emir. Poate că va fi fost sfătuit de superiorii lui, între acel rendez-vous de la *Buburuze* și sosirea lui Merdanflak la mașina sa. Fapt e că l-a ucis.

— Pentru ce aceste mâini ? mai întreabă Moșul arătând servieta-diplomat,

— Poruncă din partea Organizației. Mai-marii T.E.-B.E.L.I.M.-ei țineau să-și câștige bunăvoința emirului domnitor, dovedindu-i, cu probe, moartea predecesorului său.

Telefonul lui Papașa sună, târâind ușurel.

Foarte armonios ca sonerie. Nu-ți deranjează timpanul. E discret, ceremonios, ce mai ! o sonerie pentru un P-D.G.*

El decroșează. Zice „da". Ascultă. Îmi întinde aparatul cu un gest nemulțumit.

— Pentru dumneata, San-Antonio.

Îl apucă toți dracii când se-ntâmplă ca subordonații să primească legătura cu exteriorul din birocna lui.

Stânjenit, iau receptorul.

— Antoine ?

Este m'mica. Ciudată voce mai are. Și iat-o zbucnind în plâns.

— Antoine, băiatul mamei, dac'ai ști...

Suspinele o înăbușă. Iată-mă în vâltoarea sperieturii.

— Mamă, bătrâna mea scumpă, ce s-a-ntâmplat ?

— Zoé ! hohotește Félicie, a mea și-a iubirii.

— Ce-i cu Zoé ? Starea ei s-a agravat ? Că doar nu a... ? Ea... ea a... ?

— Nu. Închipuiește-ți că a părăsit spitalul.

— A fugit ?

— Da. Mi-a dat telefon ca să-mi spuie...

— Ca să-ți spuie ce, m'mico ?

— Că pleca în străinătate și că niciodată n-o să mai auzim pomenindu-se de dânsa, căci și-a dat seama că tu n-o iubeai cu adevărat și că ar fi fost o nebunie să vă fi căsătorit. Îți dai seama, Antoine ? Pesemne face o criză depresivă, nu ?

— Nu neapărat, m'mico. Usucă-ți lacrimile și pregătește-mi un antricot de văcuță cu sos alb. Că sosesc.

Miaun un pupic în receptor mai înainte de a racroșa.

— Un necaz ? întreabă Răzuitorul scăfârloanței, pe un ton fals îndoios.

— Da, domnule director.

— Grav ?

Meditez asupra întrebării sale.

* Proprietar director general.

Scutur tărtăcuța.

— La o judecată mai aprofundată, nu chiar, domnule director.

Astfel se încheie lunga și veridica tărășenie, ce, după tâlcul ei, se cheamă *O cruntă spargere de nuntă*, această poveste orientală pe care te sfătuiesc cu căldură s-o pui de o parte, la adăpost de umiditate, pentru ca stră-nepoții tăi să afle, într-o bună zi, cât putea un autore să fie de tâmpit în anul de grație una mie nouă sute șepte zeci, dar și patru !

— SFÂRȘIT —